

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

สำนักงาน

๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิตร

ถนนเฟื่องนคร พระนคร ไทศัพนธ์ ๙๔๘

หลวงสรรพากร บรมนารถ

โรงพิมพ์ไทยเขมม เป็นเจ้าของและผู้พิมพ์

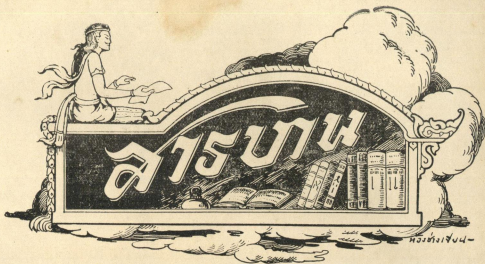
กำหนดเวลาออก ในวันที่ ๑๕ ของเดือน หากจะคลากเคลื่อน คณะพยายามจะไม่ให้เกินกว่ากำหนด ๑๕ วัน (คือไม่เกินกว่าในเดือนที่ออก)

อัตราค่าบำรุง ๓ ปี (๓๒ เล่ม) ๓๐ บาท ครึ่งปี (๖ เล่ม) ๖ บาท

การบอกรับ ไม่จำเป็นต้อง ระบุ ขอรับตั้งแต่บัดนี้ ๖ ปี จะขอรับตั้งแต่บัดนี้ ๖ ปีก็ได้ นับ ๓๒ เล่ม เป็น ๓ ปี ๖ เล่ม เป็นครึ่งปี โปรดแจ้งความจำนงค์สำนักงานข้างบนนี้ โดยทางใดทางหนึ่งแล้วแต่ความสะดวก พร้อมกัเงินค่าบำรุง สำหรับผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด โปรดส่งเงินทางธนาคาร สำหรับผู้ที่อยู่ในจังหวัดพระนคร ให้ไปรับเงินที่ร้าน พร้อมด้วยนำหนังสือส่งยังท่านที่เกี่ยวข้องได้

อัตราค่าแจ้งความ ในแผ่นกระดาษหลังปก และแผ่นปกข้างใน (คือหน้าซึ่งแจ้งระเบียบการอยู่) กับแผ่นแจ้งความของโรงพิมพ์อยู่ข้างท้าย) พิมพ์ด้วยหมึกสีแดง ๖๐ บาท ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ สอดอยู่ภายในปกหน้า และหลังเล่มหน้าละ ๕๐ บาท ครึ่งปีหรือครึ่งหน้า ๓๐ บาท

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

(ปีที่ ๔ เล่ม ๕ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๐)

มาสนุสสรณ	ส. ภมรสุต	หน้า ๖๘๕
ดกบก	ศุกรหัตถ์	๖๕๐
แถลงการณ์สาธารณสุขพิเศษ	กรมสาธารณสุข	๗๐๘
สองพี่น้อง	มุจลินท์	๗๑๑
น้ำเสียง	สัง เทภาสิต	๗๒๑
ภูตกลา (ต่อ)	ฟ. เจริญวิทย์	๗๒๕
สัญญาติแห่งพาล	ขุนจงจันตนิสสัย	๗๓๓
วารุณี (ต่อ)	กาญจนาคพันธ์	๗๓๖
เที่ยวจันทบุรี	ครรรชิต	๗๕๖
เอ็น เรย์ส	พ.ทองพูนศักดิ์. ก.พรรณนะแพทย์.	๗๖๕
อัสมาเทวี (ต่อ)	โกคโรหิต	๗๘๓
เด็กเจ้ากรรม	นายท้ว มหาเปารยะ	๘๐๔
ครัวของไทยเขมม	นายชา วงตระกุล	๘๑๗
วิชานารู้	นางสาวแฝง พหุรัตน์	๘๒๑
สารเขมม	ผ. กุศลโกภาส กับ นายบัว ฝาสุข	๘๒๓
อันตวาทิ	ช. บุญไชยปัทมภ์	๘๒๖
ไทยเขมม แผ่นก สีสกฤต	นาคะประทีป	พิเศษ

ภาพนำในเรื่องตกบก

มาลानุสัณฺฑ
(ประจำเดือน กันยายน)

หิยะเต หิ มติสุ ตาท

หิโนะ สห สมัคมากุ ।

สไมศุ ๑ สมตทาเมติ

วิศิษฏุ ๑ วิศิษฏตามุ ॥

เสพที่ต่ำย่อมด้วย ความคิด ลูกเอย

เสพที่เสมอย่อมสถิต เท่าพน

เสพที่ฝ่ายสูงนิตย เนาชอบ

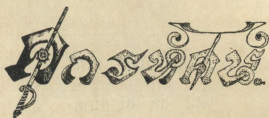
ความคิดก็ย่อมพน เพื่องด้วยภูมิสูง

The mind is indeed lowered, O son,
from associated with the low ;
with equals it reaches equality ;
but with the distinguishes (it attains) distinction.

ล. ภมรลุต

ตลกขบขัน

ของ

ถ้าจะพากันไปให้ เป็นยุคศิวิลแล้ว, ในสมัยนั้นความ เสรีภาพ ของหนุ่มสาว ในเรื่อง การสมรส, ออกจะมี ภาย หรือ ได้เปรียบกว่าใน สมัยของบรรพชนเรามาก; โดยเหตุที่ชายหนุ่ม หญิงสาวทุกคนมีสิทธิในตน: สามารถที่จะ เลือกคู่สัสมได้ ตามความพอใจ, ซึ่งเป็น การทรงกัยสุภายิตโบราณว่า, “ปลุกเรือน ต้องตามใจผู้อยู่, สานอู่ต้องตามใจผู้นอน” อย่างต้องแท้. แต่ก็มีภัยพิบัติซึ่งบางอย่าง ซึ่งผ่านค่ออกแก่ชนรรมชาติอื่น; คือ ผู้ปกครองของหญิงชายบางคน ไม่ยอมให้ไป คามสมัยนิยม หรือ ไม่ถือสุภายิตกึ่งที่ได้ กล่าวมาแล้วข้างต้น. ถ้อยคน ว่าเป็นผู้ มี อำนาจ เห็นอ บุรุษและธิดา, ผู้ ซึ่งจะต้องไ้รับ

ความสุข โดยเฉพาะในเมื่อเลือกถูกและไ้รับ ความทุกข์อย่าง แสน่เช่ญ โดยเฉพาะ ใน เมื่อ เลือกผิด. กลับไปย่กภายิตซึ่งตรงกันข้าม ว่า “ข่มเขาโคขื่นให้กินหญ้า” เช่นนี้ จึงเป็นเหตุให้เกิดความ ยุ่งยาก ต่าง ๆ ขึ้นใน ระหว่างครอบครัวนั้น ๆ.

อันเรื่องราวที่จะบรรยายต่อไป, เป็นเรื่อง หนึ่งซึ่งบังเกิดขึ้น เพราะความเข้าใจผิดต่าง ๆ; และขอท่านผู้อ่านจง โปรดอ่านโดยใช้ วิจารณ ญาณแล้วค้กสิน โดยชอชมธรรมว่า ความผิด ชอบจะตกอย่กับผู้ใดด้วยเถิก.

ฉากแรกท้โกเฝยออก, คือ ส่วนนอกไม่ หลังคฤหาสน์ของผู้นัสมญาว่า ท่านแย้ม รณบุษยสมถ์, เศรษฐินผู้ มีนามอ โขมในพระ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ตกบก

มหานคร อมรรัตนโกสินทร์ ใต้หนึ่ง. ท่าน
แย้ม ผู้เป็นเดิม เป็นภรรยาของท่าน นายพลตรี
พระยารณชยธรรม, ผู้บัญชาการกองพล
ทหารอาสาสมัคร ๒๕ แห่งที่สินทรบุรี; ซึ่ง
ได้ถึงแก่กรรมเสียเมื่อสัก ๕ ปีล่วงมาแล้วด้วย
วัยชรา. ท่านมีธิดาออกสู่สวาทอยู่คนหนึ่ง
ซึ่งมีนามว่า พยอม วิจิตเสน. ธิดาคน
เดียวของท่าน เป็นอย่างที่เราเรียกกันว่า
'หัวแก้วหัวแหวน' สรรพพรพี่ยมรตกอันเป็น
ของเจ้าคุณวณฺเษท ๗ ถัดกทอด เป็นกรรมสิทธิ์
ของท่านแย้ม วิจิตเสน และบุตรแต่สองคนเท่า
นั้น. นางสาวพยอม วิจิตเสน ผู้มีอายุน้อยเข้า
๑๗ ปี, เป็นหญิงงามอย่างที่จะรักใคร่จากอปร
พร้อมด้วยเชื่องโลภซน, มีรูปสมมุติเป็นคน. จะ
ไม่ขอว่าพรรณในเรื่องรูปโฉมโฉมพรรณของ
เจ้าหลานให้ มากมาย นอกจาก จะขอเรียน แต่
เพียงให้ทราบว่า นางสาวพยอม งามอย่าง
เรียกกันว่างาม, ไม่น้อยไปกว่าบรรดานางเอก
ทั้งหลายในนิยายต่าง ๆ, ซึ่งได้มีท่านกวีผู้
เรื่องนามใด กล่าวชมโฉมกัน มาแล้วเป็น
ชเนกนัย. กล่าวโดยอุปมาถ้าหากว่าจะมีการ
ประกวดความงามของสตรีสาวกันขึ้นในประเทศ
เราในยุคนั้นแล้ว. ขอรับรองและยืนยันอย่างแน
ใจว่า, นางสาวพยอม ต้องได้รับคำพิชิตให้

เข้าในเกณฑ์ เกินประกวดอย่างไม่มีข้อควรสง
สัย. ทั้งนี้เป็นเหมือนแม่เหล็กอันแรงกล้าซึ่ง
สามารถจะดึงดูดชายหนุ่มทั้งหลายในพระ
นคร, ให้มุ่งจิต คึกคึกกระทำความสัมพันธ์
ไมตรีกับเจ้าหลาน ไม่น้อยไปกว่า บัวหลวง
เมื่อยามบาน ย่อมชวยกลั่นแห่งเกษรให้สร
ไปทั่วทิศานุทิศ และชักจูงบรรดาหนุ่มมาให้
ขึ้นเข้าเกลือกกลืนฉนั้น. การแข่งขันทุกอย่าง,
ย่อมต้องมีผู้ชิงชิงอันเป็นเครื่องหมายแห่งความ
มีชัยอย่างเด็ดเดี่ยวได้เพียง จำนวน ๑ โดยมาก.
ชายหนุ่มทั้งหลาย, ซึ่งต่างแข่งขันกันเพื่อหวัง
บำเหน็จอันงาม คือความรักจากนางสาว
พยอม วิจิตเสน, ก็ต้องมีได้เพียงคนเดียวเช่น
กัน. ในจำนวน ๑ ของจำนวนทั้งหมดที่ได้
ทะเยอทะยานเข้าชิงฉนั้นก็คือ คุณประยงค์
สุมนต์, เป็นผู้กำไว้แล้วซึ่งแห่งความมีชัย
กล่าวคือ ได้ รับ ความรัก อย่างซื่อใจ จากเจ้า
หลาน. สมควรที่จะแถลงประวัติของคุณ
ประยงค์ ผู้นี้ให้ทราบไว้บ้าง. คุณประยงค์
สุมนต์ เป็นบุตรคนโตของอำมาตย์เอกพระยา
ธรรมาวิเศษ, ข้าราชการเยี่ยงยานุชิตอันได้เคย
รับราชการสนอง พระเดชพระคุณใน ตำแหน่ง
ข้าหลวงผู้รักษา ราชการ จังหวัดที่สินทรบุรี
ร่วมกับเจ้าคุณวณฺเษทสุมนต์มาแต่เดิม นตัว

ศุภรหัสน์

กนิย

และอายุราชการ อ่อนกว่าเจ้าคณะนครราชสีมา
หลายปี คุณาภรณ์จึงเห็นได้ว่า ยี่สิบกว่า
กระชวยอย่างมาก นอกจากการพัฒนายังเล็ก
น้อยเท่านั้น เจ้าคณะนครราชสีมาได้เป็นหมาย
โดย มารดาของ คุณประยงค์ได้ ละ โลก พราก
จากท่านไปเสียตั้งแต่คุณประยงค์พมหาย่าง
เข้า ๓ ปี ท่านได้ต่อสู้หาหนอมกล่อมเกลียง
บุตรชายคนเดียวของท่านมา จนบัดนี้ คุณ
ประยงค์ มี อายุ ได้ ๒๐ ปีแล้ว ท่าน ก็ยัง หาได้มี
ภรรยาไม่ ในเรื่องนี้เป็นที่น่าสงสัยอยู่
ว่า ท่านยังเลือกหาไม่ได้เสียใจ หรือไม่
มีภรรยาอีก เป็นปัญหาอันแยบคายอยู่ใน
บรรณานุกรมที่รู้จัก, ถ้าจะกล่าวถึงเรื่องฐานะ
ของท่าน, ในส่วนทรัพย์สินสมบัติก็มีพอที่จะ
จักเข้าไปในเกณฑ์ แห่ง พวก มั่งมี พอสสมควรได้
ผู้หนึ่ง.

ในเวลาที่จะกล่าวต่อไป เป็นวาทะการ-
ยัถย์เหมือนทักขุ เกอณีย์ ภายในสวนดอกไม้อัน
น้อยซึ่งได้ปลูกพรรณไม้ ใบไม้ดอกต่างๆ ไว้เป็น
ระเบียบงดงาม ประกอบด้วยสวนกล้วย ต้นไม้
อันวิจิตร โดยใช้แบบ Home and Garden จน
เห็นได้ว่าเจ้าของได้ ใช้ความพยายามแลมีภูมิ
รู้ในเชิงการศึกษามากทีเดียว ขณะนั้นทวงแ
กลาย วัคมี อันสุก สักวา อยู่ทั่วบริเวณ มณฑล

สถานนั้น อากาศในระอุเหมือนคักยะเขือ
เป็น จนเป็นที่มาของยัยยัยของโยพฤชา
ชาติอยู่เป็นมันระยัยยัยกับแสงจันทร์ พระพาย
ก็พัดลมระยัยยัย พากันแห่งพระนบยัยยัย
นา ๆ รัส ทำให้เป็นเครื่องเจริญฐานะประสา
ยัยยัย ภาย ได้ชุมดกด้วยซึ่งชนพื้นอยู่เป็น
เชิงเฉว มี เกอณีย์ สำหรับสวน ทั้ง อยู่ ทั่วหนึ่ง
ซึ่ง ปรากฏว่า มี หญิงสาว กำลัง นุ่งกระโปรง มาลัย
พธชชาติโดยใช่ แสงสว่าง แห่ง ดวงจันทร์ อยู่
ด้วยอาภาวอันระยัยยัย. พลงปากก็ร้องเพลง
อยู่อย่างไทยพล กระแสร์เสียงของเจ้า
หล่อนลอยละลือไปตามลม เป็นกึ่งว่าพ
ไพเราะ ใจใจ แก้ว ได้ สักกับเสียงจริง ๆ เพลง
ที่กำลังร้องอยู่นั้น คือ เพลงลมพัดชายเขา
เจ้าหล่อนร้องในบทพระราชนิพนธ์ ของ
เจ้าเกล้า รัชกาลที่ ๖ ดังนี้

“ รื่นกลิ่นลำตวนชวนเซบ
ลมร่ำเพยพากลันหอมหวาน
ลิบแสนสุคนธ์สุมนมาลัย
ไม่เท่าเทียบเปรียบปานด้วยสรัก ”

พอจบลงตรงนี้ก็พอได้ชุมดกด้วยนั้นได้ถูก
แหวก และปรากฏ เป็นภาพ ของ ชายหนุ่ม ไม่ได้
ออก มาจาก ที่นั้น ภาพนัย ๆ เคลื่อน
ร่างเข้ามาที่ละน้อย ๆ ด้วยความระวัง จน

พ.ศ. ๒๔๗๐

กนก

มาหยุกนอปปยบงหล้งของเจ้าหล่อน และ
พร้อมกันกับ อากาที่โนมทวลงไป ข้างหน้าจน
จุมกเกือบรทกัยแกมอันเปล่งปลั่ง แลเปล่ง
เสียงออกมาว่า.

“เพราะจริง! ต้องขอให้งางวลสัก
หนอย”

“ว๊ย! ทกใจ, คุณประยงค์” เจ้าหล่อน
เอามือ ผลักใส่แล บองบักพอ เป็นเชิงให้ กงาม
“อะไรเสยกรียาแท้ๆ เขามาในทะโรฐาน
เช่นนี้ ไม่ก็องให้ลุ่ม ให้เสยงให้เจ้าของสสถาน
ทริ้ว กอนเสย ๆ ก็พรวทพรวกเข้ามา
อย่าง_____”

“อย่างผู้ ทมสททททททททททท”
คุณประยงค์ คอเธออย่างทอ ๆ ซึ่ง ทำให้ เจ้า
หล่อนต้องพทคางไว้เพยงเท่านั้น “ใช่ไหม
จะ แม่พยอม ทวก”

“ขึ้นทำเช่นนอยๆ เอะจะโกนคิ สักวัน
หนึ่ง”

“เออะจะทำไมฉัน จะทำร้ายฉันเช่น
นั้นหรือ?”

“คุณประยงค์ ค่ะ” นางสาวพยอม
กล่าวอย่างทริ้วใจพทท.

“ในการที่เธอไปศึกษาวิชาดัง ประเทศ
อเมริกาถลยมาณะได้ความรู้หรือคกริอะไรมา

บ้างคะ?”

“อ้อ! หลายอย่าง” คุณประยงค์คอย
หน้าเฉยๆ “วิชาพทให้ ผู้หญิงทกเอย วิชา
กยคณหญิงเอย แลอะไรท่างๆ เหล่านี้ ได้
กกรทงนนั้น พทแล้วท่างทักหัวเราะแลคณ
ประยงค์ ก็ทำทาทางประกอย คำพททก จังหะ
ไปก๊วย.

การเริ่มพของชายหญิงคนเรกันเวลาไป
นานสักเท่าไรก็เหลือคณ แต่เมือคางนัง
กันอยู่สักครู่หนึ่ง ภายหลังจากถการสนทนา
อัยางรณเร็นนแล้ว คุณประยงค์เป็นผู้เริ่ม
ทำถายความสัจทังเอยขึ้นกอน

“แม่พยอมเจ้า! การที่ฉันเข้ามาหาเธอ ใน
เวลาคาคณเช่นนี้ ฉันมอจะทจะต้องพทกับเธอ
เป็นถารรอน คือผู้อานวยถการยริยทคณทางร
อัย. มีคาสังให้ฉันไปถการคาคาย ของ
ท้างถาชาทสทคไปไว้ เพราะ ในปลายมณ
ฉันจะคองไป เป็นผู้ จักถการใหญ่ของ ท้างถาชา
ทางถมณคชาลกับกัน ได้ ถลคทไป จนลึงคไปไว้
จึงจำเป็นทจะต้องไปทรวจางร ให้ถถวัน แล
ริ้วเอยคางๆ ให้เรยบรยเสยกอน ฉันจะ
ไปรคทวันเสารนี้ รววๆ สักค่อนคณ
จึงจะถลย จึงคองมอถกลาให้เธอรู้ถลย
หน้าเสยกอน”

ศุภรทีนี้

กนิย

“ถ้าเช่นนั้นก็ฉันก็มีเรื่องที่จะชวนให้คุณ
ทรายเหมือนกัน” แม่พยอม พกอย่างหน้า
เศร้าๆ “คือในบันทึกมีผู้มาส่งข้อคิดค้นต่อ
คุณแม่ และดูเหมือนจะตกลงกันในระหว่าง
ผู้ใหญ่เสียด้วยซ้ำ ทั้งนี้เป็นเพราะเธอคน
เดียวซึ่งทอดทิ้งไว้ในเรือน ไม่รีบ จักการให้
ผู้ใหญ่มาพบหาเสียก่อน เป็นความผิดของ
เธอแท้ๆ”

“ใครกันแม่พยอมที่มาขอเธอ” คุณ
ประยงค์ พกด้วยอาการขึงขัง และมีดวงตาลึก
วาว ซึ่งแสดงถึงความเคียดแค้นอย่างเต็มที่
“ใครที่จะยังอาพาธซึ่งคงยืหวาของฉันทิไป ขอ
ให้บอกให้ทราบหน่อย จะตอบแทนความอวด
ดีเสียให้สาสม แต่ส่วนตัวเธอละ มีความ
เต็มใจด้วยหรือเปล่า?”

“เต็มใจซีคะ” นางสาวพยอม พกด้วย
อาการแกล้งหัวเราะนิกๆ “อะ! อะ! ทำไม
จะไม่เต็มใจ ก็ฉันจะไปเล่นมารคาเลียงของ
คุณทั้งที ก็ก่อนข้างจะมีเกียรติยศสูงมาก
และออกจากรัฐีกพอใจในตำแหน่งเช่นนั้นด้วย”

“เอะ! แม่พยอม” คุณประยงค์พก
ด้วยความสนเท่ห์ “ฉันไม่เข้าใจจริงๆ ทำไม
เธอจะมาเล่นแม่เลียงฉันอย่างไร?”

“อ้าว! คุณประยงค์” แม่พยอมอธิบาย

“ถ้าหากฉันไปเล่นมารคาของเจ้าคุณ บิศา
เธอ ทำไมฉันจะไม่มีตำแหน่งเป็นมารคา
เลียงของเธอเล่า”

“อ้อ!” คุณประยงค์พกอย่างรู้สึกโล่ง
“แปลว่าคุณพอลันมาขอเธอเช่นนั้นหรือ?
หรือท่านจะขอให้ฉันละกรรมง?”

“ให้เธอ อะ! อะ! น่าขัน” นางสาว
พยอมกล่าว “ท่านถือกรรมสิทธิ์ของท่าน
เสียเองมิใช่หรือ ชะระไรท่านจะขอให้เธอ”

“กิน เรา จะ ทำอย่างไร ก็ละ แม่พยอม”
คุณประยงค์ กล่าวอย่างเป็นเชิงทวน “ความ
จริงฉันออกจะผิดมาก ที่ทำการล่าช้าถึงเพียง
นี้ ไม่ควรจะตักให้ไปเป็นเรื่องยุ่งยากกันจนเลย
ถ้าฉัน ออก ปาก กับ คุณย่า แม่คำ เคียวก็ เป็น
อันตกลง นั้นเพราะฉันทนทนและประมาท
ต่อเหตุการณ์มากไปจึงเป็นเช่นนั้น ความเห็น
ของเธอจะเห็นควรอย่างไร”

“ถ้าตามความเห็นของดิฉัน ก็ไม่มีทาง
อื่น” นางสาวพยอม กล่าวเอื่อยๆ “นอกจาก
จะยินยอมตามใจผู้ปกครองเท่านั้น”

“แปลว่า เธอ ต้องการ จะ ถอนโอกาส เป็น
แม่เลียงฉัน แลฉันก็ในการได้ส่วนแก่ฉันทิ
หรือ?” คุณประยงค์พก

“ก็เป็นการที่ลำบากดิฉันนั้นเอง” นางสาว

พ.ศ. ๒๔๗๐

กนก

สาวพยอม อธิบาย “เขารู้ว่าการมีผิวแก่อย่างนี้ มีหวังอยู่ทางหนึ่งแล้ว จึงแสวงหาวิธีขจัดเสีย ใ้รับความสขมาก เพราะผิวขมดอมหน้าใจ ทางคดีนี้ การฉกเป็นไปสมคาคแล้ว เธอ หรือเลี้ยงดูอย่างนี้ คงไม่เล่นตัวเหมือนพวก คบระยีนก็เสียอีก.”

“ใช่! แม่พยอม” คุณประยงค์ พก พลังกักางแขนโอบเอวของนางสาวพยอม เข้าไว้ “พวกเป็นเล่นไปได้อันแต่เราจะคิดกัน อย่างไรต่อไปก็ละ เธอช่วยออกความเห็น ช่วยฉันบ้างซี”

“ก็เธอ จะเรียน เจ้าคุณ บิคา ของเธอ เสีย ครงๆ ไม่ได้หรือ” นางสาวพยอมกล่าว, “ว่าเธอมีความสมัครใจใคร่อยู่กับฉัน แล้ว เลยให้ท่านจัดการซื้อข้อต่อคุณแม่เสียทีเดียว”

“ทำเช่นนั้นไม่ได้เป็นอันขาด” คุณ ประยงค์ตอบอย่างเครื่อ “เพราะอะไร? เธอ ยังไม่ทราบ ความจริง แล เรืองราว ของฉันได้ ทลธก ฉันจะบอกให้เธอทราบ คือ คุณพ่อ ได้ไปสู่ขอ ลูกสาว นายกิมท้อ พ่อค้า ไม่ซึ้งไว้ ให้ฉันคนหนึ่ง และดูเหมือนจะตกลงกันเรียบร้อยแล้วด้วย การฉกเป็นเช่นฉันนี้ก็เกรว เรียนท่านหลายครั้งแล้ว ท่านก็ยังไม่ตอบ ว่ากระไร”

“อ้อ! มีนั่นเล่า” นางสาวพยอมพก ขันพ้อมกับผลธออกจาก คุณประยงค์ “เธอ

“พุทโธ! แม่พยอม” คุณประยงค์ วิง วอน “ทำไมเธอจึงพกเช่นนั้น ความจริงฉัน มิได้คิดเป็นอย่างอื่นนอกจาก ถิ่นเสีย ว่า เมื่อเราทั้งสองมีความประสงค์เป็นนาหนึ่ง ใจเดียวกันอยู่แล้ว ก็ไม่ควรจะกระตือรือร้น ให้ยิ่งไปกว่าเวลาอันควร ฉันนึกไว้ว่าข้อ เมื่อฉันมีหลักฐานในการขอให้เป็นแน่นอนแล้ว จึงจะไ้ จักการ ในส่วนเรื่อง ครอบครั้วต่อไป แต่เหตุการณ์ทำไ้เป็นไปตามที่ฉันคิดไว้ ก็ ็นจึงเป็นการฉกเรื่องกันไปหมด. ขอให้เธอ ึ่งไปร่นึกเถิดว่า คราวใดที่ชีวิตแลความ เป็นอยู่ของประยงค์ ยังมีอยู่ในพิภพนี้ละก็ อย่าหวังเลยว่า ความ เปลี่ยนแปลง ใน ความรัก ของฉันจะพ้นไปจากเธอ ฉันได้มอบชีวิตนี้กับ ของฉันทั้งหมดให้ เป็น สมบัติ อันพึง สงวนไว้ กับเธอผู้ เป็นยอแห่งความประสงค์ของฉันทน ทีเดียวเท่านั้น”

“เฮา! จะเริ่มป้าสู่กระเรื่องรัก วิญญาณ แล้ว” นางสาวพยอมค่าน “ว่าแต่เธอจะ จักการอย่างไรในเรื่องที่กำลังขุ่นมุ่นอยู่นี้”

“จักการ” คุณประยงค์ทวนคำ “อ้อ!

ศุภรพีทัศน์

กันย์

ฉันยังนึกไม่ออกเลย แม่พยอม ว่าแต่คุณข้า ชี้อ่อน”
ท่านจะว่าอย่างไรบ้าง ในเมื่อคุณพ่อของ
ฉันมาขอเธอ”

“ท่านจะว่าอย่างไร” นางสาวพยอม
ตอบเฉยๆ “นอกจากท่านก็เต็มใจ และข้า
ฝากสิ่งต่างๆ ในการที่เจ้าคุณบิดา ของเธอเป็น
ผู้ใหญ่ พร้อมทรัพย์ ศฤงคาร”

“นี่แปลความว่าคุณแม่เธอขอมยกเธอให้
กับคุณพ่อฉัน ก็เพื่อหวังแต่ทรัพย์สมบัติ
เป็นข้อใหญ่ ไทโยมิได้คำนึงถึงความรักอัน
เป็นของจำเป็นอย่างหนึ่งแห่งชายหนุ่มหญิงสาวฉะนั้น
หรือ?”

“เธอจะแปลว่ากระไรก็ตาม ลงผล ที่สุด
ได้ความแล้วว่า ที่ฉันจะต้องไปเป็นมารดา
เลี้ยงเธอ และจะต้องเป็นคุณหญิงอย่างเต็ม
บริบูรณ์”

“โอ้! แม่พยอม” คุณประยงค์พูด
อย่างจริงจัง “เวลาไม่ค่อยดี เธออย่ามัว
ลำนวนให้เสียเวลาไปเปล่าๆ หันย่อยเลย ฉันนึก
อูยอะไรได้ข้อหนึ่งแล้ว ถ้าเธอยอมตกลง
ตามก็เป็นอันเรียบร้อยแน่นอน”

“คืออย่างไร? แต่หวังว่าคงมิใช่การ
พาหนีอะไร”

“อ้อแน่นอน ทำเช่นนั้นก็ไม่ดีวิสัยนะ

ต่อจากนี้การสนทนาปราศัย ของหนุ่มสาว
ทั้งสองก็กันไปอย่างราบรื่น ประยงค์เต็ม
ใจเหมือนหนึ่งว่ามิได้มีเหตุการณอย่างใด ๆ ได้
เกิดขึ้นเลย จนตรวยาเท่าเกือบเที่ยงคืน คุณ
ประยงค์จึงได้อำลาไปจาก นางสาวพยอม โดย
อาการอย่างเพลิดเพลิน

“เร็ว! ไปตามเจ้าคุณชระการเร็ว!”
เป็นเสียงของ คุณหญิงแย้ม พุกกับคนใช้ แกม
สอน “บอกให้ รถมาเถยวัน”

ต่อจาก นี้ก็มีเสียง สลักสอนให้ อย่าง โทษ
ทลของ ท่านแย้มขนานไปเรื่อย ๆ

ณ กลางนอกชาน บ้านของ คุณหญิงแย้ม
รณยุทธสมัตถ์ ในยามราตรีวันนั้น เต็มแน่นไปด้วย
พวกเพื่อนบ้านร้านตลาดแลผู้ คนในย่านทั้งชาย
หญิง ต่าง ก็ ถูค คยไฟ ออกแวงครึก วังวุ่น กัน
อยู่เป็นอลหม่าน แลเนื่องแน่นไปจนถึงสะพานท่า
น้ำริมคลองหน้าบ้าน ต่างก็โหยกันต่างๆ นาๆ
จนฟังแทบไม่เป็นศัพท์ ข้าบียงควรวัง
แถมมีเสียงคำครวญอยู่ด้วยความโศกาคร
ของหนุ่มชุนเหล่านั้น อย่างระเือกเย็น
เป็นขณะที่น่าสังเวชยิ่งนัก. บนระเือกก็
เต็มไปด้วย วงศาตคณาญาติ แลมิตรสหาย ของ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ตกบก

คุณหญิงแย้มขึ้นสิ่ง เมื่อได้ทราบข่าวอัน
ควรสลดใจ ก็พากันรีบมาเยี่ยมเยือนในยาม
ทุกข์ และก็พลอยผสมโรงในความปริเทวนา
การของเข้านอนอยู่เรื่อย ๆ มิได้ขาดเลย

หลังจาก การ ที่คนใช้ ไ้รับ คำสั่งให้ ไป
ตามเจ้าคุณพระการราว ๔๐ นาที เจ้าคุณ
พระการก็มาดั่งพร้อมด้วยบุตรชาย คือ คุณ
ประยงค์ ด้วยอาการอันรีบร้อนแลตกใจจน
เกือบถึงชกตลึง.

“เกิดเรื่อง อะไรกัน ขอรับ คุณหญิง ?”
เจ้าคุณพูดด้วยอาการละล้าละลัง แลทอ
คล้าย ๆ กับ ไ้วิ่งมาจนเหนื่อยอ่อน.

“โอ้! เจ้าคุณเจ้าข้า” คุณหญิงแย้มเริ่ม
กล่าว “พยอมของเจ้าคุณนี่อะไร” แล้วก็
ซัดเสียโฮ! โฮ! อย่างไม่ต้องกระดากใคร.

“ทำไมขอรับ?” เจ้าคุณถามอย่าง
หน้าตา

“ตก — ซัด — ตก — น้ำ ซัด — ซัด —
ตายเสียแล้ว”

พอได้ยินคำพูดเท่านั้น เจ้าคุณสั่นทั้งซอก
อุ้งคิ้วแล้วก็คลั่งไปเป็นครู่ พร้อมทั้งคุณประยงค์
ก็มิอาจาร.เช่นเดียวกัน.

“เฮ! ทำไมถึงตกน้ำได้?” เจ้าคุณ
ถามเสียงครวญครุ่น “ไม่น่าเลย, น้ำกว่าย

เย็น, ไม่ใช้หรือครับ?”

“ค้ำ! ว่าเย็น”

“ก็ทำไมถึงตกน้ำได้”

“นั่นนี่อะไรประหลาดนัก”

“จะเป็นลมกระมังครับคุณข้า?” คุณ
ประยงค์ เริ่มพูด

“ไม่เคยเป็นเลยเทียวพ่อคุณ” คุณหญิง
แย้ม กล่าว “ตั้งแต่เล็กแต่จน็ เขาเป็นคน
แข็งแรง ไม่เคยชกแตกเลย”

“ไหนคุณหญิง ลองเล่าให้ ผมฟัง ให้ ละ-
เอียดสักหน่อย เรื่องราวเป็นอย่างไรกัน?”

เจ้าคุณพระการถามคุณหญิงแย้ม

“คืออย่างนี้ค่ะ” คุณหญิงแย้ม พูดเมื่อ
ได้เช็ดน้ำมูกหน้าตาเรียบร้อยแล้ว. “เมื่อตอน
หัวค่ำก็ฉันชวน ให้เขาเย็บเสื้อไปเฉียง สำหรับ

จะสวมไปวัดพรุ่งนี้ เพราะตัวเก่าออกจะใช้
ไม่ได้แล้ว เมื่อเขาเย็บเสร็จเรียบร้อยก็ยกออก

ให้ให้เตรียมเครื่องอาสนา ก็ฉันก็เข้าใจว่า
เขาคงจะไปอาบที่หน้าเพราะเห็นหน้าคนเต็มฝั่ง

จึงบอกกับเขาว่า “อย่าเลยที่ยังคงคล่อง
กลางค่ำ กลางคืน แล้วอย่าเสีย ขนเรือน เอะ”

เขาก็ตอบว่านาน แล้ว เขาไม่ได้ ขน น้ำ ลอง
ตั้งแต่ไร้ศพพรุ่งนี้คนชุม ๆ เมื่อใกล้ยา มายัน

น้ำท่าสอาดแล้ว อยากจะลองอาบและจะไ้

ศุภรหัสน์

กันย์

ว่าเล่นกับพวกนั้เล็ก ๆ บ้าง ก็ฉันก็ตาม ปลาย่างหนึ่ง และมิกะแสร้งไฟฟ้าในตัว ไฟเขา ครั้นเมื่อเขาลงไปแล้วสักครู่ ก็ฉัน กำลังจะดูประยูรพระอยู่ในเรือน ไต้ยี่น เสียงอะระข้างนอก เสียงแม่โยตามเด็กตัวนั้ ไปกับแม่หนูว่า ‘อะไรนะ ทกน้ำหรือ?’ ก็ฉันก็รีบออกมาทันที เด็กตัวนั้จึงเล่าให้ฟัง ว่า แม่หนูลงไปอาบน้ำแล้วหายไปนั้ ไม่ ทราบว่าตกไปเมื่อไร เพราะพอเด็กตัวนั้ นำ เครื่องชาน้ำ แต่ผ้าผ่อนไปให้แล้ว หนูก็ให้ เด็กตัวนั้กลับขึ้นมาหิย ชั้มนั้ หรืออะไรก็ไม่ ทราบ ว่าเธอจะไปเสงม แล้วให้เลยตาม เด็ก ๆ ผู้หญิงพากันไปอาบนั้กับย แต่พอพวก นั้เล็ก ๆ แลเด็กตัวนั้ไปถึง ก็ไม่เห็นหนูแล้ว เห็นแต่จานสยว่างอยู่ที่ยระไต้หน้า ส่วนสย หายไป โห้! ก็ฉันก็บอกแล้วทีเกยว่า ออย่าฮาย ออย่าฮาย ก็ไม่เชอซนลงไปหาท ายจนไต้ ” ว่าแล้วคุณหญิงแย้มก็เริ่ม ปรวิทวนการว่าไรค่อไต้ถ้อย ซึ่งพลอยให้ญาติ บ้างคนต้องซัค้อออกมาตาม ๆ กัน จนเสียง ร้องให้ออกแซ่ข่าน.

“ถ้าเช่นนั้นเห็นจะไม่ใช่เป็นลม” คุณ ประยงค์พอกอย่างเรียบ ๆ “บางทีจะถูกลัศตัว ร้ายชนิดหนึ่งซึ่งเราเรียกว่าเงือก แต่ตามทาง วิทยาศาสตร์ ไต้ทวรพย ว่าลัศตัว ชนิดนั้นเป็น

ปลาอย่างหนึ่ง และมีกระแสไฟฟ้าในตัว ถ้าใครถูกตัวมันเข้าก็มีอาการคล้าย ๆ ถูกไฟ พวามกล่าวว่าจะถูกปลาไฟฟ้าแน่นอน”

“จริงซี” เจ้าคุณเสริม “มีละนั้นจะ จมหายไปอย่างไร อ้อ! นั้นแล้วคุณหญิง ธิการไปอย่างไรบ้างเล่าขอรับ ”

“พอก็ฉันไต้ทราบก็เกิดซั้พวักยั่วผู้ชาย ให้ลงไปหาในน้ำ ตามยริเวณนั้ก็ไปพย จึง ธิการให้ตามพวักประกานั้ ทั้งพวักซ้อนถั่ง และทอคแก้ห่วย ระคมกันหาตงนั้เด็กนั้ไป จนปากคลองก็ไต้ไต้ส่มประสงคั ก็ฉันก็กลัวว่า จะไม่เอนอย่างพอยงคัพวักนั้ซั้ กลัวมันจะเอน เงือก หรือตะเฆะโขง เหล่านั้มันจะพาไปไว้ ถ้าเสียก็ไต้มิรู้”

“ไม่ใช่แน่ละขอรับ” คุณประยงค์ควาน และเกยจะหวัระออกไปในเวลานั้ เพราะ นั้ก ซันใน คำพวัก อัน เหลือเชอ ของผู้ใหญ่ หวั ระจน.

“อ้าวพ่ออย่าพ่อหวัระเขาละนั้ซี” คุณ หญิงแย้มพวักอย่างซั้กจะหวัระเลี้ย “เคยมี ตัวอย่างมาแล้วเช่น นางตะเภาแก่ตะเภาทอง ในเรื่องไกรทองอย่างไรละ ”

ตอนนั้ทำเอาคุณประยงค์อดไต้ไต้ได้เลย ปล่อยออกมา ถักหนึ่ง ซึ่งทำให้เจ้าคุณ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ตบถก

ขุระการแลท่านแยมมอกซึกคนยังซันที่เคียว.

“แล้วกันซีประยงค์” เจ้าคุณกล่าว

“เขาเศร้าโศกกันทั้งนั้น แกล้งหัวเราะได้

มออย่างรึ ควรจะออกหัวคึกให้ ไ้เรื่องหรือ

เป็นประโยชน์จะกั นกลัยมางพุดังเรื่อง

บ้าๆอะไรไ้ไม่รู้!” ทำทางเจ้าคุณรวกกับ

จะเข้าเล่นงารคุณประยงค์เสีย ให้ ไ้.

“จริงซี, โช! ช่วยข้าหน่อยซีพ้องค์”

คุณหญิงแยมหันไปทางคุณประยงค์ “พอ

ยังหนุ่มแน่นแข็งแรง ช่วยย้งเดินแทนข้า

หน่อยเถอะ”

“แกระช่วยเหลือพ้องยังไ้ไ้หรือ ?”

เจ้าคุณถาม “น้ำใจแกระ จะปล่อยให้คนที่

พ้องกันนั้นตายไปโดยปราศจากความช่วยเหลือ

เช่นนั้นหรือ ?” เจ้าคุณพุดเสียงเกรงใจ

เถอะเป็นต้น

“โช! คุณพ้องครียลถูกยั้งกัสนองพระเดช

พระคุณอย่างเต็มทีเทียวครีย”

“ถึงอย่างไ้ก็ขอให้ ไ้พยศพพณน้อย

เถิดพ้องคุณ” คุณหญิงแยมร่ำพรอดทวย

ความโศกครวญ.

“ยังมีเวลาขอรับคุณข้า ขอแค่เพียงจัก

การให้ ไ้ไ้ความก่อนเถิด ส่วนการแก้ไข

นั้น ผมขอรับประกันว่า ต้องไ้ผลแน่นอน

ถ้าไม่ช้าเกินไปกว่า ๒๔ ชั่วโมง คุณประยงค์

ชียาย “เพราะเมื่อเมื่อยเมื่อจนอก ไ้ไ้เรียน

รู้ถึงวิชาแก่คนสลับไ้เป็นอย่างดี”

“ก็เช่นนั้น จะมิเทศนาเอาไว้มานะไรอยู่

อีกละ รวยไปจัดการเสียเร็ว ๆ ซิ” เจ้าคุณ

ออกคำสั่งเชิงขึงขัง

เมื่อคุณประยงค์ ไ้รับ คำสั่งจากบิดาของ

ตนแล้วเช่นนั้น จึงรีบลาท่านแยมมอกจาก

ที่นั่นตรงไปย้งทำน้ำ และจัดการดอยเรือยนต์

ลำเล็กพร้อมทวยเรือยักฟ่ง ๓ ลำ มีคน

ประจำแลเครื่องมอที่ระกองการไ้ เช่น แห,

ธวน, สวิง, พ้อมมสรรพ แล้วก็ออก

เรือไ้ทางเหนือมาเพื่อคนหาต่อไ้.

“เจ้าคุณข้า” คุณหญิงแยมเย้ยขัน

เมื่อคุณประยงค์ สมนัด ไ้ไ้ออกไปแล้ว. “ก็ฉัน

นึกสงสัยจนมาว่า หรืออย่างไ้แม่หนูของคุณ

จะไ้ไ้ความเต็มใจในส่วนตัวเจ้าคุณละกระมัง

จึงเลยเสียใจพาลละ โศกนาคายเสียเช่นนั้น”

“ก็อาจเป็นไ้” เจ้าคุณตอบเมื่อไ้ตรอง

แล้ว “แต่ก็ทำไ้ไม่ เมื่อผมพุดจากกับคุณหญิง

ตัวแม่พยอมก็อยู่แต่ก็มีไ้ไ้กล่าวด้อยคำซึกกัน

อย่างไรเลย เมื่อไ้ไ้เต็มใจก็ควรจะบอกผู้

หลักผู้ใหญ่ให้ทราบ จะไ้ไ้จัดการให้ตาม

ความประสงค์ นั้นอาจเป็นเครื่องครหาต่อไ้

ศุภรพีสิน

กนิย

ได้ ความจริงเพราะผมเห็นว่า แม่พยอมเป็น
เด็กก็ เคยเห็นมาตั้งแต่ก่อนแต่ออก ควรจะ
ฝากฝาก ให้ ได้ มีใครนะอะไรยิ่งไปกว่า
ต้องการแม่เรือนทักเท่านั้น”

“ก็นั่นสิเจ้าคุณ” คุณหญิงเอ๋ย “ความ
จริงแม่หนักเคยปรารถนาคิดนเมื่อคราวคิดน
ได้ตามในเรือนของเจ้าคุณเหมือนกัน แต่เมื่อ
คิดนพดลยอมโยนแล้วว่ากล่าวข้างเล็กน้อย ก็
มิได้ ได้ค่อยซัดขึ้นอะไร คิดนก็เฝ้าว่าเขาจะ
เต็มใจ จึงได้ตกลงรับรองกับเจ้าคุณ แต่เป็น
นิสัยของแม่หนักมาแต่เด็ก ไม่ชอบทำอะไร
ให้ซัดใจผู้ใหญ่ ดังนั้น จึงยอมสละชีวิต
เสียเองก็เหว แต่โอ้! ถ้าคิดนทราบว่าเรา
ไม่เต็มใจจะกระไม่ยังกับเขาเลย น่าสงสาร
แท้ ๆ” แล้วก็เริ่มมีอาการแห่งความโศกเศร้า
ต่อไปอีก

เมื่อ การสนทนาวิสาสะทั้งหลายภายใน
เคหสถานของท่านแม่ใหญ่ไปต่าง ๆ นา ๆ
ตามเรื่องอยู่ ได้สัก ๓ ชั่วโมงพิกาศ เหนือฟ้า
เรือนใหญ่ในหนึ่งได้กึ่งกลางวัน ๒ ที่ เป็น
อันแสดงว่าเวลานี้ ได้ ล่วงเข้า ๒ นาฬิกาแล้ว
นับว่าก็มากอยู่แต่ก็หาได้ ร้องร่ำในการกัน
กว่าหาตัวแม่พยอมไม่ แสงไฟตามทำน้ำ
ก็ค่อยหายไปทีละดวงสองดวง จนเหลืออยู่

อีก ๒-๓ ดวง ซึ่งคนใช้ ในบ้านยังคงถือ
เทียนตรวจคนอยู่ในที่ต่าง ๆ ตามบริเวณนอก
เท่านั้น ส่วนชาวบ้าน ใกล้เคียงนอกนั้นต่างก็
อ้าลากลับไปบ้าน พร้อมกับได้แสดงความ
เศร้าโศกด้วยท่านแม่เป็นอย่างมาก จนเวลา
เกือบได้ ๓ยาม จึงได้ ยืนเสียดังนั่งเครื่อง
ดนตรีของเรือดำน้อย ซึ่งคุณพระยงค์ สมนัดได้
นำออกไปค้นคว้าหาตัว นางสาวพยอม วิจิตเสน
ยังที่ต่าง ๆ ในลำคลอง ตลอดจนได้ออกไป
จนถึงแม่น้ำเจ้าพระยา ก็มาปรากฏหยุดอยู่ที่
หน้าวัดโคกทำน้ำ สักครู่ คุณพระยงค์ สมนัด
ก็กลับขึ้นไปนอนเรือนพร้อม ด้วยอาภาร วรรณ
อย่างเต็มที่

“เป็นอย่างไรมั่ง สำเร็จหรือไม่ว่าง”
เจ้าคุณ ซึ่งถามอย่างผู้ ที่กำลัง กระหาย ก่อนที่
คุณพระยงค์ ได้ลงนั่ง

“หมดหวัง” พอคุณพระยงค์พูดได้เท่า
นั้น ก็เริ่มจะแสดงอาการประทุรนาถออกมาบ้าง
ซึ่งทำให้ท่านแม่ใหญ่แลพวงญาติบางคน ซึ่งยัง
คงเหลืออยู่พากันสอกลอนขึ้นอร พกหนึ่ง ซึ่ง
มีเจ้าคุณรวมอยู่ด้วย.

“ผมได้ค้นหาค้นแต่ต้นคลอง ซึ่งสามารถ
จะขึ้นไปได้ จนตลอดปลายคลอง” คุณ
พระยงค์ กล่าวเสียงเครือ ๆ พร้อมกับทำท่าทาง

ประกอบคำอธิบาย “ให้ให้กันช่วยกันลงม
หาจนกระทั่งใช้จนกระทั่งมา แต่ใช้สลับข้าง
ແຫອກຍັງ ก็ไม่ได้คว จนเลยออกไปถึงแม่
น้ำก็ถึงกระทำการอย่างนั้นเรื่อยมาตลอด ก็ไม่ได้
รับผลสัมความคาตหมาย ผมจึงเลยแวะไปที่
สถานที่ว่ารวลำน้า ขอกแจ้งความไว้กับเจ้า
หน้าที่ เป็นอันว่าความหวังในการที่จะได้ชีวิต
แม่พยอมกลับคืนก็เป็นอันล้มเหลว แต่ถ
ยังมีหวังอยู่ว่า คงจะได้พบศพในวันพรุ่งนี้เช่น
อย่างเร็ว มึนนักในราวมะรณะ”

“ความหวังไม่น่าจะสูญเลยทีเดียว”
เจ้าคุณเขยขึ้น

“นั่นะซีคำ” คุณหญิงคล้อยตาม
“ดูเหมือนพอเรื่องเกี่ยวกับหาศพแล้ว ยังไม่
ได้ตัว แต่ก็ฉันใด นักสังหาร ในใจย่อมเชื่อ
ว่า จะดลสัตว์พาเข้าด้ายเสมอไปนะแหละ”

“ผมนึกมาอีกที” เจ้าคุณพูดอย่างฉงน
“ออกจะสงสัยว่าไม่ตายเขาเสียด้วยซ้ำ”

“เอะ! มื่อไรทำให้เจ้าคุณสงสัยเช่น
นั้น”

“ผมเกรงว่าแม่พยอมจะไม่ตกน้ำอย่างที
เราเข้าใจกันนะซี” ว่าแล้วหันไปทางคุณ
ประยงค์ “หวังใจว่าແຫອກไม่เล่นกลอะไรกับ
พ่อแ่คุณหญิงนะ”

“เอะ! คุณพ่อหมายความว่ากระไร
ขอรับ?” คุณประยงค์ถามอย่างหน้าตาคน
“ลูกไม่เข้าใจเลย”

“อ้าว! ก็หมายความว่า แ่แคงไม่บ้า
พอที่จะแ่บยอะ โมพาแม่พยอมไปซ่อนไว้เสีย
แล้ว แ่แ่แ่ทำอาชญาว่าตนน้ำคายนะซี!”

“พทใช่! คุณพ่อขอรับ” คุณประยงค์
คิดคำนึงอย่างแข็งแรง “ใครจะทำให้ได้อย่างนั้น
ก็ไม่น่าจะมีโอกาสเลย แ่แ่ถ้าลูกขึ้นกระทำ
ก็คิดออกจะเป็นการเนรคุณ แ่แ่ออกัญญาแต่มีที่
ลูกเองก็อยู่ที่บ้านตลอดเวลาเมื่อวานนี้ คุณพ่อ
ก็เห็น แ่แ่พอได้ทราบว่าคุณยามช้ระรอนกับ
มาพร้อมกันกับคุณพ่อ แ่แ่แล้วข้อพิรุธของลูก
จะมีอยู่ตรงไหน? แ่แ่มีอะไรเป็นเหตุให้
คุณพ่อสงสัยเช่นนั้น”

“แล้วัก” คุณหญิงแย้มพู่ขึ้น “แม่หน
ไม่ได้เตรียมตัว อย่าง ที่ระตามผู้ชาย คงที่เจ้า
คุณกล่าวเลย ทรัพย์สินมียก แ่แ่เข้าของ
ทองเงินยังคงกองไว้ระราทอยู่ในห้อง เขาพริ่
ยวิบริณ แม่หนลงไปอาบน้ำแล้วแ่แ่แ่แ่แ่แ่
ชายน่าสนหนังสือ เสียช้ชในสำหรับเปลี่ยนตัว
หนึ่งเท่านั้นตกคตไป ไม่น่าทางอื่นจะระนได้
นอกจากจะตกน้ำ”

“ซี! ถ้าจะไปจริงละก็คุณหญิงขอรับ”

ศุภรหัสน์

กนิย

เจ้าคุณกล่าวคำ, “ไม่มีอะไรดีกว่านี้
นั้นนอกจากใจไปได้อีก”

“โอ! เจ้าคุณ” คุณหญิงแย้มแย้มอีก
“ปรักปรำแม่แทนเงินไปนักละเจ้าคุณ อยู่
ถ้าเป็นใจคิดละก็ มีทางอื่นที่จะทำได้ไหมไป
เพราะโอกาสดีมาก คิดว่ามีโอกาสซึ่งหอย
คนเขาเลย ปล่อยตามใจทุกอย่าง ฉะนั้นอาจ
ลายนวลไป กับใครๆ ก็ได้ ถ้าเขาจะไป แต่
เชื่อว่าคงต้องตายในน้ำแน่นอน แม่พยอม
เป็นเด็กทรกษัตริย์มาก ไม่เคยให้คิดนึก
แห่งแคลงใจในเรื่องเช่นนี้นะ นี่ถึงคราว
แท้ๆ ไข่เหี้ย นำสิ่งของ มีผ้าถุงผืนเสื้อตัว
ลายน้” พุดแล้วก็พึมพำนำคำพูดไปอีก.

“คุณหญิงพุดก็ขอยก” เจ้าคุณเห็น
ด้วย “ถ้าเช่นนั้นพรุ่งนี้แต่เช้ามด ปรียะ
แกต้องรีบทำการออกศึกตามทันที เพราะถ้าจะ
ปล่อยให้ศพลอยน้ำไปไกลจะยิ่งน่าทุเรศมาก”

ต่อจาก นั้น การสนทนา กัน ยิ่งเล็ดลอด
ซึ่งโดยมากเจ้าคุณก็ช่วย ปล่อยโยน คุณหญิง
ให้น้ำขมซึ่งเคยปฏิบัติมาหักห้ามความทุกข์
โศกในอุบายยาสา. และอื่น ๆ อีกจนในเวลา
สมควร เจ้าคุณ กับ คุณปรียะ และ ญาติมิตร
อื่นๆ ต่างก็ลาถอยไปยังเคหสถานแห่งตน.

รุ่งขึ้น เป็น วันอังคาร ภายในบ้านอัน เงียบ
เหงาตลอดคนในบ้านต่างก็ แต่งกายไว้ทุกข์
กันทุกคน ทำให้ดูเหมือนการสังเวยวิงว
โรยิ่ง กว่าเดิม ซึ่งเคย ครึกครื้นอยู่ เสมอ มาก.
มิตรสหายแล ญาติพี่น้อง ของ ท่านแย้ม ซึ่งอยู่
ห่างไกล เมื่อได้ข่าวอันน่าสลดจิตต่างก็
พากันมาเยี่ยมเยียน

ส่วนคุณปรียะก็ สวมผ้า กิ๊วไปจัดการตาม
ที่พูดตกลงกันไว้เมื่อกลางคืนแต่เช้ามืด แต่
ปราศจากผลอนโคสน คงปล่อยให้มรณะกรรม
ของแม่พยอม วิชิตเสนเป็นไปอย่างน่าประหลาด
แลมหัศจรรย์ที่สุด เพราะตามธรรมเนียมคน
นาคายเมื่อถึงวันทศาว ๕-๓ ก็ต้องลอบขม
น้ำ แต่ก็มีได้ปรากฏร่องรอยเสียเลย แม่แต่
สืบถามตามชาวบ้านริมลำน้ำเจ้าพระยา ก็มิได้
ความว่าใครเห็น เจ้าหน้าทมิได้ทราบ เรื่อง
ราวของ นางสาวพยอม วิชิตเสน ผู้มรณะ ก็
กลืนกลาย เป็น ระหัดเหต ที่กลืนกลายกับการ
ฆาตกรรมกันจน จนเกือบจะเป็นคนก็ถูกเจ้าหน้า
ฝ่ายนครบาลฯ จะต้องขมเมื่อเจ้าเกือบจะ
การไต่สวน แต่ก็คงยังอยู่ในเงาแห่งความมืด
แม่แต่เพียงแสงสว่างเท่ารู้เข็มสำหรับเส้นทางที่
จะส่องให้แลเห็นประพฤติการไต่สวน ๆ ก็มิได้มี

พ.ศ. ๒๔๗๐

ตกบก

กาลได้ล่วงมาถึงวันศุกร์ ๖ นัยแคว้นที่
เกิดเรื่อง เป็นวันเสาร์ ซึ่งเป็นกำหนด
ของ คุณประยงค์ สุ่มันต์ จะออกไปตรวจการ
ค้าขายของห้างสาธาแห่งบริษัทที่ตนทำงานอยู่
ณที่หน้าสถานีรถไฟหัวลำโพง อันเป็นสถานี
ต้นทางแห่งรถไฟหลวง เวลาเช้าวันนั้นเป็น
วันที่มีรถด่วนไปค้าขาย ปาร์ติงเบซาร์ ฉะนั้น
จึงต้องแน่นไปด้วยประชาชนทุกชาติทุกภาษา
ทุกภพชน เห็นไปมาว่าวอันอยู่ชั่วใกล้ เพื่อ
เตรียมตนที่จะโดยสารไปยังถิ่นที่ตนประสงค์
ด้วยขบวนต่าง ๆ พอได้เวลารถขบวนยาวซึ่งมี
รถนอนแลรถเสบียง อันภายในได้ตกแต่งจัด
ไว้อย่างวิจิตรสมกับ พุ่มฐานแห่งรัฐพาณิชย์
ก็แล่นเข้าเทียบชานสถานี ทุกคราวในขณะ
ที่รถเข้าเทียบนั้น ย่อมต้องมีการเฮฮะ ออห่มา
วุ่นวาย ของหมู่ผู้โดยสาร ซึ่งมีความประสงค์
จะรีบออกไปขึ้นรถเกิดคึกคักอยู่ยิ่งนัก พร้อม
ด้วยเสียงของการปราศรัยและพุดจาของคนหมู่
มาก จนฟังแทบไม่เป็นศัพท์

ในรถนอน เลขที่ ๒ ห้อง ทางคัน หนารัด
ภายในห้องนั้น ท่านจะได้เห็น คุณประยงค์
สุ่มันต์ กำลังนั่งวุ่นอยู่ กับข้าวของ พร้อมด้วย
เจ้าคุณพระกาวิเศษ มีการจัดวางหีบห่อแล
กระเป๋าคูณเงินทางต่าง ๆ เพื่อให้เป็นระเบียบ

เรียบร้อยไม่เกะกะรุงรัง ที่ชานชาลาสถานีก็มี
ญาติมิตรที่สนิทชิดคุ้นบางคน ของคุณประยงค์
พากันไปส่ง ในจำนวนนี้มีคุณหญิงแย้ม
รณยุทธสัณต์ รวมอยู่ด้วย หน้าของท่าน
ยังมีเค้าแห่งความเศร้าสลดปรากฏอยู่อีกตลอด
จนการแต่งกายไว้ทุกข์ เมื่อคุณประยงค์ ได้
ทำธุระเสร็จแล้วจึงลงไปเชื้อเชิญ คุณหญิงให้
ขึ้นไปพักผ่อนห้องของตน

ถ้าจะมีใครสังเกต จะเห็นได้ว่าห้องนอน
ต่อจากห้องของคุณประยงค์ สุ่มันต์ ไปอีกห้อง
หนึ่ง เป็นห้องเช่าเฉพาะของสตรีสาวมีลักษณะ
คล้ายชนครึ่งชาติผู้หนึ่ง เจ้าหล่อนเป็นสาว
พร้อมบริบูรณ์ด้วยความงาม ดวงหน้าอันงาม
กลมของเจ้าหล่อน มีแววโปร่งสีน้าเงินยังทำให้
คล้ายสตรีชาวต่างประเทศยิ่งนัก หล่อน
แต่ง กระโปรงผ้านอกสีชมพู มีลายเป็นดอก
ดวงสีฟ้าอันงามเหลือหยดใด ๆ ทั้งชุด และ
สวม หมวกฟาง สำหรับ สตรีเพศเยี่ยงนี้ข้าง ๆ
เล็กน้อย ดูเป็นสง่าชวนให้เพ่งพิศยิ่งนัก
และชายังแถมมีแว่นสีน้ำเงินสวมยังแววตาอัน
น่ารักและ แหล่นคมของหล่อนไว้อีกชั้นหนึ่ง
ขณะเมื่อคุณหญิงแย้ม รณยุทธสัณต์ เห็น
ผ่านห้องของเจ้าหล่อนซึ่งประตูเปิดทิ้งไว้ หล่อน
หาได้รู้สึกเป็นกังวลต่อใครไม่ หล่อนมีแต่

ศุภรศัน

กันย

นั่งอ่านหนังสือ ไทยเขมม พลิกไปมาอย่างง่วน
อยู่ คุรวาทก็ว่ามิได้มีใครปรากฏผ่านห้อง
หล่อนเลย. เมื่อคุตทหญิงได้เห็นชมขบวนรถ
ทั่วแล้ว ก็มาพักที่ห้องของคุณประยงค์ สมนันต์
แล้วเมื่อกล่าวชมเชยความสะอาดงดงามของห้อง
แล้ว จึงเลียบพูดต่อไปว่า

“แหม, พ่อประยงค์ แม่สาวน้อยผู้นั้นอย่า
ดูผิด ๆ ฐิ สักว่าเหมือนแม่หนูเหลือเกิน จน
เกือบจะร้องทักออกไปเสียให้ ไ้”

“จริงหรือ” เจ้าคุตทชระการช่วยตอบ
“ตรงปร่างท่าทางก็เหมือนกันมาก ฐิ ใหม่
ว่าเขาจะไปถึงไหนประยงค์?”

“อ้อ! ถ้าพวกครึ่งชาติจีนกัน” คุณ
ประยงค์ กล่าวเป็นเชิงอธิบาย “ก็ไม่มีไป
ไหน นอกจากสิงคโปร์หรือจีน”

“รู้จักกับเขาด้วยหรือ?” คุณหญิงถาม

“อธิบาย เคยพบปะสนทนากันบ้างตาม
ห้าง” ประยงค์ตอบ “เรียกหล่อนมา
นั่งคุยด้วยก็ได้”

พูดแล้วคุณประยงค์ สมนันต์ ก็เดินออกจาก
ห้องของตนไปยังห้องสตรีสาวผู้นั้น สักคร
หนึ่ง ก็ปรากฏภาพของคุณประยงค์ สมนันต์เดิน
เข้ามาในส่วนของห้องของตน ซึ่ง
ทำให้ เจ้าคุตทชระการแล ท่านแยม ออกจะตลึง

ทวยความประหลาดใจ

“เอ๊ะ! นั่นจริงเช่นกันแล้วหรือ ประยงค์
ชะ ชะ แหม เจ้าชู้ใหญ่เสียแล้ว นั่นไป
คว้าเอาฝรั่งมั่งค่ามาจากไหนกัน? นี่มีเลยพา
กันไปด้วยหรือ? ขอบอกให้แก่ทนายเสียก่อน
ว่าฉัน ไม่ชอยให้จะมีหลานเป็นคนครึ่ง ๆ เลย”

“จะโกโง่ไปนักกระมังพ่อหลานชาย”
ท่านแยมออกความเห็น

“ไม่ใช่ฝรั่งมิได้” คุณประยงค์ตอบ
อย่างหน้าเฉย ๆ แล้วหันไปทางสตรี ผู้นั้น
“แม่พยอม! ถอดรูปคนไทยเสียทักก็จะ
ได้ สันเรื่องกัน”
“เอ๊ะ! ซอกก็เหมือนลูกฉัน” คุณหญิง
ร้องขึ้น.

ขณะนั้นคุณประยงค์ สมนันต์ ก็เขยิบไปช่วย
สาวน้อยผู้นั้น เปลื้องหมวกผ้าคลุมหน้าคลอก
จนแว่นตาออก แล้วทั้งสองคนก็ก้มลงกราบ
อยู่แทบฝ่าเท้าของท่านผู้ใหญ่นั้น

“แม่พยอม” เจ้าคุตทชระการ
ร้องถึงจนเกือบไต่ยืนออกไปข้างนอกโรง พร้อม
กับทูลลงกราบจนขนคตงตัวแข็งไปหมด.

“ลูกรักของแม่” คุณหญิงแยมพัก
แล้วก็กล่าวเข้าไปกอดตักสาวอย่างตื้นตัน “น
เรงราวเป็นอย่างไวกันฉันจึงเหลือทนแล้ว”

พ.ศ. ๒๔๗๐

ตกบก

“^{๕๕}ทั้งนี้ขอพระเดชพระคุณทั้งสองได้โปรด
เลิกชอวัย” คุณประยงค์ พกด้วยอาการวิงวอน
แนบเนียนอย่างพิสดาร “เท่าที่ลูกทั้งสอง
กระทำมาแล้ว ออกจะเป็นการกระทำให้เป็น
ที่ชื่นแค้นใจเสียเท่าทั้งสองเป็นอันมาก ^{๕๖}ทั้งนี้
ก็เพราะความรักของลูกทั้งสอง ซึ่งมีต่อกัน
อย่างเหลือทีจะประมาณ หวังว่าพระเดชพระคุณ
ทั้งสองคงให้อภัย ^{๕๗}และไม่ถือโทษกับลูกเป็น
แน่” แล้วกลักรายอีก

“^{๕๘}ฮ! สุนัขจริงนะ ประยงค์” เจ้าคุณ
แย้มขันเมฆหายคลัง “แกล้อพ่อเล่นเสียสนุก
ไรเทียว อ้ายเรากำลังเซอะ แก่แล้วยังไม่
เจียมตัว ^{๕๙}วังใหม่ครับ คุณหญิง”

“ทำอย่างนั้นไม่สู้จะเหมาะ เล่นเอาขวัญ
หนีกลัวใจหายใจคว่ำ” คุณหญิงกล่าว
ด้วยอาการโล่งอก “^{๖๐}นึกว่า ตกหน้า

ตายจริง ๆ กลับลากลายเป็น ตกบก ไปได้
สนิทมากพอประยงค์ เล่นเอาเจ้าคุณพุดมีมออก
ทีเกี้ยว”

“^{๖๑}นี่ประยงค์ แก่ไปจัดการเอามาได้ อย่าง
ไรนี่?” เจ้าคุณพระการถามอย่างสงสัย
เต็มที่ “^{๖๒}พ่อหมกขี้ปัญญา นึกไม่ออกว่าจะ
มีโอกาสนี้ไปรับกันได้อย่างไร”

“^{๖๓}ได้โปรดเลิกชอวัย” ประยงค์ วิงวอน
“^{๖๔}คืออย่างนั้น เมื่อวันอาทิตย์ก่อนลูกได้ไป
หาแม่พยอมที่บ้านเพื่อยกลาหล่อนเดินทางไป
รับกันได้ หล่อนจึงได้บอกข่าวว่าคุณพ่อไป
สู่ขอตัวหล่อน ^{๖๕}ที่แรกลูกสำคัญว่าจะขอให้
กับลูก แต่ภายหลังเมื่อได้ทราบว่าเป็นการ
สู่ขอสำหรับคุณพ่อเอง ก็ไม่ทราบว่าจะทำ
อย่างไร ครั้นจะเวียนตรง ๆ ก็เป็นการสา
เก็นไป และที่เกรงว่าจะเป็นการจัดความ
ประสงคของคุณพ่อ ซึ่งจะให้ลูกได้กับลูกนาย
ก็มีข้อ ^{๖๖}จึงตกลงก็คุยบายให้แม่พยอมไป
อายน้าในวันรุ่งขึ้น และนัดแนะเวลาไว้เรีย
บร้อย พอถึงกำหนดลูกก็ปลอมตัวเป็นคน
แฉ่วเรือจ้าง ^{๖๗}และนำเรือไปจอดคอยอยู่ที่หน้า
วัดเหนือบ้าน พร้อมด้วยรถยนต์อีกคันหนึ่ง
จอดรออยู่ ที่ถนนแจ้งสะพานตรงต่อจากท้ายบ้าน
ครั้นถึงเวลาลูกก็ลงเรือแฉ่วล่องผ่านหน้าบ้าน
คุณย่า ^{๖๘}และร้องเพลงขับเข็นอาตมาตีสัญญา
แต่ไกลเพื่อให้ทราบ ส่วนแม่พยอม พอเห็นเข้า
ก็แสร้งไข้ให้เก็กไปหยิบของ และ เทียว ตาม
เก็ก ๆ สู้หญิงให้ ไปอายน้าด้วย ^{๖๙}จึงมีเวลา
พอ ^{๗๐}ทั้งเวลานั้นก็ไม่มีใครอยู่ทางริมน้ำเลย ที่
เป็นเช่นนั้นก็เพราะลูก ทำ อายน้าให้ เก็กเกิดโดย
สาธุการลากไปลงที่บ้านคุณยายมदन ^{๗๑}แล้ว

ศุภรศัน

กันย

กำชับให้ให้สวดมนต์เช้าเย็น เพื่อมันจะ ศพแต่มีก ไครจะไปรู้ว่าจะพากันไปไหน
ให้ทวงถามเข้าไปในย่าน จนเสียงเธอละเลง สำคัญก็พอใช้”
เครื่องล้อคนในย่านให้มาก ก็เป็นการสม
ความประสงค์ จึงปล่อยคนไม่มีใครทราบบ
ระแคะระคายเลย พอเรือผ่านแม่พยอมจึงไต่
ออกไปเกาะ แพหยวกกล้วยซึ่งผูกพ่วงไปข้าง
ท้ายเรือ ลูกกรวยแจวลงลงไปตามน้ำจนถึง
เชิงสะพาน จึงหลยเข้าไปกักแงงผลึกผ้าแต่ง
ตัวเสียในโถสพาน ซึ่งได้เตรียมเครื่องแต่ง
กายปลอมเป็นเด็กผู้ชาย พร้อมด้วยหมวกแคป
ยัตมม เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ลูกกพาชน
รอลนค์ตรงไปยังย่าน ส่วนเรือก็มอยให้
เจ้าผาก นำไปส่งเจ้าของซึ่งเข้าเข้ามาชั่วคราว
เมื่อลงยานลูกจึงกักแงงให้แม่พยอมอยู่ในห้อง
แต่ลำพัง มีที่นั่งให้สนทนาวราลัยกัน ก็พอ
ใช้ ของ คุณย่าไปตามด้วย อาการวิธร้อน
ลูกจึงรีบไปรยหน้าคุณพ่อทันที ทั้งหมกกัน
เวลาราว ๔๕ นาทีเท่านั้น ต่อมาเมื่อรุ่งขึ้นลูก
จึงได้พาไปฝากไว้ยังยานเพื่อน ของลูกที่สสม
อกทหนึ่ง”

“อ้อ! ฟังก็เป็นเรื่องภาพยนตร์เจ๊วเนาะ”
เจ้าคุณพทด้วยความพอใจ “มีน้ำละ คุณ
ของแถมมีอีกเสียนัก นึกว่าตัวมันจึกของ
สำหรับจะเก็นท้าง พอรุ่งเช้าก็ออกตามหา

“ลูกมานักกว่า จะทำการอย่างอื่นก็เกรง
จะไม่สำเร็จเพราะทั้งลูกและแม่พยอม ต่างก็
ต้องถูกขังคัยให้แก่งงานกับผู้ที่ไม่ประสงค์ ทั้ง
สองฝ่าย จึงจำเป็นกระทำพอรอกไปที ครั้น
จะพวหนักก็ป็นวิธที่น่าอับยศอกส จึงต้อง
พยายาม ทววิช ให้เป็นไปอย่างอื่นแต่ให้ ได้ผล
ลึกลับให้ โกล่เคียงที่สค.

“กันไม่ใช้การพาหนะหรือพ้อมหาจำเริญ”
คุณหญิงบนหน้าออกไปถามอย่างเบาะ ๆ
“มีได้” คุณประยงค์ คำน “แม่พยอม
ตกน้ำแล้วผมช่วยไว้ได้ทางทาก”
“อ้ายเรองมันก็ออควาปาน ๆ กันแหละ
พ่อ”

“ยังอีกว่าที่จะหนีตามกันไปอย่างก็อ ๆ
โดยมิได้มีกุโลบายอย่างไรเลย ลูกทั้งสอง
ต้องขอประทานโทษ และถือโอกาสสนขอพร
กราบลาไปด้วยกันยังแหลมมะลาย เมื่อกลับ
มาจึงค่อยจัดการตามประเพณีต่อไป”

“ที่จริงเจ้าก็สมควร เหมาะเจาะ กันกับะ
คุณหญิง” เจ้าคุณพทเป็นเชิงทวธ “ชะ
ชะ ประยงค์ เห็นจะลืมน้ำของแถมเมื่อคณัน
นั้นแล้วกระมัง? ลูกจะทำเช่นนั้นที่ไหนได้

พ.ศ. ๒๔๗๐

ตลกบท

ตเป็นการ ออกสัญญาตามเดิมที่ ฮะ ! ฮะ ! แล้ว
คุณหญิงก็พลอยไปด้วยนา แม่หนูไม่เย็น
เจ้าคุณทำเสียงลือ “ไม่เคยนอกใจ ความ
จะว่าอย่างไรเล่าขอรับ”

“การถึงที่สุดแล้ว” คุณหญิงกล่าว
เรียบๆ “ปลูกเรือนต้องตามใจผู้อยู่ ส่วนผู้
ต้องตามใจผู้นอน”

เฮ้ง ! เฮ้ง !! เฮ้ง !!! เสียงถึงวาฬ
ของระฆังหน้าสถานีก็ถึงจนเป็นคำรบ ๒ เป็น
อาตมตัญญูว่าแสดงว่ารถขบวนนี้จะเคลื่อนออก
จากสถานีณบัดนี้แล้ว เจ้าคุณตระการวิเศษ
และท่านแย้มรณทยุทธสมิต เมื่อได้กล่าวคำ
ขอขยับให้พร้อมแล้วก็อำลาลงไปจากรถ แต่
ยังคงยืนอยู่ที่ชานชาลา

ตัวรถก็วิ่งเลี้ยวเสียงโหวก ๒-๓ ครั้งแล้ว
ก็เริ่มแยกแวงไอน้ำพาเครื่องจักรหมุนลื้อ น้าวรถ
เคลื่อนที่ออกจากทางหน้าสถานี พร้อมกับขบวนรถ

ซึ่งมี คุณประยงค์ สมันต์ และ นางสาวพยอม
วิจิตเสน เข้มหนาต่างออกรับคำอวยพร และ
การส่งของท่านที่เคารพทั้งสองตลอดกตัญญูมิตร
ทั้งหลายก็อวยการอันว่าแจ้ง ส่วนผู้ที่ไป

ส่งเมื่อได้ทราบตามคำบอกเล่าจากเจ้าคุณและ
คุณหญิงในความเย็นไปของเขาสองนั้นแล้ว
ต่างก็พากันยืนตบยอชื่นเป็นทิวคณ ณชาน

ชาลาที่เคลื่อนไปด้วยผ้าเช็ดหน้า ซึ่งปลิวระว่อน
อยู่ตามมือแห่งผู้ โยกยกใส่ว หนุ่มสาวคนก็
โยกผ้าเช็ดหน้าทออยู่ เรือยจนรถได้แล่นไกล
ออกไปจนลับตา

ครั้นแล้วทั้งสองคนจึง นั่งลงภายในห้องอัน
จะโหลฐาน ก็มีมธุรสวาทด้วยความสันทนา
และชชวนชมภุมิภาพอันเกิดแก่กรรมชาติเรื่อย
ไปตามสองข้างแถววัดซึ่งรถผ่านไปด้วยความ
เพลิกเพลีนเจริญใจแสนจะรรมย์ จนคราย
บรรลุดังซึ่งสถานทณประสงค์ นั้นแล ฮะ

แถลงการณ์สาธารณสุขพิเศษ

เรื่อง

“ผิวหนัง”

ผิวหนังไม่แต่เป็นเพียงที่รับความรู้สึกเท่านั้น เหนือทอออกมาผิวหนัง ย่อมทำให้ความร้อนของร่างกายลดลงด้วย เพื่อหน้าที่ดังกล่าวนี้ ผิวหนังก็คุมไปด้วยเส้นประสาทหลอดโลหิตและต่อมต่างๆ ผิวหนังมีสองชั้น คือ ชั้นนอก และชั้นใน หรือเรียกว่าหนังแท้ และหนังเกล็ดเป็นส่วนหนึ่งของผิวหนังชั้นใน ซึ่งไต่งอกออกมาภายนอก

ผิวหนังเปรียบเหมือนแผ่นหนังที่ร่างกายสวมแลลักษณะอาการภายในออกให้เห็น โรคบางชนิดมักแสดงอาการที่ผิวหนังมากกว่าที่อื่น อาทิ คือ ผิวมีวักดำ สแดงว่าต่อมหมวกไตวิปริต ผิวหนังเกรียมคล้ายแคบแล แต่ที่จริงไม่ได้ถูกแคบ สแดงว่าโรคเป็ดลากร้า (เป็นโรคผิวหนังชนิดหนึ่ง ลักษณะหนังเกรียมไหม้) เริ่มเกิดขึ้นแล้วด้วยโรคผิวหนัง ผิวหนังซึก สแดงว่าเปโรคโลหิตจาง หรือมีฉนวนกันยั้งถึงความวิปริตบางอย่างในการวนเวียนของโลหิต สีและสี สแดงว่าเชื้อโรคซึ่งตามปกติอยู่แต่บนผิวหนังนั้น ไต่เริ่มล้ำแวง

พิษขึ้นแล้ว เหล่านั่นคน บางทีมีผลเหตุของการเปโรคเหล่าน้อยที่ผิวหนังนั่นเอง แต่โดยมาก น่าจะเนื่องมาจากส่วนประกอบของโลหิตผิดปกติไป

โรคที่ติดต่อย่างรวดเร็วหลายชนิด มีอาการปรากฏที่ผิวหนัง ซึ่งทำให้หาวินิจฉัยโรคได้ แม้ยากแ่ง ก็อาจะเป็นผลของอาการเรื้อรังได้ ผู้ที่ทรมานมากมีมากแ่ง เพราะเหตุว่าสุรานั้น ทำให้ขาดเสียนานเสมอ โรคบางชนิดอาจะเข้าสู่ร่างกายได้ทางผิวหนัง เช่น พยาธิชื้อ บางโรคก็เปโรคผิวหนังนั่นเอง เช่น หิด กลาก ฯลฯ

ลักษณะของผิวหนัง

ผิวหนังมีต่อมสองจำพวก ต่างชนิดกัน คือ ต่อมขี้มัน และต่อมขี้เหงื่อ ต่อมขี้มันโดยมากอยู่ใกล้กับรากขน และขี้มันออกมา ซึ่งของกันมีให้ ผิวหนังแห้งและแตกได้ ต่อมเหล่านี้ มีมากตามตำแหน่งของร่างกายซึ่งมีขนหรือผมมาก เมื่อรูของต่อมขี้มันมีขนาดนั้น ต่อมก็ยัง

พ.ศ. ๒๔๗๐

แถลงการณ์สาธารณสุขพิเศษ

ข้าพเจ้ามีนามว่า เรียบ งามปรากฏเป็นเมื่อนั้น
พวงขน การที่สิ่งซึ่งข้าพเจ้าออกคองคองอยู่เช่นนี้
ทำให้เกิดการอักเสบ ซึ่งเรียบอยู่เรื่อยไปจน
กว่าสิ่งทั้งคองนั้นจะออกเสียได้ นคองเหตุของ
ตัวและผิว

ค่อมขยเหงอนนั้น เป็นท่อนเล็ก ๆ หงบลึงไป
จากคานนอกของผิวหนึ่ง ถึงนคองคองคองอยู่
ชั้นล่างใต้หนัง มีอยู่ทั่วผิวหนึ่ง แต่มีมาก
ที่ฝ่ามือ ซ้นเท้า และหน้าผาก

เหงอนนั้น ออกมาจากรูตามผิวหนึ่ง ส่วน
มากประกอยด้วยน้ำ มีส่วนที่เป็นคางและกระดูก
เล็กน้อย ในเวลาปกติ เหงอนมีน้อยมาก
เสมอ แต่จะมีปริมาณมากขึ้น เมื่อออกกำลัง

กาย และเวลาอากาศร้อน
เหงอนนั้นเป็นน้ำที่ร่างกายไม่พึงประสงค์และ
ขับออกมา ย่อมเจือด้วยสิ่งทั้งร่างกายใช้แล้ว
ถ้าโดยเหตุใด ทางเหงอนออกคอง หรือคองคอง
ใดก็จะต้องทำงานแทนผิวหนึ่ง เป็นการเพิ่ม
งานแก่ไคยงขน และถ้าสิ่งทั้งร่างกายต้องการ
ขับออกนั้น ออกไปไม่ทันกับความประสงค์
ก็จะซึมเข้าสู่โลหิต ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว จะ
เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความ ผาสักของ
บุคคลนั้น

ผิวหนึ่งไม่แต่ขับคลุ้มร่างกายภายนอกเท่า

นั้น ยังขับคลุ้มภายในด้วย รุมอก ปาก
และทวารต่าง ๆ ทั่วร่างกาย เหล่านี้ ล้วน
แต่ขับคลุ้มด้วยผิวหนึ่ง แต่เป็นชนิดละเอียด
กว่าภายนอก เรียกว่า เยื่อซึม

เมื่อเป็นไข้ ร่างกายมีความร้อนสูงเกิน
ขีด เนื่องจากผิวหนึ่งไม่มีเหงอนออก ค่อมขย
เหงอนทำงานไม่ได้ เพราะอำนาจของพิษที่มี
อยู่ในเครื่องประสาธ ส่วนร่างกายก็ทำให้
เกิดความร้อนเป็นปริมาณมากขึ้น เพื่อพยายาม
เผาพิษโรคที่กำลังเกิดขึ้นในกาย ความร้อน
แห่งร่างกายของผู้ป่วยสูงขึ้น เพราะเกิดความ
ร้อนทวจนเป็นคั่งกันไปกับการขับถ่ายสิ่งทั้งร่าง
กายไม่คองประสงค์ออกน้อยลง

หลอดโลหิตของผิวหนึ่งนั้น มีโลหิต
บรรจุอยู่เป็นปริมาณมากกว่าครึ่งของโลหิตทั้ง
สิ้นในกาย ฉะนั้น ในทวารขับผิวหนึ่งขับค่อม
และเท่าเย็น ฯลฯ โลหิตซึ่งควรจะอยู่ที่ผิวหนึ่ง
ก็ต้องเปลี่ยนไปอยู่ในอวัยวะภายใน ซึ่งขวม
และมีโลหิตคั่ง จากเหตุนี้ ผิวหนึ่งทั้งซีกหรือ
โลหิตทั้ง จึงมักจะหมายความว่าอวัยวะ
ภายในมีโลหิตคั่งทำให้เกิดการอักเสบ ฯลฯ
อวัยวะ ที่อ่อนแอที่สุด ย่อมได้รับผลร้ายมาก
ที่สุด และผลร้ายนั้นแสดงให้เห็นได้ โดยเอกชน

นั้นปรากฏอาการปวดศีรษะ อาทิวราห์ อูจจาระ

กรรมตำราวนสุข

๐๓๒๓ กนิย

ผก หรือโลกทิคังในคัย เป็นเหตุให้เกิด
น้ำคัง ฯลฯ

ลมในอากาศร้อนทำให้ผิวหนังคล้ำและ
หนา โดยต้องขับเหงื่อออกมากเกินไปจน

ผิวเป็นผื่นและผื่นคล้ำ

ผื่น เป็นผื่นที่ผิวหนังซึ่งเปลี่ยนสี เกิด
ขึ้นแก่บุคคลที่แพ้น้ำและลม แต่ไม่ใช่เกิด
เพราะแดดโดยตรง เช่นเดียวกับผื่นคล้ำ เป็น
แต่ทำให้รู้สึกคันจนเท่านั้น อาจยังคันได้
โดยอย่าให้ผิวหนังถูกแดดคล้ำ

ผื่นคล้ำ เป็นผลของการถูกแดดบ่อย ๆ
และถ้าในขณะถูกแดดนั้น ถูกลมโกรกอย่าง
แรง ก็ระคายเคืองขึ้น แสงแดดมีคุณสมบัติ
มนุษย์ แต่ถ้าคล้ำเกินไปย่อมมีพิษ การถูก
แดดโดยไม่จำเป็น ไม่ดี แต่การออกกำลัง
กายกลางแจ้ง ดีมาก

การรักษาผื่น

มีข้อควรระวังอยู่สองอย่างในการรักษาผื่น
หนึ่ง คือรักษาให้สะอาด และให้ปราศจาก
ความสกปรก อย่างหนึ่ง กับ จักต้องช่วยใน
การจำกัดความร้อนของร่างกาย โดยสวม
เสื้อผ้าที่เหมาะสม อีกอย่างหนึ่ง

ทั้งนี้กล่าวแล้ว ผื่นผื่นมีหน้าที่จะต้องขับ
สิ่งที่ร่างกายไม่พึงประสงค์ออก โดยเป็นเหงื่อ
และเหงื่ออื่น เมื่อปล่อยให้แห้งก็จะระคาย
อยู่กับผื่นผื่นส่วนนอก ถ้าไม่รักษาผื่นผื่นให้
สะอาด ส่วนที่ระคายเคืองอยู่ภายในของค่อม
ขับเหงื่อและค่อมขับน้ำมันเสียได้ เหตุนี้ การ
อาบน้ำบ่อย ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็น ควรทำ

ນຸອລ໌ຂໍ້

[୩୩]

มุลินท์

กันย

ช่วยกันจัดการศพไว้อย่างเรียบร้อยแล้ว ก็ยังเกิด
มหาวาตหกลกตลงมากหลายทำให้ใหญ่. ขณะ
นั้นยังมีบรรดาคนตกระ สามนายเดินทางมาใน
บ้าน พอฝนตกหนักก็พากันเข้าหลบอาศัยร่ม
อยู่ในโพรงไม้ ใกล้กับบ้าน ของ ชายคักพิน.
พอฝนกระซาลงอากาศก็หนาวจัด ชายเดิน
ทาง ทั้งนางจาง เขาพินท ชายคักพิน ได้กองไว้
มาก่อไฟกองใหญ่ผิงกันหนาว ตลอดเวลาสอง
วันก็สองคน จนฝนหลายกองของชายคัก
พินเหลืออยู่ไม่กี่กอง. ครั้นฝนซาอากาศ
สดไสเย็นปกติ ชายทั้งสามก็ออกเดินทาง
ต่อไป ฝ่ายชายคักพินก็ได้ออกจากบ้าน
เลยในเวลาฝนตก. เพราะทนหนาวไม่ไหว
คักพินหลายจึงได้ออกมาตรวจศพของศพของคน.
พอ ถึงที่ กองศพไว้ ใกล้ หายววย ยังเกิดความ
โศกเศร้าเป็นกำลัง เพราะกองศพนั้นยิ่งใหญ่
หายไปหมด มีแต่ถ่านเจ้ากองมืหมากงอยู่
แทนที่. ทันใดนั้นภริยาของเขาและบุตรชาย
ทั้งสองก็ตามมาถึง.

“พระเจ้าไม่ ใจให้เรารวย เสียแล้ว.”
ชายนั้นหันมากล่าวแก่บุตรภริยา. “จะทำ
อย่างไรเล่าเจ้าเอ๋ย? จะทำอย่างไร?”
และขณะที่ พวกเขาลากไม้เข้าคุ้ยเขี่ยไปใน
กองขี้เถ้าโดยอาการหมดหวัง.

“นั่นอะไร?” ภริยาถามสามีพลางชี้
นิ้วไปที่ของสิ่งหนึ่งกำลังส่องแสงสุกใส อยู่ใน
กองขี้เถ้า “ยะ, นั่นแหละ, คุชเชียน
อะไร? โน่น, คุชเชียนด้วย. โน่น—โน่น—
ก็ม.”

ทันทีสามีภริยาและบุตรก็เข้าช่วยกันคุ้ย
คุชเชียนเป็นจำนวนหนึ่งจนตลอดทั้งกอง. ก็พบ
แท่งเงินอันบริสุทธิ์หลายแท่ง. เขามี
ได้นำแท่งเงินกลับบ้าน ในเวลานั้นทันที เพราะ
กลัวว่า ถ้าพยายไป ไต่เข้าที่ กลางทางความระ
แพร่งพรายไป เป็นแต่เก็บรวบรวมใส่ในฉา
สำหรับเผ่าถ่าน แล้วเอาหมกในกองขี้เถ้าทำ
มิให้คนที่ผ่านไปมาเห็นมีความสงสัย.

เขาพากันกลับมายังบ้านเมื่อเย็นแล้ว แต่ภาย
หลังจึงได้ ไปแบ่งเอามาทีละน้อยๆ ประหนึ่งว่า
เขาค่อยสละมรดก. จนเพราะการอาศัยอย่างเคียด
หาให้เพื่อนบ้านเกิดความสงสัยว่า ได้พบอะไร
ลางตามความเป็นจริงไม่. ต่อมาไม่นานเขาก็
เลิกการคุ้ยศพและคงตั้งเป็นนายพาณิชย์ทำการ
ซื้อขายสินค้าต่าง ๆ ตามประเพณี. อาชีพ
อย่างใหม่นี้ เขาก็พยายามฝน ผลสำเร็จอันงาม
และ ต่อมาไม่นานเขาก็เป็นคน มั่งมี มากคน
หนึ่ง. บุตรทั้งสองเลยได้เข้าโรงเรียนวิชาการ
ศึกษามีปัญญาเฉลียวฉลาดขึ้น.

พ.ศ. ๒๔๗๐

สองพี่น้อง

วันหนึ่งขณะที่นายพาดิชัยบุตร ทั้งสอง กำลังเดินกลับจากคารมมรทศพ, ได้มาพบ กสิกรผู้หนึ่งในมือหิ้วกรงนกอยู่กรงหนึ่ง ซึ่ง มีนกสวยงามที่สุดและ ร้องเพลงเพราะ ที่สัตว์ทั้ง สอง ในนั้น. เมื่อเด็กทั้งสอง ได้เห็นนกและ ได้ฟังเสียงอันไพเราะของมัน ก็เกิดความ รักอยากได้เป็นอย่างมาก จึงขออนุญาตให้ พ่อ นกนั้น นายพาดิชัย ไม่ขัดคำสั่งของบุตร จึงถามชายกสิกรว่า “นกตัวนี้ขายราคา เท่าไร?” เจ้าของนกตอบว่า “สองรูปร” นายพาดิชัย ส่งเงิน สองรูปร ให้พลาง กล่าว ว่า “เอา! เอาไป, แล้วส่งมาให้แก่ลูกของฉัน.”

ไต่บิก และ สติกล่าวว่าคำขอขอบคุณเขาเป็น อันมากที่ได้ รมกันเป็นกานัล. เพราะเขารักมัน มาก. ทุก ๆ วันเมื่อเขากลับจากโรงเรียน แล้วเป็นต้องมาเล่นง่วนอยู่กับนกเสมอ. อยู่ มาไม่นานนกตัวนั้น ได้ตกฟอง ๆ หนึ่ง ชวน ให้เด็กทั้งสองเล่าระวีงเอาใจได้มากขึ้น เพราะ เขาอยากได้นกอีก ตัวหนึ่งเหมือนกับตัวที่เขา มี อยู่. วันหนึ่งเด็กทั้งสอง ได้มากรงนกไป ที่ ผังแม่น้ำเพื่อทำความสอาด. ไต่บิกได้เบ็ดกรง รัยกันมาถือไว้ในมือ ส่วนไชนั้นเขาออกวาง ยนศิลาใหญ่ก้อนหนึ่ง ะไว้สควนกแก่การ ถูล้างกรงให้ สันโลโคกร. ครั้นเสร็จทำ

ความสอาดแล้ว เด็กทั้งสองก็เอานกและ ไข่ ไต่ในกรงอย่างเก่าพากันเดินกลับบ้าน. ขณะ นั้นยังมีชายคนหนึ่งล่องลอยอยู่ในแม่น้ำคนละ ผังตรงข้ามกับที่เด็กมาล้างกรงนก. ชายนี้ ได้เฝ้าการกระทำของเด็กทั้งสอง ตั้งแต่ต้นจน ปลาย จึงเห็นศิลาก้อนที่เด็กเอาไปถนกวางลง นั้นแปรลักษณะเป็นเงินไปทั้งก้อน. เขามีความ พิศวง มาก และคิดว่า ไชน่ก ฟองนั้น คงมี คุณ วิเศษ อาจสามารถแปลงสิ่งของทั้งปวงเมื่อ มาถูกต้อง กับมัน เข้าให้กลายเป็นเงินไปได้. ชายผู้นั้นได้เคยได้ ยินคำเล่าลือถึงของวิเศษชนิดนี้ เช่น ไชน่กนั้น แต่เขาจะไต่เชือล่อก็ทำไม่ มา ครั้นได้ เห็นจริง ประจักษ์ แก่ตาตนเอง ที่เคย วิจารณ์ไต่ได้ ครักครอง หากทางนี้จะเป็น เจ้าของ ไชน่กนั้นได้ ได้. ความปรารถนาแปลกประหลาด ดังว่านเด็กทั้งสองหาสิ่งใดเห็นไม่.

เมื่อชายผู้นั้นขึ้นจากน้ำแล้วก็รีบตรงไปยัง บ้านนายพาดิชัยทันที “นายห้าง, ท่านขาย ไชน่กไชน่ให้ฉันได้ไหม?” เขาถาม. “ฉันอยากได้ไปทำยา.”

นายพาดิชัยตอบ “ไม่ได้. ฉันยังไม่จน ถึงต้องขาย ไชน่กทรอก. ฉันเต็มใจจะให้ แก่ท่านเปล่า ๆ ถ้าลูกของฉันไม่กระวนกระวาย อยากได้นกชนิดอื่นอีกตัวหนึ่ง.”

มุลินท์

๖๘
กนย

แต่ชาวนั้นก็รีบว่า "ไปรคให้ฉันได้
ไฉนก็เถิด ฉันจะให้ท่านรับฟัง."

“ไม่ได้” นายพานิชตอบ.

“ ยิงมันขอให้ทำ-สิบ-ยี่สิบ-ร้อย-
พัน^๕รื้อ^๕เขา.” ชาย^๕นั้น^๕ฮอน^๕วอน^๕ค้อ^๕ไป^๕ เมื่อ^๕
เห็นว่านายพาดิช^๕ไม่ยอมตกลงง่าย ๆ.

“ไม่ได้อีกนั่นแหละ,” นายพาดิษ
ตอบ, “แต่เขาเด็ก, ไหนๆก็ได้มาอ้อนวอน
เป็นวรรคเป็นเวน ฉันจะยอมให้ ใช้นกหระแต่
ท่านคงให้คืนหมดรึเปล่าไหม?”

“เฮ้, ฉันทอมช่อ.” ชายนั้นกล่าว,
“เพราะถ้าฉันไม่ไปซื้อของสิ่งนี้ไปทำยา ฉันก็
ตาย ก็กระป๋องนี้ล่ะไวแก่เงิน.” การซื้อ
ขายนั้นอันตกลง. ชายนั้นจึงกลับบ้านนำเอา
เงินที่ตนรับมา ให้แก่นายพาดิษ แล้วรีบไ
นไป.

ตามเรื่องของท่านผู้ อานคงเข้าใจว่าเมื่อ
ชายนั้นได้ สก๊ต เห็นไข่มุก สมพระ สงค์ แล้ว
คงต้อง วย กลับไปส่งแม่บ้านยกเอา ศิลา ก่อนที่
กลายเป็นเงินกลียบ้าน แต่ชายนั้นจะได วย
ร้อนกระทำการถึงว่าทำไม่ เพราะเขาเห็นว่า
ศิลาทุก ๆ ก้อนจะให้ป็นเงินเมื่อ ไรก็ได้จึงไป
น.

ต่อมาข้ามนานมี โยค ตนท่ง มาเยี่ยม

ชายนั้นถึงบ้าน. ในราวที่สนทนากันอยู่ทัน
นักพรตก็เลยไปเห็นโขนที่จึงกล่าวว่า “โขน
เล่นกันดีเสียหาคำได้. แต่ฉันก็ตกใจ
อยู่ไหน? ยาสักต้องพยายามสุดความสามารถ
เอาตัวฉันมาให้จึงได้. ถ้าชายคน
ไหนได้ฉันมาก็ดูเหมือนจะได้เป็นพระราชา
หรือราชบุตรของโลกสมัยมากที่สุดในโลก. หัว
นักตลกขบขันโลกเขาไปนั้นจะคิดอะไรตรงหรือ.”
ครั้นนั้นนอนลงในเวลาเช้าทุก ๆ วัน จะเห็นมี
เงินหมื่นมื่นร้อยช้างโค ๆ ทั่ววันนอนทับ. แล้ว
ยังจะรู้จักพยายามทั้งหลายพวกนั้นโคเคียว.
หน้าอกของนักกมมก็ดูดีเหมือนนก. ถ้า
ใครได้มาก็ดูเหมือนจะได้เป็นกษัตริย์ แต่ไม่มี
อำนาจใหญ่โตเท่าองค์โค ก็นั่นหัว.”

เมื่อชาวนันได้ทราบระหัดเหตจากโยคีทั้ง
 ๖ จึงส่งคนไปทนายพาดิษฐ์อันชวนขอ
 ซอนก และยอมสัญญาว่าพอชำระเรือกวาคา
 เป็นเงินมากมายเท่าไรก็ยอมให้ทั้งสิ้น นาย
 พาดิษฐ์ส่งคนของชาวนัน กลับพร้อมด้วยถ้อย
 คำตอบว่า จะทำอย่างไรเจ้าก็ยอมพวกราก
 นั้นไม่ใช่ แม้จะให้สมบัติหมดโลกเป็นของ
 แลกเปลี่ยนเขาก็ไม่ยอมขายนั้นเอง แต่ชาวนัน
 ได้ใจใจจะเป็นเจ้าของนกให้ ได้เช่นเดียวกับที่
 เขาเคยสำเร็จ เป็นเจ้าของไข่ของ มัน มาแล้ว

พ.ศ. ๒๔๗๐

สองพี่น้อง

เพราะคนเมื่อเขาได้รับคำทอปปัญเสจากนาย
พาดิชจึงนึกในใจว่า “เราวิญญูว่าจะต้อง
ทำอย่างไร อาศัยเมียของเจ้านั้นเป็นตะพานที่จะ
ไต่กันไม่ยาก. เราต้องรีบหาทางไปทำกรรม
วิจักกณางวิภกอนันต.” คิดคิดเขาจึงเที่ยว
เลือกให้หญิงเฒ่าเข้าขีญญาคนหนึ่งมาร่วมทำ
การ และสัญญาว่าถ้าหญิงชราจะนิจการให้
เขาเข้าถึงภริยาของนายพาดิชได้จะให้รางวัล
อย่างงาม. เมื่อยายเฒ่าให้ขอมรับขีญญา
แล้ว ก็เดิน ถวายไปทาง บ้าน ของ นายพาดิช
พอถึงช่องสาม ไม่อยู่แก่ จึงไถลเข้าไปหาภริยา
พาดิชเลยเคียดถึงการคำขายในเบ้องตน แล้ว
เลยลามไปถึงเรือรอยแปด จนภายหลังถูกคอ
คยกันไว้สนิท. นางภริยาจึงเกิดความพอใจ
ในถ้อยคำของยายเฒ่ามาปรมาภักขิน ถึงกับ
สั่งเสียเมื่อแก่จะลาไปให้หมั้น มาสนทนากัน
บ่อยๆ. ในทำนองนี้ความไม่ครของสองหญิง
ก็ยิ่งออกงามหนาแน่นขึ้นทุกวัน จนในที่สุด
ภริยาของนายพาดิชได้ออกปากชักชวนหญิง
ชรามาอยู่ด้วยกัน. แค่นั้นมาการสนทนาก็
สทกสยายมากขึ้น จึงเป็นโอกาสให้ยายเฒ่า
กล่าวขีญถึงชายที่วางแก่แก่ ภริยาของพ่อค้า
ในเวลาทุกคืนทุกครวไป. การสรรเสริญ
คุณวิเศษ ของ ชายนั้นยังวัน ยิ่ง กระพือความ

พิศวงของภริยานายพาดิชมากขึ้นเป็นลำดับจน
ถึงจุดที่สุด ถึงกับทักทายความเขลาเจ้าครอยจำ
ทำให้นางเกิดความคันร้น ถึงออกปากอวยพร
ชายนั้นเป็นกำลัง. ถึงนั้นก็ตอแนกเคี้ยวทักทาย
เจ้าเล่ห์ก็จะเข้าสสมรอยล้าออยว่าชายนั้นก็
มีความกระหายใคร่พบนางก็เสมอเหมือนกัน.
ยายเฒ่าและ ภริยานายพาดิชจึง ตกลงกันใน
ที่สุดว่า ถ้านางทรวายข่าวสามเฒ่าจะไม่อยู่บ้าน
วันใดเวลาใดเป็นแก่แล้ว จะให้น้ำความไป
แจ้งแก่ชายนั้นทรวายเพื่อพอกันเป็นทสยาย. ต่อ
มามีข่าว นางภริยา คิดใคร่ให้ ความ ประสงค์
สำเร็จเร็วขึ้น จึงหาเหตุเกิดกันสามเป็นทพ
ความหลังขึ้นว่า “นายเห็นเรลมีความคิด
เคิมเสียแล้วกระมัง เคยพอกบ่อยๆว่าจะ
ไปค้าขายทางไกลสักหนหนึ่ง ทำไมจึงเสย
หายไป ฉันคิดว่านายคงหากำไรได้มาก ทั้ง
นายจะได้เห็นของแปลกประหลาดต่าง ๆ ตาม
หัวบ้านหัวเมืองที่เดินทางผ่านไปด้วย. ข้อหลัง
นั้นแหละฉันเห็นนายคงใจชอบมาก.”
“จริงของเจ้า,” สามเฒ่าตอบ, “พดๆ
แล้วก็มีลามาเสีย ฉันหมั้นน้อยข้างจะมั่ง
ไป. ครวก็ตอทำงานเสียแต่เนิ่นมานานแล้ว.”
ก่อนมา สองสามวัน นายพาดิช กับพวกพริอม
สรรพสินค้าได้ออกเดินทางจากบ้านไป.

มุขลินี

กนิย

“ไปเดี๋ยวนี้แหละบาย,” ภริยานายพาดิษ
ชอกคลั่งแค้นขยแหม่ว่าเจ้าเล่ห์เมือสามข้างชอก
นอกขวัญ, “ไปบอกชายที่อยากพบฉันนะ
ว่าพรุ่งนี้เที่ยงให้เขามา ฉันจะเตรียมตัวไว้
รับเขาให้เรียบร้อย.”

ขยแหม่ว่าให้ไปหาชายนั้นเล่า ความตาม
คำของนาง, ชายนั้นเมือได้ทราบข่าวมีความ
ยินดีอย่างยิ่ง “บายไปบอกนางว่าฉันขอ
สละแกลงความเคียดหงสาตามด้วย.” ชายนั้น
กล่าว “แต่นางจะกรุณาแต่งอาหารเลี้ยง
ฉัน, ทยออกด้วยว่าฉัน ขอให้ฉันนั่งตามตัว
นั้นกับไว้สำหรับฉันผู้เดียว. เพราะฉันคิดใจ
อยากกินมานานแล้ว แม้ไม่ได้กินก็ตัวนั้นทำ
อาหารเตรียมไว้ให้ฉันแต่ลำพังแล้ว ฉันจะมี
ความเสียใจมากที่สิด.”

ก่อนสียสองนาฬิกา ก่อนเที่ยงในวันรุ่งขึ้น
บรรดาอาหารอันมีรสพร้อมด้วยนกกามตัวนั้นก็
ได้ตระเตรียมเสร็จโดยฝีมือของ ภริยานาย
พาดิษ และนางตั้งใจคอยเต็มไปด้วยความ
พิศวงว่า ขวัญนั้นจะเป็นใครจึงได้กระหาย
อาหารถึงงานยังนัก. ขณะนั้นเป็นเวลา
ที่สิดและสิดิกกลับมาจากโรงเรียน มีความ
หิวโหยเป็นกำลัง จึงผุนผืนเข้าไทมารการ
ขออะไรรับประทานบ้าง มารการได้บอกแก่ทั้ง

สองให้เข้าไปในห้อง รับประทานอาหาร เล็ก
อะไรๆ กินตามชอบใจ เว้นไว้แต่คนข้างเคียง
ไว้ ในงานหนึ่งกับอาหาร อันอีกสองสามจาน
เตรียมไว้สำหรับเลี้ยงแขกที่จะมาหาในไม่ช้า.
เด็กทั้งสองวิ่งตรง เข้าไป ในห้อง รับประทานอาหาร
และเที่ยวตรวจดูกับข้าวทุกๆ งาน
ความวิสัยแก่แม่ ที่ต้องห้ามก็ไม่เว้น เมื่อไป
เห็นกับข้าวที่เตรียมไว้สำหรับรับแขกมิใช่ชาวส
กว่ากับข้าวอื่น ๆ ก็ช่วยกันกินจนหมดรวมทั้ง
นกกามนั้นด้วย. สิดิกเป็นผู้กินหัวและสิดิก
กินนำออก. ครั้นกินอาหารเหล่านั้นหมดและ
อิ่มทนุสำราญแล้ว เด็กทั้งสองได้คิดว่า
มารการโกรธมากและคงโทษอย่างหนัก จึง
ปรึกษาคถลกันหนีออกจากบ้านไป.

ภายหลังเมื่อแขกมาลงบ้านและได้สนทนากัน
พอสมควรแล้ว ภริยานายพาดิษจึงนำ
ขวัญนั้นเข้าไปในห้องรับประทานอาหาร เชิญ
ให้หนึ่งลง และจัดแจงยกอาหารมาวางลงตรง
หน้า “ฉันยังไม่หิวนักมิได้” ชายนั้น
กล่าว “เธอมีความกรุณาแก่ฉันอย่างยิ่ง
ที่ต้องให้รับความรบกวนในเรือน, แต่ถ้าขอ
โปรดนำคนที่ฉันได้พูดถึงมาให้ จะเป็นความ
พอใจของ ฉันมากทีเดียว. เพราะฉันอยาก
รับประทานอาหารแต่กันอย่างเดียวเท่านั้น.” ทันที

พ.ศ. ๒๔๗๐

สองพี่น้อง

นั้นนางภริยานายพาดิชัยกงานนถ ทบึงเหลือ
จากเด็กกินมาตรงหน้า ขายนนเมื่อเชด
ฝานแลเห็นเจ้ากตโกใจ จึงร้องขึ้นด้วยเสียง
อันดังว่า “เขททำอย่างไร? มีเคชนก
เหลืออยู่ไม่ดังตรงทัว ใครเป็นผู้กินทัวกม
นำอกเสียเล่า?”

“ฉันไม่ทราบคะ” นางตอบด้วยความ
ตกประหม่ามาก.

“มีใคร มาดกคอง อหาทรน เสียก่อนแล้ว
ฉันจะกินอย่างไรได้.” ว่าแล้วชายนนลุก
ขึ้นเดินออกจากการบ้านไปด้วยความโกรธแค้นเป็น
กำลัง.

ภริยานายพาดิชัยมีความน้อยใจ นกทชายน
นั้นทำอาการทนหันออกจากบ้านไปทันที. คว
เป็นชายนนคนหรือ ทนงคงใจ คอยรยรองการ
เยี่ยมเยือนของเขาหลายวัน.

สโยคและสอิกได้รย เบินเร็ว ไปไกล จาก
บ้านมาก จนดังทรายใหญ่แห่งทนง. ณท
นั้นเด็กทึ่สองได้ปลงใจว่าจะพิกแรมคน, โทย
มิได้พะวงว่าคำยสนน จะเป้นทึ่ นำทวาคกสวแก่
ภยันตราย อันพ้งยังเกิดจากสคัวคยทท
เทียพเพ่นพ่านอยทัวไป. การทเกิดทึ่สองนไม่
รู้จักสวเกรอะไร ก็เพราะคนทนงได้กินทัว
นถและอิดคนทนงกินทัวอีก จึงยังเกิดความ

แกล้วกล้ามคกว่าเทกสามัญ. แต่เคกันจะไปรู้
หรือเขาใจในอภินหารของนถมเพ่งไรก็ทำไม่.
เป้นแต่รู้สีกว่าใจคณันคงและยังเกิดความกล้า
หาญไม่สคังสะเทือนค่อ อะไรขึ้นในทัวเอง.

ในคณันเด็กทึ่สองนถน หลบ สมายปลาค
ภัยทงมวล และดังเวลาเช้าเมื่อ สโยคพชายน
คณนถนลุกขึ้น ได้แลเห็นเงินพมมรเวียรากอย
ตรงทๆเขานถนทชนน. สองพน้อง มีความ
คึใจนถทหา ช่วยกันท้อเหรยญทองเหล้า
นถแบ่งกันแยกแล้วเริ่มการเคินทางค่อไป.

ควรมาดงขอมทรายอิดข้างทนง เขาจึงพย
ทนทางสองแพร่งขวางทนงออย. แต่ทึ่ตรงปลา
ถนทนง นนมีคิลากถนทนงคงอย และมิคำ
จาวก็อย่นถนคิลาว่า “อย่าไปทนงนั้น มี
คณนรู้ สคัสัยไปถายหล้ง” สโยคพชายน
เป้นสคิลักว่านถชายนเพราะได้กินทัวนถ มี
ความกระหายนถทหาทึ่จะไปตามทนง ช่งอ้าง
ว่าเป้นอันตรานน จึงชักชวนนถชายนให้คตาม
ไปค้วย. แต่สอิกไม่ยอมไปตามคถอยว่า “ไม่
ได้, ฉันยังไม่ยอมกรนไปหาทึ่คายก่อน. ฉัน
ไม่ไปทนงนถะ” ส่วนสโยคได้คังใจไว้มน
คณแล้วว่าคองไป, แลค้วยเหคณพ้องจ้งคอง
จากกัน. คนทนงไปทนงทนงเป้นอันตราย อิด
คนทนงไปทนงทนงทนง.

โซคลาภของสลิด

ตามเรื่องปรากฏว่าสลิดหนึ่งชายได้เดินทาง
มาลงเมืองหนึ่งซึ่งอยู่ใกล้ทะเล, จึงเช่าเรือ
จ้างทำกร่อยกยี่พ่อค้าใหญ่คนหนึ่ง ซึ่งมีเรือ
เดินทะเลหลายลำ, สลิดทำการอยู่ในสำนัก
งานไม่นาน พ่อค้าจึงถามเขาว่าเขาก่ออก
ไปในทะเลอย่างไรหรือไม่, สลิดก็อธิบายว่า
เพราะเขากระหายอยากเดินทาง เที่ยวชมโลก
อยู่แล้ว, พอถึงวันกำหนดออกเรืออากาศ
แจ่มใสได้ลมดี เรือลำที่สลิดลงทำการอยู่
ก็ยกก้างใบแล่นออกจากท่า, สิ้นเวลาหลาย
วันเรือลำนั้นได้แล่นไปในทะเลโดยความผาสุก
ทุกประการ ประหนึ่งจะกระแสน้ำพาการเดิน
เรือเที่ยววันจะประสพ แต่ความ สมบูรณ์ พลผล
ฝ่ายเดียว, แต่ในเวลาเช้าวันหนึ่งได้เกิดลม
ร้ายขึ้นทันที และยิ่งสลายลงยิ่งทวีพายุ
ขึ้นจนกลายเป็นพายุ พัดฟ้าตมเรือนหันเห
อยู่ไปมาทางข้างตรงได้ ไม่ ในที่สุดก็ถึง
แก่งยี่ปาง, บรรดาผู้คนในเรือลำนั้นพากัน
รมน้ำตายสิ้น เว้นแต่สลิดผู้เดียวอาศัยไม้
กระดานแผ่นหนึ่งพลวดยกค้ำคานมาตั้งเกาะร่าง
แห่งหนึ่งไว้, เขาทอดกายลงกลางหาวด้วย
ความเห็นชอบอันและหมดหวัง, แล้วคร่ำ

ครวญว่า “โอ้เอ๋ย! เราเกิดมาทำไม ?
ทำไมเราจึงถูกรังเกียจของคอง ห้ามน คองหันมา
จากบ้าน? ทำไมเราปล่อยให้ไปคนเดียว?
ถึงจะต้องไปตายกับเขาก็น่า ดีกว่า จะมาระทก
ระเหินตายในทรายกลางเขื่อน, อนิจจาเรา
หนอเรา!” ในไม่ช้าความกลัวซึ่งเป็นโรค
ประจำมนษย์มากกว่าโรคอื่น ๆ ก็เข้าครอบงำ
เขาให้ สิ้นสมนึกถึงจนตลอดคืน, ครั้นรุ่ง
เช้า เมื่อ สลิด คำนาน มองไป โดยรอบ เพื่อ
ทราบว่าตำบลนั้นเป็นภูมิประเทศชนิดใด จึง
สังเกตเห็นเรือใบ ลำหนึ่งกำลังแล่นผ่านเข้ามา
ใกล้, เขาตะ โจนจนสุดกำลังของกระแส
เสียง และลากซุงโยกมือกระ โทกโกลดเค้น เพื่
เตือนความทรงใจของ คนในเรือ ให้ รู้สึกว่าเขา
ต้องตกยากอยู่ที่เกาะนั้น, ประจวบเคราะห์
ดีที่นายเรือของเรือลำนั้นแลเห็น เขาจึงเอนเรือ
แล่นเข้าไปใกล้ และรับเขาลงเรือไปด้วย,
เรือ ใบ ลำ นั้น เดินทาง มา ถึง ที่ หมาย โดย
สวัสดิภาพ สลิดก็กระทำวระขอบใจนายเรือ
และลากเรือแล้วกลับไป, เขาเที่ยวเดินศรัท
ศุแพร่ไปรอบ ๆ เมือง ตามหาตามยี่ค้ำกัฟ
ชายตลอดจนชื่อของเมืองนั้น ก็หาไม่มีใครบอก

พ.ศ. ๒๔๗๐

สองพี่น้อง

เล่าให้เป็นทีพอใจได้ไหม เขาคิดว่าระชน
อยู่ต่อไปในเมืองนั้นหากคุณประโยชน์อย่างไ
มิได้... จึงออกเดินทางต่อไปยังเมืองอีกเมือง
หนึ่งซึ่งมีอาณาเขตรัศมีติดต่อกัน; เพราะได้ทราบ
ว่าเมืองที่กล่าวมานี้ มีสิ่งน่าพิศวงอยู่หลายอย่าง.

เมื่อลี้ภัยเดินทางมาสิ้นเวลาหลายวันก็ขึ้นล
เข้าเขตรประเทศนั้น และได้ประสพสิ่งที่
น่าพิศวงจริง. คือที่ทุ่งแห่งนครหลวงนั้นมี

กำแพงสูงใหญ่ประดุจเทือกเขาล้อมรอบอยู่รอบทั้ง
สี่ด้าน มีประตูเข้าออกอยู่แห่งเดียว และมี

ทหารยามคอยพิทักษ์รักษาโดยทั่วกัน. เหตุ
ใดจึงเป็นดังนี้มีคำอธิบายว่า; ความประเพณี
ของประเทศนั้น คณะเสนาบดีมีสิทธิเลือก
ตั้งใครคนหนึ่งขึ้นเป็นกษัตริย์ ในเวลากลางวัน
ครั้น ตกรายศรีกาลถึงให้ ประหารชีวิตเสีย.

เหตุด้วยประเพณีอันร้ายกาจเช่นนั้น บรรดา
ประชาชน จึงพากันอพยพหนีออกจาก เมือง
ไปเป็นหมู่ ๆ คณะเสนาบดีจึงต้องประชุม
กัน ทาคุศโดยยาสสำหรับตั้งผู้ปกครองโดยวิธี
ใหม่ เพื่อกันมิให้ประเทศตกเป็นที่ร้าง. ที่
ประชุม คณะเสนาบดีลงความ เห็น พ้อง กันว่า

ต้องยกเลิกประเพณีเดิมเสีย และให้ออก
ประกาศไปทั่วทุกทิศทุกทาง เวียงวังประชา
ชนพลเมือง กลั้ม มาตั้ง ภูมิลาเนาอยู่ ตามเดิม
แล้วให้ มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งกษัตริย์ขึ้นทรง
ราชย์อยู่ได้ตลอดเวลาจนกว่า ความตาย จะมา
พรากไป. คำประกาศนี้ยังความยินดีให้

ภิกษุและกษัตริย์ชนนักหนา ต่างพากันมาประชุม
เนืองแน่นอยู่ต่อหน้าที่ประชุมเสนาบดี ขณะ
ประจวบกับ เวลาที่ ลี้ภัยเดินทางมาถึง จึงได้ ประชุม
พระนครอยู่แล้ว.

“ราษฎรทั้งหลาย.” พระพรหมเสนาบดี
ขึ้นออกมากล่าวแก่ผู้ชน, “บัดนี้คณะ
เสนาบดีประชุมเห็นพ้องกันว่า ประเพณีการ
ตั้งและฆ่ากษัตริย์ทุก ๆ วันนั้น เป็นธรรมเนียม
อันพหุพหุกาลล้วนมีพระทัยแก่พวกท่านมาก เรา
จึงตกลง ให้ยกเลิกเสีย. และประกาศเรียก
พวกท่านมาให้ช่วยกันเลือกตั้งผู้ใดผู้หนึ่งขึ้น
เป็นกษัตริย์ตลอดอายุขัย ตามความพอใจของ
พวกท่าน เพราะคณะพระอนันตอยู่ในมือของ
ท่านแล้ว, จึงว่าออกมาใครจะเป็นกษัตริย์
ของเรา.”

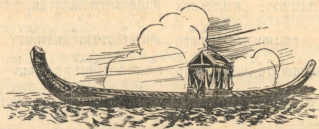

มัจฉินท์

กันย์

ราชกุมารพร้อมกันว่า “ข้าพระพุทธเจ้า สิบที่ขุณย นำมาไว้รับตำแหน่งโดย สดวกคาย
เสีย ถ้าใครเป็นผู้มาถึงประตูก่อน, ผู้นั้นจึง เพราะเขา เป็นผู้เดินมา หอยคืบขึ้นอยู่ที่ นำ ประค
เป็นพระราช ของเราเถิด.” ความเห็นของ กำแพงเมืองก่อน ใคร คณะเสนาบดีพร้อมด้วย
ราชกุมารทั้งสองให้ทำกัน เพราะฉะนั้นการ เหล่าราชกุมารจึงพากันออกไปยัง ชีวิน ให้เขาเข้า
เสียงโศกเป็นใหญ่ ครั้นจะแนะนำให้เลือก ไปนั่งบนบัลลังก์ใน ท้องพระโรง อันเป็น ที่ออก
คนนั้นคนหนึ่งในพวกเดียวกัน ก็เกรงว่าผู้ที่ไม่ ชนนาง แล้วพากันให้ร้องด้วยความยินดีว่า
ถูกเลือกจะโกรธ และรวมกัน ทำร้ายผู้ออกเสียง “จงทูลพระราช ของเรา!
นนั้นเสีย. การเสียงโศกเป็นเพราะเหตุของ ของเราทรงพระเจริญ!”

(ถ้าอยากทราบโชคชะตาของสิบทิศ ซึ่งมีข้อความอย่างพิสดาร ไปคอยอ่านในตอนหน้า)

๒๑๓ นารีที่ทอดสายในชายอันเป็นนิคย์ ใจเจ้าหล่อนก็เป่นเสมือนฟ้าแลบ จะหา
ความแน่นอนได้ดังฤ

ของ ฉ. ส. พิชยญาติ

๒๖๖

“สิ่ง เทภาลิต”

ข้าพเจ้ายินดีอย่างเต็มทนใจ — พุทลงไปในกระบอกเครื่องโทรศัพท์ ซึ่งปราศจากชีวิตจิตใด. ทันใดนั้นจากที่อันว่างเปล่า ปรากฏมีเสียงผู้หญิงคนหนึ่ง—หวาน, ไพเราะ, ชื่นใจ และวิ้งเวง.

“นั่นบริษัท ไฟฟ้าสยามหรือครับ?” ข้าพเจ้าถามด้วยความนอบน้อม, เพราะรู้แน่ว่า ว่าจะคุยเสียงเช่นนั้น, จะเป็นผู้บริษัท ไฟฟ้าสยามไปไม่ได้เป็นอันขาด.

เสียงสูงๆ ลั่นขึ้นมาตามสาย

“ไม่ใช่ค่ะ” เสียงนั้นบอก.

“น่าเสียใจ!” ข้าพเจ้าตอบด้วยความวิ้งใจ.

“ทำไมคะ?” เสียงนั้นถาม

“เพราะว่า” ข้าพเจ้ากล่าว “ผมจำเป็นต้องคุยกับบริษัท ไฟฟ้า อย่างช้าๆ สักหน่อย, ถ้าและคุณ เป็นผู้บริษัท ไฟฟ้า จะไม่มีอะไรที่ผมยินดีเท่า.”

“โอ้” เสียงนั้นว่า.

“แท้จริง” ข้าพเจ้าพูดต่อไปโดยเร็ว,

“ถ้าผมวางใจใจได้เสมอว่า จะเป็นทางติดต่อ คุยเสียงเช่นเสียงคุณแล้ว การพูดคุยยังบริษัท ไฟฟ้าสยาม จะกลายเป็นงานอดิเรกของผม อย่างเร็วพลัน.”

เสียงหัวเราะ, ไพเราะ ชื่นใจ เป็นอันหนึ่ง ข้าพเจ้า.

สัง เทภาสติก

กันย

“คุณคงไม่ทราบ,” ข้าพเจ้าเฝ้าดูเธอ
ไป “ว่าผมเพิ่งมารู้สึกเป็นครั้งแรกในชีวิตถึง
ปัญหานานอันยิ่งใหญ่ซึ่งผู้คิดโทรศัพท์ ได้ให้
แก่นมนุษย์ชาติ”

“คิดรู้สึกไปทั่วสรรพางค์กาย,” เสียง
อันนั้นตอบกลับวาทะ “ว่าคุณจะพูดอะไรที่
น่าฟังจริง ๆ แก่คิดฉัน. โปรดพูดต่อไปเถิด”

“คุณคงไม่ทราบ,” ข้าพเจ้าพูดด้วย
ความทระกตรอง, “ถ้าไม่เพราะโทรศัพท์
ผมอาจต้องกินกันไปรอบโลกจนชั่วชีวิตหาไม่
โดยมิได้ยินเสียงอันไพเราะของคุณ.”

ได้ยินเสียงหัวเราะร่วน

“คุณพูด” เสียงนั้นกล่าวอย่างตลกตลก, “
“ราวกับว่าในโลก ๆ คุณจะเป็นคนที่กล้าแข็ง
อย่างมาก”

“และคุณ” ข้าพเจ้าตอบโดยทันที
“คุณจะเป็นหญิง ที่น่ารักไม่ว่าใกล้, ใกล้.”
ข้าพเจ้าบอก. “ผมมาถึงภาพได้ด้วยน้ำเสียง
ของคุณ,” ข้าพเจ้าพูด “ผมคิดว่าคุณคง
ขางและชาวผดผอง. มีคำคำยามละ ไม่, มี
ลึกลับวิมวาท, และ—”

“ตรงกันข้าม,” เสียงนั้นสอ, “คิด
เคย, ทำ และออกจะอ้วน, และคาถาคิด—”

“ผมไม่เชื่อเลย,” ข้าพเจ้าสออย่าง

เสียงกริยา. “เป็นไปได้ไหมที่จะเสี่ยงอันมีลักษณะ
เช่นเสียงคุณ,”

แล้ว ความคิด อันหนึ่ง แล่นมาใน สมอง
ข้าพเจ้า. “นี่,” ข้าพเจ้ารีบพูด, “คุณพบ
จากไหน?”

“จากบ้าน,” เสียงนั้นพูดด้วยใจ.

“ผมหมายความว่าเช่นนี้ คือ” ข้าพเจ้า
อธิบายอย่างจริงจัง, “ผมขอเลขที่โทรศัพท์
ของคุณ, เผื่อขางคราวจะ ได้ติดต่อถึงคุณอีก.”

“แล้วแต่คุณคิด,” เสียงนั้นพูดอย่าง
เยาะ. “คุณจะหาเลขที่ของคิดฉันได้ ในภาย
โทรศัพท์.”

“ແ່ว่า,” ข้าพเจ้าแย้ง “ทำอย่างไร
ผมถึงจะหาได้ละครับ?”

“ก็ท่านอาจลองพูดได้ ที่ละแห่งที่ละแห่ง”

น้ำเสียงอันหวานออกอวย. “อ้า—สมมุติว่า
ตั้งค้นแต่บริษัทไฟฟ้าสยาม. เล็กกันนี้ละคะ!”

“อย่าเพิ่งไป!” ข้าพเจ้าร้องเสียงหลง.
แต่ข้าพเจ้าเข้าไป. ได้ยินเสียงกราวที่หู
แล้วก็เหิงยหาย.

ข้าพเจ้ามองดูเครื่องโทรศัพท์ โดยความ
อาลัย. แล้วข้าพเจ้าจึงทบทวนซึ่งเกี่ยวกับบริษัท
ไฟฟ้าไว้ชั่วคราว, และคิดว่าผมจะได้ กับยตรง
ไปหาสมณวิ. สมณวิ, ข้าพเจ้าขอขมอกว่า,

พ.ศ. ๒๔๗๐

กึ่งกลางเสียง

เป็นคู่หมั้นของข้าพเจ้า.

เมื่อข้าพเจ้าเข้าไปในบ้านสมถวิล ข้าพเจ้า
เห็น สมทรงน้องสาวกำลังยืนท่าซาลสั่นอยู่
ด้วยเพลงเสียง. จึงทักถามข้าพเจ้าว่าไม่สันตติ

ในกระบวนของการเดินรำชนิกใหม่ ข้าพเจ้า
ก็ตรงเข้าหาเธออย่างสง่า. สมทรงอายสับทัก,
เธอชอบสนุกเท่ากับน่าเอ็นดู.

“สมถวิล” ข้าพเจ้าถามหาใจไม่ค่อยทัน
เมื่อจางเสียงอยู่กลาง, “อยู่ไหน?”

“ข้างบน” สมทรงตอบทวนแล้วกรวย
ไปทักเสียง, “กำลังแต่งตัวคะ.”

“ถ้าเช่นนั้น” ข้าพเจ้าตอบเธออย่าง
คงไม่ช้า.”

สมทรงปล่อยจางเสียงหมุนใหม่.

“สมถวิลสั่งไว้ให้ฉันบอกเธอถ้าคุณมา,”
เธอพูด. “แต่มา. ฉันเพิ่งลงเสียงก่อนเธอ. แต่
คุณระวังอย่าทำท่าแข็งนะคะ.”

เราทั้งสองคนอีก.

“คุณคะ สมทรงพูดขึ้น, “ในที่สุดคุณ
ก็ไปดิ้นวิธีที่ไฟฟ้าสยามได้หรือเปล่า?”

ข้าพเจ้าตอบชงก้องขึ้น.

สมทรงมองข้าพเจ้าอย่างไม่มี
“เมื่อ—เธอ—นั้น—?”

“เมื่อ—เธอ—นั้น—?” ข้าพเจ้า
ละล้าละลัก

สมทรงก้มหัวรับ.

“คิดค้นเครื่องโทรศัพท์ใหม่,” เธอ
กล่าว, “จึงได้คิดไปผูกกับวงจรไฟฟ้า
วัน. คิดค้นกำลังคิดไปตั้งคุณก็พูดได้ขึ้นเสียง

ถามถึงวิธีที่ไฟฟ้าสยาม.” ค่อนเธอหัวเราะ
กัก ๆ ขึ้น “ถ้าไม่เป็นเพราะโทรศัพท์,” เธอ
เลื้อนข้าพเจ้า “คิดค้นอาจต้องกันคนไปรอบโลก
จนชั่วชีวิตหาไม่—”

“อ้อ, อย่างนั้นเอง!” ข้าพเจ้าสอ
สมทรงชำเลืองดูข้าพเจ้า.

“เธอคงไม่ทราบ, สมทรง,” ข้าพเจ้า
อธิบายอย่างจริงจัง “ออกจะน่าประหลาด แต่
จนกระทั่งเคยฉันไม่ได้เคยรู้สักก่อนเลยว่า
เสียงเธอเหมือนสมถวิลเพียงไร. จะแปลกอะไรที่
ฉันชื่นชมมากเมื่อได้ยินโทรศัพท์. น, สมทรง,
เสียง ของเธอ ช่าง เหมือน กับ สมถวิล อย่างน่า
พิศวงพิลึก. ทว่าให้ฉันฟังดีกว่า,” ข้าพเจ้า
แถม, “คงไม่ได้บอกแล้ว.”

ส่ง เทภาสิต

กนิย

สมทรงก็มีคำอธิบายอย่างสรวย. “แต่ ขอบใจค่ะ” เธอตอบอย่างฉะฉาน. “แต่ พกติดสมถวิล” เธอพูดอย่างไม่มีเล่ห์เหลี่ยม อันใด, “ก็ฉันเห็นจะต้องขึ้นไปยอกว่าคุณมา.”

“ถ้าเธอไม่รังเกียจ” ข้าพเจ้าพูดเฉยๆ. เธอเดินไปที่ประตู.

“อ้อ, นั่นนะ, สมทรง,” ข้าพเจ้าร้องบอก “ก่อนที่เธอจะไป—”

“ค่ะ?” สมทรงหันมา

“น้องสาวฉันบอกว่า” ข้าพเจ้าพูดเรอบไป, “มี ร่ม แพร ตก มาใหม่ ๆ ที่ห้าง แยกแมน แอนน์ ไวท์, ค้ำมสัน, กระตักวิก, ใหม่เจียบ

ก็เกี่ยว. ฉันคิดว่าจะให้สมถวิลสักคันหนึ่ง.”

ข้าพเจ้าเสิร์ทหุยก้อนนั้น. “อย่ากรู้, ว่าเธอ จะต้องการสักคันหนึ่งใหม่? อย่างไรก็ไม่รู้ ฉันมีรู้สึกว่าเป็นการเหมาะ ที่หญิงสองคนที่มี เสี่ยงเหมือนกันอย่างพิศวง ควรจะมีร่มที่เหมือนกันด้วย.”

“ค่ะ, ขอบใจอย่างมากที่เกี่ยว,” สมทรง ตอบ “คุณช่างกำริ่ง ๆ.” เธอเปิดประตู.

“แล้ว”—เธอเหลียวข้ามไหล่อันสละสลวยของ เธอ มามองข้าพเจ้าอย่างขม ๆ — “แล้วก่อน ไทรศัพท์มาถึงก็ฉันเมื่อไรก็ได้!” แล้วเธอก็ วิ่งหายไปเพื่อหาสมถวิล.

ของ พ. ๒๔๖๒ ตรีวิทย์

(ต่อจากหน้า ๖๔๐ ฉบับ วันที่ ๒๔๗๐)

ประพตติการ ของอาบุดาครั้งที่ ๓ ใน อาณาจักรศักดิ์

ยักกลเมื่อนายพาดิซายกานำร่างปรากฏ ข้างหน้าปรากฏเป็นประเทศงตามแห่งหนึ่ง มี
ออกมาจากปากถ้ำ, ก็ไคยขึ้นเสียงคนคงหม่น ตักรวมวรายเรียงไปตามห้วยผาทุกแห่งนำชมหนัก.
ร้องขึ้นพร้อมกันทันทีว่า “ขอให้พระเจ้าสุล เมื่ออาบุดากำลังแลถลงอยู่ด้วยความประ-
ค่านของเราซึ่งเทือกเขาศักดิ์ นำมา เจทวงพระ หลากใจ ก็มีพวกขึ้นที่และมหาอำมาตย์หลาย
เจริญ!” อายกางเขยหน้าเหล็อยคามองไปจึง คนเกินตรงเข้ามาถึงเข้าผู้กำลัง เทียบ, ซัก, ละ
แลเห็นฝูงชนแน่นเนืองอยู่รอบเขา และต่อไป ปลดกระเป๋ลับ และโซกโซมด้วยความเห็น

ฟ. เจริญวิทย์

กันย

เห็นอ. แล้วเข้าช่วย ประคองเขาให้ลุกขึ้น
จากพื้นดิน. ทันใดนั้นผู้^๕นำเครื่องทรงอย่าง
เจ้ามาตกแต่งกายให้แก่เขา พร้อมทั้งหมวก
แฉกชนิดขก ๆ อย่างมีค่าที่สุดก็มีผู้สวมศีรษะ
ให้ ในท่ามกลางเสียงโห่ร้อง ของประชาชน
ซึ่งยังคงเอิกเกริกอยู่ว่า “ขอให้พระเจ้าสุ
ลต่านของเราซึ่งเทือกเขาคัสสิกันำมา เจทวง
พระเจริญ!”

พออาชวาทแห่งตัวเหมือนเจ้าเสรี, คุณ
ภาพก็บังเกิดด้วยการบังคับ. จึงมีเอกอรรคมหา
อำมาตย์นายทหารออกเดินนำหน้าแถวอำมาตย์
ทั้งหลาย มาพบบายลงท่อน้ำอาชวาทและกล่าว
คำปฏิสันถารดังนี้:-

“ข้าแต่พระองค์ผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์! พระ
องค์ผู้ทรงความเป็นอยู่ ณ ที่ใด ท่านยังรัก
ความมกมณฑแห่งพระอาทิตย์ ท้องพระยับ
ยิบแสง! พระองค์ผู้เป็นความพิศวงของมนุษย์
ชาติ! เป็นผู้สืบสันตติวงศ์แห่งตัสสิก! เป็น
ปญฺธิหาวิระพิโลกถึงโลก! เป็นพระฉายแห่ง
ความไพโรจน์! เป็นพระเจ้าสุลต่านผู้รุ่งเรือง
ยิ่งในหมู่สุลต่านทั่วพิภพ! พระองค์คือแก้ว
วิเชียรโดยธรรมชาติแท้! พระองค์ผู้ทรงได้
พระนามว่าปาลโลก! ขอพระองค์ทรงทอด
พระเนตรแก่เหล่าทาสผู้กำลังหมอบเฝ้า และ

ความตั้งใจ ของเหล่าข้าพระเจ้า จอคง ลงเอย
เครื่องลาค สำหรับรับรองฝ่าพระบาทให้เหยียบ
ย่ำไปประคององุ่นคามมารควิ! โอ, ข้า
แต่พระเจ้าสุลต่านเจ้า อานุภาพของพระองค์
เป็นความสูงส่งมอฬของมหาเมณฑล! อานุ
ภาพของ พระองค์ คือ ความสมบูรณ์ แห่ง กาย
และใจ! อานุภาพของพระองค์คืออานุภาพ
ทรงสันของทิวเขาคัสสิก อันมีชาติ เป็น พระชนก

ของพระองค์ ตลอดลงไปจนถึงบรรดาเหล่าทรา
ยเสวีรลสาซึ่งสามารถห้ามปรามชนต่างกัว มิ
ให้ล่วงล้ำเข้ามา ถึงอาณาจักร ของ พระองค์
คือพระเจ้า สุลต่าน องค์เดียว ซึ่งหาสุลต่าน อัน
เทียบเทียมมิได้. เพราะฉะนั้นขอเชิญพระ
องค์ทรงปกครองทวยหาสทั้งหลาย ตาม พระ
อริยาบดียสุลต่านของพระองค์; และขอจง
ทรงทราบว่าบรรดาผู้ ที่อยู่ใน บ้านเมือง ทุกแห่ง
กัค, ในที่ราบทั่วไบกัค, ตามเชิงเขาและ
ยอดเขากัค พวกเหล่านั้นล้วนแต่เป็นทาสของ
พระองค์ทั้งสิ้น.

ควนเอกอรรคมหาอำมาตย์กล่าวคำรับรอง
สิ้นสุด บรรดาประชาชนซึ่งขณะนั้นยังคงหมอบ
อยู่ใต้เท้ากัน โห่ร้องขึ้นเป็นเสียงเดียวว่า “ข้า
แต่พระเจ้าสุลต่าน ซึ่งเทือกเขาคัสสิกได้ นำมา
ขอพระองค์ จงทรงปกครอง ทาส ทั่วพิภพตาม

พ.ศ. ๒๔๗๐

กฤษณิกฤต

พระธรรมาธิบดีเกษมสำราญของพระองค์เทอญ”
 ค่ายกองทั้งหลายแหล่เหล่านั้นเป็นเหตุให้
 อายุภาสก็ลอยด้วยความพอใจจนเกินฐานะแห่ง
 ตน. ความเร่ซิคเห็นชอบหน้ายทพรมาสังฆาร
 มาหยก ๆ ก็ถือศหาไปหมกสัน. เขายกเท้า
 ข้างหนึ่งขึ้นเหยียบคอ ของอำมาตย์คนหนึ่ง ซึ่ง
 กำลังหมอบอยู่ด้วยอาการของมนษย ท้องทอง
 ที่สุดในโลก. แล้วมีบัญชาให้พาเขาเข้าส
 ภาเริ่มอันเป็น ราชสำนัก ของมรพ กษัตริย์ ใน
 แคว้นนั้น. ครั้นสั่งสันคาลงกิมทาสและชนท
 จำนวนหนึ่งมาอาเสยงจระพทงคน เมยงน
 มีกษ เป็นรมภพปคาคด้วย แพรชก ลายทอง
 อย่างงามขงเข้ามา อายุภาสยกเท้าประคย้าง
 แห่งพระยาสัหราชด้วยกาวเข้าไปในเสยงน.
 ขรรคอำมาตย์และราชบริพารของอาณาจักรท
 อายุภาสได้เป็นเจ้าใหม่ัน. ต่างพร้อมใจกัน
 สวามักก็ ยกคนเสยง ขึ้นแยกพาเคินไป.
 ถนนสายนั้นวกเวียนไปตามเนินเขา; เพราะ
 ฉะนั้น ในระหว่างทางทมาอายุภาสจึงได้แลเห็นกระ
 โยมผาอันเป็นทพก บักรายเรียง กันไปเป็นแถว
 ยาวยค. ผากระโยมเหล่านั้น มีสัสร ต่าง ๆ
 กัน ข้างเขี้ยวขวางเกล็ดองลวนมีลวกลายเงิน
 และทองประคยทงทงน. ยังมีกระ โยมหนึ่ง
 ตั้งอยู่ท่ามกลางกระ โยมทั้งปวง ลักษณะเห็น

ไว้ว่าเป็นกระ โยมหลวง เพราะมีขนาดใหญ่
 คาคด้วยกำมะหยีส่นาเงิน ลวกลายที่ประคย
 กระโยมนี้แล้ว ไปด้วย กันเงิน และทอง สลัดกัน.
 ภายในกระ โยมมี ที่ข้างหน้าข้าง ในจักไว้ โดย
 วิจิตร งามกว่าจะ เป็นปราสาทราชมนเทียร
 มากกว่ากระ โยม.

ในกระ โยมหลังนั้น อายุภาสลงจาก เสยงรา
 ชนนั้นบนพระแท่นโอรน ขรรคอาณัติทามา
 มา และที่ คอขรย อยู่ ใน นั้น ต่าง พากัน กระทำ
 ความเคารพหมอบรายอยู่กยท อายุภาสมีปกา
 สติสังคนอน ๆ ให้ถอยออกไปหมกเว้นแต่เอก
 อรรคมหาอำมาตย์ ผู้เกี่ยวข้องกมหมอบนั่งอยู่กย
 ท และเมยงวรราชอนออกไปหมกแล้วเอกอรรค
 มหาอำมาตย์ ผู้นั้นจึงร้องชนว่า “ขอให้พระ
 องค์ผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ ในอาณาจักรตลลิก จง
 ทรงปกครองข้าพระเจ้าผู้ เป็นทาส ขอว่าชาวัน
 ทลลิกกาลนานเด็ก.”

“ชาวัน” อายุภาสทอ, “จงลุกขึ้น
 ตามสบาย แล้วเล่าให้เราฟัง ถึงเหตุผลของการ
 บักระ โยม ดังคำยทกทพท ตลลิกกำลัง ทำกัน
 อยู่เรยรายในทวาททุกแห่งเวลาน.”

“พระเจ้าสตุค่าน ของ เหล่า ข้าพระเจ้าผู้
 ทรงพระนามว่ารามมาชิน และ ทรง พระ เกษธา
 นภาพเลองลไปทวทคานทคณ,” เอกอรรค

พ. เจริญวิทย์

กนิษฐ์

มหาดำมคยข้านทลตอช, “พระองค์ทรง
 ถือประเพณีอย่างหนึ่ง เมื่อถึงฤดูแห่งให้ประมุข
 กองทัพทั้งหมคนในท้องสนาม เพื่อเสวยแด่พระ
 เกียรติยศให้เป็นที่ เกรงขาม แก่หมู่ ข้าราชการ
 ทั่วไป และในระหว่างที่ทำการชอมวยอยู่นั้น
 อำนาจอันศักดิ์สิทธิ์ ของเทือกเขาคีรี มีความ
 ไปรกปรามพระองค์มาก ได้เรียกพระองค์ไป
 เสวยจากพวกเรา (เห็นจะหมายความว่าตาย)
 แล้วได้อัญเชิญพระเจ้าสุลต่าน ใหม่คือพระองค์
 ซึ่งข้าพระเจ้ากำลังยืนอยู่ต่อหน้าท่านนี้ เคยวัน
 ให้มาทรงรับราชอำนาจแทน. รวงทีพระองค์
 ยังไม่เสด็จมาและหาผู้ปกครองไม่. ได้มีพวก
 มะหะหมัดกรงาที่พห้เข้ามาครอบงำ ราชอาณาจักร
 จักร นทองตอช ถึงถึงเสียเลือกเนออยู่เป็นนิตย์
 แต่ต่อมาไม่ช้านัก เหล่าข้าพระเจ้าได้ขึ้นเสวย
 ของพระเจ้าซึ่งทรงรักษาอาณาจักร ศักดิน ร้อง
 เคื่อนให้คอยรับภัยพิบัติ ที่จะเสด็จมาแต่ท้องดำ
 แห่งภูเขาตักกี นัยแต่เวลานี้ จะไม่มีเพศภัย
 อย่างไรมา รบกวนความสันติสุข ของผู้ ที่ อยู่ใน
 แคนตักกีอีกต่อไป.”

“มีใครบ้างที่เป็นชาติใกล้เคียงอยู่ต่อราช
 อาณาจักรของเรา ข้ามทิวเขาไปทางโน้น ?”
 อายุกาถาม

เอกอรรคมหาอำมาตย์ตอบ “ข้าแต่พระ

เจ้าสุลต่าน, ชาติเหล่านั้นเป็นก๊กที่ไม่เป็นภัย
 และไม่รุกรานใคร; เพราะเหตุนี้สุลต่านราม
 มาชินจึงมิได้ก่อการสงครามแก่เขา แม้ว่า
 อาณาเขตของเขาระหว่างไป จนกระทั่งทะเล
 และจะเป็นเกียรติยศและประโยชน์ยิ่งเมื่อได้มา
 ตักกีคือกษัตริย์อาณาจักรตักกีแล้ว”

“ถ้าอย่างนั้น,” อายุกาตอบ, “รามมา
 ชินก็เป็นคนมีชัยสืบต่อไป ใช้เกียรติยศและ
 เกษณาภพของกษัตริย์หา ความสุขอันยิ่งกว่าที่
 ควรได้ ไม่ชอบด้วยประเพณี แต่อาศัยศักดิน
 ของท่าน เคยวัน จะเพิ่ม ทศน ให้แก่ พลไพร่ใน
 ศักดินมากขึ้นอีก และจะเสวยแด่ราชอาณาจักร
 จนกระทั่งข้ามคตินและพายุในมหาสมุทรไปอีก
 โลกทีเดียว.”

“พระคำวิหของพระองค์ผู้ทรงราชาสิทธิ์
 ในข้อนี้,” เอกอรรคมหาอำมาตย์ทูล, “เป็น
 ที่ขอยใจเหล่าทหารซึ่งพากันควมใจ เพราะมี
 แต่ความสงสัย มิได้ทำการไว้เกียรติยศและ
 ความรุ่งเรืองให้แก่บ้านเมืองของตนเลย.”

“ไป, สิ่งที่ย้ำแตรเด็กอย่างนั้น,” อายุกา
 ออกคำสั่ง, “และให้เที่ยวข่าวประกาศทุก
 คำว่าอายุกาพระเจ้าสุลต่านของท่านจะแก้แค้น
 ความเจ็บช้ำของ ประชาชน ชาวตักกี ที่ได้รับ
 จากชาติใกล้เคียงอันหาสยัย มิได้. ไป, ฮารัน,

พ.ศ. ๒๔๗๐

ภูตกนิ

บอกประกาศสงครามแก่ -----”

“สัถิกะวาทิ, พระเจ้าข้า.” ชวรินค้อมคำ
แล้วนมัสการ, “ซึ่งเป็นชาติที่ขุมนประเทศ
คัสสิก”

อาชวคาชยาจะพูดต่อไปอีก แต่ความเจ็บ
และอ่อนเพลีย ยังค้ำยให้เขา ต้องหยุด และ ออก
คำสั่งให้เตรียมทัพใน กระโจม ภายใน สำหรัย
พิชิตชน.

รวราชันที่และทาสกำลังปฏิบัติหน้าที่แก่
สุดท้ายคนอีก ใหม่อายุ; เสกธรรมคมหาอำมาตย์
ชวรินก็ให้ ออกประกาศ ราช โองการไปทั่วทุก
ค่าย แล้วสั่งให้บรรดาหัวหน้านายทัพนายกอง
ทั้งหมดมาประชุมกัน เพื่อรับราชบัญญัติของ
สุดท้ายคนอายุ.

ขณะนั้นบรรดาประชาชนในอาณาจักรคัสสิก
เมื่อได้ทราบว่าพระเจ้าสัสดัตตา จะยกทัพโยธา
หาญออกเดินทางไปปราบชาตีสัถิกะวาทิผู้หา
พิ้งและความฉิบมีโคตังกักใจทั่วหน้ากัน. แม้
ว่าการไปทัพครั้งนี้จะมีสิ่งทั้งกระทำเพียงเล็ก
น้อยไม่สมควร เหล่าทหาร ควรได้ ซื่อสัตย์ เป็น
กิตติคุณของการสงครามแท้ทีเดียว, บรรดาผู้
คนมาผู้แก่งช่วยกันตักเตือนบรรดานักไปให้พากัน
ไปรับน้ำเป็นนัยย เพื่อกระทำทารุณกรรม
และหายนะกรรมแก่ผู้อื่นซึ่งเห็นว่าเป็นภัยภัย

ควรแก่คำของผู้ ที่เรองนาม คือ รักชาติ และ
ประเทศของตน. พอได้เวลารุ่งอรุณ ก่อนแสง
พระสุริยาเจ้าจะส่องมาต้องทรงพระชนดิ บรร
ดากระโจมค่ายของทหารอาชวคา ก็พิกลอนขึ้น
พร้อมสรรพ และเคลื่อนกระบวนออกเดินทาง
มุ่งหมายทำลายล้างชาตีสัถิกะวาทิเสียให้ สิ้น
เสียงอาวธอกลกยาภระทยกันถึงสนับไปทั้งอา
ภาวและเสียงแตรเข้าย้วยวนชวนให้ มีใจ ชัก
เหิน. เป็นเครื่องก่อความกระหายนึกได้
ซื่อสัตย์และความรุ่งเรืองของชาติคัสสิก แต่
ไม่มีประสงค์เลือกคนของศัตรู. ระเบียบข้อ
บังคับของทหารก็, ยุทธวินัยในการเดินทัพก็
ดี และทำทางของทหารทุกโขโองการก็ ทั้งสาม
ประการนี้ บอกลักษณะว่าไม่จำเป็นกองมหา
โจรอันใหญ่หลวง ซึ่งผู้เป็นหัวหน้าอาณาจักร
ปกครองอยู่แห่งหนึ่งแล้ว ยังจะทะเลาะทะเล
อยากเป็นเจ้าแห่งทั้งสองอีกต่อไป และให้ทำลาย
ไพร่พลในกองทัพของตนเสียมาก เมื่อคราว
ยังค้ำยให้ต่อสู้ กับธรรมชาติ คือศึกทางข้าม
เทือกเขาที่เป็น กำแพงกันเขตรแดน ของตนไป.
ฝ่ายชาตีสัถิกะวาทิเมื่อได้ทราบข่าวว่ากอง
ทัพชาตีสัถิกะวาทิกำลังเคลื่อนเข้ามาใกล้ถึงนครทุกไป
ฝ่ายสุดท้ายคนคัสสิก; ทูลวิงวอนขอทราบเหตุที่
พระเจ้าสัสดัตตาจะมาเพราะอะไร, ขอความ

พ. เจริญวิทย์

กันย

ทรงพระเจ้าสุทนต์ให้ทรงประทานคันธภาพแก่ชาติของเขา และยอมถวายปฏิญาณที่จะกระทำความพอพระทัยแก่พระเจ้าสุทนต์ทุกประการ ถ้าหากชาติสักกระราห์ได้ประพฤติผิดคลองขรรมิให้เป็นท่อนเคืองพระทัยของพระเจ้าสุทนต์ ทั้งทูลอ้อนในที่สุดก็ถือว่าพระเจ้าสุทนต์หาควรทำสงครามแก่ชาติที่ส้างตนเป็นมิตรแก่ประเทศสัก โดยไม่มีความนึกหมายจะประกาศคนเป็นศัตรู แต่ขณะจิตก็เวียนนเลย.

อายุเก้าสิบสองด้วยคำอันอ่อนโยนยาวของคณะทูตก็กล่าวกันว่า เขามิได้กระทำพลมาเพื่อคำสั่งสอน และแนะนำของ พวกทาสคำซ้าเช่นคณะทูตนั้น และความมุ่งหมายเดิมของเขา มีอย่างไหนที่เป็นเหตุให้ยกทัพเข้ามาในดินแดนสักกระราห์, เขาจะต้องทำอย่างนั้น. ซ้ำปลั่งสุรเสียงประกาศโดยมีเสียงว่า ขณะนั้นเป็นการสมควรแล้วที่เขาจะ ลงโทษแก่ ชาติมิมนยย์จำพวกที่ยังธรา สงทศ มาเรจา ออก ความผิดชวคิกแก่สุทนต์แห่งสัก. ครั้นประกาศว่าสาโดยจบลงแล้ว อายุจึงสั่งให้ไล่คณะทูตออกจากค่าย และให้เริ่มการเป็นศัตรูเข้ารุกวานชาวสักกระราห์ ทศกย.

บรรดานายทัพนายกองของกองทัพสักกระ

ราห์ รู้สึกในความเมตตากรุณาจิตก็หาไม่ กิจสิ่งใดที่พึงกระทำแก่ชาวสักกระราห์ได้ ด้วยอาหารและไร้อาามทิก เขาได้กระทำแล้ว สันทุกอย่าง. จนพวกสักกระราห์ได้ รับความทราบสักที่พระรณนา บางครอบครัวถูกฆ่าพร้อมด้วยภริยาและบุตร โดยหาความผิดมิได้, บ้างถูกจับไปเป็น ชะเลยศึกโดยไม่มี การต่อสู้. ครั้นสุทนต์อายุคา ปรายปราม ศัตรูตามที่ เขาพาลหาเหตุรบคายลงแล้ว ก็ให้เลิกทัพกลับยังอาณาจักรสักกระราห์พร้อมทั้งสวัญญาณและอวิญญานกรพิชซึ่งคำรับมาให้เป็นชะเลย ประชาชนพากันห้อมล้อมและโห่ร้อง อวยชัยให้พร แก่ผู้ชนะศึก กลับมาเสียงระเริงแซ่ซ่งทั่วทั้งนครหลวง. บรรดานายทัพนายกองทั้งปวงต่างพากัน อิ่มเอมใจ ในค่ายขอสรรเสริญทั่วกัน, ส่วนอายุคานนั้นมีความกำเริบทั้งคำพูดของตนเท่ากยผู้แทนพระเจ้าแห่งเม็กกะ (มะหะหมัก) เมื่ออายุคามา ถึงนครหลวงแล้ว เหล่าอำมาตย์ จึงเข้ามาถามว่าเขาจะให้ทำอย่างไร แก่พวกสักกระราห์ ที่ขยเป็นชะเลยของจำมานั้น อายุคานจึง ในการที่จะพิพากษาโทษ คนเหล่านั้นอยู่ครู่หนึ่ง พอเขาจะสั่งให้ประหารชีวิตเสียทั้งสิ้น ก็พอนกขันไค ถึงหทัยเล็ดทยงดล ค้างอยู่ ได้เขาสัก.

พ.ศ. ๒๔๗๐

พุทธกาล

“เอาพวกสักกระวาททั้งหมดนี้,” สุดท่าน
อวยุคาทรงบัญชา, “ไปลงทัณฑ์กรรมให้
ทำงานชุกได้ เขา คัดก็ หนักว่า จะ พย หัย เหล็ก
พร้อมด้วยลูกกัญญาให้เสียออก.”

เมื่อเอกรัชมหาอำมาตย์ชวริน ไทพังญ
ชาจึงยอมยกลงกระทำความเคารพอวยุคาทและ
กล่าวว่า “ข้าแต่พระองค์ ผู้เป็นเจ้า, โฉน
พระองค์จะมีอาชสง พวก สักกระวาท เข้าไปใน
ใต้เขาตักลิ แม้แต่พลเมืองของประเทศตนเอง
ยังต้องห้ามโดยกวดขันมิให้เข้าไปในน.”

“จียอ้ายกบฏชวริน,” อวยุคาท้องสั่งเหล่า
อำมาตย์ทวยอาการผอง, “เขาไปคักหัว
เสีย แล้วตักลิของมณให้หมก.”

อำมาตย์ ๑๐๐๐ คนมีความตั้งใจในการประหาร
ชีวิตแห่งเอกรัชมหาอำมาตย์ชวริน และ
เมื่อได้กระทำการ ตามคำสั่ง ของอวยุคาทเสร็จ
แล้วกลับเข้ามาแจ้งพากันกล่าวว่า “พระองค์
ให้ลงโทษประหารชีวิตชวรินเสียเช่นเช่นเป็นการ
ถูกประเพณีแท้พระเจ้าข้า; เพราะหาชวรินนิยม
มิได้ ทหาสวระเอมอาจออกจากราเป็นเชิงยังคัย
พระเจ้าแผ่นดินของตน. ความปรารถนาอันใด
ที่พระเจ้าสุดท่านอวยุคาททรงตั้งพระทัย พวก
ไพร่ฟ้าต้องเคารพทำกรรมอันนั้นทันที. มิ
ทวอย่างทั้งการประหารชีวิตชวริน และการส่ง

พวกสักกระวาทไปทำการใต้เขาตักลิ ได้ดำเนิน
โดยราชโองการเสร็จแล้วพระเจ้าข้า.”

อวยุคาทได้ส่งอำมาตย์ให้เป็นเวรกันไปเดิน
ข่าวของ พวกชุกกินใต้เขา มาให้ทราบ ทก ช่ว
นาพิกา และเมื่อพวกสี่ยชวรินกลับมากครั้งไร
ก็ให้ทราบอาการ ความตาย ของพวก ชุกกินนั้น
ว่าเขาพาลงมา ทัย เสีย ครั้งหนึ่ง ๆ นัย คัย
จำนวนพัน.

ฝ่ายชาวตักลิ มีความหึงส หวง การชุกเขา
ยิ่งนัก เพราะถือว่ามณเป็นปณณสถานอัน
คักคัสทอ ไม่ชะบะท มนุษยจะจะต้องยกวง
โดยประการใด ๆ. จึงพากันชุษชชินทาวว่า
สุดท่านมีจิตเป็นพาลอกคูล. ครั้นสุดท่าน
ได้ทรงทราบข่าว ครหาอันนี้ จึงมีพระบัญชาให้
เหล่านายทหารไปทำการปราบปรามความกล่าว
ร้ายของราษฎรให้สงบลง โดยจับตัวคนทั้ง
ในจำนวนเสียคนมาฆ่าเสียทั่วทั้งเมือง ในที่สุด
พวกสักกระวาทซึ่งอิกโดยกำลังเพราะตราครว
ทำงานได้ชุกพยหัยเหล็กนั้น จึงนำมาให้แก่
อวยุคาท แต่หาได้ลูกกัญญาแต่หัยไม่. อวยุค
าส่งให้ทวยรรภาเครื่องจักร ทมกำลังทั้งประเทศ
มาจกหัยเหล็กจะให้เยคออก. แต่หัยนั้นท
ทานต้องกำลังแห่งยัศกรรมและคิลปกรรมของ
มนุษยทั้งปวง หาเยคออกให้ตามความประ

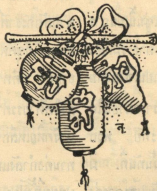
ฟ. เจริญวิทย์

กนิษฐ์

สงฆ์ ไม่.

อายุคา จึงให้เขียนประกาศ ขอกให้รางวัล
อย่างงามแก่ผู้ ที่สามารถทำลูกกุญแจไขแม่กุญ
แจเหล่านั้นออกได้. จึงมีผู้รับอาสาทำลูกกุญแจ
มาให้หลายคน แต่พอลงมือไขแม่กุญแจก็ออก
ที่หนึ่งออกแล้วไขที่สองที่สอง ครั้นที่สองที่สอง
ออก ที่หนึ่งกลับเดินคืบเข้าอีก. อายุคาเห็น
เช่นนั้นก็เกิดกลัวไปด้วยความ เข็ดขยี้ ยิงนัก
จึงยังคบให้ โพรให้สหายคนไขกุญแจ ทำสหายออก
พร้อมกันทันที. แต่พอกุญแจเล่มแรกยังไม่
ทันไขก็ออก คนทั้งห้าสหายกลับพบลงเหมือน
ถูกระไรพา ชาติใจหายหมดทั้งสิ้น. อายุคา
จึงสั่งให้ ออกทำสหายคนเข้ามาไข เป็นครั้งที่สอง.
แต่บรรดาห้าผา เมื่อเห็นเหตุการณ์ดังนี้ก็พา
กันแล่นหนีไปหมดแล้ว ไม่สามารถจะทาน
อยู่ด้วยความคับแค้นใจของอายุคาผู้รักคน

ได้. ยังคงเหลือแต่พวกทหารในกองทัพเท่านั้น.
อายุคาจึงออกคำสั่งให้ทหารห้าสิบคนเข้ามาไข
กุญแจ. แต่ขณะนั้น บรรดานายกัศปายกอง
พากันโกรธแค้น เพราะความโหดร้ายของอายุ
คามากขึ้นทุกที สักที่จะทนพลทหารและพล
เมืองของเขาต้องพลชีวิตเพราะเหตุไม่เป็นสาระ
ต่อไปอีกได้. จึงพากันเดินเป็นหมู่ตรงเข้าหา
อายุคา. ฝ่ายอายุคาผู้ สักได้ทันทีว่า ความ
ประพฤติ ของเขาที่แล้ว ๆ มานี้ เป็นเหตุให้
หมดหวัง ในความ ปรารถนาของนายทหารที่กล่าวถึง
ผู้จะเอาชีวิตของเขา. จึงกระโดดชนยับยั้ง
เหล็ก มวย ความไวใจ ในทาง กันภัยให้ แก่
อำนาจของหิวนั้น ทั้งที่เขาได้เคยเชือดอะมา
แล้ว ยักใจให้เหล็กกลืนลงยวบย่นสันอากาศ
พาร่าง อายุคา ซึ่งเข้าสู่ในทวารมย์ ไปไกลจาก
กองทัพและอาณาจักร ศัสก.

สัญญาติแห่งพาล

๑ สุรางคณางค์ ๑

๒๗ สักรประกาศ

ระยทุชนา

เพราะคนประมา

ก็ใครจะปาน ๑

ทนงคะน

มีทันพิวรณ์

พญาทหาร

ก็เชิญประลอง ๑

มีกวรระชลาภ

คะคักคะนอง

เสมือนกะของ

กระทำประชัน ๑

มีกวรระหลัก

ชัยยะหั้น

เพราะทาทะนัน

จะเกรงอะไร ๑

กะสัทรราช

คำรามคำรน

ทะฤทธิหา

ก็แผยพิ

“ฮะเฮ้ยแนะเจ้า

ฉิวฮากะระราญ

เพราะเจ้ากษัตริ

และจิตุยาท

ลีข้าละปอง

ฤทมาจะปลัก

เถอะสูกระข้า

นระกันและกัน

เพราะเจ้ากัศตัว
ทะยานหทัย
ฉะนไนณ
เอะข้าย กลัว” ๑

ฉลิตทราช
กัณท์กัศตัว
จะเมาจะมัว
ขเกรงจะตาย ๑

ก็เราสฤท—
ก็แรงก็หลาย
ประเทียวกัวย
ฉจณวิจุล ๑
ทุพาลชาติ
สันนิสนน
แลงจอกฤณ
ฉวีเรากระทำ ๑

ฉะนไนณ
ชะเทิมกำยำ
พระนัณกระทำ
เพราะพาลวิสัย ๑
ระลัคฉะน
พิมลละไม
จำนงหทัย
กะข้านะญา ๑

และข้ากัศตัว
จะพักจะพัก
ก็เย็นก็ไป

สคัยประมาณ
กระโรนจะเจ้า
ทะนงกะตัว

วิชัยสิทธิ์
ฉวีทากขยา
ชีวาตมมัลล

ก็เกรงมิอา
ฉวีเห็นกัชช
เพราะเกรงจะวุ่น

สุกรกระไร
จะแข่งจะขัน
มิเกรงฉกรรรม

ก็เสียพิ
“แน่เจ้าประสงค
ประยุททไน

พ.ศ. ๒๔๗๐

สัญญาติแห่งพาล

ก็นำระขัน
จะออระออ
ยกันจะออ
กระมังสักร ๑
วิสัยวะพาล
แสดยสัยอน
เถอะข้าระม่อน
ประยทณัย ๑
เพราะเทคกล
ประสพสมัย
มิคร้ามกะใจ
วินาศสนอง ๑
ฉวีข้าระสู
สิลิตตะของ
วิสัยคะนอง
ก็พาลฆ่าเพ็ญ ๑
ฉะนั้แหละเจ้า
มินานก็เห็น
ระยอยประเค้น
ประหนึ่งสักร ” ๓

เพราะเจ้ามิทัน

ก็ควนกระทำ

จะเพ็ลลือระชือ

ยมั้ประมาณ

เพราะโง่และเซลา

มือยากจะรอดู

ฉะเจ้าสิมี

คนคำราม

ก็ขอและให้

ก็เห็นวะสู

ระเมียบกระทำ

คะกิก ลำพอง

คำรามกระเรา

และ ข้ามิทอม

ก็เกรงจะเป็น

ขุนจงจัดนิลลัษ

(ต่อจากหน้า ๖๗๔ ฉบับที่ ๒๔๗๐)

๒๐๐

กาญจนาคพันธ์

บทที่ ๖

เดินทาง

เรือข้ามกระดานลำใหญ่ได้ย้ายหัวออกจาก
 สพานทำน้ำในคลองโง้งอ่างเมื่อใด ถูกขอรุด
 วัน ๖ ๗ ๘ ยักจนตรงกับวันที่ ๒๕ มกราคม
 พ. ศ. ๒๔๘๓ สักครู่หนึ่งเรือของเราก็หลุดจาก
 ปากคลอง ออกสู่ ลำน้ำเจ้าพระยา เมื่อถึงที่
 ซึ่งรับหน้าทีเป็นนายท้ายหันหัวเรือมุ่ง ไปยังทิศ
 เหนือแล้ว เจ้าแคง เจ้าฉวย เจ้าเจตตซึ่งแจวหัว
 ก็เริ่มออกแรงพายเรือลำใหญ่ ของเราก็คักกระแฉ
 ชล ที่ไหลลงเขี้ยวกรากขึ้นไปโดยรวดเร็ว
 นายบุญมี มรรคเทศ ของเรา ซึ่งเป็นพี่ชาย

[๗๓๖]

นายบุญมาเป็นคนรูปร่างสูงใหญ่อายุ ๕๓ ปี มีกำลังแข็งแรงว่องไวเหมือนคนหนุ่ม ๆ ผิวเนื้อดำคล้ำ แสดงว่าได้เคยเป็นผู้ถือทวนตราครุฑมาก่อนแล้ว แลยังเป็นครูมวยที่ลือนามอยู่ในเมืองโคราช และชำนาญเพลงทวนอย่างไม่มีตัวจับอีกด้วย เมื่อหนุ่ม ๆ แรกเคยเป็นพวกทนายเลื้อก และเป็นมวยตัวโปรดของพระยาทสมเทวีพระพุทธรูปเล็กหน้ากลาญ ครั้นสิ้นรัชกาลก็ทูลลาออกไปทำกินตามภูมิลำเนาเดิมของแก่ เกษยกิจทางมวยและทวนของแก่ทั้งสองอย่างนี้ เราได้ทราบจากคำบอกเล่าของน้องชายแก่เมื่อก่อนจะออกเรือสองวัน

เรือของเราจ้างชาวสยาม ครึ่งกลางลำมีพระมณีน้อย วางชนกามะหิยา เขยวงามคา มีหมากพระนม และของกินของคิมอื่น ๆ พร้อมบริบูรณ์ ข้างลำเรือคานหนึ่งตั้งขึ้นไว้เครื่องใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ ทุกจักตลอดบนเครื่องหูกยารักษาโรค — ใส่ขวดโหล โถด้วยแลกสลอน สลึงคล้ายร้านขายของ เหนือขึ้นไปเป็นห้องพระพุทธรูป สำหรับสักการบูชา ท่อนหมอนมั่งกียกคอก ๕ ใบกองอยู่รวมกันอีกคานหนึ่ง แต่หมอนขวานหน้าเทพนมสำหรับนาย

บุญมี “ยักษ์ใหญ่” ของเรานั่นก็ไม่มีประโยชน์ แก่แก่เสียเลย คำที่พูดใช้นั้นเพียงเพียบเรียบร้อยราวกับนั่งฟังเทศน์อยู่ตลอดเวลานาน ๆ จะเหลียวหน้าออกไปทางหัวเรือสักครั้งหนึ่ง

ภายใต้ท้องเรือบรรพสรรพระเบญจรงค์ไว้จนเต็มปรี่ นอกจากนั้นยังมีเครื่องใช้ไม้สอยและเครื่องสรรพาวุธต่าง ๆ นานา เร่พาเร่หาช่องว่างมีได้ ทั้งแต่ลงเรือมาจิตตหน้าแต่ชักใช้ได้เสียงเรือเข้าของต่าง ๆ ลามอายโน้น ลามอายนี้ กลัวว่าจะขาดตกบกพร่องไปเสียทุกสิ่งทุกอย่าง ในที่สุดก็หอบหิ้วออกมาตรวจคอก กว่าจะเก็บเข้าที่เรียบร้อยแล้วก็นอนใจข้าพเจ้า สักพักเดียว เพราะเมื่อตอนกลางคืนมีวแต่เป็นกิ้งกวดจิกของบรรพสรรเรือ ไม่ได้นอนหลับทั้งคืน เลยลงนอนหลับไปเมื่อไรไม่รู้ตัว จิตก็ตหมอนจะหลับไปพร้อม ๆ กับข้าพเจ้า เพราะเมื่อข้าพเจ้าลงนอนบนเรือหลับ เขาก็ลงนอนเหมือนกัน และเมื่อข้าพเจ้าตื่นขึ้น เขาก็ตื่นเวลานั้นก็เหมือนเย็นมากแล้ว อาหารเย็นได้วางไว้ สำหรับเรา เรียบร้อย ส่วนนายบุญมีออกไปนั่งชมนกชมไม้อยู่หัวเรืออย่างสบายใจ เราลางหน้าเสร็จแล้ว ก็เรียกนายบุญมี มารับประทานอาหาร แลกดหัวไว้ กินพระนม

กาญจนาภรณ์

กับคนแจว แต่เราไม่ยอม แยกแยะตัวว่ายัง
ไม่หิว ถึงกระนั้นเราก็รู้เขาหัวแกมกินร่วม
กันจนได้ เวลาที่กินคนเหล่านั้นและกระตักเรา
แต่เราที่พยายาม ค่อยๆ ค่อยๆ ให้ แก่ กินได้ ถึง
๓ ชั่วโมง

“อืมแล้วล่ะ” แกล้งว่าซนช้าๆ พลงยกมือไหว้ขอบคุณแม่โพสพ “กับข้าวอร่อยนักล่ะ —” ว่าแล้วหันไปกินน้ำอีก ๕ จอกเต็มๆ

“ไม่ต้องเกรงอกเกรงใจ นายบุญมี” เพื่อน
ข้าพเจ้ากล่าว “ต่อไปเราจะต้องเป็นเพื่อน
ร่วมสุขร่วมทุกข์ กันทั้ง ๓ คน เพราะฉะนั้น
ขอให้ นายบุญมี ถือว่า สามี เป็นกันเองทุกอย่าง”

“เป็นพระเดชพระคุณ ทาทัตถกมิไต่พะ”
แกพทพลาญบกมอไหว

“ไม่ท้องไหนและไม่ท้องถนัดอะไรทั้งหมัด”
จิตโยกมือ “ถ้าวัวเราเสมอๆกันทั้งนั้น วัวจึง
นะ — นานนมมึน อ่ากิดอะไรเลย — คิดว่า
เพี้ยนหรือพ้องกันกว่า”

“เป็นพระเดชพระคุณพระ”
เมื่อเสร็จการรับประทานอาหารแล้ว เรา
ก็ให้พวกคนแฉะยกเอาไปกินกัน อด พัดลง
เมืองเขาสอง และหันไปด้นโน้น ทำท่า
จะอะไรไรอะไรไรออกมาออก ข้าพเจ้าห้าม
เสีย และว่ากับเขาว่าอย่าอย่าไม่ให้เอาอะไรมาเลย

ยังมีมากมายก่ายกองถึงเพียงนี้ ถ้าเธอมาจริง ๆ
แล้วเห็นจะถึงยกตกเธอมาด้วย เขาหัวเราะ

“เป็นธรรมดา” นายบุญมียกมือขึ้น
พนมมือวางพัก “ท่านก็เป็นผู้ที่ทรพโยไป
ไหนที่ทองจนกันมากหน่อย น้าเป็นกรรม
กัมมกรเข้าคาบไยเคยเท่านั้น”

แกหัวเราะเห่ๆ อย่างขอยใจเต็มที่ ข้าพ
เจ้าเกรงว่าน้ำหมาก ในปาก จะทะลัก ออกมา
เลยยกกระโถนส่งให้ แกยกมือไหว้ข้าพเจ้า
พร้อมคำขอการก้มศีรษะอย่างอ่อนน้อม แล้ว
รับกระโถนไปช้อน

“เป็นพระเทษพระคุณพระ”
“พ่อลุงไม่มีอำนาจศักดิ์สิทธิ์อ้อ” ขาฟ
เจ้าถาม “ไหนว่าเป็นนักเลงโตยังไรล่ะ?”

“กระผมไม่ได้ เป็น นักเลงโต หรือพี่”
 แกว่า “จริงพี่ — กระผมไม่อยากเป็นนัก
 เลงโตหรือพี่ แต่ทว่า— — — อ้ายพวกนั้น
 มันกลัวผม มันก็เลยเรียกผมว่านักเลงโต !
 ที่จริงผมไม่ได้ ไปทำอะไรมันเลย — พี่ —
 มันกลัวไปเอง — กระผมไปไหนไม่เคยพกอาวุธ
 เลยพี่ — — — ไม่จำเป็นหรือพี่ — — — ใจเราก็
 แล้วละก็ อ้าวมันจะกลัวได้ที่ไหน? — โท
 ภัยอาวุธ มันกลัวได้กับใจไม่ได้หรือพี่”
 “จริงก็อย่าสงสัย” ข้าพเจ้าเสริม “พี่

พ.ศ. ๒๔๗๐

นิพนธ์ วารุณี

ลุงทวยจึงข้างถกใจมันเหลือเกิน “ฉันชอบเล่น
ลูกศิษย์ที่มหาวิทยาลัยคนใดใหม่?”

“ไ้ ช้พะ” แดคอบบมๆ พลงเออมือ
มาจับมือข้าพเจ้า “ข้อต่างๆละ เกิดนัก
เชียพะ—ควรแล้วพะ หาวีชาใส่ตัวไว้”

“แต่วิชามวยฉันไม่ยักหาชอบ” จิตเอ๋ย
ฉัน “หรือพ่อลุงเห็นยังงี้?”

“ไม่ชอบมวยก็หัดยชพะ” แดทิวระ
เหอๆ พลงเอามืออุกปากด้วยกลิ้งน้ำหมากจะ
ไหล “พระน้องชอบกระบี่กระบอง พระพัก
ต้องเขียบ”

“ไม่เอาละพ่อลุง” จิตร้องขึ้น “ฉัน
กลิ้งนางผีเสื้อ จะมาลากเอาไปไว้ในถ้ำแสน
วิคาญ”

พวกเราต่างหัวเราะกันลั่น

“ต่างคนต่างชอบพะ” ดาญมูมว่า “พระ
ท่านถึงว่านานาจิตตึ กระผมกับคุณ—”
แกชข้าพเจ้า “ชอบหมักๆ มวยๆ เหมือนกัน
—เป็นธรรมชาติพะ ถ้าคนเราชอบเหมือนกัน
ไปหมด มนุษย์ก็อยู่ไม่ไ้พะ”

“พ่อลุงทำอะไรของกิ” ข้าพเจ้าสัพยอก
“พระหรือพะ?” แดถาม “ไม่มีหรือ
พะ เมื่อหนุ่มๆ เคยเสาะหานักพะ ใครว่า
กิไหนเป็นไปไหน สละสมเอาไว้กว่าร้อยละ

พะ ล้วนแต่วิเศษๆ ทั้งนั้น วันไหนนักจะไป
ทักใคร่ละ ก็เขยวนเสีย รอยคอ เป็นลูกประจำ
เทียวพะ—เหอ—เหอ—นักถึงเมื่อหนุ่มๆ
ขึ้นมาแล้วรู้สึกกระตาคตนเองไม่หายพะ—”

แกยกมือไหว้ท่อมศีรษะ พลงหัวเราะ “พุท
โธ!—เอาคุณพระคุณเจ้ามาลยหล่อกุณเณ!
—พะ— นรกกเทียวพะ— คุณพระ
คุณเจ้าท่านจะมาช่วยอะไรไ้พะ การที่ฉัน พัน
แทง— นิมนต์เอาท่านไป ทาเวร เท่านั้น เอง
แหละพะ! แต่เวลาหนุ่มๆ มันกำลังกระตอง
ไม่รู้จักยาขยอคุณโทษหรือคุณพะ เห็นว่าถ้า
ไ้คือมพระละก็คอยกลายเป้นทั้งสี่หลังเหล่กช
มาทันที! ใครมีเท่าไรก็กระตอกเข้าไ้จนล้น
—พุทโธ!—กระผมฝึกมากก็ไ้เมื่อแก่ตัว
นแหละพะ”

“ก็พระเก่งๆ น่ะ— เหนียวยิ่งไม่ออกพัน
ไม่เข้าไม่ไ้หรือพะ?” จิตถาม

“ถ้อให้มันก็คุ้มไ้พะ” แดตอบ “แต่
ต้องมันจริงๆพะ นิมนต์ท่านไปอวดก็วดเก่ง
ท่านก็ไ้คุ้มให้ ออแหละพะ เจ้าสัพยอกผม
ปะไรพะ เป็นนักเลงโกล่อกซอทั้งเมือง มีพระ
ก้ามแพะเจ็ดชั้น แต่ถักพันหัว๘ แผล ตัวต่าง
หาก— คาทักเทียวพะ! พระท่านคุ้มแต่
คนเคราะห์ก็หรือพะ คนเคราะห์ร้ายก็หรือ

กาญจนาศพนธ์

กนิย

ไม่หวั่น — — ใจพ่ะ”

“พ่อลงเห็นจะเที่ยวทุกหัวระแหงขึ้นะ?”

จิตชัก “ที่ระเคยผจญมามาก”

“นอนกับเสือก็เคยพ่ะ”

“นอนกับเสือ!” ข้าพเจ้าร้องจนไทย

ตกใจ “แห่ม! ไม่ใช่เล่นเที่ยวพ่อลง!

ไหน! — ไหน! ลองเล่าสู่กันฟังบ้างที”

“แค่เสือคายพ่ะ”

แถมก็กลลกล่อนทำเอาเราต้องหัวเราะท้อง
คึกท้องแข็ง คำที่แกลวงหน้าเลยคาเคย เสียง
ทักๆ เรยขึ้นข้างท้ายเรอว่า “พมเราปล่อย
กลเมื่อกสำคัญ”

“เสือเย็น ๆ ใครจะไปนอนกับมันได้พ่ะ”

แถมว่าต่อไป “มันจะไล่ขยหัวขมของแะยะไร

พ่ะ! ทกระผมไปนอนกับมันก็เพราะเมาหรือ

พ่ะ วนันหนวทกระแะเข้าไ้เค่มปรี เลยเคินเข้า

ออกไปชายคางแะพ่ะ เห็นเจ้าเสือนอนหมอบลมี

คาแล้ว! แต่เพราะถูกขมมานันแะลระพ่ะตรง

เข้าไ้คยหัว หอยกมันแล่น — หอยกไปหอย

มาลัคครุเลยหลยไ้ ทุนขนมองเห็นมันเข้า

เหอแตกหมกทงทว! — หายเมาทันท้เที่ยวพ่ะ!

— พ่ะ — นกว่าเสือเย็น ๆ พ่ะ! ที่แรกก็คงทำ

จากหมักเข้าไ้ระเล่านานกับมันเหมือนกันแะลระ

พ่ะ แต่เห็นมันไม่กระตุกกระกิกก็รู้ว่ามีตาย

“ถึงยังงั้น ก็ยังต้องนับว่าพ่อลง กล้าอยุ่

แะลระ” จิตว่า “บางคนเมาเหล้า เห็นเสือเข้า

ก็ต้องหายเมาทันท้ อดทนทนเห็นเสือก็เหมือน

กัน ถ้าไม่ใช่คนกล้าแล้วก็เข็ดไม่รู๊ จักทางไป

เสียอีก”

“เสือเย็น ๆ ไม่เคยผจญย่างที่ระพ่อลง?”

ข้าพเจ้าบเร้าถาม “ถึงไม่ใช่เสือก็ข้างเ้า—

— หรือวัวกระทิง — หรืออะไร ๆ ก็ได้”

“เคยพ่ะ” แถมว่า “ถ้าระเล่ากันละ

ก็สามวันก็ไม่หมด”

“เห็นระผจญทางคงพญาไฟมาก?”

“ทางนั้นก็เคยเหมือนกันแะลระพ่ะ — แต่

ทว่าน้อย เพราะทางคนเกิ่นน่ะพ่ะ — สัตว์ บ้า

พวกนี้ไม่ค่อยกล้ากรวยหรือพ่ะ มันเอง ก็

กลัวคนเหมือนกันพ่ะ เราไปกันมาก ๆ มันก็

ทนหมก แต่ถ้าหลงทางไปแะลระพ่ะ — ว่าไม่

ถูก — มักพ่ะอะไรก็อะไรต่าง ๆ พ่ะขุดค

หรือพวดพวาน — ไม่ก็คนหลงทางข้พ่ะ —

ไ้พยไ้เห็นแปลก ๆ — —”

“ในคมีสัตว์บ้าแปลกๆมากหรือพ่อลง?”

ข้าพเจ้าถามจน

“มากข้พ่ะ” แถมคอยพลง หยิพหมา

ไ้ปากเคียว “แต่เรากินกันทางเคียวยังพ

อะไรก็อะไรร้อยแปดพ่ะ — คงพญาไฟเล็ก ๆ

พ. ศ. ๒๔๗๐

จารึก

อัยเยอไรหฺล๊ะพะ ! คนไม่กินทางอนักเพราะ
กลัวสัตว์ ขานะฮฺพะ แล้วความใจ ก็ซุ่มเสียบ
ด้วย... ไช้ ! น้ากลัวพะ ! อย่างคุณท่าน
ไม่น่าเที่ยวหฺรอกพะ... ทางเดินก็ลำบาก ! —
กันทานกันทาน ! สัตว์ ขากซุม ! ทาอะไร
เป็นสุขตาสุขใจไม่ได้หฺรอกพะ — รยว่าง
อย่างท่านทั้งสองต้องเที่ยวทำงานการตามวัด—
—เจริงพะ— นุ่งลายคาหิงห้อยชมสวน—เคาะ
ผ้าขาวม้าไหม—ทักยามเช้าหฺนอยกั—เหอ
—เหอ—” แถหัวเราะจนท้องรอนดังทา
กระ โดนให้ “—เป็นพระเคหะพระคณ—
—พะ— หนุม ๆ ต้องเที่ยวบังงัดจะสนุก
ขึ้นเขาเข้าป่าะไปเออกรรสนุก อะไรวะ—มี
แค่ลำบากประคากาย—”

“เราต้องเที่ยวแต่ยัง หนุม ๆ ฮฺ พะลุง”
จิคว่า “อย่างพวกฉันแก่แล้วก็ไปไหนไม่
ไหว แล้วเวลานี้เรายังเป็นโสดอยู่ ถ้ามีลูก
มีเมียเสียแล้วก็เที่ยวไม่สนุกอีกนะแหละ เรา
เที่ยวหาความรู้—จะลำบากหนอยกัทนเขา—
—เพิลิกเพิลินคเสียอีกพะลุง”

นายบุญมี เป็นคนสุภาพ สงบเสงี่ยมก็ จีริง
แต่เคยสนุก คับขันเคยคุยกันไม่รู้ จักเขยจน
กักกัน แถเล่าถึงประวัติส่วนตัวแก่ตั้งแต่หนุม ๆ
มีเรื่องรัก ๆ ใคร ๆ ครันพันแทงกันตามประสา

หนุ่มคนอง เรื่องที่ขอมวยซึ่งนางหนาทนัง
ของแกเป็นเรื่องสนุก โลกไหนที่สนุก แกเคยบวช
อยู่วัดเจ้าขรัวหงษ์พรหมหาญ เป็นนักเทศน์
ถึงห้ามทวารามช้อเสียงด้วย นอกจากเรื่อง
ประวัติส่วนตัวแกแล้ว เรายังคุยกันถึงเรื่องอะ
ไรอะไรอื่น ๆ อีกมาก

เราพักนอนที่ชนอนคนหนึ่ง รุ่งเช้าจึงออก
เรือต่อไป

๐ ๐ ๐

ระยะทาง ชลมารคไม่เ็น เรื่องอะไรที่ จะเล่า
มากนัก นอกจากเราพักตามเมืองแห่งละ คับ
ข้างสองคับข้างแล้วแต่จะ ๆ โลกอดมา จนใน
ที่สุดก็ถึง ปากเพ็ญวันในตอนเย็นวัน ๓ ๆ ๔ ค่ำ
รวมเวลาเดินทางเรือ ๓๓ วัน

ที่ปากเพ็ญมีพ่อค้าใหญ่ อยู่ คนหนึ่งชื่อ
นายพรม เคยทำการค้าขายคึกคักถึงการงาน
ของจิตทางบางกอกเสมอ จิตจึงเอาเรือไปฝาก
ไว้ที่นั่น แล้วพวกเราได้เตรียมเดินทางกันเป็น
จาลัดหฺวัน เพราะตกลงกันว่าจะออกเดินทาง
ในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น

ตั้งแต่อย่างขึ้นปากเพ็ญ นายบุญมีมวรค
เทศ์ของเราถึงกลายเป็นคนใหญ่โตขึ้นทันที ชาว
เจ้าลังกาก็เห็นคนในท้องถิ่นถึงกลายกัมีขึ้นไว้แก่
แทยทั้งนั้น บางคนก็ถึงถึงถึงถึงถึงถึงถึงถึงถึงถึง

กาญจนาศพนธ์

๑๒๖๓ กนิย

บอกกันในขณะ^๑ที่แกลเดินผ่านไป ข้าพเจ้าทำ
โทษ^๒ที่คิดว่าพวกนั้นคงบอกกันว่า “นั่นแหละ
ตาย^๓ณ^๔กรรม^๕ม้วย^๖ตัว^๗ลัสละ” จิตกับข้าพเจ้าเห็น
แก่^๘เป็นคน^๙ใหญ่โต^{๑๐}กว้างขวาง^{๑๑}มาก ก็แสดง
กิริยา^{๑๒}อ่อนน้อม^{๑๓} กับ^{๑๔}แก้^{๑๕}ต่อหน้า^{๑๖}ธาร^{๑๗}กำ^{๑๘}นั^{๑๙}เพื่อ^{๒๐}ให้
สม^{๒๑}กับ^{๒๒}เกียรติ^{๒๓}ยศ^{๒๔}ของ^{๒๕}แก่ แต่^{๒๖}แกล^{๒๗}ลึกลับ^{๒๘}ยัง^{๒๙}ยก^{๓๐}ย่อง
เรามาก^{๓๑}ขึ้น ใน^{๓๒}ตอน^{๓๓}เย็น^{๓๔}ขณะ^{๓๕}ที่ข้าพเจ้า^{๓๖}กับ^{๓๗}จิต
ไป^{๓๘}เที่ยว^{๓๙}ตลาด^{๔๐}หน^{๔๑}น^{๔๒}ได้^{๔๓}เห็น^{๔๔}อำนาจ^{๔๕}ของ^{๔๖}แก่ แต่^{๔๗}ลำ^{๔๘}พัง
รู้^{๔๙}สึก^{๕๐}ว่า^{๕๑}แก่^{๕๒}เป็น^{๕๓}คน^{๕๔}สำคัญ^{๕๕}คน^{๕๖}หนึ่ง ใน^{๕๗}ย่าน^{๕๘}ปาก—
เพ็ญ^{๕๙}วิ^{๖๐}ที่^{๖๑}เดียว ๓^{๖๒}คน^{๖๓}ยก^{๖๔}ย่อง^{๖๕}นั้น^{๖๖}ดิ^{๖๗}อ^{๖๘}แกล^{๖๙}ว^{๗๐}กับ^{๗๑}เจ้า
เมือง^{๗๒}กว่า^{๗๓}ได้ ข้าพเจ้า^{๗๔}กับ^{๗๕}จิต^{๗๖}ออก^{๗๗}กร^{๗๘}ก^{๗๙}และ^{๘๐}น^{๘๑}ดิ^{๘๒}อ^{๘๓}
แกล^{๘๔}มาก^{๘๕}ขึ้น

พอ^{๘๖}จน^{๘๗}คำ^{๘๘}โค^{๘๙}ต่าง^{๙๐}ซึ่ง^{๙๑}นาย^{๙๒}พร^{๙๓}ม^{๙๔}เจ้า^{๙๕}ของ^{๙๖}บ้าน
ช่วย^{๙๗}เป็น^{๙๘}พระ^{๙๙}จิต^{๑๐๐}การ^{๑๐๑}หา^{๑๐๒}ให้^{๑๐๓}น^{๑๐๔}ก^{๑๐๕}มา^{๑๐๖}ด^{๑๐๗}ง ๒^{๑๐๘}ตัว^{๑๐๙} มี^{๑๑๐}
เจ้า^{๑๑๑}ของ^{๑๑๒}ค^{๑๑๓}ม^{๑๑๔}ไป^{๑๑๕}กับ^{๑๑๖}เรา^{๑๑๗}ด้วย ๓^{๑๑๘}คน ส่วน^{๑๑๙}อีก^{๑๒๐}ตัว^{๑๒๑}หนึ่ง
นั้น^{๑๒๒}จะ^{๑๒๓}มา^{๑๒๔}ต่อ^{๑๒๕}เวลา^{๑๒๖}คำ เพราะ^{๑๒๗}เจ้า^{๑๒๘}ของ^{๑๒๙}ก^{๑๓๐}า^{๑๓๑}ด^{๑๓๒}ง^{๑๓๓}จิต^{๑๓๔}พระ^{๑๓๕}
ทาง^{๑๓๖}อน^{๑๓๗}อยู่ พวก^{๑๓๘}เรา^{๑๓๙}ร^{๑๔๐}วม^{๑๔๑}ง^{๑๔๒}กัน^{๑๔๓}ร^{๑๔๔}ับ^{๑๔๕}พระ^{๑๔๖}ทาน^{๑๔๗}อาหาร^{๑๔๘}
เย็น^{๑๔๙}แล้ว ก็^{๑๕๐}เริ่ม^{๑๕๑}เตร^{๑๕๒}ยม^{๑๕๓}เคร^{๑๕๔}อง^{๑๕๕}จะ^{๑๕๖}ส^{๑๕๗}ัม^{๑๕๘}ภา^{๑๕๙}ระ^{๑๖๐}เก^{๑๖๑}ิน^{๑๖๒}ทาง

รายการ^{๑๖๓} ความ^{๑๖๔}ค^{๑๖๕}ด^{๑๖๖}ง ของ^{๑๖๗}เรา^{๑๖๘}ได้^{๑๖๙}ว^{๑๗๐}าง^{๑๗๑}ไว้^{๑๗๒}แล้ว
ว่า^{๑๗๓} เร^{๑๗๔}ือ^{๑๗๕}ข้าง^{๑๗๖}กระ^{๑๗๗}ต^{๑๗๘}าน^{๑๗๙}ของ^{๑๘๐}เรา^{๑๘๑}ะ^{๑๘๒}ผ^{๑๘๓}า^{๑๘๔}ง^{๑๘๕}อด^{๑๘๖}ไว้^{๑๘๗}ที่^{๑๘๘}ย่าน
ของ^{๑๘๙}นาย^{๑๙๐}พร^{๑๙๑}ม ให้^{๑๙๒}เจ้า^{๑๙๓}แ^{๑๙๔}ง เจ้า^{๑๙๕}ค^{๑๙๖}ย เจ้า^{๑๙๗}ค^{๑๙๘}ย
เ^{๑๙๙}ล^{๒๐๐}า^{๒๐๑}เร^{๒๐๒}อ^{๒๐๓}ด^{๒๐๔}ว^{๒๐๕}ัย^{๒๐๖}กัน^{๒๐๗}สาม^{๒๐๘}คน ที่^{๒๐๙}แ^{๒๑๐}ก^{๒๑๑}น^{๒๑๒}น^{๒๑๓}ะ^{๒๑๔}ว^{๒๑๕}าง^{๒๑๖}เ^{๒๑๗}า
เจ้า^{๒๑๘}ค^{๒๑๙}ย^{๒๒๐}ไป^{๒๒๑}ค^{๒๒๒}ย ให้^{๒๒๓}อยู่^{๒๒๔}เ^{๒๒๕}ล^{๒๒๖}า^{๒๒๗}เร^{๒๒๘}ือ^{๒๒๙}แ^{๒๓๐}ก^{๒๓๑}แต่^{๒๓๒}สอง^{๒๓๓}คน เพราะ^{๒๓๔}
ค^{๒๓๕}า^{๒๓๖}ค^{๒๓๗}ว^{๒๓๘}า^{๒๓๙}เร^{๒๔๐}ะ^{๒๔๑}ห^{๒๔๒}า^{๒๔๓}ง^{๒๔๔}ค^{๒๔๕}น^{๒๔๖}เก^{๒๔๗}ิน^{๒๔๘}ทาง^{๒๔๙}ไป^{๒๕๐}กับ^{๒๕๑}เร^{๒๕๒}า^{๒๕๓}ได้^{๒๕๔}ย^{๒๕๕}าก

ก^{๒๕๖}ว^{๒๕๗}เร^{๒๕๘}ะ^{๒๕๙}ว^{๒๖๐}า^{๒๖๑}จ^{๒๖๒}ำ^{๒๖๓}ก^{๒๖๔}ัน^{๒๖๕}เป^{๒๖๖}น^{๒๖๗}พิ^{๒๖๘}เศ^{๒๖๙}ย^{๒๗๐}ให้^{๒๗๑}พระ^{๒๗๒}จำ^{๒๗๓}ไป^{๒๗๔}เท^{๒๗๕}ม^{๒๗๖}อื่น
อย่าง^{๒๗๗}ค^{๒๗๘}น^{๒๗๙}ของ^{๒๘๐}เร^{๒๘๑}า และ^{๒๘๒}ว^{๒๘๓}า^{๒๘๔}ก^{๒๘๕}ัน^{๒๘๖}ช^{๒๘๗}ว^{๒๘๘}เ^{๒๘๙}ก^{๒๙๐}เ^{๒๙๑}ย^{๒๙๒}ง^{๒๙๓}า^{๒๙๔}ไป
เ^{๒๙๕}า^{๒๙๖}น^{๒๙๗}ัน ย^{๒๙๘}ก^{๒๙๙}ัน^{๓๐๐}มี^{๓๐๑}มา^{๓๐๒}ด^{๓๐๓}ง^{๓๐๔}สอง^{๓๐๕}คน จ^{๓๐๖}ึง^{๓๐๗}เป^{๓๐๘}น^{๓๐๙}อ^{๓๑๐}ัน^{๓๑๑}ง^{๓๑๒}เ^{๓๑๓}ก^{๓๑๔}เ^{๓๑๕}า
ฉ^{๓๑๖}าย^{๓๑๗}ไ^{๓๑๘}ว^{๓๑๙}เ^{๓๒๐}ล^{๓๒๑}ย^{๓๒๒}ค^{๓๒๓}น^{๓๒๔}หนึ่ง ที่^{๓๒๕}ร^{๓๒๖}ัง^{๓๒๗}การ^{๓๒๘}เก^{๓๒๙}ิน^{๓๓๐}ทาง^{๓๓๑}ย^{๓๓๒}ก^{๓๓๓}ต^{๓๓๔}อน^{๓๓๕}น
น^{๓๓๖}าย^{๓๓๗}พร^{๓๓๘}ม ร^{๓๓๙}ับ^{๓๔๐}เ^{๓๔๑}น^{๓๔๒}พระ^{๓๔๓}ให้^{๓๔๔}ใช้^{๓๔๕}ไ^{๓๔๖}ค^{๓๔๗}า^{๓๔๘}ง^{๓๔๙}และ^{๓๕๐}ค^{๓๕๑}น^{๓๕๒}ของ^{๓๕๓}
เ^{๓๕๔}า^{๓๕๕}พ^{๓๕๖}ร^{๓๕๗}้อม^{๓๕๘}เ^{๓๕๙}ร^{๓๖๐}เร^{๓๖๑}่ จะ^{๓๖๒}ต^{๓๖๓}้อง^{๓๖๔}การ^{๓๖๕}ส^{๓๖๖}ัก^{๓๖๗}เ^{๓๖๘}า^{๓๖๙}ไ^{๓๗๐}ก^{๓๗๑}ไ^{๓๗๒}เ^{๓๗๓}า
ไ^{๓๗๔}ม่^{๓๗๕}ค^{๓๗๖}ิด^{๓๗๗}เ^{๓๗๘}า^{๓๗๙}ม^{๓๘๐}ล^{๓๘๑}ว^{๓๘๒}า^{๓๘๓}ย^{๓๘๔}า^{๓๘๕}ง^{๓๘๖}ไ^{๓๘๗}ด^{๓๘๘}เ^{๓๘๙}ย แต่^{๓๙๐}เ^{๓๙๑}ว^{๓๙๒}ะ^{๓๙๓}ต^{๓๙๔}้อง^{๓๙๕}การ^{๓๙๖}
น^{๓๙๗}้อย^{๓๙๘}ค^{๓๙๙}น^{๔๐๐}และ^{๔๐๑}ย^{๔๐๒}าก^{๔๐๓}ไ^{๔๐๔}ก^{๔๐๕}น^{๔๐๖}ที่^{๔๐๗}เ^{๔๐๘}ก^{๔๐๙}เ^{๔๑๐}ม^{๔๑๑}เ^{๔๑๒}จ^{๔๑๓}ำ^{๔๑๔}ง^{๔๑๕}เ^{๔๑๖}า^{๔๑๗}ไป
อย่าง^{๔๑๘}เ^{๔๑๙}ว^{๔๒๐} เพราะ^{๔๒๑}เ^{๔๒๒}า^{๔๒๓}มา^{๔๒๔}เร^{๔๒๕}า^{๔๒๖}ไ^{๔๒๗}ม่^{๔๒๘}เ^{๔๒๙}น^{๔๓๐}ว^{๔๓๑}ะ^{๔๓๒}ร^{๔๓๓}ด^{๔๓๔}ย
เ^{๔๓๕}ร^{๔๓๖}ว^{๔๓๗}หรือ^{๔๓๘}ช^{๔๓๙}า จะ^{๔๔๐}เ^{๔๔๑}ม^{๔๔๒}าก^{๔๔๓}ท^{๔๔๔}ง^{๔๔๕}ไป^{๔๔๖}ท^{๔๔๗}ง^{๔๔๘}มา^{๔๔๙}ไ^{๔๕๐}ม่^{๔๕๑}ส^{๔๕๒}ก^{๔๕๓}ว^{๔๕๔}ก^{๔๕๕}การ
ที่^{๔๕๖}จะ^{๔๕๗}เ^{๔๕๘}า^{๔๕๙}ค^{๔๖๐}น^{๔๖๑}และ^{๔๖๒}ไ^{๔๖๓}ค^{๔๖๔}า^{๔๖๕}ง^{๔๖๖}ของ^{๔๖๗}เ^{๔๖๘}า^{๔๖๙}ไป^{๔๗๐}เ^{๔๗๑}ล^{๔๗๒}ย^{๔๗๓}เว^{๔๗๔}ล^{๔๗๕}า^{๔๗๖}น^{๔๗๗}ค^{๔๗๘}
ไ^{๔๗๙}ม่^{๔๘๐}เ^{๔๘๑}ม^{๔๘๒}าก^{๔๘๓} ท^{๔๘๔}ง^{๔๘๕}เร^{๔๘๖}ก^{๔๘๗}ไ^{๔๘๘}ค^{๔๘๙}ะ^{๔๙๐}พ^{๔๙๑}า^{๔๙๒}อ^{๔๙๓}า^{๔๙๔}ย^{๔๙๕}เ^{๔๙๖}า^{๔๙๗}ม^{๔๙๘}าก^{๔๙๙}เ^{๕๐๐}ก^{๕๐๑}น
ค^{๕๐๒}ว^{๕๐๓}ร^{๕๐๔}อ^{๕๐๕}ย^{๕๐๖}แล้ว จ^{๕๐๗}ิต^{๕๐๘}กับ^{๕๐๙}ข้าพ^{๕๑๐}เจ้า^{๕๑๑}ร^{๕๑๒}ะ^{๕๑๓}ก^{๕๑๔}ด^{๕๑๕}ง^{๕๑๖}ไ^{๕๑๗}ม่^{๕๑๘}ให้^{๕๑๙}เ^{๕๒๐}า
ต^{๕๒๑}้อง^{๕๒๒}พ^{๕๒๓}ล^{๕๒๔}อย^{๕๒๕}เ^{๕๒๖}ล^{๕๒๗}ย^{๕๒๘}ผล^{๕๒๙}ประ^{๕๓๐}โย^{๕๓๑}ชน^{๕๓๒}ของ^{๕๓๓}เ^{๕๓๔}า^{๕๓๕}ไ^{๕๓๖}ด^{๕๓๗}ย^{๕๓๘}ไ^{๕๓๙}ม่^{๕๔๐}จ^{๕๔๑}ำ
เ^{๕๔๒}น เ^{๕๔๓}เม^{๕๔๔}อ^{๕๔๕}เ^{๕๔๖}า^{๕๔๗}ห^{๕๔๘}า^{๕๔๙}จ^{๕๕๐}ำ^{๕๕๑}ง^{๕๕๒}ไ^{๕๕๓}ค^{๕๕๔}น^{๕๕๕}ที่^{๕๕๖}เ^{๕๕๗}ก^{๕๕๘}เ^{๕๕๙}ม^{๕๖๐}เ^{๕๖๑}เ^{๕๖๒}า^{๕๖๓}เ^{๕๖๔}ก^{๕๖๕}เ^{๕๖๖}า^{๕๖๗}
เ^{๕๖๘}ล^{๕๖๙}า^{๕๗๐}เ^{๕๗๑}า^{๕๗๒}ไป^{๕๗๓}อย่าง^{๕๗๔}เ^{๕๗๕}เ^{๕๗๖}ว^{๕๗๗}เ^{๕๗๘}น^{๕๗๙}ัน จ^{๕๘๐}ึง^{๕๘๑}เ^{๕๘๒}น^{๕๘๓}การ^{๕๘๔}เ^{๕๘๕}ม^{๕๘๖}าก^{๕๘๗}
ม^{๕๘๘}าก ขอ^{๕๘๙}ส^{๕๙๐}ำ^{๕๙๑}ค^{๕๙๒}ำ^{๕๙๓}ก^{๕๙๔}เ^{๕๙๕}อ^{๕๙๖}เ^{๕๙๗}เรา^{๕๙๘}ต^{๕๙๙}้อง^{๖๐๐}การ^{๖๐๑}เ^{๖๐๒}เ^{๖๐๓}ย^{๖๐๔}เ^{๖๐๕}ว^{๖๐๖}าง^{๖๐๗}
อ^{๖๐๘}ิ^{๖๐๙}ศ^{๖๑๐}ระ^{๖๑๑}เ^{๖๑๒}า^{๖๑๓}น^{๖๑๔}ัน

ส^{๖๑๕}ำ^{๖๑๖}ห^{๖๑๗}ร^{๖๑๘}ับ^{๖๑๙}ค^{๖๒๐}น^{๖๒๑}เ^{๖๒๒}ล^{๖๒๓}า^{๖๒๔}เ^{๖๒๕}ว^{๖๒๖}ะ^{๖๒๗}เ^{๖๒๘}ก^{๖๒๙}สาม^{๖๓๐} จ^{๖๓๑}ิต^{๖๓๒}ม^{๖๓๓}อ^{๖๓๔}ย^{๖๓๕}เ^{๖๓๖}ง^{๖๓๗}เ^{๖๓๘}น^{๖๓๙}ให้^{๖๔๐}
ไ^{๖๔๑}ว^{๖๔๒}ไ^{๖๔๓}ช^{๖๔๔}ย^{๖๔๕}อ^{๖๔๖}ย^{๖๔๗}า^{๖๔๘}ง^{๖๔๙}เ^{๖๕๐}ย^{๖๕๑}เ^{๖๕๒}า^{๖๕๓}ง^{๖๕๔}เ^{๖๕๕}ย^{๖๕๖}เ^{๖๕๗}เ^{๖๕๘}น^{๖๕๙}ความ^{๖๖๐}
อ^{๖๖๑}า^{๖๖๒}ร^{๖๖๓}ัก^{๖๖๔}ชา^{๖๖๕}ของ^{๖๖๖}น^{๖๖๗}าย^{๖๖๘}พร^{๖๖๙}ม ผู้^{๖๗๐}ที่^{๖๗๑}จะ^{๖๗๒}เ^{๖๗๓}ก^{๖๗๔}เ^{๖๗๕}น^{๖๗๖}ทาง^{๖๗๗}ค^{๖๗๘}ว^{๖๗๙}ร^{๖๘๐}ว^{๖๘๑}น
มี^{๖๘๒}จิต^{๖๘๓} ข้าพ^{๖๘๔}เจ้า^{๖๘๕} นาย^{๖๘๖}ย^{๖๘๗}ณ^{๖๘๘}มี^{๖๘๙}จิต^{๖๙๐}กับ^{๖๙๑}เ^{๖๙๒}า^{๖๙๓}ของ^{๖๙๔}
ไ^{๖๙๕}ค^{๖๙๖}า^{๖๙๗}ง^{๖๙๘}อ^{๖๙๙}ก^{๗๐๐}สอง^{๗๐๑}คน^{๗๐๒}ซ^{๗๐๓}ง^{๗๐๔}เร^{๗๐๕}า^{๗๐๖}ท^{๗๐๗}ร^{๗๐๘}าย^{๗๐๙}ช^{๗๑๐}เ^{๗๑๑}ล^{๗๑๒}า^{๗๑๓}เ^{๗๑๔}ก^{๗๑๕}น^{๗๑๖}ที่^{๗๑๗}มา^{๗๑๘}
น^{๗๑๙}แล้ว^{๗๒๐}ว^{๗๒๑}า^{๗๒๒}ช^{๗๒๓}อ^{๗๒๔}อื่น เ^{๗๒๕}น^{๗๒๖}เ^{๗๒๗}ล^{๗๒๘}า^{๗๒๙}ว^{๗๓๐}ไ^{๗๓๑}ค^{๗๓๒}ว^{๗๓๓}า^{๗๓๔}พ^{๗๓๕}ุ^{๗๓๖}ท^{๗๓๗}า^{๗๓๘}ชา^{๗๓๙}า^{๗๔๐}ไท

พ.ศ. ๒๔๗๐

นิพนธ์ กาญจน์

โต ก็ อยาเห็นอะไรประมาณสัก ๔๐ ปี ออกคนหนึ่ง
ยังไม่รู้ชื่อ รวมตัวกันเป็นหกคน

การ ว่าจ้างได้ตกลงกัน จนถึง เมืองพินาย
ไม่กำหนดเวลาว่าจะต้องถึงเมื่อไร เพราะเรา
จะไปกันตามสบายไม่รีบร้อน ที่ใดก็มีประเทศ
งามมีที่เที่ยวชุกชุมมาก เราที่จะอยู่นานหน่อยสัก
แต่แค่ความสุขของเรา การเดินทางตามที่
ตกลงกันเจ้าของโคไม่ขัดข้องอย่างหนึ่งอย่างใด
เลย เพราะจิกให้ค่าจ้างอย่างงามทีเดียว

โคต่างตัวหนึ่งร่าเริงปร่าปราม ประเปรี้ยว ขนสี
น้ำตาลผ่านขาวน่ารัก จิกทรงเข้าไปด้วยคลา
ตัวมันพลางว่า

“โคตัวนี้มาก—เฮ้ ! กันก็ต้องบรรทุก
แต่ของที่สำคัญ ๆ ของเรา และไม่ให้มันกินกัน”

“ก็แล้ว” ข้าพเจ้าคัดลอกตาม “ตัวคานี้
นี้ล่ำสันดีมาก กันจะมอมยเครื่องสรรพาวุธต่าง ๆ
ให้มันเอาไป—ฮ้า ! ใครคุมคิตล่ะ ?—
พ่อละละละ—นี่โคเองโคตั้งอยู่ใกล้ ๆ อวูช—
—คิตไหน ?”

มรรคเหตุของเราหัวเราะเห่อย่างซอซอใจ
“เฮามรรคเหตุไป ประจำ สรรพาวุธ มันจะ
เหมาะ” เสียงจิกร้องขึ้นในขณะทรมานของจาก
เจ้าฉาย

“ก็แล้วครับ” นายพรมกล่าว “การ

เดินป่า อวูชเป็นของสำคัญที่สุด มันเท่ากับ
ชีวิตของเราว่าได้ ยังโยธาแล้วยังถนัดกัน
ที่เกี่ยวกับอวูชจะห่างจากกายไม่ได้ — ต้อง
เป็นเช่นนั้นจริง ๆ ครับ—ถ้าจะมอมยเครื่อง
ก็ต้องเป็นคนที่ไม่ไว้วางใจได้จริง ๆ—อย่าพ้อ
บุญมันแหละเหมาะที่สุด—การคุมไม่ให้
ว่าจะต้องไปกำกับแะ อยู่เมื่อไร หรือครับ —
เป็นแต่เพียงดูแล รักษา ระวังผิดชอบ อย่าให้ใคร
มาเอาไปเป็น กำลังโค — สำคัญนักครับใน
เรือน กำลังเรานั้นอยู่ที่อวูชเท่านั้น—เป็น
ทั้ง เครื่อง ยิง กันตัว และ เครื่อง หาเลี้ยงชีวิต
ครับ”

“กระผมเอาทุกท่าแหละพะ” นายบุญมี
ว่า “จะให้ทำอะไรได้ทั้งนั้น ขออย่างเดียว
แต่อย่าให้เป็นนายก็แล้วกัน”

“เฮ้ !” เสียงทักที่ขรุขระขึ้น “เป็นนาย
ยังไม่ถือหรือพะ ?”

“เป็นนายมันจะสนุกอะไรหรือทักเฮ้ย ?”
นายบุญมีกล่าวพลางหัวเราะร่วน “นี่ประสา
อะไรกับเราเป็นคนมีความคิด แค่นั้นมานะ
ถึงแท้ ๆ มันยังไม่อยากเป็นเจ้าเมืองนี่นา”

“ฮ้า—ฮุ !” ทักที่ขรุขระพลางก้มอโห่
ท่วมหัว ทำเอาพวกเราหัวเราะไปตามกัน

“ผมอุ่นใจจริงครับ—นายท่าน — ที่ได้กัน

กาญจนาภินิ

กันย

เก้ง ๆ กล้า ๆ อย่างพอมญูไปด้วย” นายพรหม พุกภัยจิต “เกินข้าผ้านครายได้คนยังละ เหมะนั้ก — ไฟแแต่เต้เหลือเกิน — — พอ ทุ้ยนักทำไ้การเหมือนกัน — — เอาละ ครึบ — — จักสองคนนั้นเห็นจะพอไปไ้ — — น — — แก — —” เขาหันไปพุกภัยจิตของโคตาง “อีก คนหนึ่งนั้นเมื่อไหร่จะมาห้ละ ? — — แกไปว่า จ้างไม่ไ้หรือ ? — — ซื่อไรละ ?”

“ซื่อเมะครึบ” หนานอินทอย “มีก สักครู่ก็เห็นจะมากริบ”

“โคอีกตัวหนึ่งเราเอาไว้บรรทุกเครื่องเสอ ผ้ากัยสะเบียงก็แล้วกัน” ขำพเจ้าว่ากัยจิต “ไหน ? — — มีอะไรบ้างห้ละ ?”

“ก็แค่เสอผ้าของแกกัยของกันเท่านั้น” เขาตอบ “แกบรรจุรวมกันไว้ ในหีบหนึ่งไป ไ้ใหญ่นั้นไม่ไ้หรือ ? อ้อ ! ผ้าเห็นทีนั้นอีก มีไ้ใหญ่ — — คุรอเมริกันบอกว่าเป้นประโยชน์ ที่สัคในการเดินป่า — — ของพ่อลง มีอะไรบ้าง ห้ละ ? — — เห็นห้อพะรุงพะรังอยู่เมื่อย่าน — —”

“ไม่มีอะไรหรืออีกพะ” นายมญูมีพุดพลง หีบห้อผ้าชนมีกัยหนึ่ง “ผ้าห่มหนาวจะเอา ไปฝากพวกบ้านเขาห้อยพะ ของกระผมก็มี เสอผ้าเล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับผลัดกลางบ้า — — ไม่ไ้หรือไรหรืออีกพะ — — กลัวคุณท่านจะ

รังเกียจว่าเหม็นสายพะ กระผมเลยซ้อที่ตลาด ปากเพริ้วมาเพิ่มเติมอีก — — ถ้าพึงผมนคนเคียว อิชั้นเลยลงบ้านไปเสออีกพะ”

“พท ไ้ — — พ่อลงก็” จิตกล่าวพลง นังลงบนแคร “ผั้นจะ ไปรังเกียจอะไรละ — —”

“มีไ้พะ” แกรีบพุกก่อนที่จิตกล่าวท้อไป “เราจะไปเที่ยวกันละ ไปนั้พะ กระผมจะต้อง เตรียมไว้มาก ๆ”

“ก็แล้วละพ่อลง” ขำพเจ้าว่า “เอาของ รวมกันไว้ก่อนก็แล้วกัน ของกาทุ้ยห้ละ — — มี อะไรบ้าง ?”

“มีนั้ครึบ” ทิกทุ้ยขานเสียงยาวพลง ยกห้อผ้าประเคนสองมือเข้ามาให้ “ผ้านุ่ง สอน — — เสอชิ้น ใน สามตัว — — กางเกง ขากัย — —”

“ไม่ต้องอ่านหางว่าหรือ” ขำพเจ้า หัวเราะ “เอาไปรวมไว้ กับพวกเสอผ้าทั้งหมด — — จะไ้บรรทุกโคตัวที่จะมาใหม่ สะเบียง กรังมีอะไรบ้างก็ขนไปกองรวมกันไว้”

เราแยกเครื่อง สัมภาระ เดินทาง ออกกอง รวมกันไว้เป้นพะแนก ๆ สำหรับที่จะบรรทุกโค ค่างคามาห้กันไว้ พอเรียบร้อยกัยพอดสิ้นแสง อาทิกย์ ควงจันทรปรากฏเป้นวงแห่วงอยู่ใน ท้องฟ้า ฉายแสงนวลน้อย ๆ พอมองเห็นลานบ้าน

พ.ศ. ๒๔๗๐

จารึก

ใกล้สว่างหลัว ๆ ทั่วไป นายพรม จิต ขำพเจ้า
เลยนั่งสนทนากันถึงการเดินทางที่แคว่ ส่วน
ตายุมมี กัย ทิกท้อย ลงนั่งกลางลานบ้านปลูกยา
กันถึงอาหารการกินต่าง ๆ เสี่ยงลมพัดกระทย

งอหยา ขำพเจ้าเหลียวไปก็เขาแล้วก็เลยมอง
ออกไปทางประตูรั้ว ในทันใดนั้นเองขำพเจ้า
ก็อดคิดสิ่งอื่น คำคำ มองดู ของ สิ่งหนึ่ง ด้วย
ความตกใจ !

ใกล้สว่างขึ้นก็ออกนอกไม่ช้ากระยะ นาน ๆ
เจ้าโคสสองตัวนั้นก็ร้องคำรน ออกมา เลี้ยวทหนึ่ง
เวลานั้น พ่อมรรคเทศ ของเรา จะขยายกลเม็ดก็
อะ ไรออกมาไม่ทราบ ทำให้ ทิกท้อยหัวเราะเสียว

คงคาประหลาดคักหนึ่งจึงมองดูเราเป็นแว
วาวน่ากลัว !—ยิ่งพิศยิ่งค่อย ๆ ปรากฏเป็น
โยหน้าร้าง ๆ ขึ้นทุกที !—และดูเหมือน
เคลื่อนไหวเข้ามาใกล้เราทุกขณะด้วย !

บทที่ ๗

ประจัญเสื่อ

“เมฆ! เมฆ! นั่นแควี่?—อ้าว!—
เข้ามาสิ”

เสียงหนานอินทักขึ้น ทำให้ขำพเจ้า
คลายความสงสัย หายใจคล่องขึ้นมาทันที
ชายแปลกหน้าผู้นั้นไซ้โอนโกลเลเย—เขาคือ เจ้า
ของโคดำซึ่งเรากำลังต้องการด้วยนั่นเอง

“มาทางนี้” หนานอินปว่าไล่ในขณะ
ที่เขาเดินออกไปรับนายเมฆ แล้วนำเข้ามาใน
ลานบ้าน

ชายเจ้าของโคดำที่ชื่อเมฆนั้นรูปร่างใหญ่
โต ท่าทางลำสันแข็งแรงเป็นคนสังกะตัก
ใหญ่ผิวเนื้อดำจึก กระตือรือร้นสูงวัยกับยุค

ที่โค้งแหลม ทำให้ดวงตาทั้งคู่ซึ่งใหญ่กลม
กลอกเป็นเงาวาววาวกับตาเหยยวนลลกับเมฆ
ไปในกระบอกตา ขากันไกรธมเป็นสันมาค
กันเป็นโค้งแหลมตรงลงกลาง ริมฝีปากเยือง
ยมนั้นหนวักประปราย เมื่อพิศทุก ๆ ส่วนของ
โยหน้าประกองกันเข้าแล้วจะ แลเห็น เค้าหน้า
เหลี่ยมซึ่งนำพรมพรมมิไซ้น้อย

เขานั่งผ้าดกขึ้น ไปจนแลเห็นสันยเพลายาว
ไล่เลื้อย กุญเชิง แพรดำ แต่ม้วนแขน ขนไปเหนือ
ข้อศอก — น่าอดเยี่ยกว้างไม่ไ้ไล่ กระคุม
มองเห็นเนือไ้จากแสงจันทร์เป็นกลาม ๆ ขน
ศีรษะ โปกผ่าขาวม้าไหมผืนใหญ่ ยักปลามาครั้ง

กาญจนาภรณ์

กันย์

หน้าผากจนเกือบจกหัว เพราะเหตุที่ผิวของ
เขาคำจิกนั้นเอง จึงช่วยเบี่ยงดวงตาซึ่งคมเป็น
ประกายวาวน่าดู ของเขาให้มองเห็นชัดได้ ใน
ระยะไกล

เขาเข้ามานั่งยอง ๆ ยกมือไหว้อยู่ตรงหน้า
เราอย่างสรวล

“นาย — นายเมฆะที่จะไปกับเราอีกคน
หนึ่ง” ทนนานอินแนะมาให้รู้จัก

“อ้อ! ก็แล้ว” จิกกล่าวจน “เอา
โคค่างไปผูกไว้ไหนล่ะ?”

“ผูกไว้ที่วัดข้างนอกครัว” เขาตอบ
เสียงริมฝีปากให้เห็นฟันขาวเป็นระเบียบ

“คาทีย ไปช่วย จิกการเอาเข้ามาที่ข”
จิกออกคำสั่ง “บอกเขาให้เสร็จทีวี่ว่าจะ
ต้องมรทุกอะไรข้าง — ก็แล้ว — ไปกับ
แกเถะ”

นายเมฆะกับ คาทีย พากันออกไป ส่วน
ทนนานอินไปตักที่ผูกโคใหม่ สักครู่หนึ่ง
สองคนก็วิ่งโคเข้ามายังโคเพิงที่ผูกโค ข้าพ
เจ้าลงไปเขาด้วยกันกับนายบุญมี

คืนนั้นเราคุยกันพอสมควรแก่เวลาแล้ว ก็
แยกกันไปนอน

เสียง ตามบุญมี มรรคบุรุษคู่กับ กับ ทิกทีย

ทำให้ข้าพเจ้าตกใจเห็นแสงเงินแสงทอง
จับขอบฟ้าขึ้นมาเรื่อย ๆ อากาศหนาวเย็นจน
ข้าพเจ้าออกจะสั่น ๆ จิกยังคงนอนเรื่อย
ไม่กระดุกกระดิก ข้าพเจ้าหันไปปลุกเขา แต่
เห็นเขายม จึงรู้สึกว่าเขาคั่นก่อนข้าพเจ้าแล้ว
หากนอนนิ่งเฉยเสีย ไม่ปลุกข้าพเจ้าเอง

“คนละหรือ?” เขาปราโธ “กันนิก
จะปลุกนานแล้ว แต่เห็นแก่หิยาเสียเลย
ปล่อยให้นอนเสียให้ม”

“กันว่าระคนก่อนแก่เทียมนา” ข้าพเจ้า
ทวาดพลาญยกขเกียร “แต่ก็ใกล้เวลาพอ
ก็เทียว”

จิกลุกขึ้นล้างหน้า แล้วก็แจจแวงแ่ง
ตัว แต่ข้าพเจ้ายังง่วงจิก รู้สึกอยากอาบน้ำ
เพื่อให้ตัวสว่าง ทั้งอยากจะว่ายน้ำออกกำลัง
เพื่อให้ร่างกายเขาส่งแ่งแ่งแข็งแรงเกินทางวัน
นี้ด้วย เลยฉวยผ้าขาวมาวิ่งลงไปทำน้ำ ว่าย
เล่นเสียพักหนึ่งแล้วจึงขึ้นมา เห็น จิก แ่งตัว
ด้วยเครื่องแบบฝรั่งเก่าเขามาก เขานั่งกางเกง
ขาวขาสั้นเพียงเข้า ใส่เสื้อเชิ้ตขาวสั้นใน
สวมเสื้อสักหลาดแบบคอสีเทาที่ยืนอก ที่เทา
สวมก็อกยู่ที่ถุงเท้าสักหลาดขาว โดยเหตุที่
คนไทยไม่ค่อยจะได้แต่งเครื่องฝรั่งกัน ทั้ง
ข้าพเจ้าเองก็เพิ่งเห็น จิก แต่งครั้งแรก

พ.ศ. ๒๔๗๐

นวนิยาย สารคดี

จึงยืนดูเขาเพลิน

“เก๋จริง —” ข้าพเจ้าออกปากชม
ผลงานชิ้นนี้ที่ครีมี

“อย่ามีชัยช้าเลย” เขาร้องขึ้น
“แต่งเครื่องของแกเขาละ — เห็นไหม ?
แสงทองจับยอกไม้เหลืองขึ้นมาแล้ว”

ชุดของข้าพเจ้าก็เป็น เครื่องฝรั่ง แขนยาว
กับซองเขาทอลอย่าง เครื่องฝรั่งน จิต ตักขึ้น
สำหรับเขากับข้าพเจ้าเพื่อนกินยาด้วยกัน ที่แรก
ก็คิดว่าจะหนักจริง แต่พอแต่งเข้าแล้วรู้สึกเขา
และคล้องแล้วสบายตัวก็ จิตยอกว่าเครื่อง
ครูอเมริกันเป็นผู้ออกแบให้ เพราะเครื่อง
กินยาแท้ ๆ นนทักว่าแน่นอีกก็ไม่ได้สบาย ทั้ง
ไม่เหมาะก็อากาศร้อนด้วย เสร็จแล้วเรา
ก็คาบเข็มขัดหนังซึ่งมีซองบนยี่สิบตอล กับซอง
กระสุนกับน็อกเข็มขัดเอวอีกคนละสาย เข็มขัด
บนนั้น หมอชอน ครูอเมริกัน ให้ เราเป็นของขวัญ
สำหรับภักดีควินยา เมื่อเห็นว่าเรียบร้อยไม่มี
อะไรขาดตกบกพร่อง เราก็ดูยทวมกลเฮลเมท
ชาวเดินลงไปยังลานบ้าน

เครื่อง สัมภาระต่าง ๆ บรรทุกขึ้นหลังโค
ต่างเรียบร้อยหมดทั้งสามตัว โคตัวดำบรรทุก
เครื่องสรรพาวุธ มีย่นยาว ๔ กระบอกกับหอก
คาบมีดพร้าดาขวานขวานกับยอกทัพ หีบกระสุน

กินข้าวอีก ๔ หีบเต็ม ๆ โคตัวของนายเมฆมี
ผ้าเต็นท์สองมัดใหญ่ ๆ กระเป๋าเดินทางบรรจุ
เสื้อผ้าของจิตกับข้าพเจ้าสองกระเป๋านอกนั้น
ก็ห่อของเล็ก ๆ น้อย ๆ มีถวมนกัน อีกมิดหนึ่ง
กับเครื่องครัวและสิ่งยกรังต่าง ๆ เครื่องครัว
เหล่านนี้เป็นของแบบฝรั่ง ซึ่งหม่อมโยนสักรวยา

หมอยอนให้เราเป็นพิเศษสำหรับกินยา มี
เครื่องหุงต้มซึ่งทอดแบบฝรั่งซึ่งเป็นภาชนะที่ทำ
ด้วยโลหะอย่างเขาสถกสำหรับยกขึ้นใช้ในการ
ทอดเกี้ยวทำหาความสำราญ ส่วนโคตัวที่จิต
ซอบนั้นบรรทุกของสำคัญและเครื่องใช้สิ่งละ
อันพรอดละน้อยบรรทุกทำจำเป็นสำหรับการเดิน
ทาง มีเครื่องยาสำหรับรักษาโรคทั้งไทและ
ฝรั่งเช่นยาเขียว คูนิน น้ำมันแก้พิษงูคำ
เขียว ทิงเจอร์ไล่แมลง ฯลฯ ยาเหล่านี
โดยมากเป็นของ ครูอเมริกัน จิตให้เราหมอยอน
กิน นอกจากนั้นก็มีหนังสือและเครื่องเขียน
ซึ่งจิต ขอร้องว่าจะทิ้งเสียมิได้เลย เพราะ
เขารักเท่ากับเพื่อนคนหนึ่งทีเดียว

นายบุญมี “ยักษ์ใหญ่” มรรคเทศผู้
องอาจของเราแต่งตัวซึ่งมีนกง แขนงผ้า
พันสี่มอ หักกรงขึ้นไปส่ง แลเห็นสนับเพลา
สีดำ มีกระเป๋าคาโยใหญ่เยื่อเรือ สวมเสื้อ
คำซึกกระดุมทองเป็นแถวเกือบ ๓๐ เม็ด บน

กาญจนาศพนธ์

กนิย

ศีรษะสวมขโมยใหญ่แลกละเจ้าที่ยังนั่ง ส่วน
ทักท้วงสักนึ่งทางเงงเงิน แต่เขาสันเกอยครั้ง
น้อง สวมเสื้อชั้นในหนาหนาเกอยเป็นกระสวย
เอาผ้าขาวม้าเคียนพุงเข้าไว้ร่วรัง มือขวาถือ
ตะพอกันเยมแลกละเป็นนิกเลง โทเค็มที่

“แหม—คุณเป็นพวกมิกษะนึ่งเทียวขอรับ”
เสียงทักท้วงกล่าวขึ้นเมื่อเราเดินตรงเข้าไปหา

“มิกษะนึ่งอะไรของแกน่ะ?” ข้าพเจ้าถาม

“หมอยังไงล่ะครับ” ทักท้วงแปล

“หมอเมลิกัน —”

“คาทักเย้ยคาทัก” จิตส่วนขึ้น “เขา
เรียกมิกษะนึ่งนาร์ — จำไว้ มีช — ชัน — นา —
ว — เอ — ว่าแต่ว่าแกกละ สิ่งของเรียม
รือยแล้วรึ ? — เป็นนาร์ของแกนา — คุณแล
รึกษาเครื่องใช้ ไม่ส้อยอย่าให้ขาดเรียมเสียหยา
ทุกอย่าง พกง่าย ๆ ที่ว่านาร์ยาวทั่วไปเป็น
ของแกทั้งนั้น”

“ไม่เป็นไรครับ” คาทักขี้บอง “นาร์
ยาวผมสามารถมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว”

“พ่อสูงเล็กละฮันไว้กระบอกช” จิต
ว่ากับ คาทักขี้บอง “เคินมือเปล่าๆ ยังไงอ
หะ ?”

“ไม่ค้องหรือหะ” นายขี้บองว่า “กระผม
ซอมือเปล่าๆ อย่างนั้นแหละ”

“เฮาเอะนะ” ข้าพเจ้าคาคัน “มิ
อะไรคิ ไม่คิหมอกุ่คอบเขากิเคินบ่าหน้อย ไม่
ซอขบถฮัน กิเล็กละเฮาอะไร ๆ เข่าอย่างหนึ่ง กิ
แล้วกัน คายหรือตะพอกกิ”

ข้าพเจ้าไป แก้อา คาย ขี้บอง มาส่งให้ แก
เล่มหนึ่ง

“เหมาะเทียวพ่อ” นายพรมซึ่งเป็นชระ
วนอยู่ กับการ บรรทุกของ ร้องเสริมขึ้นในขณะ
ที่เคินตรงมาหาเรา “แลกละสมเป็น ‘เจ้าพ่อ’
ชนดนิก”

มรรคเทศ ของ เรา หิวระก้าก อย่าง ซอย
ใจเค็มที่

เมื่อถองทัพน้อย ๆ ของเราพรักพร้อมกันคิ
แล้ว จิต กับข้าพเจ้าก็กล่าวคำอำลา นายพรม
เจ้าของบ้านพลาขอมคุณ ในการ ที่เขาเป็นชระ
ช่วยเหลือเราโดยมิได้ อุดหนุนระอาใจอย่างคิ
อย่างหนึ่งเลย และหวังว่าเราจะได้กลับมา

พกกันใหม่ในไม่ช้า ต่อจากนั้นเขากิช่วยพร
ให้เราเดินทางสวัสดิคัมไชยทั้งขาไปและขามา

พอได้ฤกษ์เบิกจรด — ดวงพระสุริโยทัย
ไสแสงจับท้องฟ้าเหลืองอร่าม ฝูงนกพากันไส
ลั่นบินออกจากวังเป็นหมู่ ๆ เสียงแซ่ซ้องไปทั่ว
ยวิเวด — กองทัพของเรากิเกลื่อนขยวนออก
จากที่ พวกบ้านนายพรมกับพวกของเรามา

พ.ศ. ๒๔๗๐

การ์ตูน

คอยส่งกันสละจน จิตให้ โอวาทแก่คนทั้งสาม
ออกครึ่งหนึ่ง ครั้นแล้วเรากลับหน้าสู่บรรพทิศ
ซึ่งพระสุริยเจ้ากำลังเปล่งแสงแรงฉาด คือนัย
เราอย่างเบิกบาน

ภูมิประเทศที่เรากำลังผ่านไป เป็นที่ดอน
เป็นโคกเป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ มีต้นไม้ ไม้
หยาบ ๆ โกลออกไปของหนามนแลเห็นทิว
เขาราวไรเขียวคล้าอยู่ในเมฆหมอก ยักยว
ดังแต่ที่คั่นออกไปจนที่คั่นคดกึกคักออกไป
ไม่ขาดระยะ ทางที่เดินเป็นดินแข็งส่อออก
แฉง ๆ ซึ่งพอถูกล้อเกวียนยดกักกลายเป็นฝุ่นฟุ้ง
ตระหลุมไป เราเดินคุยกันมาจนแตกกล้า พอ
รู้สึกว่ามันสูง ๆ และ ท้องร้องจ๊อก บอกว่าถึง
เวลาอันควรที่จะได้ รับประทานอาหารแล้ว เรา
หยุดพัก ได้ร่มไม้แห่งหนึ่ง แลกลับไปที่ข้าง
หลังเห็นหมีย่านดังเป็นหย่อม ๆ เรยร่ายอ้อยลิ้ม ๆ

เจ้าของโค่นาโคก ๓ ตัวไปพัก ได้ร่มไม้
อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กัน ต่อจากนั้น
ก็เที่ยวทำนาทอรัสเขยงออกมากองใหญ่ ข้าพ
เจ้าเลือกหาที่เหมาะ ไคแห่งหนึ่งก็เรียก ทิศทอ
ให้ชันมาจนหมด

“ผม ก็ว่าถ้าฉันเสียหน่อย จะดีละกระมัง
พะ ” คายูณูมเขยงในขณะทอกระดง
หมามาสองมือ “ของพวกมันเป็นพวกผึก ๆ

ย่ำ ๆ ทอ ๆ แทะทงัน ทั้งไว้นานก็ซักหมก
อวยกัน ”

“ตกลง ตาม เจ้าพ่อ ของเรา หรือ จิต ?”
ข้าพเจ้าหันไปปรึกษาเขา “ถ้าท้องแก่ทนได้
ก็ควรรอก่อน ”

“แล้วแต่แก่ละ ” เขาตอบพลางเอน

ตัวเอนเขนคามาสบาย

พลัน คายูณูมก็คึกไฟขึ้นทันที ข้าพเจ้าจึง
ไปฉวยเอากระทะมาแล้ว ใส่หมกลงไปทั้งห่อ ยก
ขึ้นตั้งไฟพอร้อนทั่วกันก็ แกะเอาเนื้อเอาปลาทอด
เรยไปตามลำดับ เสริ่งเจ้าพวกนกก่อน ข้า อุ่น
พลาต่าง ๆ อีก ๒-๓ อย่าง เจ้าพริกขิงส่งกลิ่น
ทำพิษชวนน้ำลายไหลส่อ ๆ จิตเองต้องลิก
ขึ้นร้องถามว่า เสริ่งหรือยัง ฉายยังไม่เสริ่งก็
ขอกินแต่พริกขิงก่อนอย่างเคียวก็ แค
เจ้าพ่อมรรคเทศ ถึง กับ ขอ ร้องให้ หุงข้าวขึ้น
อีกหม้อหนึ่ง

มีข้าวอาหาร ของเราก็ดำแล้วเสริ่ง เรยบร่าย
เราให้คายูณูมเสียพร้อมกันกับเราเคียว และ
เรยคนนายเมฆกับหนานอินให้มาขึ้นด้วย แต่
เขาทั้งสอง ยอว่ากิน ข้าวเหนียวคนละย่น อิ่ม
แล้ว ตกลงพวกเราสักคนก็ลือมวงกันกันอย่าง
สนกสนาน

อาหารเขานับบรรดาลแล้ว เหลือ ทั้งเป็น

กาญจนาภรณ์

กนิย

ด้วย นายพรหมเจ้าของบ้าน จักหาให้ เราเอามา
ที่วังเขาแต่สียงไวให้เรา หลายสิ่งหลาย
อย่างและอย่างละมาก ๆ จนอาภินไค้ตลอดจน
ถึงไครราชแต่เราไม่รับ เพราะต้องการเรเบ็งนก
คอกปลาแล้วเอาหินเอ็งให้สนุก เช้านเช้าก้ขอ
ร้องให้เรารับประทานอาหารเช้าเสียก่อน ค้อ
ส่าย ๆ จึงค่อยออกเดิน แต่เราอยากหาโอกาสกิน
อย่าง “ข้าณิก” ให้มากทีส่กทีจะเป็นไค้ และ
การกินอาหารเสียก่อนออกเดินทางก้มันน้อย ๆ
กร้อย ๆ ไม่สนุก คักคัก เหมือนไปกิน เขากลาง
ทาง เราจึงปฏิเสธอีก แต่เพื่อไม่ให้เขาเสีย
ศรัทธา เราจึงตกลงขอรับเอามาเพียงชั่ว
อาหารเช้ามือเดียว มือค้อ ๆ ไปเพราะหาของ
เรากินเอง

เรากินกันอย่างเร่ร่อนเรื่อยต้งชั่วโม่ง อา-
หารทุก ๆ อย่างเกลี้ยงหมดไม่มีอะไรเหลือ เมื่อ
อิมหน้าสั้วราญแล้ว คาทัยก็รวบรวมสิ่งของ
บรรทุกหลังไค้ต่าง จักออกความเห็นว่เรา
ควรจะเอายาวมาถัดกินคนละกระบอก เพื่อ
ล่าสัตว์ไปตามทางสำหรับใช้เป็นอาหาร ทิว
เมื่อไรจะไค้ ทำกินเหมือนัน ซึ่งจะไปเที่ยวหา
เวลาทิวแล้วนั้นออกจะไม่เหมาะ ข้าพเจ้า
เห็นสนุกด้วย จึงไปปลุกเอายาวมาถัดกระบอก
สำหรับจิต ข้าพเจ้า และคายณูมี ครันเรียม

ร้อยค้แล้ว เราก้ต้งทนออกเดิน

พระอาทิตย์ ชักรดสูงชันทุกที ในที่แจ้ง
ร้อนระมไป ด้วยแสงแดด ที่เผา กล้าจน พนกิน
ร้อนระอ และออกไปกลางหาเห็นเป็นประกาย
บิษ ๆ เคืองส่ายตา ถึงกระนั้นยังมองเห็นทิว
เขาต้งพระยาไฟดำทะกุ่ม ๆ อยู่ในอากาศที่มัว
ไปด้วยหมอกในระยะไกล จิต ก็จับข้าพเจ้า
เดินเลาะลัดไปตามหมไม้ นาน ๆ ไค้ยิน
เสียงสัตว์ข่าแว่วมา ข้าพเจ้า มีข้าพเจ้าพย
นกเขาก้ลึงค้อยบ้นยอกไม้เดียว ๆ

จิต ยถนขึ้นประกายขึ้นที่ แต่พอจะ
ยงนถวนันถนบ้นยอกไม้ ไค้ ยถนยอกไม้ อีก ถนหนึ่ง
เขาลกย่นลงแล้วค้อย ๆ ยถนเข้าไปในไกล ข้า
พเจ้าก็ยถนตามหลังเขาไปด้วย แต่ในขณะ
ที่เขายถนขึ้นเล็งพอจะไค้ ถนนั้นเอง นกเจ้า
กรรมถนยถนหายเข้าไปในกงไม้ใหญ่!

“เฮ้อ! — ข้าณิกเปรตคนไค้จริง!” เขา
ร้องพลางลกย่นลงยถนถน “— ไม่ไค้ —
ค้องเอามันให้ ไค้” เขาพคนแล้วหันตามนก
เข้าไปในกงไม้

“ก็อย่าไปมัวจ้องมันอย่ช้” ข้าพเจ้าว่า
กับเขา “พอประกายก็ยถนเล็งจะไค้”

เราเดินเข้าค้ง ทางที่ถนยถนไป ลัก คร่หนึ่ง
เสียงนกเขาค้อย ๆ แว่วมาเข้าหูแต่ไกล เราจึง

พ. ศ. ๒๔๗๐

จารุณี

ก็มีตัวของเขาไปซ้ำๆ เสียงนั้นก็ดังซัดเจนเข้าทุกที แต่ทีนี้สังเกตได้ว่าไม่ใช่คน ตัวเขียว เพราะมีเสียงซันเสียงคุกรุ่นอยู่ในกองเรือไปไม่

จากเราค่อยๆ ก็อมมองสอคล้ายไปมาไม่ซ้ำ ก็รู้โดยทันทีว่าทีนี้เป็นคนนกเขานั่นเอง

ทั้งนี้ไม่ใหญ่ถึงหนึ่ง นกเขากำลัง จิกกลุ่มคู่กันกันอยู่กว่า ๒๐ ตัว จิกขยิบจนประทุยบ้าง

สั้น โดยยันทันที สักครู่ตัววิ่งผลอยๆ ลงมาราวกับโยไม้หล่น ที่เหลือนั้นพากันแตกตื้น

ขึ้นทันทีเข้าไปในกองใบ ตัวหนึ่งบินตกลงมา จิกยังไม่ข้างล่าง แต่แล้วก็หล่นผลอยลงมา

หมอบนิ่งอยู่กลางคืน ข้าพเจ้าวิ่งไปเก็บมาได้หกหมก รวม ด้วยกันเป็น ๑๒ พังตัว ที่ยกหัก ด้วย

จากลมือออกมาจากกอง พยมรรค, ฤๅษี ของเราหัวนกผกัวต้องแต่งมา ๒ ตัว แกยออกมาขอ

ขอร้องนัก ลงทุนตามไปยิงได้จนเกือบถึงฝั่งน้ำ เราวนเวียนยิงนกกันเรื่อยมาตลอดทาง

สักสัณทุกเพลิงเงินไม่รู้ว่าเวลาล่วงไปเท่าใด มาถึงแก่งคอบย้ายมากแล้ว มีหมู่บ้านอยู่ริม

น้ำ ๓-๔ หมู่ รว ๓๐ หลังคาเรือน น้อยกว่าที่ปากเพรียวหลายเท่า ทั้งนี้เพราะไม่ใช่เขต

ตลาดชุมชนมีคนทำเล้าขายเหมือนปากเพรียว โดยเหตุนี้เราต้องการพักให้เป็น อิศรท่างผู้ คน

นายเมฆเจ้าของโค จึงรับอาสาเข้าไปดูชัยภูมิ

ที่เหนือแก่งริมลำน้ำ สักแห่งหนึ่ง หนทางเดินไปอีกราว ๕๐ เส้น ที่ถรนั้นเป็นร่มไม้ใหญ่

เย็นสบาย มีแก่งหิน ใหญ่น้อยเป็นตระปุ่มตระปุ่มยื่นออกไปกลางน้ำงามมาก เห็นอน

ไปข้างบนเป็นสมมุตมไม้เข้าที่ พอจิตเห็นภูมิประเทศเข้าเท่านั้น เขาก็ร้องว่าสวรรค์

แล้ว พลาญออกคำสั่งให้พิทักษ์ขนเอาผ้าใบมา

กางกระ โม่ทันที แต่เจ้าพ่อ ของเราขึ้น เหลียวดูท้องที่ไปมา ทำหน้าน้ำเชยยกล

ข้าพเจ้าถามว่าเป็นอะไร แก่ก็พยักหน้าหงิกๆ แล้วหอยเอานกเดินลงไปขยำน้า จิตกับข้าพ

เจ้าช่วยพิทักษ์กางกระ โม่ขึ้น ๒ หลังแล้ว ก็มาช่วยเพื่อยักษ์ ใหญ่ทำกับข้าว ถวายเป็น

กิจวนเย็น ที่จริง ระยะ ทางเดิน จาก ปากเพรียว มาถึงแก่งคอบ กิน เวลา รว ๕ ชั่วโมง เป็น อย่าง ซ้ำ

มรรคเทศน์บอกว่า ลำพังแกลเดินก็อยู่ใน ๒ ชั่วโมงเท่านั้นเอง แต่เราเมื่อยวนเวียนยิงนก

เสียนาน ทั้งหุงกินอาหารเข้าเสียอีกครึ่งชั่วโมงจึงมาถึงแก่งคอบเอาย้าย แต่โดย

เหตุนี้ เราต้อง การเที่ยวถาม สหาย ไม่ เกรงร้อน เวลาจะเสียไปเท่าไรจึง ไม่สำคัญอะไรนัก

เสร็จธุระเรื่องพิทักษ์กันแล้ว พวกเราก็ชวนกันลงไปแช่แก่งเพื่อย อดน้ำชำระร่างกาย

กาญจนาศพนธ์

หมึกหมื่นแห่ง ไคลยภูมิจะมีมามาเกือบทั่ววัน
จิตจนจากน้ำแล้วเลยขึ้นสมภูมิประเทศเพี้ยน
ข้าพเจ้าของจริงมาจนขาวเพราะหิวหิ ออาหาร
เนิ่นนานแล้วไปควยสัตว์พวกต่าง ๆ ยัง ทอด
ลึก ย่ำหลายอย่าง พวกเรากินกันจนแทบ
สึกไม่จน สำหรับข้าพเจ้านะ สึกก็เหมือนว่า
ตั้งแต่เกิดมาก็พึงเพิก ขาวขาว อร่อยมือน แหะ
พอมีเรขบรอยจิตก็ลุดลงไปหาเข็ญตเศรมหา
มาจากปากเพียว ขวนข้าพเจ้ากับครุณภูมิไป
แก่งทันท์

ภูมิประเทศด้อยดั่งคอบนข้างงามเสีย
นักะ ไร่เลย พุ่มไม้เคย ๆ เขียวสดชื่นชัชชอน
กันเย็นชื่น ๆ — คคเคยเลยฉลิยเหลยมไถ่กัน
ขึ้นไปทางเหนือหน้าตามชายชลธารชวนให้เห็น
เป็นภาพพรางงามประหลาดตา — ไปที่สก
เพียงเขาซึ่งเยี่ยมยอดขึ้นมาเหนือทิวไม้ ในระยะ
ไกล สายน้ำซึ่งเล็ดลือกเป็นลำเรียบราวกับ
พุดออกมาจากเขา กไหลหลั่ง ดังมาแลดลัว ๆ
เป็นละลอกกลอกกลิ้งเป็นเกลียว ๆ — เมื่อ
กระทบกระแทกกับชายฝั่งก็หมุนคว้างมาปะทะ
ปะ เข้ายกแก่งหิน ทลลกลไถ่ ขึ้น มาเหนือหน้า
ระกระ ระกระ แดก กระ จาย เป็น ผ้อย ฟอง ลออง
ฟอง — กระเพิมพละ่านพริ้งพริ้งพริ้งมาเป็น
ลูกคลื่น แล้ว คลคลาย ขยาย กระแฉ่น แก้ว
ว้าง

กนย

กระแจะ แหวกเขว้าเข้าวระ ซ้ายตามชายฝั่งซ่ง
 ปกคลุมไปด้วย พรรณตฤณชาติสิ่งสร้างสลอน
 แลกลุมน้ำพิศวง — — จากนกกิ่งทรงไป
 ประทะแก่งใหญ่ไหลแยก แล้วขึ้นวนกลายเป็น
 วังใหญ่คล้ายกับจะ คุกกิ่งเขาแก่งหินให้คล้าย
 หายลงไปให้ทั่วอันแลกละเนิน พลากระแจะ
 น้ำที่หลวมน้ำไปโดยพลัน ถัดถึงหลังเลือนไหล
 ลงไปสู่ที่กษัตริย์คือน้ำสร้างไปด้วยทิวไม้แล้วไร
 ดวงพระสุริโยทัยยามสายดั้นหักยอแสงแกงผาค
 ฉายกระพริบกละลอก แลละเลื่อมเหลือง สดสี
 ลวลลานเลือนระยิบตา เบื้องทองฟ้าสี
 เงินงามก็ เติบคาย เกลตอนกล่นไปด้วย รวเมฆ
 สีฟ้าฟล้าดาน เหลืองแถม ม่วงอ่อน — ไกล
 ออกไปทางเหนือน้ำโน้น เหล่าวิหคกำลัง
 บินร่อนมาทางฝั่งแลลี่ย ๆ — อ้า! ภาพนชา
 งามวิจิตรเสียดเป็นที่สุดแล้ว นาน ๆ พระพาย
 ก็ชายโชนโดยไกลยอกไม้อันระทวยทอดไปตาม
 กัน ยังเย็นลง ฝนก็เม็ดจั้นโผล่ขึ้นบินร่อนร้อง
 ระนไปไร เสียงสัตว์ป่าปรากฏขึ้นในระยะ
 ไกลเปะกระราว!

ข้าพเจ้าเพ็ญ ชุม ภาพ ภิม ประเทศ ค้วย
 ความคนเด่นเป็นที่ยัง ิทธิกรเช่นเช่นเคยกับ
 ข้าพเจ้า เขามองที่เพ็ญจนลมถมถองแยก
 ลอยย ในมือ ต่อมรรคเทศ์ของเงาเวาเคอนชน

എ.പി. ഇന്ദ്രൻ

เราจึงทนจากความทน!

“ไต่หินออกไปกลางน้ำนะพะ” แก
มอกลางก้าวไปตามก้อนหิน ซึ่งไหลลงเหนือ
น้ำขมิ้นๆ “ไปนั่งที่แก่งใหญ่ก้อนโน้นละอะ
พะ — น้ำค่อยอ่อนหน่อย ทางนั้นน้ำไหล
แรง ปลาไม่มีหรือพะ”

เราก้าวตามเงาไปจนถึงแก่งหินแคบๆ เลือกลง
น้ำตกที่เหมาะแล้ว จิตก็เหวี่ยงเหยื่อหย่อน
เหยื่อลงไปในที่

“ตายจนไม่^๕น่า^๕ร^๕ช^๕อ^๕ก^๕ง^๕ค^๕อ^๕ย^๕น^๕ะ” เขา^๕
เอ^๕ย^๕ช^๕น^๕ใน^๕ช^๕ด^๕ร^๕ท^๕ม^๕อ^๕ช^๕ว^๕า^๕ถ^๕ส^๕า^๕ย^๕ย^๕ั^๕ด^๕ แ^๕ท^๕ม^๕ี^๕
ช^๕า^๕ย^๕ท^๕ำ^๕ก^๕ั^๕น^๕ห^๕ิน^๕แ^๕ห^๕ง^๕น^๕ห^๕ำ^๕ม^๕อ^๕ง^๕ไป^๕ท^๕ว^๕ี^๕ค^๕ “ค^๕ว^๕
จ^๕ะ^๕ช^๕อ^๕ร^๕ไ^๕ร^๕ท^๕พ^๕ระ^๕ๆ^๕ ให้^๕เ^๕ห^๕า^๕ร^๕ก^๕ับ^๕ค^๕ว^๕า^๕จ^๕า^๕ม^๕
ช^๕อ^๕ง^๕แ^๕ก^๕ง^๕—ค^๕ว^๕ี^๕น^๕ะ!—แ^๕ท^๕ม^๕!—จ^๕า^๕ม^๕เ^๕ย^๕ย^๕ง^๕
ก^๕ว^๕ำ^๕า^๕พ^๕ย^๕น^๕!—แ^๕ด^๕ช^๕อ^๕ไ^๕ม^๕ย^๕ก^๕พ^๕ระ^๕! ท^๕ริ^๕ช^๕
แ^๕ก^๕เ^๕ห^๕น^๕ย^๕ง^๕ไ^๕จ^๕ิ^๕?”

“จริงอย่างแก้วเทียม” ขำพเจ้าเห็นอย่าง
 เทียบกับเขา “ทำไมถึงเอาของงั้นมาต
 นะ — ของเพราะๆ หมดไปไม่ช — มาช
 แก่งกอบ — คนตจจนคงโง่มาก”

“ไม่ไร้อะไร” พลางคุกคาม “คน
โบราณจะทำอะไรท่านต้องมีเหตุผลอะไร ท่าน
สนใจไหม” พลางคุกคาม “ไม่ไร้อะไร” พลางคุกคาม “คน

โง่ — — ไม่ใช่ยังงั้นหรือพี่ — — เราเอง
เสียอีกเป็นคนโง่ที่ไม่รู้แต่ก็ไม่ถาม ด้วยพี่”

พลางกระตักสาบเย็บ “พ่อลุงแกขอกรับเขา
แล้วไหมห๊ะ ?”

“มิใช่” เจ้าพ่อของเราหัวเราะเยาะ
อย่างซอซอใจเต็มที่ “กระผมไม่ใช่คนโบราณ
หรือพ่อ — ฟังเกิดเมื่อแผ่นดินคน นอน —
— ไม่โบราณหรือพ่อ แต่ว่ามันอายุหนุ่มน้อย
เท่านั้นแหละพ่อ”

“^๕งัน^๕กม^๕เหต^๕ผล^๕ช^๕พ^๕ด^๕ง” ข้าพเจ้าน
ไปถามแก่ “^๕ช^๕อ^๕แก^๕ง^๕ค^๕อ^๕ย^๕น^๕ะ”

“มิชพระ” เกอชียาย “ถ้าข้าสถิตน่ะตน
น้อยเลยเมืองหล่มานไป — มีแก่งมาก พระ
แต่แก่งไหนมีเคยยาวเท่าแก่งน่ะ เรือขึ้นต้อง
ทางลำน้ำ ถ้าหนาไปก็ทศกัณฐ์แล้ว คอ

หยาบคายลำโพงดังหัวโหมงแะพะ ความยาว
ของแก่งทำให้เรือต้องหยุดคอยกันนาน ๆ ถึง
หัวโหมงสองหัวโหมงพะ เขาจึงเรียกชื่อว่า

‘แก่งคอย’ ไร่ห้วยฝะ”

“อ—อ!” ข้าพเจ้าร้องขึ้น

“เขามันเทศฉน่ชิต” จิตเสวิม “แก
ตะมันคอกคน ไบราดเสียเหลือเกิน ช้ายตัว

๑ แผนกคนคนคอรฐกาลท ๑ เป็นคำทปากตลาทเรท.กน ในส่มยนน

ไ้เองหนะไปหาว่าเขาไ้”

ข้าพเจ้าหิวระเวฬกรายลงที่หน้าพ้อคร
แกถอยหน พลงกั้มถวลไ้ห้วยอัย รยข้าพเจ้า
แล้วหิวเราอย่างซอโย ปากก็ให้คิลให้พร
ว่า “จำเรณู จำเรณู เถอะพะ”

พระอาทิตย์ค้อย ๆ ลยทวงหายลงไปในทิว
ไม้ คอยแต่แสงเหลือง เปนผิ ตากผาอ้อม ย
ขอกไม้ สักครู่หนึ่งอากาศก็ขมกขมขมมัวมัวมกล
ทุกที่ กษณะนั้นดวงจันทร์ ช่งปรากฏอัย ใน
ท้องฟ้าแล้วก็เปล่งรัศมีขาวนวลลงมายังพื้นพ
ความงามของแก่งในยามโพธิ์พล ย่ำสนชาน
ช่างน่าพิศวงเสีย เปนที่สุด ที่แล้ว แสงนวล
น้อย ๆ ของ ดวง จันทร์ ค้อย ๆ ลยลงทางภาค
เหนือ ทำให้ภาพเขาจำเริญธารอันประกอย
ด้วยสุ่มทุมพุ่มพฤษ ค้อย ๆ แปร เปนสี เขียว
ความอ่อนเย็นตาพลันค้อย ๆ กลืนกินรัศมีเหลือง
อ่อนของดวงอาทิตย์ ให้ลยหายกลายเป็น เขียว
คลุ้มคลุ้มภูมิประเทศเรอียงลงไ้จนปลายน้ำ สัก
ครู่หนึ่ง ภาพของ แก่ง กังาม อร่ามไปค้อย แสง
จันทร์

เราสามคนนั่งคุยกันจนรู้สึกหนาวสั่น จึง
ชวนกันกลับไปขึ้นมายบนฝั่ง แต่พระจันทร์ชวน
เราไว้ ไม่ให้นอน จิกกับข้าพเจ้าจึงสวมเสื้อ
สักหลาดกันคนละตัวแล้วลากเอาเท้าไปเคิน

ชมข้าเล่นอีก เราได้พย กระต่ายย้าออกมา
กระ โทกโลกเค้นอยู่กลางแสงพระจันทร์ทลาย
ตัว ข้าพเจ้าก็จิตช่วยกันสักรักย์ แต่มันไ้
ราวกับหน และดูเหมือน จะลือเรา เล่นค้อย
เวลาเราก้อย ๆ ย่องเข้าไปมันท่ายันไม่รู้ ไม่เห็น
เสีย แต่พอตะครุบมัน มันก็กระ โทกแผลวคิ
ลังกาข้ามหัวเราไปข้างหลัง หายไปสักครู่หนึ่ง
โผล่จากกอหญ้ารมาล่อเรากัน ค่ายณูนั่ง
หิวเราเขาะเราตลอดเวลา เราได้กระต่ายเล่น
จนออกเหนื่อยแล้วก็กลับมาระโหม เห็นทิก
ที่ยนอนกรนครอ้อยข้างกระโหมนั้นเอง หนาน
อินนอนเอกเขนค้อยข้างโคซึ่งผกรรมกันอยู่ใน
สุ่มทุมไม้อันเป็นทากัยอย่างดี แต่นายเมฆ
หายไ้ ถามหนานอินไ้ไ้ความว่า เขาเคินไป
เขยมนญาติที่หม้ายนเมื่อหัวค่ำ สักครู่หนึ่งจะ
กลับ ข้าพเจ้าไ้ยินเสียงเจ้าพ้อยนอ้อยอัยว่า
ไฟพินมันไ้ไม่สุ่มกัน

จิตปลุก ทิกทัย ชนแล้วสั่งให้ ไปหาพินมา
กองไฟ ค่ายณูนั่งเอาเป็นขะระมากในเรอองกองไฟ
แกลวพราไปพินกั้งไม้แห้งหอยมาพระรุงพระรัง
แล้วสุ่มไฟขึ้นข้างละมุมของกระโหม แสงไฟ
ทั้งสองกองสว่างโปลงไปทั้งย้า

“เฮือนู คุณ ท่านทั้งสอง นอนใน กระ โหม
เถอะพะ ” มรรคเทศกล่าวขึ้น “กระผมจะ

พ.ศ. ๒๔๗๐

วารุณี

นอนเฝ้าโคช้างนอกนแหละ”

“อ้าว ! ทำไมล่ะ ?” จิตรองขัน

“นอนในกระโถมขี้พอลุง ไค้เจ้าของ เจ้า
ของข้าก็เฝ้าของเขาเองแหละ”

“ช่างเถะพะ” แก้ว “เฝ้ากันหลาย ๆ
คนก็พะ”

“ไม่เอาหนะ” จิตกัน “นอนในกระ
โถมเถะ ฉันทนอนกับทิดทุย พอลุงนอนกับ
เช็กเขา — ไม่ต้องเฝ้า ถึงวลถึงวัวควายอะไร
หรือก่อนะ พอลุง — นอนเถะ — เราเหนื่อยมา
ทั้งวันจะไค้นนอนให้สบาย เอาแรงไว้เฝ้าพรุ่งนี้
ต่อไป”

ข้าพเจ้า ตรงเข้าลากข้อมือ พอลุงไปทันที
แกไม่กล้าขัดขืนนักมาโดยที่ จิตกับทิดทุยพา
กันเข้าไปอีกกระโถมหนึ่ง เมื่อจกที่ทางเรียบ
รียบแล้ว ข้าพเจ้าก็ลงนอน พอลุงเรียกให้แก
นอน แกบอกว่ายังไม่รุ่งก็ ข้าพเจ้าก็เลยหลับ
ตาเพราะออกฤทธิ์ สักง่วงและเพลียจก ครู่เดียวก็
หลับไปไม่ฝันสมฤกษ์

จะหลับไปนานสักเท่าไรไม่รู้ มาตกใจตื่น
เอาคิ๋มเมือรู้ สักว่า มีใครมา สกิดกัก หน้าผาก
ข้าพเจ้ากำลังง่วงงัวเงียเลยมียไปอีก ทนรู้สั
กว่านอน ๆ คาย ๆ สาก ๆ ลากไปมาตาม

หน้าผาก ข้าพเจ้าลืมนึกว่าก็ไม่เห็นอะไร
แต่พอจะหลับตาลงนั้นเอง หน้าผากของข้าพ
เจ้าก็สัมผัสกับของสิ่งหนึ่งนั้น ๆ โดยแรงพร้อม
กับของคมแหลมชวนปร่ากในทันที !

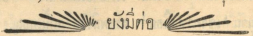
ด้วยความแปลกใจ ข้าพเจ้าเหวี่ยงหน้า
ขึ้นไปก็ ทนไค้นต้องตกคลั่งตาลุมโพลงด้วย
ความตกใจกลัวจนแทบสิ้นสติ ! ผู้ที่มาสกิด

หน้าผากข้าพเจ้านั้น คือ **เสือ !**

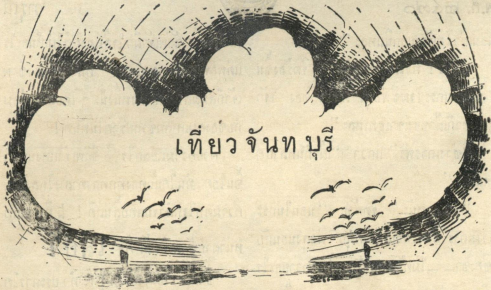
ข้าพเจ้า หมด สติไม่รู้จะ ทำ ประการใด
เพราะตัวนอนในคืนที่ แคศรีระลอคอดออกมา
ข้างนอก ! คันทระโถมกตหน้าอกข้าพเจ้าไว้
แน่น ! ข้าพเจ้าค่อย ๆ หันหน้าชำเลืองคาคไป
ทั่ว ๆ เห็นกองไฟโซมวิบหรี่ ๆ ทั้งสองกอง แต่
ในทันทีนั้นเอง ข้าพเจ้า กลับใจหาย วาย ลงไป
ทันที !

ไกลออกไปสัก ๒ วา เสือใหญ่อีกตัวหนึ่ง
กำลังเดินโซเซไปมา แล้วมันก็เข้าไปคัมพัก ๆ
อยู่ข้างกระโถมจิตในทันที !

กำลังข้าพเจ้า ตกคลั่ง หมด สติ ด้วยความ
กลัวจนตัวชานแข็งซอเป็นท่อนไม่ยอนัน ! เสียง
ขุพอกกตงัน เหนือศีรษะข้าพเจ้า พร้อมกลเสียง
อันคมของมันตะกุกหน้าข้าพเจ้าเต็มแรง !

ยังมีต่อไป

เที๋ยวจันทบุรี

จดหมายตา

เขียนที่เชิงบรมบรรพต

วันที่ ๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐

คำนี้ไปยั้ง (ถ้าคำนี้ของผมไม่ไปละก็ไปรบกวนก๊วย) คุณบรรณาธิการฯ ได้ทราบ

ยากำลัง 'เขาควายเผือก' ที่ส่งมาให้

ผมได้รับประทานตามกำหนดและหมดแล้ว แต่ผมได้ตั้งใจสังเกตแต่เริ่มรับประทานมา ก็ไม่รู้สึกว่ากำลังร่าเริงกายคึกขานกว่าเก่า ไม่ใช่ว่ารับประทานไม่ถึงขนาด ผมได้กินน้ำถึง ๓ ครั้ง จนรสชาติขม แต่ลิ้นน้ำถึง ๓ หม้อ มากกว่าที่คุณกำหนดไปหม้อ ๑ เสียอีก ก็ยังไม่ทำให้กระชุ่มกระชวยขึ้นอย่างไร ผมลงความเห็นว่าย่าเก็บทิคุณของยายานาน 'เขาควายเผือก' สรรพสิ่งในโลกนี้เทอญ.

ไม่ก็ไปถว้ชานาน 'นั้กตะกรมคู้' ที่คุณให้ผมครั้งก่อนนั้ จะมีคู้ดคู้กว่าหน้อย กั้ที่ชานานนั้กินน้ำเพียง ๓ หม้อ แต่ชานานเจ้า 'นั้กตะกรมคู้' ต้องรับประทานอาไปชาตถึง ๓ ปีบ ซึ่งกว่าจะหมดตามกำหนดผมนั่งกับ คึกคึกหายากาย ๆ เสียรู้แล้วไปก็เที๋ยว.

แต่ถึงแม้จะไม่ไ้รับยั้สรรพคุณจากยา ผมก็ต้องขอขอบคุณคุณ ที่ได้นำแรงความเอาใจใส่แก่ชีวิตสังขารของผม นับว่าเป็นผู้มีเมตตาธรรม กรุณาธรรม และได้ทำแล้วซึ่งกุศลกรรมอันควรไ้รับความสรรเสริญ จึงขอถ้อโอกาสอวยพรแก่คุณให้ไ้บรรลุลพระพรเกษายศ "อ-โรกียายมาลาธา" อันเป็นลั้่งมีค่าเลืกกว่า

พ.ศ. ๒๔๗๐

เที่ยวจับหนูวี

ส่วนตัวผม ละสองพยายม ขยับปัญหาอีก
ครั้ง ๓ ว่าการที่ไม่ได้รับสรรพคุณ ของยาอันมี
จำนวนหลายขนานแล้วนั้น จะเป็นด้วยยาไม่มี
สรรพคุณ หรือว่าร่างกายผม ไม่รับสรรพคุณ
ยาเอง เพราะด้วยอายุสังขารมีอาการชำรุดสึก
หรือเหลือกำลังที่จะเยียวยาแก้ได้ทุกอย่าง ?
เพราะบรรดาทุกขนานที่หาซื้อมากิน ก็ล้วน
แต่ปรากฏสรรพคุณ ที่เจ้าของยารวบรวมว่า
เป็นอย่างวิเศษเลิศล้ำเกินที่นั่น ช้ำมผู้
ได้รับสรรพคุณจากยานั้นๆแล้ว ยังลงประกาศ
รับรองสรรพคุณออกอวดคนอื่น เช่น ๒ ขนานที่
คุณให้ผมนี้ คุณก็ได้บอกกับผมมิใช่ฤา ว่า
เกิดเป็นโรคไตละ ไม่ยกินหาย ผู้ใหญ่เป็น
บรรดโรคไตกินหาย โรคปอดขมกักินหาย
เห็นยชาที่หาย ยายแก่เป็นอัมพาต เกิน
ไม่ได้มา ๒ ขนานกักินหาย ที่สักรโรคปอดหัว
เป็นหวัด ที่อ้วน ร่วง คลอดทน กลาก เกล่อน—

———ลา ก็ยังหาย แต่———เฮอ,
ทำไม ? ผมไม่ได้เป็นโรคอะไรพรรคนั้น ผม
เห็นแต่เพียงคนไม่มีกำลัง หรือที่เขาเรียกว่า
‘โรคอ่อนเพลีย’ เท่านั้น โฉนยาต่าง ๆ ซึ่งมี
สรรพคุณอย่างอนันตนันจกรักษาไม่หายเสียเลย

อ้อ ! หรือเพราะว่า ยา ๒ ขนานเป็นยาต้ม
ไม่ใช่ยาถล่ม ถูกขิงไม่แรง แต่คนอื่น ๆ ก็

เขากินหาย เขาก็คุ้มกินไม่ใช่ฤา ? นั่นแหละ
เกิดเป็นปัญหาขึ้นข้อ ๓

อีกปัญหา ๓, ฤาว่าเพราะสังขารของผม
ไม่รับยาเสียแล้วถึงว่า แต่ข้อนี้ผมเองก็
ไม่ตก จะว่าแก่เกินการณ์ ก็กระไร ๆ อยู่
เพราะการอะไร ๆ ผมก็ยังพอทำกินเขาได้ จึง
แน่วแน่ยังไม่เกินการณ์. ฤาว่าเพราะกินยามาก
เกินโรคเกินการณ์ ไป จนโรคขึ้นกับยาเสีย
แล้วเลยกลายเป็นมีโรคกิน ไม่เป็นสัตว์ป่วยปราม
กินตามน้ำ. ฤาว่าเพราะยังไม่ถูกยาดี ยาที่
เหมาะกับโรคอย่างไร ? เฮอ ; ยังนึกยั้งคิด ก็
ยังเป็นปัญหามาก และเมื่อปัญหามาก โรค
ก็ระมากตามขึ้นด้วย

อ๊ะ—เฮอ———เข็นยออกมาเพียงแค่นี้
ยังรู้สึกเมื่อย, อ่อนเพลีย, เกียยหอย. เป็น
ความจริงอย่างจริงแท้ของคุณ ไม่ได้ที่ลอลง
เล่นเลย. ลกที่ นึงที่ ไม่ใคร่สักรว เสนอ
มันไม่ก่อยัก กระตกรกระเขยวักถึง กรูบกรับ
กร้อยแกร๊ว เละและ ดังกับที่ หมอฮิป
แกว่า, เฮอ—พุดถึงหมอฮิป นึกขึ้นมาได้
แกว่า แกลยได้เพราะ บรรเพ็ด มันเป็นยา
อายุวัฒนะขนานเอกของแก่เฒ่าจริง—จริง,
จะต้องลองดู เพราะแกฮวโสกว่าผมเป็นกอง
เจ้าขอเพ็ญยาแก่เฒ่าไว้ อยู่ สำหรับผมจึงน่าจะ

ไม่เป็นขั้วหา เอ-----แต่เกล็ดเงินเข้าไป
ทั้งขย ๆ คอ ๆ ยั้งนและหรือ ฤว่าแก้ม
แกคากเสียดอันอย่างไร? เห็นจะต้องถามแก
เอ-----แต่คาหมอนิน แกอยู่ไหน คุณรู้จัก
ไหมละขยกับขย. เอ-----และถ้าคำราชของแก
ไม่กระเบียดกระเสียนนัก จะต้องขออนุญาตให้
อย่างวิชัย แซ่ม๋ม กินแฉะ เพราะถ้าจะว่าเจ้า
ขยเพ็ดเข้าไปคือ ๆ ล้วน ๆ ก็น่าระเห็ดอกลิ้น
เย็นเน-----

อ้าว-----เอาละซี, นผมมาปรารภถึงอายุ
สังขารให้คุณฟังเสียขยยาว ตั้งใจระขอกความ
คึกเืองรวางอะไรให้ทราบแท้ ๆ ก็มาเรอบเรอบ
ไปนอกเรือนนอกทางเสียเป็นคั้งเป็นแคว เอ-----
นมันกนของจากโรค 'อ่อนเพลีย' ของผม
นนี้แหละ

คือ ว่า นัยแต่คราว 'เทียบเฉลิม'
กันเมื่อขยกลายแล้ว ผมก็เกิดเป็นโรคอ่อน
เพลียออกแอกเรอบมาคั้งเดียว จนทำให้รู้สึกใน
ขยกันว่า เพราะความขอกขยในครั้งนั้นเป็น
สมฏฐานให้เกิดโรคนักเป็นได้ แต่ผมก็ได้อ
รักษาทวยอย่างคึกคักที่ใดแล้วให้ฟังแล้ว ทำไม?
โรคจึงไม่หาย. เอ-----ฤว่าโรคชนิดนี้ 'อ่อน
เพลีย' เป็นโรคประจำประเทศสยาม ซึ่งจะ
ต้องมืขยเป็นอยู่เสมอ รักษาให้หายขาดไม่ได้

ทั้งนั้นโรคของผมจึงไม่หาย

เอ-----แต่ถ้าไม่ต้งมาเป็นแกผมขยแล้ว?
ผมมิได้หยากเป็นเลี่ยน ทำไมไม่ไปเป็นแกคน
อื่น ๆ อ้อ-----หรือว่าคนอื่นที่เขาเป็นอยู่อย่างผม
ก็มี และเป็นกันมากขย ยั้งนฤ? ยั้งน
อ้อ-----เออ, นเป็นยั้งนโรคอะไรกันเน? เมื่อ
คุณมีความรู้สึกขยบอกให้ผมทราบขยสิ.

ฤว่า เป็นเพราะยาต่าง ๆ ที่ประภาค
สรรพคุณ อย่าง กักก้อง เต็ม ขาน เต็มเมือง น
ไม่มีสรรพคุณจริงขยว่า! หรือแม้ระมกัระพา
ทางใดทาง ๑ แค่มัเพียงนิกหน้อย ไม่ใช่วรักษา
หายสาละพักโรค ขยถ้าเป็นเช่นนั้นจริงแล้ว
พวกเราก็กักเกิด ความเคือครัน อย่างใหม่ขน
อย่างมหันค คือที่เราจะไม่ต้งตายกันนนั้นเอง.

น, ผมเข้าโรคทางไหนเน ถ้าถูกรัง
กัขยหลังน ก็หยากจะว่า ทำไม? ขานเมือง
จึงปล่อยให้คุกันออกกักก้องเช่นนั้นละ ไม่เป็น
การหลอกลวงที่ลคักรรมคอกฤ ปล่อยเช่นนั้น
ก็แย่นะซี ทำให้คนหลงมงายไปตามกันคลอก
ไปนพระจนจ้าว และความหลงนั้นข้อมเปะถัย
ทำลายทั้งทรัพย์สินและชีวิต ยั้งนงั ๆ ขยแล้ว
ก็ตกหลุมงายที่เคียว คุแต่ผมสิ โคนคำยา
พรรค นเข้าไปไม่รู้จักเท่าไร ๆ แล้ว เพราะ
เขาหยากประภาคว่าคั เรากัหยากขย อ้อ-----

พ.ศ. ๒๔๗๐

เทียนหนุรี

เกะชฌณ ที่เสียไปแล้วแต่เพียงทรัพย์สิน ยังไม่ถึง
เสียชีวิต-----

อะ—แต่ที่ผมเชื่อเขานั่น ไม่ใช่ว่าเพราะ
ใจเขาละเอวไรก็ถนอ ผมเชื่อเขาโดยความซื่อ
ซื่อถนอคุณ และอีกประการ ๑ ผมไม่หยากเป็น
‘คนอ่อนเพลีย’ ของประเทศ จึงอยากให้
โรคนั้นหายไป ถึงนั้นถนอ

ความวิงวอน ประท้วงประชัน กันในเรื่อง
‘ประกาศ’ เช่นนี้ ที่แปลถึงที่มากุมมากอยู่
เพราะเป็นการเพาะความผลอย่างคึง ใคร
ฉลาดใครขยันก็จะได้เห็นกัน คงจะเพราะ
เหตุนี้กระมัง บ้านเมืองท่านจึงปล่อยให้แข่งขัน
กันตามชอบใจ จริงๆนะคุณ ทุกวันนี้อย่าว่า
แต่จะต้องไปทางไหนจึงจะได้พบ ‘ประกาศ
สำแดงเกียรติคุณ’ เลย แม้แต่อยู่ในบ้าน ตัว
ประกาศและเสียงประกาศก็ยังเข้าไปดังให้
เห็นได้ยินอยู่ทุก ๆ วัน และไม่ว่าอะไร ๆ—
งานราษฎร—งานหลวง สารพัดก็ต้อง
ประกาศกันนั้นทุกวัน และถนัดที่ ดี ดี
ถูก ถูก ทั้งสิ้น. เฮอ—นั่นแหละคุณ ความจริง
ก็ไม่เป็น ข้อแปลก หรือน่าจะ เอา มาคิด มาพ
อะไรก็ถนอ แต่—มันเป็นเรื่องสำหรับคน ใจ
ใจ อยู่ข้าง รวมทั้งคนซื่อ ซื่อ อย่างผมด้วย.

แต่—ที่นั่นผมเห็นจะต้องคิดเอาตัวรอดอย่าง
ละ เพราะถึงได้เล่าให้ฟังแล้วว่าสรรพยาต่าง ๆ
กับโรคของผมห่วงถนอเสียหมด ถนอที่จะ
ฆ่าจะปรายกันให้หาย กลับเป็นมิตรสัมพันธ์
กันเสียแล้ว ถึงนั้นจะมีอะไรอะไรรักษา
ผมจึงมานั่งว่าโรคบางอย่าง รักษาให้ หายได้
โดยไม่ต้องกินยาเลย เหมือนกับยาต่าง ๆ ที่
รักษาโรคไม่หายนั้นเอง ฉะนั้นขณะผมจึงมี
ความยินดีที่ จะ ได้ ทดลอง รักษาโรคโดยไม่
ไม่ต้องกินยา. นอกเสียให้ทราบที่เกี่ยว หน้อย
คุณจะตกใจเพราะไม่เข้าใจ. ก็ว่าผมจะไป
ตากอากาศที่ทะเล ซึ่งเรียกว่า ‘การรักษาวิน
หรือบริหารกาย’ อย่างสมัยใหม่นั้นแหละ.

พุดมาหลายครั้งหลายหนแล้ว ฟังจะมาได้
เรื่องตามทิวาจะบอกตรงนั้นเอง และทั้ง ๆ ที่
‘เพลียจนท้อ’ ผมก็ยังมานั่งเขียนให้คุณ
ทราบ แต่—เรื่องก็ยังไม่หาพบเพียงนี้ไม่ ยังมี
จะบอกอยู่อีก ฉะนั้นขอให้คุณมานั่งอ่านต่ออีก
สักหน้อยเถิด.

คือ ว่าขยับขึ้นกาลนี้ หรือจะกล่าวว่า
ตั้งแต่แรกสร้างสยามประเทศมาก็ได้ ที่ตาก
อากาศทะเลของเรา นั้นว่า หัวหิน เป็นเล็ก
(โปรดอย่าเข้าใจว่าเป็นประกาศสรรพคุณยา
นะครับ) และไม่ใช่ว่าเป็นเล็กแต่เฉพาะในบ้าน

ทรรชิต

กันย์

เมืองเรา เขาว่า—เลิถี ถว่าตามประเทศเพื่อนบ้าน โถดเคียงเสียด้วย ฝรั่งมีคำอยู่ถึงไหน ๆ ยิงพากันมาเที่ยวมาเล่น แต่ที่จริงจะแคไร ฝรั่งไม่รับรอง เพราะผมไม่เคยเห็นที่ โต นอกจาก หัวหิน ของไทย

แต่—ก็อาเป็นจริงได้ทั้งเขาว่า เพราะตัว โยเทสก็อยู่ประหนึ่งพระราชวัง ยิงบ้านเรือน โรงแรม งาม ๆ อีกหลายหลัง ตลอดผู้คนใช้ สร้อยข้อยเก็กไทยก็มากมาย ประมาณรายจ่าย ที่ใช้ ไปแล้วและที่กำลงใช้อยู่ ทั้งที่ยังจะใช้ ต่อไปอีก เท่าไร ? ผมก็ไม่รู้ แต่คิดว่าถ้า จะเอามาสร้างทางรถไฟก็คงได้ อีกสาย ๑ แม้ สายจะไม่ยาวนัก ก็ต้องให้ระหว่างเมือง ๑ ถึง เมือง ๑ เป็นแน่. แม่ ! ที่สุด เพียงค่าทำ สนามกอล์ฟสำหรับ เล่น เท่านั้น ก็ประมาณ ว่า เอามาสร้าง เมือง โตเมือง ๑ สวย ๆ สบาย ๆ ที่เดียว.

ทั้งนี้พอเป็นข้อพิศุจน์ ให้เห็นชัดได้กระมังว่า หัวหินเลิถี จริงทั้ง เขาว่า

กล่าวถึง คุณคงคิด—แน่ละดี ! ว่าผม คงไปตากอากาศ ที่หัวหิน. แต่—เฮ้อ, ผม จะต้องบอกคุณโดยความเสียใจว่า ห้ามได้ ?

แต่—ทั้งนี้มิใช่ เพราะความคิด ของคุณ

ผิด แท้จริงที่คงคิดเช่นนั้นผิดทีเดียว เพราะ ความจริงชั้นต้นผมก็คิดจะไปหัวหิน แต่ขอให้ คุณ ย้อนคิดดู อีกที ว่า สามัญราษฎร อย่าง ผม หรือแม้คุณเอง ซึ่งมีฐานะเขย่งกว่าผมสักหน่อย ก็ ก็ จะสามารถ อยู่นในโฮเทลได้ ละ ฤ ?

กระเข้าหนักไม่พอนั้นนะ ประการ ๑ ละ อีก ประการ ๑ ก็ที่เหมือน โฮเทล มีส่วนทำไว้ ถึง เกินที่ไทยจะเหยียบย่างจน ดังนั้นจึงเห็นผู้ที่ อยู่นได้ ก็แต่ฝรั่งต่างประเทศ กับเศรษฐี นายห้าง อะไรเท่านั้น แม้แต่ขุนนางไทยก็ ไม่ค่อยมี ใครกล้าย่างขึ้นไปนัก ทั้งนี้แหละผมจึงรู้สึก กระตกระเทียมที่จะไปอยู่ ไม่ใช่แต่ไม่มีสภาวะ อย่างเดียว ยังเพ้อไม่ให้ความประสงค์แห่งผู้ ทำและความประสงค์แห่งผู้อยู่ คือเรา ผิดกัน อีกด้วย.

ในหน้าที่เป็นคนไทย เราจะไปเกาะเกาะให้ ก็คขวาง แก่ทางอื่น จะทำเนินมา ซึ่งประโยชน์ ของกรมรถไฟ ทำไม ! เราควรแต่จะช่วยกัน ภาวนา ให้มีชาวต่างประเทศและพวกเศรษฐี มาเที่ยวหัวหินให้มาก ๆ ให้เขาได้มีความสุข สบายช้านานจากเมืองไทยให้มาก ๆ เราจะ ได้ค่าโดยสารรถไฟ จากละเพาะพวกนี้มาก ๆ และได้ค่าเช่าโฮเทล จากละเพาะพวกนี้มาก ๆ เราจะได้ เอาเงินนั้น มาสร้าง รถไฟ ของเรากัน

พ.ศ. ๒๔๗๐

เที่ยวจำหนูปู

และใช้หนี้ที่ได้ออมเงินเขา มาสร้างรถไฟนั้นให้
หมดไป ท่อไปก็อาจมีโฮเทลหรือเรียวกาให้ตรง
ก็คือที่พักคนเกินทางขึ้นเคย ๆ สำหรับคนไทย
ชั้นสามัญจะอยู่ได้ก็เกินบ้าง เมื่อตัวโฮเทล
ไม่สนุก และค่าอยู่กินไม่แพงนักนั้นแหละ
เราจึงค่อยไปตากอากาศทะเลหัวหิน เพื่อเพาะ
อนามัยของชาวไทยชั้นสามัญ

เคราะห์ร้ายยิ่งขึ้นไปอีกเสียแล้ว ไม่ใช่ว่า
วาสนาร้ายเพียงไม่ได้มีโฮเทลเท่านั้น แม้
แต่แดนดินหัวหิน ก็ยากที่จะได้เหยียบบ้างเข้า
ไปอีกด้วย แต่จะเป็นเคราะห์ของคนอื่นด้วย
หรือไม่, ไม่ทราบ. ส่วนผมล่ะแหละ เพราะ
พอตกลงใจจะไปตากอากาศทะเลเท่านั้น ก็พบ
ประกาศขึ้นค่าโดยสารรถไฟทันที เออ—ยังกัย
ท่านรู้ ไหมยังงั้น แต่ก็เพราะเคราะห์ที่ไม่ดี
ของผมเองคอก

เรื่องค่าโดยสารและค่าระวางรถไฟ เคย
ได้ยินคนร้องกันมาก ว่าค่อนข้างแพง ดู
ประหลาดว่ารถไฟจะคิดค่าสร้างขึ้นเพื่อเก็บเงิน
ไม่ใช่เพื่อช่วยราษฎร อันจะก่อให้เกิดความ
จำเวญสมชูลแก่บ้านเมืองนั้นด้วยบ้าง การไป

มาค้าขายของพลเมืองจึงเกียจคร้าน ๆ ทั้งนี้ แต่
ผมก็เห็นว่าความจำเป็นฝ่ายรถไฟไม่อยู่เหมือนกัน
เพราะการสร้างรถไฟนั้น ต้องมีเงินเข้ามา
และไม่ใช้ทำแค่รถไฟ ยังคงทำการเล่นที่พล
อะไร ๆ อย่างนี้ ๆ สำหรับเป็นทางชักชวนชาว
ต่างประเทศให้ซื้อรถไฟของเราอีกมากมาย ฉะนั้น
ก็ต้องเก็บค่าโดยสาร ค่าระวางรถไฟแพง ๆ

พอกัน เพื่อจะได้เอาไปใช้หนี้เขา เอาไว้
เมื่อเราหมดหนี้หมดสินแล้ว อาจระอนุญาตให้
ขึ้นเล่นเล่นบ้าง ๆ สักเที่ยวก็เที่ยวบ้างก็ได้กระ
ไรไป. ผมว่ายิ่งคุณจะได้เห็นยิ่ง! ถูกไหม?

เมื่อความมหาสงครามค่าโดยสารรถไฟขึ้น
เอาอีก ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ผมยินดีให้ทีเดียว. และ
เชื่อว่าชาวประเทศเรา หรือแม่ ที่มาจาก
ต่างประเทศก็ยินดีก็เหมือนกันทั้งนั้น เพราะ
ไม่เคยปรากฏว่าผู้ใดสไตรค์ ไม่ขึ้นรถไฟเลย.
พวกที่ยินดีให้ค่าโดยสารแพงขึ้น นอกจาก
โดยเห็นว่ารถไฟต้องซื้อของแพงเพราะเวลานั้น
ของขึ้นราคาทุกอย่างอันนี้ว่าเป็นการช่วยงาน
รถไฟของตน ๆ แล้ว ยิ่งเพราะไม่มีรถไฟอื่น ๆ
จะชดเชยด้วย

ครั้นมหาสงครามเลิกแล้ว ทหารอาญา ในส่วนที่ท่านไม่ถอนเปอรเช่นคทเพิ่มเติมแล้ว พวกเราที่ไปรบกับเขมรนั้นก็กลับหมดแล้ว น ก็เพราะมีเหตุผลอยู่ คือขอให้คนศึกษา ที่ว่า ถึงกับคนยเวลาได้ ๓๐ ปีแล้ว พวกเราได้พากัน ‘สงครามโลก’ สงบแล้วนั้นจริงอยู่ แต่ที่ว่า ขอกรมรถไฟ ตลอดจน ๒๐ “โลกสงคราม” สงบจริง ๆ? เปล่าเลย เปอรเช่นคทออกเสียก็ เพราะของก็ลงราคาแล้ว ที่เคยว. นับแต่วันที่ ๓๑ พฤศจิกายน พ. ศ. ๒๔๖๓ ในระยะ ๓๐ ปีเรื่องนี้ได้เป็นปัญหาอยู่ คือบางคน มา มีประเทศโคชาติโคย่างที่สงบ? ไม่มีเลย เห็นว่า ท่านคงถอนให้ แต่บางคนกล่าวตาม เว้นแต่ ประเทศสยาม เราท่านนั้น ที่มีความ ภายคิดว่า “อัยเข้าปากข้าง” แค่นี้ก็ สงบสุขอยู่จริง ๆ แท่งเดียวในโลก นอกนั้น ขัณหานั้นเป็นอันตกไปแล้ว หากจะมีขัณหา ฝรั่งก็ แยกก็ แจกก็ ต่างก็กระหึ่มจะทำ ขัณใหม่ก็ถือว่า ท่านจะชนะวาคอนไหนอีก? สงครามกัน ที่สุดไม่มีใครทำด้วยกับกันเอง

ความจริง สำหรับผมเห็นว่า หรือแม้คุณ เป็นเจ้าละวัน เห็นหรือไม่? เมื่อถึงนั้นเรา ก็ควรจะเห็นเช่นผม คือว่า ค่ารถไฟของเรา จะเป็นที่วางใจได้ถูก? ก็ย่อมวางใจไม่ได้ว่า ไม่แพงเลย โดยนัย ๑ ว่า ที่ว่าแพงนั้นเรามี สงครามโลก จะไม่เกิดขึ้นอีก ไม่ใน ๓๐ ปี รดสายไหนอีกที่จะนำมาเทียบ เพราะสายอื่น ๆ ก็ ๓๐๐ ปี ไม่ถึงถึง ๓๐๐ ปี และเมื่อเช่นนั้น ถ้าถอนเปอรเช่นคทออกแล้ว ก็จะต้องใส่เข้าอีก ที่มิได้ใช้รถไฟของเรา ฉะนั้นรู้โดยังไง ในเมื่อโลกเขาทำสงครามกัน ก็จะเป็นอัน จำแพง นัย ๒ ว่า ถึงจะแพงจริง ก็ไม่ควร ยุ่งยากลำบากไปเปล่า ๆ เพราะฉะนั้นจึงว่า ว่าเป็นแพงสำหรับเราเพราะเป็นรถของเรา จะ การที่ท่านท่านนั้นถูกแล้ว เสียแพงเท่าไร ก็เสียให้แก่เราเอง ไม่ใช่ แต่ทว่า ก็เพราะเหตุเหล่านี้แหละ ผมจึง เสียให้แก่ต่างประเทศต่างชาติเมื่อไร ทั้งโบราณ ไม่สามารถจะรถไฟไปตากอากาศหัวหิน จึงต้อง ท่านก็ว่า “เรือล่มในหนอง ทองจะไป คกลังซื้อเรือไฟ ไปตากอากาศหัวทมิ แม้รู้ว่า ข้างไหน” ผมว่ายังรู้ คุณเห็นยังไร ถูกไหม? คกลังซื้อเรือไฟ ไปตากอากาศหัวทมิ แม้รู้ว่า

พ.ศ. ๒๔๗๐

เทียนในทิว

เรือโดยसानเป็นของฝรั่ง แต่กัเจ้าใจต้องออกทุน
เขา เพราะไม่แพงเกินกำลัง ประกอบด้วยยัง
ไม่เคยออกทะเลด้วยจึงหยากลงดู ทั้งมันใจ
ว่าที่จันทบุรี คงมีไฮเทค เตียบ ๆ พอสมกับ
สามัญราษฎรเช่นผมจะมีกำลังอยู่ได้เป็นแน่
เฮ้—นั่นผมออกอะไรไปแล้วอย่างที่ไม่ทราบ

เจ้าโรค อ่อนเพลียน ก็ทำให้เพลิน คเหมือนกัน.
เขาเป็นอันว่าควรแล้วนะครับ ว่าผมจะไป
จันทบุรีเที่ยวเมลา น หนึ่งสัปดาห์กับคนจดหมาย
ลา เพราะจะมาลาด้วยตนเองก็ “อ่อนเพลีย”
อยู่ และเมื่อไปถึงจันทบุรีจะได้เล่าเรื่อง “โรค
อ่อนเพลีย” มาให้ฟังอีก

โอภาศน์ ขอส่งความรัก, นัยถือ ไปยังคุณ

ครรรชิต.

ป. ล. แต่ถ้าความรัก, นัยถือ ที่ผมส่ง ไม่ไป ละก็อย่าลืมนอกด้วย.

๒๔๘ กรรขายอยู่ในวัยระมัดใจอย่าอนัก เพราะกระแสน้ำใจจริงไม่มีเขตต์เป็นที่
สุด เจ้าหล่อนมีค่ายิ่ง แต่เจ้าหล่อนเป็นผู้ทำลายค่ายิ่ง

ของ ผ. ล. พิชยญาติ

“เอน” เรย์ส

ของ

พ. ทองพูนศักดิ์

และ

ก. พรธนะแพทย

ภายหลังเมื่อรับประทานอาหารแล้ว
พวกเราต่างพากันไปอ่านหนังสือพิมพ์อย่าง
เจียบ ๆ อยู่ในห้องสับยหรี.

“นี่ทำไมถึงเขาไปโบราณ คร่ำครว
เช่นนี้มาพิมพ์ไว้หนอ” พวกเราคนหนึ่ง
เอ่ยขึ้นเปรย ๆ พลางถอกระดากซึ่งมีภาพ
นักบุญพร้อมด้วยกวางรีดมีแผ่นเขียนลงมรย

พ.ศ. ๒๔๗๐

เซ็น เรย์ส

ออกตา ส่วนเจ้าหล่อนจะรู้สึกอย่างไรในชั่วเวลา
ยี่งั้นนั้น เป็นของพุกไต่ยาก. เพราะเจ้าหล่อน
แสดงอาการเข้าหอยก ยมหัวกับพวกเราเสมอ
ทุกคน.

รัฐบาล เคอร์กักไต่ เอาใจใส่ จักส่ง พวกข้า
ราชการมากแลเพื่อช่วยเหลือ พวกเราใน การ
ศึกษาคำๆ แต่มีกระมาเป็นเครื่องกีดขวางใน
ทางการณ์ของเราเสียหลายโดยมาก คนที่
มาประจำอยู่กับเรานั้นชื่อ อะห์มีคัสสัน อยู่
อยู่ในราว ๓๐ ปี ทำทาง บอกว่าเป็น พวก
‘ยั้งเค็ก’ (ชาวเคอร์กัสสมัยใหม่) ซึ่งพยายาม
เขียนแบบอย่างชาว โรปจนเกินงาม ผมของ
เขาหัวเสีย เรียบ เลย์ไป ข้างหลัง และ แต่งกาย
งดงามประณีตบรรจงอย่างสตรี เขาเคยไป
ศึกษาวิชาใน ประเทศฝรั่งเศส และ เยอรมัน
พูดภาษาอังกฤษคล่องแคล่ว มีกิริยามารยาท
เรียบร้อยและละทิ้งนิสัยของมหะหมัดศาสนา
ชนครัวโบราณสมัยเลียบสัน และมีไต่ มีความ
รังเกียจในการที่ชาติศาสนาต่างกันเลย เขา
พาเราไปชมสถานที่ต่าง ๆ โดยมีไต่ ยั้งยัง ไม่
ว่าโดยสัท สเหว่า หรือ ฤทธาการ รยณครคัน
หนึ่ง — ดูเหมือนเป็นของเขา — เกรียมพร้อมที่
จะใช้ เป็น พาหนะ ของเราอยู่ เสมอใน เมอรด
สำหรับราชการของเราจักต้องใช้การไม่ได้.

ผมไม่ ทราวยว่า สตรี จะมีความ พิจารณา
ลักษณะ ของสภาพมนุษย์อื่นไต่ นัยไปกว่า
พวกเราหรือไม่ แต่สังเกตุพวกนางพยายาม
เหล่านั้น มี ไต่ มีความ รังเกียจ เกียจกันที่ ใน
อาทไมคัสสันเหมือนพวกเราเลย

เจ้าหล่อนพากันคิดเสียว่าเราเป็นชาวยุโรป
คนหนึ่ง ซึ่งตรงกับความรู้สึกของเขา
และมัก จะนั่งรถไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ กับ
เขาคราวละ ๒-๓ คนเสมอ ในไม่ช้าเขาก็
ทำให้เจ้าหล่อนเหล่านั้นเข้าใจว่าเราเป็นบุคคล
สำคัญคนหนึ่งแห่งประเทศเคอร์กัส มีบางคน
แสดงอาการขี้นอนเป็นเชิงให้ทำแก่เขา และยัง
แม่นยำตามแผนที่แล้วดูเหมือนจะสนิทสนม
กับเขามากกว่าคนอื่นที่เกี่ยว ผมไม่คิดว่าเจ้า
หล่อนจะรู้สึกตัวว่าไต่ ให้ทำแก่เขาไปแล้วมาก
เพียงไร เจ้าหล่อนออกกระตือรือร้นกับใครต่อ
ใครไม่ค่อยไต่ เพราะนิสัยของเจ้าหล่อนกะ
นองว่าวิ่งสนทนาน้อยเสมอ ส่วนนายฮัสสัน
เจ้าผู้หนุ่มน้อย ผู้มีความสุภาพเรียบร้อยตาม
ที่เกียไต่ จากชาวปารีส สำแดง ประกอบ อยู่แต่
อาการภายนอกเป็นธรรมดา จะมีจิตใจอย่างไร
ผมก็ยังไม่ถึง มีบางครั้งผมสังเกตุ — ขณะ
ที่เจ้าหล่อน เข้าหอยก กับเขา เหมือนอย่าง ที่เจ้า
หล่อนจะพึงประพฤติกกับชายหนุ่มที่ขานเมืองเรา

ก. พรรณนะแพทย์

กนิย

—เห็นมีประกายประหลาดในแววตาของเขาดัง
แม้จะชั่วแล่นก็ตาม แต่ก็ทำให้ผมไม่ระย
ไพล่ อุบัติสยอันสืบเนื่องกันตลอดมาของ
ชาวเด็ก — แม้เขา จะดิ้อ ว่าเป็น อารยะ ชนสั
เท่าไร ๆ ก็ตาม ก็ไม่เหมาะสำหรับความอิสระ
ในกิริยามารยาทของสัตว์สมัยใหม่เลย.

ไม่ใช่ผมคนเดียวเท่านั้น ที่รู้ สัก ไม่พอ ใจ
ผมเห็นพ่อศรีภรรยาจะบอกความ
ขึ้นแก่เจ้าหล่อน แต่ชักข้องในข้อ ไม่สมควร
หลายประการ จึงเป็นแต่ครึ่งหนึ่งหรือสอง
ครึ่งเท่านั้นที่เขาพูดเปรย ๆ ให้เจ้าหล่อนรู้ ตัว
แต่เจ้าหล่อนกลับหัวเราะเยาะ อย่างสันถุนาน
ตอบว่า “เธออย่าคิดลึไปหน่อยเลย แจ็ค!”
วันหนึ่งเขาปรารถนาเรียนขึ้นแก่ผมว่า

“ผมคิดว่าคุณหมอ ควรพุกกับแม่ เน็คตา
เสียบ้าง ผมไม่ชอบอาการที่เจ้าหล่อนตรากตรำ
ของตน กับเจ้าเด็ก หนึ่งนั้น ถูกเกินไปเลย เจ้า
หล่อนคง ไม่หมายซึ่งถึงไหนดอก แต่อย่าง
เจ้าหล่อนจะหลงละเลิง เกิน ไปหมดแล้ว และเรา
ก็เชื่อไม่ได้ ว่าเขานั้น จะหยิ่งถึงนำใจของเจ้า
หล่อน เราไว้ ใจพวกนี้ไม่ได้ทีเดียว.”

“ทำไม คุณไม่ บอกหล่อน เสียเองเล่า”
ผมถามเขา “คุณสนิทสนมกันมากกว่าผม
นั้น”

เขาสิ้นศีรษะพูดว่า

“ไม่มีอะไร ชักจูงใจกับคุณหมอ ผม
ลองพยายามแล้ว เจ้าหล่อน กลับ หัวเราะเยาะ
หาว่าผมอวดฉลาดอื่น เจ้าหล่อนไม่ต้องการ
ทราบถึงความหมายของผมเลย.”

“เอาเถอะผมจะลองพยายาม” ผมรับคำ

“แต่คุณ ก็รู้ อยู่แล้ว ว่า เจ้าหล่อน เป็นอย่างไร
เจ้าหล่อน ไม่คิด ถึงความ ผิด เสียเลย จึงไม่
เห็น ความผิด ชัก เป็น คนดี ทยู ฆานะ
เสียด้วย.

ผมได้ โอกาส ในเย็นวันนั้นเอง ขณะที่
ผ่านที่พักของพวกนางพยาบาลไป ผมพบ เน็คตา
ยืนอยู่ ที่ประตู กับเพื่อน ๒ - ๓ คน เห็น ได้ ว่า
กำลังเตรียมตัวจะออกไปเที่ยวกัน ผมจึงถามได้
ความว่า เจ้าหล่อน กับ เพื่อน จะ ไป นักรยณตร์
เที่ยวเล่น กับอาหม่าซัสสัน ผมจึง จึงมือ
เจ้าหล่อนมาทางหนึ่ง โดยถือวิสาสะ ในข้อที่
ผมบนศีรษะผมทอดแล้ว และตกใจในความ
ประพฤติกของเจ้าหล่อน อันน่าระบึงเกิด การเสีย
หายขึ้น.

“ทำไมละ คุณหมอ” เจ้าหล่อนกล่าว
ด้วยอาการหัวเราะอย่างว่าเงิ “มันจะมี
อันตราย อะไรละ แม้ว่า เขาจะเป็น ชาวเด็กก็
จริง แต่เขาก็ได้ อบรม การศึกษา อันดีแล้ว

พ. ทองพูนศักดิ์

กันย

อาทิตย์อุทัยของฟอรัสยังกระมัง?” ผมถาม
เขาสั้นศีรษะตอบว่า

“มีกำแพงสูงตั้ง ๓๒ ฟุต รอยสวนระชอรัย
คุณหมอส ผมไปมาแล้ว ซากที่ตรงโค้นหน้าต่าง
มีรอยค้อนคู่กันผมไม่ หักยอเย็น”

“อ้อ! เขานำคุณไปทันมาแล้วหรือ?”

“ขอรับ พอผมทราวย่าว่า ผมก็รีบไป
แต่ก็ไม่ทราวยอะไรมากไปกว่า ที่ผมเล่ามาแล้ว
เลย เห็นแค่หน้าต่างเขี้ยวอ้อเย็น”

“แต่ใครเล่าที่จะมาลักเจ้าหล่อนไปได้?”

ผมถามพลาตอสว่า “คงไม่ใช่—”

“ขอรับ มันนั่นแหละ จะใคร” เขา
ตอบอย่างมั่นใจ “อ้ายมหาโจรขี้สั่นนั่นเอง!
คุณหมอสใจเดียวกับผมที่ใจเดียว ไปเถอะขอรับ
คุณหมอส เราพบตัวมันเมื่อไร เราถึงทราบ
ตำแหน่งแม่นันตาคาโค้เมอนัน ขอมีสันจะไป
กับเรากัน ผมบอกเขาแล้ว ไซ้ เร็วเถอะขอรับ!
เร็วหน่อย!”

“ผมเสร็จแล้ว” ผมตอบพลาตอสหัวทก
“นั่นแหละทางที่สักรักก็ออกไปหาขี้สั่นฟังการ
เขาๆก่อน”

“เขาจะไปทำการ ของเขา หรือยังก็ไม่
ทราบ แต่เขาเคยไปแต่เจ้าครูเสมอ” ฟอรัส
พูด “ถ้าไม่พบก็ติดตามกันจนพบแหละขอรับ

ผมเอารอยน้มาคอยไว้แล้ว เหน็นใส่กระเป๋
ไปเที่ยว” พลาตอสเข่าขม้ายขึ้นพักชงวาง
อยู่บนโต๊ะเครื่องแป้งของผม “ของผมนำมา
ทวนแล้ว เมื่อต้องการใช้”

ผมเอาน้ำหย่อนลงกระเป๋ แล้วตามเขา
ออกมาข้างนอก ขอมีสันได้รอกคอยอยู่แล้ว
เราไม่ได้หุคอะไรกันอีก วังลงมาจนรดของกของ
พยายาล ชั่ง ฟอรัสได้ ไทโรคัพท เรียบ มาใน
ทันที,

ในเวลาไม่ช้าเราก็มาหยุดที่หน้ากระทรวง
ซึ่งอาทมีคหีสันทำงานอยู่ในห้องน้อยๆ ของ
เขาในเวลาที่เขาไม่ได้พาพวกเราไป เทยวชม
เมือง ทหารยามที่หน้าประตูจำพวกเราได้ จึง
มิได้ ชักขวางปล่อยให้เราไปโดยที่ เพราะครั้ง
นั้นมิใช่ครั้งแรก พวกเรามาหา ผู้นำทางของเรา
ในสถานที่ๆ เขาใช้อำนาจทางราชการอย่าง
ลึกลับ แล้วพวกเราถึงวังชั้นบรรโศกวงไปยัง
ห้องเขา ฟอรัสได้ ไทโรคัพทล้วยเข้าไปโดย
มิได้บอกกล่าวเสียก่อนตามธรรมเนียม.

พวกเราแปลกใจเป็นอย่างยิ่ง ที่เห็นเขา
มานั่งทำงาน อยู่ใต้โต๊ะแล้วอย่างปกติ เขามอง
มาทางพวกเรา แล้วก็ลุกขึ้นชนกล่าวอย่าง
สุภาพว่า

“อรุณสวัสดิ์ ท่านสุภาพบุรุษทั้งหลาย

พ.ศ. ๒๔๗๐

เอ็น เรย์ส

ผมจะมีเกียรติยศกระทำได้ —”

เขาพูดยังไม่ทันจบ ฟอรัลก็กระโจนเข้า
ไป มือหนึ่งเค้นคอ อีกมือหนึ่งควักยื่นออกมา
ร้องถามด้วยอาการคล้ายคนบ้าว่า

“เจ้าหล่อนอยู่ไหน เจ้าหล่อนอยู่ไหน
คอยยกเขยวน ! ไม่เช่นนั้น กูจะเบี๊ยกสมองอัน
ววยวายของมึงเสียเขยวน”

ฮัสตัน ถึงจะคอยก่อกองมือไม่ได้ เพราะ
นิ้วมือ อันแข็ง เกร็งของ ฟอรัล ถ้าถึงคร่าชีพ
เขาอยู่ เขาพยายามจะให้หลุดไต่ไล่เล
หน้าของเขา ขมขื่นและ กว้างตาจนแทบหลุด
ออกมาจากศีรษะ.

๐ ๐ ๐

เขาสองคนช่วยกันฉีกเพนของเขาส่งออกมา
ด้วยความลำบาก หอมย์สันคิดว่า

“บ้าไปไ้ ฟอรัล ! ข้าเขาตายจะมีอะไร
โยชน์อะไรกับเรา”

“ผมจะจำมันถ้ามันไม่บอกเรา” เขา
คอยตาบ่งร้องอยู่ที่คออาฆาต.

“ให้เรารู้แน่เสียก่อนเถิดว่า เราทำอะไร
บ้างในเรื่องนี้” ผมชักขึ้นแล้วก็หันไปทักฮัสตัน
ซึ่งนั่งจมลงไปใน เก้าอี้ และพึงจะได้สักขึ้นมา
เขาห้อง ผมด้วยความโกรธอย่าง น่ารังเกียจ และ
พูดว่า

“ผมจะทิ้งรายงานเรื่องนี้ไปทางราชการ
คุณจะต้องได้ วัลผลตอบแทนจากผมจริงไ้.”

“ผมต้องขอภัยในความบารั่ทำของเพน
ผมคนนี้เสียเถิด” ผมกล่าวขึ้น “เมื่อคร
นี้เขาหมดความรับผิดชอบในตัวเขาเสียทีไ้เอย
เพราะเขาได้ รับความตกใจ ซึ่งพอเ็นเขา
คิดว่าคุณเป็น ต้นเหตุแห่งการณนี้ ยางที่คุ
จะบอกเขาไ้ ย่างกระมังว่า เขยวน มีสแมน
สฟัลค้อยที่ไหน.”

ผมสังเกตเห็นสีหน้าเขาอย่าง โกลี ซิก แต่
ความประหลาดใจของเขาที่ปรากฏขึ้นทำให้ข้า
พเจ้าคิดว่าไม่ลงตาเย็นแน่แท้

“มีสแมนสฟัลคหรือซอว์ ? เกิดอะไรขึ้น
แก่เธอเล่า ?” เขาถามด้วยอาการตระหนก
ตกใจ เวลานั้นอาการ โกรธไ้จางไปสิ้นแล้ว
“ก็ว่าฉันเขยยังอยู่ —”

“มีสแมนสฟัลค หายไประหว่างเมื่อคืน
หรือตอนเช้ามันคนแหละ” ผมเล่าย่อ ๆ “คุณ
คุ้นเคยไปไหนมาไหน กับเจ้าหล่อนเสมอจึงเป็น
ธรรมดาที่จะ —”

“สงสัยผม และ ให้ผมรับผิดชอบในการที่
เธอหายไปนั่น แน่ซอว์” คุณหมด ผม
เข้าใจแล้ว คุณคงเคยได้ยินว่า ผมชอบ ลักพา
ผู้หญิงสาวต่าง ๆ อยู่เสมอ” ถึงตอนนั้นเขาพูด

ก. พรรณิณแพทย

กันย

ด้วยน้ำเสียงกระแทกกระทั้น “พวกเราชาว
เท็กซัสนี่ อยู่เองก็จะต้อง หาสมัคร บรรจุนาเริ่ม
ของเรา ทำนุสภาพขมขื่นทั้งหลาย ความเข้าใจ
ของคุณหมื่นประมาทผมเต็มหน้า ! ถ้าคุณ
จะกรุณาออกไปเสียจากห้องผมจะดีมาก ”

“ไม่ไปจนกว่ามันจะบอกเรา.” ฟอรัสซ
พูดพลาง คน จะให้ หลุด จาก วงแขน ซอมบี้สัน
“อ้ายชาติสิคส์ถุน.”

ผมห้ามไว้ แล้วหันไปพุกกับซีสันว่า

“มีสเตอร์ซีสันขอรับ ผมขอให้คุณอย่า
ไปเอาใจใส่ กับการพุกหา ของเพื่อนผมฉันเลย
คุณคงจะเห็นแล้วว่า เขาอยู่ในสภาพที่ควรองตัว
เองไม่ได้ ขอ ใต้ ไปรุดเชือกเถิดว่าผมและคุณ
หม่อมซอมบี้สันที่มากันนี้ไม่ได้ มีความเข้าใจว่า
สิ่งใดในตัวคุณเลย หวังอยู่แค่ว่าจะมาขอความ
แนะนำ และ ช่วยเหลือ ใน เรื่องอื่น เคือครอื่น
เท่านั้น ”

เขาทำมือแสดงอาการหมดหวังแล้วกล่าวว่า

“คุณหม่อมทริคของผม คุณจะให้ผม
ทำอะไร ผมไม่ทราบอะไรเลยสักนิดเดียว
วานมีสเตอร์ฟัลด์ ไปเที่ยวรถยนต์ กับผมมัน
เป็นความจริง แก่ผมได้พาเธอมาส่งแล้ว ซิส
นพวกนางพยายามไปเที่ยวจะเป็นพยานได้ ก็
แล้วผมก็ไม่ได้เห็นเธออีกเลย แก่ผมมาจนกระทั่ง

คุณมาบอกฉันแหละ ผมจึงทราบเรื่อง.”

อากัปกริยาของเขาสะท้อนขึ้นที่หน้าตาสี
อย่าง

ฟอรัสซหลุด ออกจาก วงแขน ซอมบี้สันได้
เขาก็เดินตรงเข้าไปห้องซีสันเข้มแข็ง พูดว่า

“ถึงอย่างไรก็ตาม ข้ารู้ว่า แก่รู้ตำแหน่ง
ของหล่อนก็พอแล้ว และ ขอ ให้ แก่ สำนึกว่า ข้า
จะหาเจ้าหล่อนให้พบงัยก็ได้ ”

ซีสันทำอาการเป็นที่ยกโทษในข้อที่เขา
ถูก สยประมาทประหนึ่ง ว่า เขาเห็นใจ คน สติ
วิปลาส

“ขอให้คุณจงสมหวังเถิด ” เขากล่าว
อย่างสงวนเสียง

เราหม่อมทริคทางที่จะทราบเรื่องจากชายคน
นอกรู้ไป ซอมบี้สันจึงชวนเราไปแจ้งความยัง
สถานีกองกลาง

๐ ๐ ๐

พวกเราได้พากันไปที่สถานีกองกลาง ใน
ขณะ ที่ นั่งรถไปนั้น ฟอรัสซ ยืนไม่ พยักปากว่า
ทำอะไร ไร ๆ อาทิแม้ซีสัน ก็ต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง
อยู่ด้วย เมื่อถึงแล้วพวกเราเข้าไปหา
เจ้าหน้าที่ผู้เห็นใจ ในความ ทุกข์ร้อนของพวกเขา
เรา เมื่อได้เล่าความ ให้เขาฟัง แล้วเขาสัญญา
ว่าจะจัดการสืบค้น ให้ อย่างเต็มความสามารถ

พ.ศ. ๒๔๗๐

เป็น เวทย์

พวกเจ้าหน้าที^๑ใด^๒กระทำการ^๓เป็น^๔อย่าง^๕ที่^๖สม^๗ทั้ง^๘คำ^๙พูด^{๑๐} กล่าว^{๑๑}คือ^{๑๒}ได้^{๑๓}จับ^{๑๔}สิ่ง^{๑๕}นั้น^{๑๖}ก็^{๑๗}สับ^{๑๘}ที่^{๑๙}สามารถ^{๒๐}ออก^{๒๑}ได้^{๒๒}ส่วน^{๒๓}คัน^{๒๔}ควา^{๒๕}หว่า^{๒๖}ร่อย^{๒๗} แต่^{๒๘}ใน^{๒๙}ที่^{๓๐}สั^{๓๑}กั^{๓๒}ก็^{๓๓}ปรา^{๓๔}จ^{๓๕}จาก^{๓๖}ผล^{๓๗} เนื่อง^{๓๘}จาก^{๓๙}ความ^{๔๐}สงสัย^{๔๑}ของ^{๔๒}พวก^{๔๓}เรา^{๔๔} อา^{๔๕}ที่^{๔๖}เม^{๔๗}ก็^{๔๘}สั^{๔๙}สั^{๕๐}น^{๕๑}ถูก^{๕๒}เฝ้า^{๕๓}สั^{๕๔}ก^{๕๕}ว^{๕๖}ร่อย^{๕๗}ทุก^{๕๘}ข้าง^{๕๙}กั^{๖๐}ว^{๖๑}บ้าน^{๖๒}ของ^{๖๓}เขา^{๖๔}ใน^{๖๕}ท้าย^{๖๖}ปลี^{๖๗}ราก^{๖๘}ปลั^{๖๙}น^{๗๐}และ^{๗๑}คัน^{๗๒}กระ^{๗๓}ร่าย^{๗๔} โดย^{๗๕}พวก^{๗๖}นั้น^{๗๗}ก็^{๗๘}สับ^{๗๙} ซึ่ง^{๘๐}ปลอม^{๘๑}ตัว^{๘๒}เป็น^{๘๓}โจ^{๘๔}ร^{๘๕}แต่^{๘๖}หา^{๘๗}ได้^{๘๘}หลักฐาน^{๘๙}อัน^{๙๐}ใด^{๙๑}ที่^{๙๒}จะ^{๙๓}ยืนยัน^{๙๔}ได้^{๙๕}ว่า^{๙๖}เขา^{๙๗}เป็น^{๙๘}ผู้^{๙๙}มีส่วน^{๑๐๐}ได้^{๑๐๑}ส่วน^{๑๐๒}เสีย^{๑๐๓}อยู่^{๑๐๔}ใน^{๑๐๕}เร^{๑๐๖}อง^{๑๐๗}นี้^{๑๐๘} ไม่^{๑๐๙}

วัน^{๑๑๐}แล้ว^{๑๑๑}วัน^{๑๑๒}เล่า^{๑๑๓}ก็^{๑๑๔}ยัง^{๑๑๕}หว่า^{๑๑๖}ร่อย^{๑๑๗}อะ^{๑๑๘}ไร^{๑๑๙}ได้^{๑๒๐}ไม่^{๑๒๑}.
 ฟอ^{๑๒๒}ริ^{๑๒๓}ส^{๑๒๔}แ^{๑๒๕}ส^{๑๒๖}ง^{๑๒๗} ความ^{๑๒๘}เป็น^{๑๒๙}ทุก^{๑๓๐}ข้าง^{๑๓๑}เป็น^{๑๓๒}รื้อ^{๑๓๓}น^{๑๓๔}มา^{๑๓๕}ก^{๑๓๖}มาย^{๑๓๗} ไม่^{๑๓๘}มี^{๑๓๙}อะ^{๑๔๐}ไร^{๑๔๑}ที่^{๑๔๒}เขา^{๑๔๓}จะ^{๑๔๔}ท้อ^{๑๔๕}ง^{๑๔๖}ย^{๑๔๗}ัก^{๑๔๘}ยัง^{๑๔๙}ใน^{๑๕๐}ความ^{๑๕๑}สัมพันธ์^{๑๕๒} อย่าง^{๑๕๓}แรง^{๑๕๔}กล้า^{๑๕๕} ซึ่ง^{๑๕๖}เข^{๑๕๗}าม^{๑๕๘}ต่อ^{๑๕๙}แม่^{๑๖๐}เ^{๑๖๑}น^{๑๖๒}เ^{๑๖๓}ค^{๑๖๔}า^{๑๖๕}อีก^{๑๖๖}แล้ว^{๑๖๗}

ซอม^{๑๖๘}บ^{๑๖๙}สัน^{๑๗๐}และ^{๑๗๑}เม^{๑๗๒}รู้^{๑๗๓}สั^{๑๗๔}ก^{๑๗๕} ไม่^{๑๗๖}ส^{๑๗๗}บาย^{๑๗๘}ใจ^{๑๗๙}อย่าง^{๑๘๐}ย^{๑๘๑}ง^{๑๘๒}
 เม^{๑๘๓}อ^{๑๘๔}ได้^{๑๘๕}เห็น^{๑๘๖}ออก^{๑๘๗}การ^{๑๘๘}ของ^{๑๘๙}ฟอ^{๑๙๐}ริ^{๑๙๑}ส^{๑๙๒}เป็น^{๑๙๓}เช่น^{๑๙๔}นั้น^{๑๙๕} พวก^{๑๙๖}
 เรา^{๑๙๗}เกร^{๑๙๘}ว^{๑๙๙}า^{๒๐๐}เขา^{๒๐๑}า^{๒๐๒}ง^{๒๐๓}เ^{๒๐๔}ง^{๒๐๕}แก่^{๒๐๖}พิ^{๒๐๗}การ^{๒๐๘}ทั้ง^{๒๐๙} ทาง^{๒๑๐}ประ^{๒๑๑}สา^{๒๑๒}ท^{๒๑๓}
 และ^{๒๑๔}ท^{๒๑๕}ว^{๒๑๖}จ^{๒๑๗}ิต^{๒๑๘}ก^{๒๑๙}ก็^{๒๒๐}ได้^{๒๒๑} บาง^{๒๒๒}เวลา^{๒๒๓}เขา^{๒๒๔}ม^{๒๒๕}ัก^{๒๒๖} จะ^{๒๒๗}เค^{๒๒๘}ิน^{๒๒๙}
 ท้อง^{๒๓๐}เท^{๒๓๑}ย^{๒๓๒}ไป^{๒๓๓}คา^{๒๓๔}ม^{๒๓๕}ถ^{๒๓๖}น^{๒๓๗}ท^{๒๓๘}น^{๒๓๙}ทาง^{๒๔๐} ด้^{๒๔๑}วย^{๒๔๒}ความ^{๒๔๓}ค^{๒๔๔}น^{๒๔๕}เค^{๒๔๖}น^{๒๔๗}
 ใน^{๒๔๘}ว^{๒๔๙}ร^{๒๕๐}ร^{๒๕๑}อย^{๒๕๒}ที่^{๒๕๓}ย^{๒๕๔}ง^{๒๕๕}ม^{๒๕๖}อง^{๒๕๗}ไม่^{๒๕๘}เห็น^{๒๕๙} บาง^{๒๖๐}เวลา^{๒๖๑}เขา^{๒๖๒}ก^{๒๖๓}ัน^{๒๖๔}ง^{๒๖๕}ม^{๒๖๖}
 อยู่^{๒๖๗}ใน^{๒๖๘}บ้าน^{๒๖๙}ค^{๒๗๐}ง^{๒๗๑}หลาย^{๒๗๒}ๆ^{๒๗๓} ช^{๒๗๔}ว^{๒๗๕}น^{๒๗๖}า^{๒๗๗}พิ^{๒๗๘}กา^{๒๗๙} คุ^{๒๘๐}ก^{๒๘๑}ล^{๒๘๒}ย^{๒๘๓}ง^{๒๘๔}เ^{๒๘๕}ล^{๒๘๖}่า^{๒๘๗}
 สาย^{๒๘๘}ค^{๒๘๙}า^{๒๙๐}จ^{๒๙๑}ึง^{๒๙๒}ม^{๒๙๓}อง^{๒๙๔}ไป^{๒๙๕}ข้าง^{๒๙๖}หน้า^{๒๙๗}อย่าง^{๒๙๘}ส^{๒๙๙}ก^{๓๐๐}ิ^{๓๐๑}ล^{๓๐๒}ย^{๓๐๓} ส่วน^{๓๐๔}
 ป^{๓๐๕}าก^{๓๐๖}ก^{๓๐๗}ัน^{๓๐๘} พ^{๓๐๙}ม^{๓๑๐}พ^{๓๑๑}า^{๓๑๒} ด้^{๓๑๓}วย^{๓๑๔}ใจ^{๓๑๕}ความ^{๓๑๖} ซ^{๓๑๗}าก^{๓๑๘}ๆ^{๓๑๙} ท^{๓๒๐}วัน^{๓๒๑}ๆ^{๓๒๒}
 ไม่^{๓๒๓}เป็น^{๓๒๔}เร^{๓๒๕}อง^{๓๒๖}เป็น^{๓๒๗}รว^{๓๒๘}ว^{๓๒๙} เรา^{๓๓๐}พ^{๓๓๑}ยา^{๓๓๒}ย^{๓๓๓}า^{๓๓๔}ม^{๓๓๕}ที่^{๓๓๖}จะ^{๓๓๗}ห^{๓๓๘}ั^{๓๓๙}น^{๓๔๐}ความ^{๓๔๑}

สนใจ^{๓๔๒}ของ^{๓๔๓}เขา^{๓๔๔}ไป^{๓๔๕}ใน^{๓๔๖}ทาง^{๓๔๗}อัน^{๓๔๘} แต่^{๓๔๙}ไม่^{๓๕๐}เป็น^{๓๕๑}ผล^{๓๕๒} จน^{๓๕๓}
 ถึง^{๓๕๔}แก่^{๓๕๕}พวก^{๓๕๖}เรา^{๓๕๗}ก็^{๓๕๘}จะ^{๓๕๙}หา^{๓๖๐}อ^{๓๖๑}บาย^{๓๖๒}ส่ง^{๓๖๓}เขา^{๓๖๔}ไป^{๓๖๕}เส^{๓๖๖}ีย^{๓๖๗}จาก^{๓๖๘}
 กร^{๓๖๙}ง^{๓๗๐}ค^{๓๗๑}อน^{๓๗๒}ส^{๓๗๓}แ^{๓๗๔}ค^{๓๗๕}น^{๓๗๖}โน^{๓๗๗}เ^{๓๗๘}ย^{๓๗๙}ด^{๓๘๐}

สม^{๓๘๑}ไ^{๓๘๒}ก^{๓๘๓}ล^{๓๘๔}่า^{๓๘๕}ว^{๓๘๖}แล้ว^{๓๘๗}ว่า^{๓๘๘}บ้าน^{๓๘๙}ของ^{๓๙๐}พวก^{๓๙๑}เรา^{๓๙๒}นั้น^{๓๙๓}เป็น^{๓๙๔}
 ทั^{๓๙๕}ช^{๓๙๖}ย^{๓๙๗}์^{๓๙๘}ของ^{๓๙๙}หม^{๔๐๐}อ^{๔๐๑} เบ^{๔๐๒}ย^{๔๐๓}ร^{๔๐๔}มัน^{๔๐๕} คน^{๔๐๖}ท^{๔๐๗}น^{๔๐๘}ง^{๔๐๙} เม^{๔๑๐}อ^{๔๑๑} คร^{๔๑๒}ง^{๔๑๓}ม^{๔๑๔}หา^{๔๑๕}
 ส^{๔๑๖}ง^{๔๑๗}ความ^{๔๑๘}และ^{๔๑๙}ของ^{๔๒๐}สั^{๔๒๑}ฟ^{๔๒๒}เพ^{๔๒๓}เร^{๔๒๔}ก^{๔๒๕}ย^{๔๒๖}ก็^{๔๒๗}เ^{๔๒๘}ว^{๔๒๙}เ^{๔๓๐}ว^{๔๓๑}เ^{๔๓๒}น^{๔๓๓}ต่าง^{๔๓๔}ๆ^{๔๓๕}
 ซ^{๔๓๖}อง^{๔๓๗}เขา^{๔๓๘}จ^{๔๓๙}ึง^{๔๔๐}ค^{๔๔๑}ำ^{๔๔๒}ง^{๔๔๓}อ^{๔๔๔}ย^{๔๔๕}กับ^{๔๔๖}พวก^{๔๔๗}เรา^{๔๔๘} วัน^{๔๔๙}ห^{๔๕๐}น^{๔๕๑}ง^{๔๕๒}ซ^{๔๕๓}ด^{๔๕๔}ะ^{๔๕๕}
 ที่^{๔๕๖}พวก^{๔๕๗}เรา^{๔๕๘} ก^{๔๕๙}ำ^{๔๖๐}ล^{๔๖๑}ง^{๔๖๒}ใจ^{๔๖๓}ไม่^{๔๖๔}ส^{๔๖๕}ะ^{๔๖๖}บาย^{๔๖๗}ไป^{๔๖๘}ตาม^{๔๖๙}ๆ^{๔๗๐} ก^{๔๗๑}ัน^{๔๗๒} น^{๔๗๓}ั้น^{๔๗๔}
 ซ^{๔๗๕}อม^{๔๗๖}บ^{๔๗๗}สัน^{๔๗๘}ค^{๔๗๙}ัน^{๔๘๐}ค^{๔๘๑}ุ^{๔๘๒} ซึ่ง^{๔๘๓}มี^{๔๘๔}ส^{๔๘๕}ง^{๔๘๖}ของ^{๔๘๗} เ^{๔๘๘}ว^{๔๘๙}เ^{๔๙๐}ว^{๔๙๑}ไ^{๔๙๒}ของ^{๔๙๓}หม^{๔๙๔}อ^{๔๙๕}
 เบ^{๔๙๖}ย^{๔๙๗}ร^{๔๙๘}มัน^{๔๙๙}ซ^{๕๐๐}ย^{๕๐๑}เ^{๕๐๒}ก^{๕๐๓}ได้^{๕๐๔} ร^{๕๐๕}ี^{๕๐๖}ง^{๕๐๗}ซ^{๕๐๘}น^{๕๐๙}ด้^{๕๑๐}วย^{๕๑๑}ความ^{๕๑๒}ประ^{๕๑๓}หล^{๕๑๔}า^{๕๑๕}ก^{๕๑๖}
 ใจ^{๕๑๗}ว่า^{๕๑๘}

“ม^{๕๑๙}าน^{๕๒๐}แ^{๕๒๑}ะ^{๕๒๒} คุณ^{๕๒๓}ซ^{๕๒๔}าร^{๕๒๕}ฟ^{๕๒๖}อ^{๕๒๗}ริ^{๕๒๘} คุณ^{๕๒๙}เค^{๕๓๐}ย^{๕๓๑}เห็น^{๕๓๒}
 เ^{๕๓๓}ว^{๕๓๔}เ^{๕๓๕}ว^{๕๓๖}เ^{๕๓๗}น^{๕๓๘} ประ^{๕๓๙}หล^{๕๔๐}า^{๕๔๑}ค^{๕๔๒}น^{๕๔๓}แล้ว^{๕๔๔} หรือ^{๕๔๕} ?”

สม^{๕๔๖}ไป^{๕๔๗}ค^{๕๔๘}เ^{๕๔๙}น^{๕๕๐}ห^{๕๕๑}ย^{๕๕๒}เล^{๕๕๓}ก^{๕๕๔}ๆ^{๕๕๕} ไ^{๕๕๖}ย^{๕๕๗}ห^{๕๕๘}น^{๕๕๙}ง^{๕๖๐}ท^{๕๖๑}เ^{๕๖๒}ล^{๕๖๓}ำ^{๕๖๔}ข้าง^{๕๖๕}ใน^{๕๖๖}
 มี^{๕๖๗}ซ^{๕๖๘}อ^{๕๖๙}ท^{๕๗๐}าง^{๕๗๑}ข^{๕๗๒}าย^{๕๗๓}เ^{๕๗๔}ว^{๕๗๕}เ^{๕๗๖}ว^{๕๗๗}เ^{๕๗๘}ว^{๕๗๙}า^{๕๘๐} ท^{๕๘๑}ม^{๕๘๒} ซ^{๕๘๓}อ^{๕๘๔}เส^{๕๘๕}ย^{๕๘๖}ง^{๕๘๗} ใน^{๕๘๘}
 กร^{๕๘๙}ง^{๕๙๐}ล^{๕๙๑}อ^{๕๙๒}น^{๕๙๓}ค^{๕๙๔}น^{๕๙๕}จ^{๕๙๖}ำ^{๕๙๗}ร^{๕๙๘}อ^{๕๙๙}ย^{๖๐๐} สม^{๖๐๑}จ^{๖๐๒}เ^{๖๐๓}า^{๖๐๔}ม^{๖๐๕}ว่า^{๖๐๖}

“เ^{๖๐๗}ว^{๖๐๘}เ^{๖๐๙}ว^{๖๑๐}เ^{๖๑๑}ง^{๖๑๒}อะ^{๖๑๓}ไร^{๖๑๔}กัน^{๖๑๕}”

“ค^{๖๑๖}อ^{๖๑๗}เค^{๖๑๘}ย^{๖๑๙}ท^{๖๒๐}ร^{๖๒๑}าย^{๖๒๒}เ^{๖๒๓}ว^{๖๒๔}เ^{๖๒๕}ว^{๖๒๖}แ^{๖๒๗}ส^{๖๒๘}ง^{๖๒๙}เบ^{๖๓๐}ค^{๖๓๑}เ^{๖๓๒}ว^{๖๓๓}เ^{๖๓๔}ว^{๖๓๕}เ^{๖๓๖}เ^{๖๓๗}เ^{๖๓๘}ว^{๖๓๙}เ^{๖๔๐}เ^{๖๔๑}น^{๖๔๒}
 แล้ว^{๖๔๓}ไม่^{๖๔๔}ไ^{๖๔๕}้^{๖๔๖}หรือ^{๖๔๗} ? น^{๖๔๘}ั้น^{๖๔๙}แ^{๖๕๐}ล^{๖๕๑}ะ^{๖๕๒} เป็น^{๖๕๓}เ^{๖๕๔}ว^{๖๕๕}เ^{๖๕๖}ว^{๖๕๗}เ^{๖๕๘}ว^{๖๕๙}เ^{๖๖๐}ว^{๖๖๑}เ^{๖๖๒}ว^{๖๖๓}เ^{๖๖๔}ว^{๖๖๕}เ^{๖๖๖}ว^{๖๖๗}เ^{๖๖๘}ว^{๖๖๙}เ^{๖๗๐}ว^{๖๗๑}เ^{๖๗๒}ว^{๖๗๓}เ^{๖๗๔}ว^{๖๗๕}เ^{๖๗๖}ว^{๖๗๗}เ^{๖๗๘}ว^{๖๗๙}เ^{๖๘๐}ว^{๖๘๑}เ^{๖๘๒}ว^{๖๘๓}เ^{๖๘๔}ว^{๖๘๕}เ^{๖๘๖}ว^{๖๘๗}เ^{๖๘๘}ว^{๖๘๙}เ^{๖๙๐}ว^{๖๙๑}เ^{๖๙๒}ว^{๖๙๓}เ^{๖๙๔}ว^{๖๙๕}เ^{๖๙๖}ว^{๖๙๗}เ^{๖๙๘}ว^{๖๙๙}เ^{๗๐๐}ว^{๗๐๑}เ^{๗๐๒}ว^{๗๐๓}เ^{๗๐๔}ว^{๗๐๕}เ^{๗๐๖}ว^{๗๐๗}เ^{๗๐๘}ว^{๗๐๙}เ^{๗๑๐}ว^{๗๑๑}เ^{๗๑๒}ว^{๗๑๓}เ^{๗๑๔}ว^{๗๑๕}เ^{๗๑๖}ว^{๗๑๗}เ^{๗๑๘}ว^{๗๑๙}เ^{๗๒๐}ว^{๗๒๑}เ^{๗๒๒}ว^{๗๒๓}เ^{๗๒๔}ว^{๗๒๕}เ^{๗๒๖}ว^{๗๒๗}เ^{๗๒๘}ว^{๗๒๙}เ^{๗๓๐}ว^{๗๓๑}เ^{๗๓๒}ว^{๗๓๓}เ^{๗๓๔}ว^{๗๓๕}เ^{๗๓๖}ว^{๗๓๗}เ^{๗๓๘}ว^{๗๓๙}เ^{๗๔๐}ว^{๗๔๑}เ^{๗๔๒}ว^{๗๔๓}เ^{๗๔๔}ว^{๗๔๕}เ^{๗๔๖}ว^{๗๔๗}เ^{๗๔๘}ว^{๗๔๙}เ^{๗๕๐}ว^{๗๕๑}เ^{๗๕๒}ว^{๗๕๓}เ^{๗๕๔}ว^{๗๕๕}เ^{๗๕๖}ว^{๗๕๗}เ^{๗๕๘}ว^{๗๕๙}เ^{๗๖๐}ว^{๗๖๑}เ^{๗๖๒}ว^{๗๖๓}เ^{๗๖๔}ว^{๗๖๕}เ^{๗๖๖}ว^{๗๖๗}เ^{๗๖๘}ว^{๗๖๙}เ^{๗๗๐}ว^{๗๗๑}เ^{๗๗๒}ว^{๗๗๓}เ^{๗๗๔}ว^{๗๗๕}เ^{๗๗๖}ว^{๗๗๗}เ^{๗๗๘}ว^{๗๗๙}เ^{๗๘๐}ว^{๗๘๑}เ^{๗๘๒}ว^{๗๘๓}เ^{๗๘๔}ว^{๗๘๕}เ^{๗๘๖}ว^{๗๘๗}เ^{๗๘๘}ว^{๗๘๙}เ^{๗๙๐}ว^{๗๙๑}เ^{๗๙๒}ว^{๗๙๓}เ^{๗๙๔}ว^{๗๙๕}เ^{๗๙๖}ว^{๗๙๗}เ^{๗๙๘}ว^{๗๙๙}เ^{๘๐๐}ว^{๘๐๑}เ^{๘๐๒}ว^{๘๐๓}เ^{๘๐๔}ว^{๘๐๕}เ^{๘๐๖}ว^{๘๐๗}เ^{๘๐๘}ว^{๘๐๙}เ^{๘๑๐}ว^{๘๑๑}เ^{๘๑๒}ว^{๘๑๓}เ^{๘๑๔}ว^{๘๑๕}เ^{๘๑๖}ว^{๘๑๗}เ^{๘๑๘}ว^{๘๑๙}เ^{๘๒๐}ว^{๘๒๑}เ^{๘๒๒}ว^{๘๒๓}เ^{๘๒๔}ว^{๘๒๕}เ^{๘๒๖}ว^{๘๒๗}เ^{๘๒๘}ว^{๘๒๙}เ^{๘๓๐}ว^{๘๓๑}เ^{๘๓๒}ว^{๘๓๓}เ^{๘๓๔}ว^{๘๓๕}เ^{๘๓๖}ว^{๘๓๗}เ^{๘๓๘}ว^{๘๓๙}เ^{๘๔๐}ว^{๘๔๑}เ^{๘๔๒}ว^{๘๔๓}เ^{๘๔๔}ว^{๘๔๕}เ^{๘๔๖}ว^{๘๔๗}เ^{๘๔๘}ว^{๘๔๙}เ^{๘๕๐}ว^{๘๕๑}เ^{๘๕๒}ว^{๘๕๓}เ^{๘๕๔}ว^{๘๕๕}เ^{๘๕๖}ว^{๘๕๗}เ^{๘๕๘}ว^{๘๕๙}เ^{๘๖๐}ว^{๘๖๑}เ^{๘๖๒}ว^{๘๖๓}เ^{๘๖๔}ว^{๘๖๕}เ^{๘๖๖}ว^{๘๖๗}เ^{๘๖๘}ว^{๘๖๙}เ^{๘๗๐}ว^{๘๗๑}เ^{๘๗๒}ว^{๘๗๓}เ^{๘๗๔}ว^{๘๗๕}เ^{๘๗๖}ว^{๘๗๗}เ^{๘๗๘}ว^{๘๗๙}เ^{๘๘๐}ว^{๘๘๑}เ^{๘๘๒}ว^{๘๘๓}เ^{๘๘๔}ว^{๘๘๕}เ^{๘๘๖}ว^{๘๘๗}เ^{๘๘๘}ว^{๘๘๙}เ^{๘๙๐}ว^{๘๙๑}เ^{๘๙๒}ว^{๘๙๓}เ^{๘๙๔}ว^{๘๙๕}เ^{๘๙๖}ว^{๘๙๗}เ^{๘๙๘}ว^{๘๙๙}เ^{๙๐๐}ว^{๙๐๑}เ^{๙๐๒}ว^{๙๐๓}เ^{๙๐๔}ว^{๙๐๕}เ^{๙๐๖}ว^{๙๐๗}เ^{๙๐๘}ว^{๙๐๙}เ^{๙๑๐}ว^{๙๑๑}เ^{๙๑๒}ว^{๙๑๓}เ^{๙๑๔}ว^{๙๑๕}เ^{๙๑๖}ว^{๙๑๗}เ^{๙๑๘}ว^{๙๑๙}เ^{๙๒๐}ว^{๙๒๑}เ^{๙๒๒}ว^{๙๒๓}เ^{๙๒๔}ว

พ. ทองพูนศักดิ์

กันย

ขสันต โลตเถวของออยก้วย แต่สมหาไดมิ
โอกาสเห็นแสงเหล่านั้ไม่ เมื่อมาเห็นหิยเจ้า
เช่นนี้ ผมจณกชนได ว่าเครื่องมอชณคณเคย
มีขายตามตลาดแล้ว.

ชอมยสันตหิย กระจกแผ่น เล็ก ๆ ออกมา
สองแผ่นส่วมลง ในกรอมชงทำกันคณรวแล้ว
ก็หิยชวคชงมีน้ำเขียว ๆ ออกมา ๒-๓ ชวค

“มอยุ่ครวมคแล้ว” เขากล่าว, พलग
ของผม ประทง ดามว่า การ ทกลอง นี้ จะเร้าใจ
เพอนเร้าไดหรือไม่ ผมพยักหน้า เขางงพค
ชนคชง ๆ ว่า “คุณ ฟอรสิช ! คุณ อยากค
ของวิเศษชอนเถวแกวทาศทวณใหม่ละ ?”

ฟอรสิชพยายมทำเป็นคณคณ เคินเข้าม
หาเราและดามเอชย ๆ ว่า

“อะไรกัน ?”

“คุณเคยฟง เรอจรัสมี ทปรากฏอชอย ๆ
กายทำนนคณญแล้วหรือชง ? รสมีทพคศึกษา
ทลงชโธโสพิ กล่าวถึงเสมอนะ”

“เหลวไหลทงสน ! ผมไม่เชอถอเลย”

ฟอรสิชกล่าว

“คุณอยากควิธมีของมนุชชวรรมคใหม่
ละ ?”

“คุณจะให้ผมทำอะไรคตาม” ฟอรสิช

คอบ “เพราะเวลาของผมเคยวนไม่มีค่า คุณ

จะทำอะไร เล่นกลหรือ ?”

“มิได้” ชอมยสันตคอบ “ไม่ใช่กล
เป็นวิทยาศาสตร์อย่างงว่ ๆ เท่านั้นเอง คอบ
ประเทยว.”

เขานำหิยนนมาวางบนโต๊ะ แลหิยสิ่งของ
ทม ในนชออกมาวางไว้ ช้างนอก ภายหลัเมื่อ
คคานะนำวชทำชงมีกักกยไวชอยครหนึ่ง เขา
ก็จกแจงผลสนน้ำเขียว ๆ ใส่ลง ในชองระหว่ง
กระจกสองแผ่นนั้ ทำให้เกิดเป็นสระกรณสี
เขียว คล้าย ๆ กับที่ ใช้ ในเครื่องด่ายรูป เขา
สั่งให้ฟอรสิชชอกว่

“เฮาละ ! คุณไปนท หน้าคางแล้วเฮ
สระกรณนชงคคณมอชออกไปยังแสงแดดล็ก
๕ นาที ทมคเวลาเมอไรผมจะชอกคณเอง”

ฟอรสิชทำตามทว่ย อาการไมรู สักคณคณ
อย่างไรเลย พอคย ๕ นาที ชอมยสันต กวีชง
ชอก “ทมคเวลา !” และเมอไปชิตหน้าคาง
ในชองนั้นมคแล้วเขาสั่งว่ “เฮาสระกรณ
ไปวางบนโต๊ะแล้วมอชคคณชวฟอรค.”

ฟอรสิชทำตามอีก เขาวางสระกรณไว้แล้ว
มอชมาทงข้าพเจ้า — แล้ว ก็จ้อง — จ้องคยระ
ทงว่มาสั่งประหลาด มหคคยระยบงเกิดชนแก
สรีระร่างของข้าพเจ้าคณนั้น

“แปลกจริง !” เขาร้องชอกมา และเมอ

พ.ศ. ๒๔๗๐

เขียน เวียส

ขอมย์สันมาขึ้นเคียงผมเขากว้างอกว่า คุณก็
เช่นเคยกัน...คุณขอมย์สัน ! มีลมอยู่รอบ ๆ
ทั้ง ๒ คน แต่ต่างสีกัน ของคุณสีเขียว
แก่ ของคุณขาวฟอรส์เหลือง” ความ
ประหลาดใจได้เรา ประสาท เขาให้ตื้นตัน ขึ้น
โดยพลัน ทำให้ลืม ความ ทุกข์ร้อนไปได้ชั่ว
คราว “นั่นอะไรกันครับ คุณลองอธิบาย
ให้ผมฟังทีไร.”

ขอมย์สันพูดว่า “ประเดี๋ยวผมจึงจะ
บอก คุณ, คุณขาวฟอรส์ คุณ จะลอง
บ้างไหม ?”

“อยากลองที่สุดก็เลย” ผมตอบ.

เขาบีบหน้าคาง ออก และ ให้ผม จ้อง ก
แสงแคบโดยใช่ สระกรัน เขียวมัน ขยับย่นคางไว้
เป็นเวลา ๕ นาที ครั้นแล้วเขาก็บีบหน้าคางและ
เมื่อผมวาง สระกรัน ลงแล้ว ก็ มอง กว้าง สบาย
ทั้งสอง

๐ ๐ ๐

กลอกว้างของคนทั้งสอง มีหมอกสี แล่งระ
บายออกไปประมาณ ๖ นิ้วโดยรอบ หมอกเหล่านี
ประกอบขึ้นด้วยแสงเย็นสาย ๆ ของขอมย์สัน
เป็นเส้นตรง ส่วนของฟอรส์สี นั้นหลยหล่สแลง
ให้เห็นความอ่อนเพลียระเหี่ย โดย “คุณเห็น
สีต่าง ๆ ใหม ?” ขอมย์สันถาม

“ครับ, เห็น” ขาฟเจ้าตอบ ของคุณ
สีเขียวฟ้า แคของฟอรส์สีเขียวใบไม้”
ขาฟเจ้าก้มมองขึ้นแล้วร้องว่า “ของผมนี
เหลือง, เหมือนกับฟอรส์สีชยอก.”

“ศิลปะ” ขอมย์สันพูด “ผมจะลอง
ทำเองบ้าง แล้วจึงจะอธิบายให้คุณฟัง”

ครั้นแล้วเขาก็มองดูแสงแคบโดยใช้สระกรัน
นั้นบังตาเช่นเคยกัน แล้วก็หันมาทางเรา พะ
ยักหน้าด้วยความพอใจและพูดว่า

“ผมก็เห็นสี เหมือนกัน แต่แปลกใจที่เรา
เห็นสีทั้งสามคน สำหรับยี่สิบใคร ๆ ก็เห็นได้
ทั้งนั้น แต่มนุษย์คนที่จะเห็นว่าเห็นสีอะไร นั้น
แสดงว่าเราทั้งสามคนนั้นมีจออินโยนมาก.”

“ก็ที่เราเห็นอินโยนอะไรเล่า ?” ฟอรส์สี
ถาม “ผมยังเห็นรหัสของคุณทั้งสองอันค
ชักเจนด้วย”

“คุณจะเห็นทั้งนอกหัวไม่งเห็นหรือกว่า
ขึ้นไป” ขอมย์สันอธิบาย “น้ำสีเขียว
นั้นเป็น น้ำยาผสม ชนิดหนึ่ง — ซึ่งผมไม่ทราบ
เจตนาแน่นอน — มี คุณสัมผัสทำให้กำลังส่วน
รับของประสาทนั้นยืนตามแรงแก่กลาซัน กำลัง
อันนั้นจะคงอยู่ ไม่น้อยกว่าชั่วโมงหนึ่งกว่ามันจะ
จางไป.”

“แต่มันคืออะไรเล่า” ฟอรส์สีถามด้วย

ก. พรรณิณะแพทย์

กัณย

ความ^๑ทั้ง^๒คม^๓ที่ “ไฟฟ้าหรือ ?”

“มี^๑ไ้” ขอม^๒ย^๓สันคอบ “สิ่ง^๑ที่^๒คุณเห็น^๓นั้นคือ แสง^๑ เข^๒ค^๓เอ^๔เร^๕ล^๖ ‘เ^๑็น’ ซึ่ง^๒เป็น^๓นามที่^๑เร^๒ีก^๓ก^๔าล^๕ัง^๖ระ^๗แส^๘ว^๙ิ^{๑๐}ย^{๑๑}ของ^{๑๒}ร^{๑๓}่าง^{๑๔}ก^{๑๕}าย^{๑๖}ม^{๑๗}น^{๑๘}ส^{๑๙} โดย^{๒๐}ยัง^๑ไม่^๒ถูก^๓แ^๔้ มี^๑ย^๒าง^๓คน^๔อา^๕ห^๖เ^๗็น^๘ไ้ โดย^๑ไม่^๒ค^๓อ^๔งใช้^๑ส^๒ะ^๓กร^๔น^๕ ช^๑น^๒ิ^๓ค^๔น^๕เล^๖ย^๗ พ^๑ว^๒ก^๓น^๔ไ้ แ^๑่^๒พ^๓ว^๔ก^๕ ที่^๑เ^๒็น^๓น^๔ัก^๑ย^๒ญ^๓น^๔ัก^๑ย^๒ว^๓ศ^๔ ก^๑ล^๒่า^๓ว^๔ไ้ ใน^๑ร^๒อ^๓ง^๔แ^๑่^๒ค^๓ร^๔ัง^๑ ไ^๒ร^๓า^๔ด^๑ ส่วน^๑นี้^๒แ^๓ป^๔ล^๑ก^๒ ๗^๓ ก^๑ัน^๒ไป^๓ค^๔า^๑ม^๒อ^๓น^๔า^๑ม^๒ิ^๓, น^๑ิ^๒ส^๓ล^๑ิ^๒ย^๓ ไ^๑ค^๒อ^๓ และ^๑ก^๒าล^๓ัง^๑แ^๒ห^๓ง^๑จิต^๒ที่^๑ไ^๒จ^๓อ^๑ย^๒ค^๓ค^๑ณ^๒ั^๓ ๗^๔ และ^๑ค^๒า^๓ม^๑ต^๒ร^๓หรือ^๑ไม่^๒ต^๓ร^๑ง^๒ของ^๑ส^๒ัน^๓แ^๑ง^๒ก^๓เ^๑็น^๒ค^๓ี^๑ย^๒ว^๓ก^๑ัน^๒ เ^๑็น^๒ของ^๑ค^๒ณ^๓ั^๑น^๒แ^๑ง^๒ก^๓ให้^๑เ^๒็น^๓ว^๑ ร^๑่าง^๒ก^๓าย^๑ของ^๑ค^๒ณ^๓ั^๑ก^๒าล^๓ัง^๑ค^๒อ^๓ง^๑การ^๒ค^๓า^๑ม^๒ร^๓ัก^๑ษา^๒ พ^๑ย^๒า^๓ล^๑ของ^๑ห^๒ม^๓อ^๑ย^๒เ^๓ว^๑ลา^๒น^๓.”

“แ^๑ป^๒ล^๓ก^๑แ^๒้ ๗^๓” พ^๑ร^๒ส^๓ิ^๑ท^๒ิม^๓พ^๑า “ม^๑ไม่^๒เ^๓ย^๑น^๒ัก^๑เ^๒ย^๓ผ^๑ัน^๒ด^๓ง^๑เล^๒ย^๓”

ขอม^๑ย^๒สัน^๓ย^๑ัก^๒ให้^๑ก^๒ล^๓่า^๑ว^๒ท^๑อ^๒ไป^๓ว^๑

“ใน^๑ช^๒ว^๓ิต^๑ของ^๑เร^๒า^๓ยัง^๑มี^๒สิ่ง^๑ที่^๒กล^๓ล^๑ย^๒อ^๓ก^๑ม^๒าก^๓มา^๑ย^๒น^๓ัก^๑ ซึ่ง^๑เร^๒า^๓ไม่^๑เ^๒ย^๓น^๑ัก^๒เ^๑ย^๓ผ^๑ัน^๒ว^๑่า^๒เร^๓า^๑มี^๒ช^๑น^๒ไ้^๓เ^๑็น^๒แ^๑ง^๒น^๓เ^๑็น^๒ตัว^๑อย่าง^๒ ๗^๓น^๑ึง^๒ละ^๓ ขอ^๑ให้^๒ค^๓ณ^๑เ^๒ก^๓ิต^๑ค^๒เ^๑ก^๓ิ^๑ ค^๑ณ^๒ไ้^๓รู้^๑ะ^๒ไ^๓ร^๑แ^๒ล^๓ว^๑ย^๒าง^๓ใน^๑ร^๒อ^๓ง^๑โล^๒ก^๓ และ^๑สิ่ง^๑ที่^๒อ^๓ย^๑ร^๒อ^๓ย^๑ ๗^๓ค^๑ณ^๒เ^๓็น^๑ส่วน^๒น^๑อ^๒ย^๓ที่^๑ส^๒ก^๓ก^๑ระ^๒ม^๓ัง^๑” เ^๑า^๒น^๓ึง^๑ล^๒ง^๓ย^๑น^๒เ^๑า^๓อ^๑ ประ^๑สา^๒น^๓ มี^๑เ^๒า^๓ใน^๑ท่า^๒ที่^๑เ^๒า^๓เ^๑ย^๒อ^๓ธิ^๑บาย^๒ค^๓า^๑ม^๒ค^๑ิ^๒ค^๓ของ^๑เ^๒า “ค^๑ณ^๒เ^๓็น^๑สิ่ง^๑ต^๒่าง^๓ ๗^๔ ไ้^๑ โดย^๑อา^๒การ^๓อย่าง^๑ไร^๒ ? เ^๑็น^๒ผ^๑ม^๒ัน

แ^๑ห^๒ละ^๓ ค^๑ณ^๒เ^๓็น^๑ตัว^๒ม^๓ไ้^๑อย่าง^๒ไร^๓ ? ม^๑จะ^๒บ^๓อ^๑ก^๒ให้^๑ว^๒า^๓เ^๑็น^๒ไ้^๑ โดย^๑ค^๒า^๓ม^๑ก^๒ระ^๓เท^๑เ^๒น^๑จ^๒าก^๓ม^๑ไ้^๒ก^๒ระ^๓ท^๑ย^๒ป^๓ระ^๑สา^๒ท^๑ ช^๑ัน^๒น^๓อ^๑ก^๒ ต^๑่าง^๒ ๗^๓ของ^๑ค^๒ณ^๑ แ^๑ล^๒ว^๓ก็^๑ถูก^๒นำ^๑ส^๒่ง^๓เ^๑า^๒ไป^๑ยัง^๒ส^๑ัน^๒ย^๓ก^๑ด^๒าง^๑ ท^๑ร^๒วม^๓ ป^๑ระ^๒สา^๓ท^๑อ^๑ก^๒ท^๑น^๒ึง^๑ ค^๑ร^๒ัน^๓แ^๑ล^๒ว^๑ป^๒ระ^๓ส^๑ท^๒ว^๑ง^๒ค^๑า^๒ค^๓ิ^๑ค^๒ทุก^๑ ๗^๓ท^๑ว^๒ง^๑ก็^๑จะ^๒ช^๑ย^๒า^๓ย^๑ค^๒า^๑ม^๒ ก^๑ระ^๒เท^๑เ^๒น^๑ เ^๑ล^๒่า^๓น^๑ั^๒ช^๑น^๒ แ^๑่^๒ว^๓ — ช^๑อ^๒น^๓แ^๑ห^๒ละ^๑เ^๑็น^๒ช^๑อ^๒ส^๑ั^๒ก^๑ัญ^๑—ก^๑ระ^๒แ^๑ส^๑ค^๒า^๑ม^๒ก^๑ระ^๒เท^๑เ^๒น^๑ที่^๑เร^๒า^๓ท^๑ร^๒า^๑ย^๒เ^๑า^๓น^๑เ^๑จ^๒ะ^๑ป^๒รา^๑ก^๒ฏ^๑แ^๑่^๒ป^๑ระ^๒สา^๑ท^๑ค^๑า^๒ม^๑ร^๑ู้^๑ส^๑ัก^๒ธ^๑รร^๑ม^๑ค^๑า^๑ของ^๑เร^๑า^๑แ^๑ะ^๑เ^๑็น^๑ส่วน^๑น^๑อ^๑ย^๑ที่^๑ส^๑ก^๑ของ^๑ท^๑้ง^๑ห^๑ม^๑ก^๑ ส่วน^๑ที่^๑เร^๑า^๑ไม่^๑ท^๑ร^๑า^๑ย^๑น^๑ัน^๑ ถ้า^๑เ^๑ย^๑น^๑ล^๑ง^๑ย^๑น^๑แ^๑น^๑ที่^๑โดย^๑ใช้^๑มา^๑ค^๑า^๑ร^๑า^๑ส่วน^๑อย่าง^๑เ^๑ก^๑ย^๑ว^๑ก^๑ิ^๑ย^๑ ที่^๑เร^๑า^๑ท^๑ร^๑า^๑ย^๑อยู่^๑แ^๑ล^๑ว^๑ ส่วน^๑ที่^๑ไม่^๑ท^๑ร^๑า^๑ย^๑ เ^๑ย^๑า^๑ว^๑ต^๑ัง^๑ไ้^๑ม^๑ล^๑ก็^๑อา^๑ห^๑เ^๑็น^๑ไ้^๑.”

“แ^๑ล^๑ว^๑แ^๑ง^๑ ‘เ^๑็น’ เ^๑ล^๑่า^๑ค^๑ร^๑ย^๑ ?” พ^๑ร^๑ส^๑ิ^๑ธ^๑า^๑ม^๑

“แ^๑ง^๑ ‘เ^๑็น’ น^๑ั^๑อยู่^๑ ด^๑ก^๑ แ^๑ง^๑ อ^๑ุด^๑ต^๑ร^๑า

ว^๑ไ้^๑เ^๑ล^๑เ^๑ค^๑ไป^๑—มี^๑ก^๑าล^๑ัง^๑ค^๑า^๑ม^๑ก^๑ระ^๑เท^๑เ^๑น^๑ม^๑าก^๑ก^๑ว^๑ว^๑ พ^๑ัน^๑อ^๑สง^๑ไ้^๑ย^๑ใน^๑ ๓^๑ วิ^๑นา^๑ที่^๑ ตาม^๑ธ^๑รร^๑ม^๑ค^๑า^๑เร^๑า^๑ม^๑อ^๑ง^๑ไม่^๑เ^๑็น^๑ แ^๑่^๑อ^๑า^๑ต^๑ัน^๑ย^๑า^๑ย^๑า^๑ม^๑สม^๑อย่าง^๑น^๑ั^๑ช^๑่วย^๑เ^๑ิม^๑อ^๑ำ^๑น^๑า^๑ง^๑ของ^๑ป^๑ระ^๑สา^๑ท^๑ น^๑ั^๑ย^๑ค^๑า^๑ให้^๑แ^๑่^๑ ก^๑ล^๑่า^๑ช^๑ัน^๑พ^๑อ^๑ท^๑จะ^๑ม^๑อ^๑ง^๑เ^๑็น^๑ไ้^๑ แ^๑ะ^๑แ^๑ง^๑น^๑—เ^๑็น^๑ค^๑า^๑ม^๑จ^๑ริ^๑ท^๑เ^๑ก^๑ย^๑ว^๑แ^๑่^๑ม^๑ก็^๑ไม่^๑ท^๑ร^๑า^๑ย^๑ ว^๑า^๑ อย่าง^๑ไร^๑ — เ^๑ก^๑ย^๑ว^๑เ^๑น^๑อ^๑ก^๑ิ^๑ย^๑ว^๑จิต^๑ที่^๑ไ้^๑ ค^๑า^๑ม^๑ก^๑ระ^๑เท^๑เ^๑น^๑ไ้^๑ และ^๑ย^๑ก^๑ิ^๑อ^๑น^๑า^๑ม^๑ิ^๑ย^๑แ^๑ห^๑ง^๑ร^๑่าง^๑ก^๑าย^๑ของ^๑ย^๑ค^๑ค^๑ล^๑ก^๑ิ^๑ย^๑ว^๑ ค^๑น^๑ย^๑าง^๑ค^๑น^๑มี^๑อ^๑ำ^๑น^๑า^๑ป^๑ระ^๑สา^๑ท^๑ ภาย^๑ใน^๑ แ^๑่^๑ก^๑ล^๑่า^๑ด^๑ัง^๑ก^๑ิ^๑ย^๑ว^๑ จะ^๑ แ^๑ะ^๑ค^๑า^๑ม^๑

พ.ศ. ๒๔๗๐

เย็น เรย์ส

กระเทือนซึ่งมาจากคนอันส่ำประสาทรันต์ตาของ
เขาออกเป็นดวงความคิด ซึ่งบุคคลที่เขา
กำลัง มองสังเกตุอยู่นั้น คึกหรือทนอย่างไรได้
ซักจน "

"โอ ! คุณพระ !" พอร์ลีย์ ออกอุทาน
"ผมขอยกความคิดของอ้ายวรายัย อาห์เม็ค
ฮัสตันจริง !"

"เขาทำ น้าพยายาม" ผมพลอยเห็นด้วย
ชอมบัสตันพยักหน้ากล่าวอย่างครึกครองว่า

"เราจะได้เห็นอันอย่างนี้ ถ้าเราได้
เห็นความเปลี่ยนแปลง ของแสงของเขาในเวลา
ที่เรากำลังรอนันชน ในเรือนผมก็ไม่มีความ
รู้อะไรมากนัก นั่นละ เวลาที่เขากำลังเย็นส่ำ
วิเศษ แต่ว่า กำลัง ของน้ายาไม่ ทนอยู่ได้นาน
หรือเรา—" เขานั่งคึกอยู่ครู่หนึ่ง ครั้นแล้วก็
กระโดดขึ้นจากเก้าอี้ พุดคุยความตื้นตันว่า

"เราจะลองพยายามดู คุณพอร์ลีย์ ความ
คึกของเรา—มันจะเป็นเช่นไรก็ตาม—เป็นความ
กระเทือนมาจากมันสมองของเขา และคงจะนำ
ให้เราผู้ ซึ่งเวลานี้ มี ประสาทรันต์ กว่ามนุษย์
สามัญ ล่วงรู้ ถึง ความลึก ที่ ช่อนเร้น อยู่ในใจ
เขาได้"

"ประเดี๋ยวเขาจะมาทัน" ผมบอก "เขา
สัญญาว่าจะมาเยี่ยมข้ายวันนี้น."

"เราลองดูกันแล้วกัน" พอร์ลีย์ พุด "แม่
จะน่าเชื่อถือหรือไม่ น่าเชื่อถือก็ตามที."

"นี่ไม่ใช่ของเล่นนะชอว์บ" ชอมบัสตัน
พุด "ไม่ใช่ของน่าเชื่อถือ ไม่น่าเชื่อถืออย่าง

คุณพุด แต่เราควรพิจารณาให้เขานึกหรือคิดข
มา—ให้ดวงความคิดระเือกขึ้นในใจของเขา"

เขานั่งคึกสักครู่หนึ่งแล้วพุดว่า "คุณพอร์ลีย์
คุณมีของ ๆ มีส่ผมส่พลกข่าง หรือไม่—ของซึ่ง
ชวนให้นึกถึงตัวเราของชนทันทีเมื่อเห็น?"

พอร์ลีย์หน้าแดงถามอย่างอาย ๆ ว่า "รูป
ถ่ายได้ ไหม ?"

"ประเสริฐ เามาให้ผมเถละ !"

พอร์ลีย์ไปห้องของเขาและนำรูปถ่ายของ
เจ้าหล่อนอย่างงามทสูกเข้ามา ข้างใต้รูปนั้นม
ลายมือของเจ้าหล่อนเขียนชื่อว่า "เน็คเคา"
ชอมบัสตัน เก็บใส่ไว้ใน กระเป๋าเสื้อ ด้วยความ
พอใจพุดว่า

"พวกเรามาเพิ่มอำนาจสายตากันอีกคน
ละครึ่งเด็ก."

พวกเขาได้ ใช้สระกันนั้นยังตามองแสงแดด
ออกครึ่งหนึ่ง และเมื่อยกหน้าตาแล้วก็เห็นระคม
ที่ปรากฏออกจาก ร่างกาย ของพวก เราเด่นขึ้น
กว่าเดิม เส้นแสงของพอร์ลีย์นั้นแก่กล้าขึ้น
แสงถึงถึงความตื้นตันของจิตจิตใจให้ปรากฏ

พ. ทองพูนศุข

กนิย

“เราไปเอียน ของเรามาอีกตัวไว้ ค่ายกั นนา”

กว่า” ฟอรัสพูด “เอียนจะเกิดข้อสุ ขน”

การที่เขาพูดเช่นนั้น ก็เพราะเขาเชื่ออย่าง แน่แท้แล้วว่าข้อสุขนมีผลเกี่ยวข้องกับในเรื่อง นี้ แต่สมัยนี้ไม่สู้จะลงเนื้อเชื่อนัก เพราะเราขัง

ซากพยานหลักฐานที่จะยืนยันเช่นนั้นเอง แม้ กระนั้นยอมขังนัก บอกว่าควรกันไว้ คิดว่าแก่ พวกเราจึงเอียน ได้กระไรไว้คนละกระบอก

ต่อมาสักครู่หนึ่งเราได้อินเสียงผู้เท่าเกิน ข้างนอก ยอมขังร้องส่งว่า

“นั่งลงสงบใจขอให้เย็นปกติ ผลจะพูด กับเขาเอง”

เขานั่งลงยังไม่ทันเรียบร้อย ก็มีเสียงเคาะ ที่ประตูและพอยอมขังร้องออกไปว่า “เชิญ เข้ามา” ประตูก็เปิดออกและอาทิมะขัสสัน เกินเข้ามา

พอประตูปิดก็หึ่งกัมกิดตามเดิม ข้างประ ทลาคนกระไร ขณะที่ชาวเด็กหนุ่ม ยืนอยู่ข้าง หน้าม้าหน้า ซึ่งยัง ประคอง โขมนี้ ส่วนกัคิดว่า พวกเราเห็นอะไรผิดปกติหรือไม่ นั่น ข้าพเจ้า เห็นว่ามีแสงและเหลือทองแสงอยู่รอบ ๆ กาย ของเขา.

“อยู่กันมีค ๆ หรือขอวัย ?” เขาพูดขึ้น อย่างสุภาพ “กันเลยเวลานอนกลางวันแล้ว

ยอมขังลุกขึ้นเชือเชือนเขา แก่ ตัวว่า

“คุณฟอรัส สหายเราพวกคี่วะนะ”

ขัสสัน แสง อาการ เสียใจ อย่าง สุภาพ กล่าวว่

“นำส่งสารคุณฟอรัสแท้ ๆ ผมก็ไม่มี ขาวคี่มาเสียคี่วะ” ขณะที่เขาพูดผมเห็นรัศมี ของเขาเปลี่ยนสีเป็นแสงเข้ม—แล้วก็ทาง ไปจน ไม่มีสี คล้ายกับว่าเขากำลังพยายามสงบขวง-

จิต ไม่ให้ นกกลง ควบความคึก ทมกชนมาให้ หายไปละนั่น ส่วนวงหน้าของเขามืออย่างร่นเรึง ไม่แสดงความค่อสุ ในใจให้ทราบใดเลย ผม เห็นฟอรัส ทำท่าจะพูด จึงยับ แขนเขาไว้ โดย แแรงเพื่อให้เขายับเสียบ แต่อาทิมะขัสสันไม่สำนึก ตัวเลยว่าพวกเรากำลังสังเกตเขาอยู่ เขา แสดงกิริยาอย่างคนชอบพอกัน คี่ด้วยความ

อ่อนน้อมอันเกิดจาก น้ำใจอันดี เขากล่าวอีกว่า “อา ! ผมจะเสียบอะไรก็ตามที่ ขอให้ผมได้ เห็นวงหน้า อันงาม ของ มิสแมตต์ฟัลค์ ออกสัก ครั้งหนึ่งจะไม่ว่าเลย.”

ในขณะนั้นยอมขังซึ่งยืนอยู่ใกล้ ๆ เขา ก็ลวงผาสุกหน้าขึ้นมาส่งน้ามกักลงัน รัย ง่าย แม่เน็คตา พลอยตึก ขนมาวิ่ง ตกกลงคว่ำ หน้าอยู่ อาทิมะขัสสันก้มลงเก็บคี่วกิริยาแห่ง

พ.ศ. ๒๔๗๐

เย็น เรย์ส

สุภาพบุรุษ แค พลิกขึ้นดู ทางข้าง หน้าควยอยู่
นิสัยสยของทรวิตชน.

พอเขาเหลียวเห็น ดวงหน้าใน รูปที่ ยมวัย
ถ้าเขาจะจำได้ เพราะเขาสั่ง และถอยหลังไป
ก้าวหนึ่ง วัคมรุษ ๗ ภาย ของเขา ถัดไป
เย็นสยต่าง ๆ จน คล้ายกับเปลวเพลิงในเตาไฟ
ซึ่งถูกเหยียดนั้น.

ในทันใดนั้นเองหัวใจ ของผมแทบหยุดเต้น
ด้วยความประหลาดใจอย่างสูงส่ง ด้วยเห็นสิ่ง
วาง ๆ อย่างหนึ่ง คุณกันเขาเป็น รูปว่าง ประค
เผยศาหะอย่าง ๆ เขา และว่าง นั่นคือว่างแม่
เน็คตาเท ทเกิดเจ้าหล่อนกำลังกินศีรษะทรงาย
มาข้างหลัง มีผาผืนหนึ่งออกปากอยู่ แต่ปลาย
ทั้งสองมีใครคงไว้ ข้างหลังไม่ปรากฏ มือทั้ง
สองของเจ้าหล่อนอยู่ ข้างหน้าในท่าคนร้นคอส
เพื่อหนี ให้พ้นจากมืออันล้าสนอก ๒ มือซึ่งบน
ออกไปจากร่างของ อาทเมกษัสสัน ! แต่เมื่อ
จริง ๆ อันมีบริเวณด้วยเลือกเนื้อของเขาอันยัง
คงเถียรอยู่อย่างซึ่งเขาจะร้องเป็นปกติ เขาจะรู้
ไหมหนอว่าเรากำลังร้องด้วยความกลัว ในจิตใจ
ของเขาซึ่งเขายังคงเป็นนกกิน ? ผมผิงเลียบ
ลงไปในแขนของฟอรัสซัสสันเท่า ๆ กันยังคงมี
มิให้เขากระตุกกระตัก ท่อผาอืดให้เขยวลาพ
นั้นจนกละลวยหายไป.

วัคมของอาทเมกษัสสันพลุ่ง โพล่ง ชนแรง
กล้าชั่วครู่หนึ่ง แล้วก็จะรีบยกลึงได้ ด้วยวัค
สแกงกลานแห่งจิตของเขา เขายินยอมกับพวก
เราเป็นปกติกล่าวว่า.

“รูปของเจ้าหล่อนนั้นเอง” แล้วก็น
ให้ขอมยสันพร้อมกับกัมมศีรษะน้อย ๆ “ขอ
ให้เป็นกลางบอกเหตุนี้เถิด !”

“ยิ่งกว่านั้นอีก !” ฟอรัสซัสสัน
สมควรขยแซน ให้ นิ่งเสีย

“เอะ ! ผมไม่เข้าใจคุณ—” สัสสันหัน
มาถามอย่างขมขื่น—แต่ผม เห็น ของเขา
พลุ่งขึ้นโดยแรง “คุณจะให้ ความยินดี
โดย กรุณาบอกผมว่า คุณพบ มีสแนลส์พลัด
แล้วกระนั้นหรือ ?”

ขอมยสัน ย่องไป ทาง ข้างหลัง และ ลั่น
กฏแยะโดยเขาไม่เห็นแล้ว ให้ตามผมของ
ที่ลวงหยาบนั้น ผมก็ทำเช่นเดียวกัน ในทันใด
นั้นเขาก้าว มายืน หน้าขอสสัน ร้องขึ้น ด้วย ทำ
ทางอย่างน่ากลัว

“เกือบละ—เกือบพอยละ” ขอมยสันพูด

“ขอมยสัน ! บอกว่าขอมยสัน !!”

มือขวา ของขอสสัน ซึ่งทำท่า จะลวงขึ้นนั้น

มายังก้องขลุ่ยมามือซ้ายขึ้นโดยเร็ว เขาหัน

มาทางผม และฟอรัสซัส แต่เรากำลังได้ยินเสียง

เขาอยู่เหมือนกัน.

ก. พรหมณะแพพย์

กันย

“นั่นแปลว่ากระไรกันขอรับ ?” ชลัตันถามตะกุกตะกักด้วย ความโกรธและกุดวระคนกัน รัดมรียบ ๆ ภาย มีสีต่างๆ ยรวอนแปรไม่คงที่.

“แปลว่า คุณจะมีชีวิตออกจากห้องนี้ได้โดยวิธีเดียวเท่านั้น” ขอมย์สันตอบอย่างหนักแน่น “คือคุณจะต้องบอกเราว่าคุณซ่อนมีสแมนส์พิลล์ ไว ที่ไหน ?”

“ผม—ผมไม่ได้เห็นเจ้าหล่อน ตั้งแต่ถูกลักพาไปแล้ว”

“ตั้งแต่ถูกลักพาไปนะซี” แม้ละคุณไม่กลัวไปพบ คุณกลัว คุณจึง ต้อง ซ่อนไว้นกว่าห้องราชะสงฆ์เสียก่อน. บอกมาเร็วณา มิฉะนั้น—!” พวกแล้ว ขอมย์สัน ก็ ลอยห่างออกมาให้พ้นระยะที่เขาระแย่งกันได้, มาเรียงแถวกับเราทั้งสองเป็นรูปครึ่งวงกลมอยู่ในท่าร้องย่น.

“ผม ? ผมซ่อนเจ้าหล่อนนะหรือ ?” ชลัตันหัวเราะเยาะอย่างกล้าหาญ ผมเห็น รัศมีแสงพลังไฟลงขึ้นอีก “ผมไม่มีความรู้ในเรื่องนี้เช่นเดียวกับคุณเหมือนกัน !”

พวกเขายังไม่ทันจากคำ เราทั้งสามก็เห็นภาพยังเกิดขึ้น ทาง ข้างหลัง เขา เป็น ภาพ หน้าคักแห่งหนึ่ง มีชายเข็นด้วยอักษะกรรคัตวใหญ่ ๆ

“สตาฟโรปูลอส !” ฟอรัสซ อ่านดัง ๆ

“อ้อภักตาคาร สตาฟโรปูลอสนั่นเอง !”

ชลัตันสั่นๆ แต่ก็ยังไม่ สำนึก ยูนั่นเองว่าเราได้ ค้นพบความลับเขาแล้ว

“ภักตาคาร สตาฟโรปูลอส !” ขอมย์สันกล่าวซ้ำ “คุณได้บอกเราแล้ว !”

ชลัตัน ร้องออกมาเป็นภาษา ของเขา ด้วยความโกรธ พลงโถมเข้าใส่ฟอรัสซ พร้อมกันร้องว่า

“เอ็งจะเอาเจ้าหล่อนคืนไปไม่ได้ !”

พร้อมกันนั้นของฟอรัสซลั่นออก ชลัตันเซซวนลอยหลังไปล้มลงสิ้นสติ ที่ยังมีโลหิตไหลซึมมือออกมา.

ขอมย์สันตรงไปเยือกหน้าข้างออก ทันทีนั้นแสงรัศมีอันประหลาดท่งมัวลงก็หายไปคล้ายกับความฝัน เขามองคชลัตัน และบอกให้ผมตรวจดู แล้วก็ตรงไปท่เครื่องโทรศัพท์ ซึ่งติดต่อกับกรมของเรา ขณะผมเปิดช่องเสื่อทแชนชลัตันออก ผมได้ยินเขาพูดไว้ว่า

“ชลโตล ! ชลโตล ! ชลโตล ! ต่อ กองสืบสวนจะ ! ชลโตล ! ที่นั่นกองสืบสวนหรือครับ ? นายแพทย์ขอมย์สันพบคุณรัจิกภักตาคาร สตาฟโรปูลอสไหม ? หา ?— อ้อก็ละ ผมจะคอย” พยัคคุรหนึ่ง “อะไร ?

พ.ศ. ๒๔๗๐

เย็น เรย์ส

ขยในแถบพวกกรก้อยหรือ ? เป็นคกเล็ก ๆ
หรือ ? ค !—ผมขอให้คงไปคนเคยวนแหละ
เพราะผมเชื่อว่าสแมสฟลิดกตกกอยทนน—
ค !—และผมขอคำรวรมาทนนยางเคยวนแหละ—
คุมผู้ร้ายไปนะสิ แล้วผมจะอธิบายทีหลัง !—
ค !—อ้อ ! คุณเงาจะไปทักตาคาร สตาฟโร
ปุลอสเคยวนหรือ ? คมาก ! ขอให้เราทราย
ผลก้วยนะ ขอขใจมาก” แล้วเขาก็กว้างห

พวกเราหามฮัสสันไปวางบนเก้าอนอนและ
พันแผลให้ แล้วพวกเราทั้งสามคนก็คอย—
คอยด้วยความกระวนกระวาย นาที่หนึ่ง ๆ ค
ทั้งชั่วโมง ครั้นแล้ว กิ่งไทรคัพพท ก็ถึงชน
ฟอร์ลีชกระ โดโกไปรับพูอย่างร้อนรนว่า

“ครบี—ครบี ! อะไร ?” เขาหันมา
ทางเราหน้าแคงกำร้องว่า “พยแล้ว !
เจ้าหล่อนขยทนนเอง ! พยแล้ว !”

แล้วเขาก็เป็นลมหน้ามืดล้มลงในทัน โคนัน

ภาคสุดท้าย ของเรื่อง ก็ไม่มี อะไรอีกแล้ว
ฮัสสันได้ลยพาเจ้าหล่อนไปจริง และได้อา
ไปไว้ในห้องนอน ตอนหลังใน โภชนาคาร
เลว ๆ ที่ค่ายลฟานาร์ เขาคงจะเภาได้ ว่าถูก
สกรอย เขาจึงไม่กล้าย่างกรายไปใกล้เลย
เขารอคอย จนกว่าคำรวร จะมาถึง โดยอ้างว่า

ตายหรือหยาบเสียแล้ว แล้วเขาจึงจะทำการ
จกวยในภายหลัง คาลดองกลางได้พิจารณา
คค้อย่างเข้มแข็งแต่เป็น ขรรพคาที่จะต้องสังค
เขาคูกเคอรก ฉะนั้นจึงไม่ต้องสงสัยว่ายาน
เขาคงหลดออกมาได้นานแล้ว ถึงกระนั้นก็
ผคคึกว่า เขาคงจะไม่ทำให้ มีสขสฟอรลีชช
เวลาน อยู่กับ สาม ฉคาลิฟอรเนย เกอตรอนได
อีกเย็นเน

๐ ๐ ๐
ผู้ ทนงฟังอยู่คนหนึ่ง พูคชนว่า
“แต่ผมยังไม่เข้าใจเลยคุณหมอ ว่าทำไม
คุณจึงจะเห็นภาพเหล่านั้นได้คุณคกรรมคานัก”

นายแพทย์มองขุนาพิกา แล้วกล่าวว่า
“ผมไม่มีเวลาที่จะอธิบายวิชาเทเลพาวิ

ให้ละเอียดได้ เอาอย่างนี้เถะ คอยฟังนะ !
เมื่อผมอธิบายสิ่งหนึ่งสิ่งใดแก่คุณ—เช่นภุเขา
ทม หิมะ คลุมยอก เป็นต้น—คุณ เห็น มันค้วย
นัยันคา แห้งจิตคของคุณจริงไหม ? ความ
กระเทือน แห่ง ทวง ความคึก ใน สมอง ของผม
ยังคัยกล้ามเนอให้เคลอนไหว เกิดขึ้นความ
กระเทือนแห่งเสียงไปในอากาศระหว่างตัวคุณ
และผม ความกระเทือนแห่งเสียงนั้นจะไป
กระทยประสาทชั้นนอกของคุณทำให้เกิดความ
กระเทือน แห่งประสาทไป ยังประสาท รับ สุนย

พ. ทองพูนศุข

กนิย

กลางในสมองของคุณ และโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง
คุณจะสามารถกระเทือนเหล่านั้นออกเป็นภาพ
เต็มของผลได้ แต่สมมติว่าคุณ มีเครื่องรับผิด
ธรรมชาติ ความกระเทือนแห่งดวงจิตเหล่านั้นก็
จะเข้าสู่คุณโดยไม่ต้องใช้ ความกระเทือนแห่ง
เสียงเลย และคุณ ก็จะ สามารถสร้าง เป็นรูป
ขึ้นได้ และถ้ามีอาการรุนแรงใจแรงกล้า คุณยิ่ง
จะสร้างขึ้นเป็นรูปให้เห็น ด้วยตาได้เลย ที่เดียว

ในเรือนประสาธของเราได้ถูก ทำให้แก่กล้า
ขึ้นโดยอำนาจ น้ำยาทั้งที่ได้อธิบายมาแล้วข้าง
ต้น ชีตสันจะคงก่อความมืดที่เขาคิดต้องการ
ยักยักให้เป็น รูปขึ้น เพื่อ ตรวจดู ในใจ เสียก่อน
แล้วเรายักก็ได้รับ 'วิทยโทรเลข' ของเขา
อันนั้นโดยเขาไม่มี ตัวเลย เท่านั้นพอใจหรือ
ยัง ?”

“ก็น่าเชื่ออยู่บ้าง.” คนที่ไม่เชื่อพูด

จบ

บรรณิกของผู้แต่ง

ข้อความต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแสงแยกแยะเรื่อ 'เอ็น' ทั้งกล่าวไว้ในเรือนนี้ถูกต้องตามวิชา
วิทยาศาสตร์ โดยแท้

หนังสือเรื่องแสง 'เอ็น' นี ชื่อ Human Atmosphere ของ Dr. Kilner ได้พิมพ์หลาย
ครั้งแล้ว

Ballière, Tindall และ Cox ได้ทำหีบเครื่องใช้ ในการทำแสง 'เอ็น' ออกจำหน่ายตาม
ท้องตลาดเมื่อก่อนมหาสงคราม และ Heinemann Ltd. ก็ได้ทำจำหน่ายอีกชนิดหนึ่ง
เหมือนกัน แต่ไม่ต่างกันมากนักเลย น้ำยาที่ใช้ สืบมาจากประเทศเยอรมันนี้ พอเกิดมา
สงครามขึ้น นายนักจากคราว และข้าพเจ้าเชื่อว่า คงขาดมาจนกระทั่งบัดนี้.

แต่ที่เกี่ยว — สำหรับโครงของเรือน ข้าพเจ้าได้วางให้ โลกได้นอนไปสักหน่อย แต่ก็ไม่ได้
ทำให้เลย ออกไปจากความจริงลึกลับของวิทยาศาสตร์ เสียทีเดียว ท่านผู้ อ่าน ควร พิจารณา
เรื่อง Phantasms of the Living ของ Podmore and Gurney

วิเศษวิเศษ

โรคโรหิต

แปลและเรียบเรียงจากฉบับของ
เอช.ไรเตอร์แอรทาร์ต.

(ต่อจากหน้า ๕๗๗ ฉบับที่ ๒๔๗๐)

บทที่ ๒๒

ลาก่อน !

ข้าพเจ้า กล่าว ทั้ง เพราะ รู้ สัก
เกิดกลางด้วย โทษะ. เรื่องที่เธอเสกสรรค ขึ้น
ทั้งมวลคงไม่มีความจริงมากไปกว่าที่นางเรื่อง
หนึ่ง. อย่างไรก็ดี, ข้าพเจ้าคิดว่า เธอคงมี
อำนาจจิตที่แรงกล้าสามารถผูกพัน จิตคนนั้น
ให้ไหลหลงเลอะเลือนไปตามวิถีทางซึ่งเธอได้
กะไว้เสียแล้ว. เธอทำงาน ก็มีงานจนทำ
นองระอวอกอันน่าหาวอย่างหนึ่งและเพื่อจะเป็นการ
ทดแทน บุญคุณ ที่ยากขึ้น เขารับทัพ จัยศึก กับ
ชาวมนัสส์ กันคน จนได้ประหารเรช เสียน
หนามสักร์เสียอีกประการหนึ่ง. ข้าพเจ้าเองก็
รู้ สักลงในใจในสิ่งที่กระทำของเธอ, คิดว่าเธอ

เป็นนักเล่นกลที่ชำนาญมากทีเดียว. ถ้าแม้ว่า
เธอเห็นเสียได้ซึ่งการทดลองที่เธอแสดงอย่างถูกต้อง
แล้ว, ข้าพเจ้าคงจะไม่กล่าวถึงคุณค่าของเธอไป
ถึงเพียงนั้น.

แน่นอนทีเดียว, การที่ข้าพเจ้ากล่าวด้วย
โทษะว่าเธอจะมรณะด้วยไฟนั้นน่าระ วนแรงเกิน
ไป, คล้าย ๆ กับจะชี้ทางไปสู่ความตายให้เธอ
เห็น. เธอคงรู้ดีว่าเธอจะต้องอวสานด้วยไฟสักวัน
หนึ่ง, ฉะนั้นจึงแสดงออกกับกิริยาปวิวิถกนัก.
คำพูดคำเดียว ของ ข้าพเจ้า ได้ แทะ หัวใจ เธอ
คล้ายฉมวกแหลม, สืบไล่หาค้นหาความเยือก
ขานออกมาสิ้น. คงพักตร์เธอซึ่งสลด, ความ

โกศโวกิต

กันย์

งามตลอดของลงกว่าครึ่ง. ทวงเนตร อันใสแจ้ว
ก็มิคล้ำ, ปรางเหยว่น, คุชเชอช่างแก่งไผ่ผิ
ตา. ข้าพเจ้าเห็นพยาน้ำตาไหลลงอาบปราง
ทั้งสอง และหยกทั้งภาษาชุ่มเป็นหย่อม ๆ.

โทษะริท เริ่ม รางเจอนไป จาก ทวงจิตต์,
เหลือไว้ แต่ความ ประหลาดใจ ใน อากัปกิริยา
ของเชอ. ข้าพเจ้าจึงมองดูครู่หนึ่งแล้วพูดว่า,

“อะไร, คำพูดของข้าพเจ้าเพียงเท่านั้น
ให้พระนางถึงกับกระแสดงใจหรือ?”

“แอลเลน,” เชอรับสั่งเสียงเครือ, “เชอ
ประทุษร้ายต่อหัวใจฉันอย่างร้ายแรงมาก, เชอ
ไม่รู้คิดหรือว่าการที่สาปแช่งผู้อื่นให้ได้รับ
มุหิตกตจนในโทษร้ายทารุณก็. เชอมาสะกิด
แอลให้ ฉันได้รับความเจ็บปวด, มาทำให้ฉัน
ระลึกถึงกาลดวสานอันน่าสลดใจคนอื่น. กรรม!
กรรม! ฉันยังจะต้องนอนสละทิ้งไปอีกนาน.”

ข้าพเจ้านิ่ง, ไม่รู้จะทำคำพูดตอบว่า
อะไรก็. ฉันแฉกกันเขยออยากจะได้ยิน
ไปเสีย, มาเป็นคน สนทนอยาก จะฟังการม
แปลก ๆ ของเชอต่อไปอีก.

“ฉันได้บอกเชอแล้วว่าในโลกนี้ไม่มีเกราะ
อะไรจะชักขวางหัดกัมจรรวชได้.” เชอรับสั่ง
ส่ายไป “คิดดู, เราทั้งคู่ก็เป็นอมตะบรร
เยยฉัน, กระนั้นแล้วก็ยังไม่วายจะมรณะ, ถูก

ขุนทัพพิของเขยอนเคียววันมิพักยาก. ฉันเป็น
ผู้ที่ได้รับคำสาปแช่งอันร้ายกาจมาแล้ว, คำ
สาปอนันนั้นจะต้องตกอยู่กับฉัน, จะผิพันไปเสีย
มิได้เป็นอันขาด. ฉันนั้นเสมือนหนึ่งลอบลักเอา
พ่อคาลิเครทส์มาจากสวรรค์, ฉันไม่รู้
ว่า กรรมอันนั้นจะตามทันมาเมื่อใด. อย่างไร
ก็, ตลอดทั้งชีวิตของฉัน ก็รู้สึกลัวได้รับ
กระแสนกระสายแห่ง โทษนั้นพออยู่แล้ว. ฉัน
ถูกรบกวนอยู่ในยาในคง, แฉกโลมไปก็ด้วย
ความโหดร้ายน่าเกลียดน่ากลัวและเปลี่ยวเปล่า
อ้างว้างคล้ายลอบอยู่กลางสมุทร, มิหนำซ้ำ
ถูกสาปให้เป็น ทาสของ ความรัก อันแยบยลไร
ตัวจนอีกแล้ว. ฐานะแสนนางพญาของฉันถึง
ที่แลเห็นกันอยู่นี้, อาจจะทำให้เขอนกว่าฉัน
เป็นผู้ เขยมนกว่าความสุขสำราญ. ทานมิได้,
ทุกวันนี้ฉันมิพินไปจากน้ำตาตก. พ่อ คาลิ
เครทส์ถูกรบกวนหัวใจฉันอย่างเหลือแสน, เห็น
รูปเขาแล้วก็วโยค โศก สกจะ พรวณนา. น
แหละ, แต่ภายนอกก็เห็นกันอยู่แล้วว่า ฉันเป็น
ผู้ที่ยาผลมาก, บึงท่านมาสะกิดให้ฉันถึง
วาระที่สุดอันโหดร้ายทารุณเข้าเช่นนี้, จะไม่
ให้ฉันไปผิอซึ่งคนอื่นอย่างไรได้. ฉันก็กลืนน้ำตา
ไว้ไม่อยู่หรือ, แอลเลน.”

ข้าพเจ้าเห็นน้ำเนกรเชอไหลพราก, รู้สึ

พ.ศ. ๒๔๗๐

อัสติกาเทวี

ว่าเธอช่างเป็นหญิงที่ไร้ความสุขเสียจริง ๆ เธอแสดงกิริยาอาการหงอยเหงาเหมือนไม่ใช่พระนาง—ผู้—ทรง—อำนาจ; เธอต้องตกเป็นเหยื่อของความวิเวกวิงวุ่น, ความหวาดเกรง มิคุมสติได้, คือตกอยู่ในวิภวฐานะสารทั้งเช่นมนัสสรวา, แม้ที่เคย, ยิ่งเธอได้แสดงกิริยาอ่อนแอเหมือนเด็ก ๆ ให้ข้าพเจ้าแลเห็นเช่นนั้น, ข้าพเจ้าก็มีความเชื่อถือน้อยเข้า, มันใจที่เรียกว่า เธอไม่แตกต่างอะไรกับมนัสสรวรรณกา เช่นเราท่านทั้งหลาย.

เธอถอนสั้นขึ้น ๆ, นำพระธำมรงค์, ในขณะนั้น ความงามซึ่งได้เจอนางไป เมื่อครู่ก่อนได้กลับมาสืเธอทั้งเก่า, กุลลภัย ๆ กับทองพาดนมีคิ้วขมวดกันเมฆ กลับสว่างไสวด้วยอำนาจแสงและเงาที่นครเจ้า. โอ, เธอช่างงามนักอะไร, งามด้วยข้อมนอนสยายยับย่น, งามด้วยดวงเนตร ทั้งสองอันเหมือนมอง ทองหมั่น, และซึ่งเข้าไปเห็นความโคก สดกในดวงจิตต์, งามด้วยอัสติกาอันโหลยยับย่น ต้องปรากฏทั้งสอง. ช่างเป็นความงามที่แปลกประหลาด, ความงามที่ปราศจากการตกแต่งอย่างใด, คือความงามของธรรมชาติ. ข้าพเจ้ารู้สึกตัวเหมือนถูกระเบิดกึกก้องใจออกตรงหน้าแล้ว. หัวใจข้าพเจ้าแทบจะละลายเพราะความงามของเธอ, ซึ่ง

เปรียบดังเคาสด์ที่เลาเหล็กกันให้เย็นน้ำเหลว. เวลานั้นข้าพเจ้าลืมหืมตา—ลืมทุก ๆ สิ่งในโลก, จิตต์ใจจ้องอยู่กับดวงพักตร์ของเธอเท่านั้น.

“โปรดสงยพระทัยเสียเถิด, น้ำตาเป็นของหาประโยชน์มิได้.” ข้าพเจ้าเอ่ยขึ้น. “มันทำให้ข้าพเจ้าใจสอ, รู้สึกเสียใจยิ่งที่กล่าวออกไปจนแรงถึงเช่นนั้น.”

เธอสั้นศีรษะ, คงจะถอนหายใจ.

“พระนางก็ทราบอยู่แล้วว่าใครจะสงสัยเยาะข้าพเจ้ามามากมายเพียงใด.” ข้าพเจ้าพูด “ฉะนั้นจึงไม่ควรอะไรไว้ที่ข้าพเจ้าจะคอยไปเช่นนั้น.”

“แล้วมันไม่จริงจกหรือ?” เธอขึ้นถามเสียงเครือ.

“ทำไม?”

“ตั้งแต่ฉันมาเธอไม่ได้ติดฉันตอกหรือ? ฉันเอาความจริงมาพูด, ไม่ใช่แต่งขึ้นเปล่า ๆ โดยคิระฉาดางเธอเล่น. ทุก ๆ คำ, เธอมักเอียงไปว่าฉันเป็นผู้ใช้เล่ห์กะเท่ห์หลอกลวง—เป็นคนหาความจริงมิได้ เธอแน่แหละเป็นผู้สำนแวง, ส่วนที่ฉันกล่าวออกไปนั้นมันเป็นคนแตกต่างหาก.”

ข้าพเจ้านั่งนิ่งเหมือนคนไม่มสติ, เธอซึ่งแสดงกิริยาเศร้าหมองกว่าเดิม. เมื่อไม่รู้จัก

โลกโรหิต

กันย

ทำเช่นไรก็ ข้าพเจ้าจึงยอมไปอยู่หลังหัตถ์
อันชาวกรุงกาญจนาคราชของเขามาๆ เห็นว่า
การปล่อย โยนเช่นนี้ยิ่งไร้ผล ข้าพเจ้าจึงก้ม
ลงมุงพิศแล้วปล่อยให้ตกลงยังเบาะตามเดิม.

เธอจึงมองดูข้าพเจ้าเขม็ง แล้วรีบสั่งว่า

“แอลแลน, นี่หมายความว่าอะไร ?
เธอเป็นอะไรไปหรือ ?”

“หามิไ้” ข้าพเจ้าตอบ “ข้าพเจ้า
ระลึกถึงพระกาลลิเครทิส !”

ดูเธอกระวนกระวายจนจับได้
“พระกาลลิเครทิส !” เธอทวนคำ.
“นี่เธอมาเยี่ยมฉันเล่นอีกแล้ว. เธอนึกว่าฉัน
ร้องไห้เพราะคิดถึงพ่อหนูของฉันนะซี ? ก็
จริง ! ฉันไม่ปฏิเสธ. ทำไมนะ, ไม่เห็นจำเป็น
จะต้องมาเยาะอะไรกัน. ฉันก็ไต่ยกเธอแล้ว
ว่า. ฉันถูกสาปให้ตกอยู่ใน ซ้ำของ ความ
รัก. ที่ฉันไ้ รัยทุกชั่วครู่มาทวิใจคอยเขาอยู่
เช่นนั้น นานนัก นานหนานะ. ยังไม่พอ อีกหรือ ?
อะไรหนอทำให้เธอเอ๋ยซ้อ ๆ นี้ให้มา สะกิดแล
เก่าของฉันจนอก หรือว่า — — เธอไ้พบ
พ่อกาลลิเครทิส ในภูตะนครโน้น ?”

ข้าพเจ้าสั่นศีรษะซ้ำ ๆ รู้สึกว่ากระแสบไฟ
พาดแห่งดวงนครทั้งคี่ของเธอดังจะคุกคังเอา
วิญญาณ และสติสัมปชัญญะ ให้ ออกจาก ร่าง.

ข้าพเจ้าก้มตัวลงอย่างเงื่องหงอย, หูซอ, ทา
พรวด. ขณะนั้นจิต ใจ ไปอยู่อย่างกับเธอแห่งเคียว
แล้วเธอเหยอหัตถ์ ชนจับหน้าอกเบื้องซ้าย
ตรงหัวใจข้าพเจ้า, รีบสั่งว่า,

“แอลแลน, กิริยาอาการเธอแปลกประ-
หลาดมาก. มันน่าตกใจเป็นประหลาด. หมาย
ความว่าอะไร ? เธอรักฉันหรือ ?”

“ข้าพเจ้าคิดเช่นนั้น — — เอ้อ — —
ถูกแล้ว !” ข้าพเจ้าพิมพ์.

เธอเอนร่าง พิงเบาะ ห่างออกจาก ข้าพเจ้า
ทันที. รีบสั่งว่า,

“อะไร ? เธอไม่ไ้มะเมอแน่นอน ! โอ !
แอลแลน, ฉันแปลกใจมาก. เธอไม่ใช่บุคคล
ผู้ ซึ่งเมื่อตะก้นไ้กล่าวเหยยศสตร์ — ย่ำความ
งามของสตร์ — ทั้งยังว่าจะไม่ยอมคุกเข่าให้
ผู้หญิงคนไหน — — คอกหรือ ? ฮะ, ฮะ,
อนิจจัง ! อนิจจา ! ยังไม่ทันจะข้ามวันก็มา
เป็นเช่นนั้น — มากล่าวอย่าง เขื่อ ๆ เซะ ๆ คอฉัน
เช่นนั้น — — ? น่าขันจริงหนอ !”

ข้าพเจ้ารู้ สักปลายเข้าหัวใจ อีกครั้งหนึ่ง,
ลุกขึ้นยืนแล้วพูดว่า

“ทนไม่ไหวแล้ว ! ให้ ข้าพเจ้าออกไป
เลิก !”

เธอยกมือขึ้นห้ามโดยเร็ว.

“อะไร ! ไฉนยี่สิบเก้า ! ฉันไม่ได้โกรธเธอหรอกนะ ทำอะไร, พุกยังมันไม่วิ่งกับไฉนของเธอหรือ ? ไฉนก็แน่นสักหน่อยเถอะ ! ที่เธอพูดว่าไม่พิสดารในฉันนั้นน่าจะเป็นเธอไปกระมัง — หรือว่าเธอเมาความงามของฉันเกินส่วนไปจึงรังเกียจ !” บัดนี้หัวใจเธอลุกเข้าสู่วัยหนุ่มแล้ว — เติบโตด้วยความสุขที่มั่นคงยิ่งกว่าวัยของเธอ — เห็นว่าความงามของเธอสมควรเป็นเสมอเยี่ยงดอกไม้, ประกายก็เธอแก่นแข็งซึ่งเปรียบด้วยความโหดร้ายทารุณไวภายใน. แต่ข้างเธอ, เธอจะรักหรือจะชังฉันไม่บอกเอาใจใส่. จำไว้ว่าพระนางทิพย์ไม่ใช่บุคคลที่จะละมุนนวลของคุณใดง่าย ๆ ; สัตว์ของฉันหายไป เพราะ ความสามารถของท่าน — เวชชุกยันคอ ถึงมรณะ ด้วยมือของขุนทมิฬยอกกาทารชูล — เหล่านี้ยังตราตรึงอยู่ในหัวใจฉันเป็นนิจ. เธอเถอะว่าฉันอภัยโทษให้เธอทุกสิ่งทุกอย่าง, และควรจะพอใจที่เธอไซ้คอกเช่นนั้น. เมื่อก่อนนางคนใดที่ยิ่งมั่นคงแข็งแรงความปรารถนาจะพ้นทุกข์ตายเป็นอันน้อย, พระนาง — ผู้ — ทรง — อำนาจยังไม่เคยให้ใครเหมือนเธอเลย !”

ส่วนอันยิ่งยวดของเธอซึ่งยกให้ข้าพเจ้า ยืนนิ่งอยู่เหมือนเสาหิน.

“บางทีเธอก็คงคิดว่า ฉันใช้อำนาจจิตบังคับให้เธอ คลั่งไคล้ ใน ความงาม ของฉัน.” เธอขมขื่นส่ายไป. “นั่งลงก่อน ! จะรีบร้อนไปไหน. เธอคงคิดว่า ครั้นนี้อาจะเป็นครั้งสุดท้ายในชีวิตของเธอที่จะได้พบปะ สันทนาการ สดชื่น. แอลเลน, ก่อนไปขอให้เธอเลิกนิสัยติดใจหญิงเสียเถิด. ผู้หญิงที่คิดว่าผู้ชายนั้นมด. ที่เธอไม่เชื่อใจในความรัก ของฉันก็เพราะเธอเห็นฉันเป็นผู้หญิง, พอใจแต่จะพกล่อย ๆ ไม่มีสาระ, ชอบแต่จะเกียจคร้านในห้อง, มีชีวิตมาตลอดชั่วชีวิต — — อะไรเล่า. จิง ! อันนี้สยบพรรณนางอย่างอื่นจะเป็นสมัยที่ดีของหญิง, ฉันไม่เกลียดเลย. แต่สำหรับฉันขอให้อยู่คนเดียว, ฉันไม่อ่อนแอถึงปานนี้ !”

ข้าพเจ้า เห็นเธอหอบใจ ถึง โอกาส ออกลัดโดยเร็ว, แต่เธอคิดว่า,

“ข้าก่อน, แอลเลน ! เธายังมีเรื่องต้องพูดกันอีกเรื่องหนึ่ง. ชีภาลีของเธอเคยฉันมาโดยถูกวัดวัดเมื่อไม่กี่นาทีก่อน.”

ข้าพเจ้าแสดงความประหลาดใจ, เริ่มระลึกไปถึงพระของชีภาลีตามที่ได้อธิษฐานไว้ที่แอลเลน.

“ดูเหมือนเขาจะต้องการรู้ว่า พระ ของเขา

โกศโรหิต

กนิย

ระสำเร็จใหม่. ลองเล่าเรื่องให้ฉันฟังซิ, แอลแลน."

ข้าพเจ้าเริ่มเล่าถึงการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชกาลิและวงศ์ชุต (ไม่ใช่ฝ่ายอัมสเตอร์ดัม) ให้เธอฟัง. เธอส่งยิ้มนิ่งขณะหนึ่ง แล้วท้วงว่า,

"อย่างนั้นเขาคิดอะไรจะรู้ว่าเป็นฝ่ายชนะหรือแพ้; เรืองเองทำให้เขาคิดงมงายไปไหนมาไหน. แอลแลน, ในฐานะที่ฉันยังเป็นทนายของคุณเขาอยู่, คือช่วยตั้งชนบทขึ้นมาปรายปรายประกายของคุณ, ฉันจะต้องพยายามคอยช่วยเขาของเขาคิดให้. เอ้า, ส่งอย่างนั้นมาซิ." เธอชี้ทักไปอย่างหื่นอ่อนซึ่งคงอยู่บนโต๊ะสามขา. "มานั่งใกล้ ๆ ฉัน, คุณเงาในน้ำ, แล้วบอกฉันว่าเธอมองเห็นอะไรบ้าง?"

ข้าพเจ้าทำตามทันที, ก็มึนจะลงมองดูครึ่งหนึ่ง แต่ไม่เห็นอะไรวิเศษพิสดารไปกว่าเงาของข้าพเจ้าเอง. "นี่อะไรกัน? ข้าพเจ้าไม่เห็นเห็นอะไรเลย!" ข้าพเจ้าพึมพำ.

"ก็อกที่ซี!" พอลากเสียงเธอ, น้ำอันใสกระจ่างนั้นก็ขึ้นขาวในทันที. คอมาภาพประหลาดก็ปรากฏขึ้นบนผิวน้ำ. ข้าพเจ้าแลเห็นภาพภายใน กระโจม ของชาวแคฟเฟอร์ หลัง

หนึ่ง. มีเทียนจุดริบหรืออยู่บนคอชวก, ส่งแสงเรือง ๆ ขึ้นหนึ่ง พอละสังเกตุสิ่งต่าง ๆ ใกล้เคียง ๆ ทั่วผนังของห้อง ข้าพเจ้ามีชายรปร่างชัคมอมนั่นอนนั่งอยู่บนเตียง. ข้าพเจ้ามองปรากฏก็จำได้ว่าคือชิตวายุกับศรีชุตเหล่าหลวง. ชายอีกผู้หนึ่งยืนอยู่ตรงปลายเตียง. ชายผู้นั้นคือตัว

ข้าพเจ้าเอง, หนึ่งคำแก่เหี้ยย่นลงไปมาก. ข้างเคียงแลเห็นชกาลิกับตัวลงกระซิบอะไรแก่กษัตริย์ผู้จวนจะมรณะนั้น ภาพเหล่านั้นเป็นความจริงโดยแท้ — เป็นประวัติการณ์ ที่ข้าพเจ้าได้ประสบในกาลภายหลังต่อมา. ท่านอาจจะเรียกหาในหนังสือเรื่อง "Finished" ซึ่งข้าพเจ้าเป็นผู้เขียน.

ข้าพเจ้าเล่าให้เธอฟัง, และขณะนั้นเองภาพเหล่านั้นก็หายวับไป, แลเห็นแค่น้ำใสสะอาดกังเคิม. พระนางอิสมาเอนร่างพึงพนัก

แสดงอาภัพกิริยาไม่มีใครจะเอาใจใส่สัก, "ดูเหมือนจะเป็นคำคมที่กว้างพอแล้ว," เธอรับสั่ง. "นี่แสดงว่าพ่อเจ้าชกาลิจะเป็นฝ่ายกำชัยชนะ. ภูษ! เขาก็มีลงแข่งดำชิตวายุโสครผู้กำลังจะพ้นไปจากพิภพ. เมื่อเธอพบ ก็เขาก็จึงบอกเถิดว่า ชะระ ของเขาจะสำเร็จ. ยี่สิบเธอได้บรรลุถึงความประสงค์ครบถ้วนทุกประการแล้ว."

พ.ศ. ๒๔๗๐

อิสฌาเทอ

“ครบเสียยิ่งกว่าครบอีก.” ข้าพเจ้าพิมพ์ว่า
เธอมีอะไรไม่แล้วหรือล่ะว่า, “เธอไม่ได้
พูดโดยจริงใจ, แอลเลน. เธอไม่ได้รับ
ความพอใจสมประสงค์ ไม่ใช่หรือ? คุณส่ง
วิญญาณไปยังภูตคนโน้นนั่นอย่างไร เสียก็
ยังไม่แก้ใจเธอ เธอยังต้องการพบยิ่งกว่า
นั้นขึ้นไปอีก จริงไหม? เมื่อไรหนะเธอจะ
เป็นผู้ได้รับความพอใจครบถ้วนสักที? จำไว้
ว่าบุคคลที่ไร้สัน โดยจะเป็นผู้ไร้ความสุข, จะ
สุขได้ก็แค่ เมื่อได้บรรลุถึงถิ่นแดนแห่งสวรรค์
แล้ว—คือ เมื่อปราศจากสิ่งซึ่ง โสระ, โทษะ,
โมหะ.”

“ข้าพเจ้าก็เคยได้ ยืนเหมือนกัน. ก
เหมือนเป็นคำสอน ของพระศาสนาแห่งศาสนา
พุทธ” ข้าพเจ้าว่า.

“ลูกที่เกี้ยว, เธอเป็นคนจำเก่งมาก.”
เธอรับสั่ง. “พระพุทธรูปเป็นอัจฉริยบุรุษ
ผู้หนึ่งซึ่งฉันนับถือ. พระองค์ ได้ทรงพบคุณแจ
วีย์, ใจเอาความจริงออกมาเปิดเผยสิ่งซ่อน
ไว้ รู้จักความสุขอันบริสุทธิ์ที่หิมาลัยบอกเขา
หิมาลัยนั้น. แต่อย่างไรก็ดีก็ยังมีความลับ ผู้เต็ม
ไปด้วยความซลาดเขลา, เห็นแก่ตัว, ไม่
สำนึกว่าจะ เป็นเครื่อง ก่อให้เกิด ความวิบัติ
คือการบงการซึ่งซึ่งกันและกันนั้น”

“วิญญูสังสาร!” ข้าพเจ้าพิมพ์ว่า
“จริงทีเดียว.” เธอสวนควนิ. “วัน
เราได้พบกันมานานแล้ว, ชะการงานของ
เธอกำลังเสร็จแล้ว, แต่ยังมีสิ่งอกสั่นหงท
ซึ่งอยู่ใน หัวใจฉัน. แอลเลน เธอ ทาย
ได้ไหม?”

ข้าพเจ้าคอยปฏิเสธ.

“สิ่งนั้นคือความอาลัย! แอลเลน, เรา
จะต้องจากกันไปตลอดชีวิต!” แล้วขอ
เปลี่ยนสายตามองไปทางฝาผนัง.

“น่าจะเป็นไปได้. โทนเสียงข้าพเจ้าจะได้มี
โอกาสมาเยี่ยมคุณครั้นอีก.” ข้าพเจ้าคอย
เราส่งหนึ่งอยู่ครู่ใหญ่. ในที่สุดพระนาง
อิสฌาภรับสั่งขึ้น.

“สหายรักของฉัน, วินันนิยว่าเปวัน
สักท่ายที่เราจะโต้พบกัน, จึงอยากจะขอพบ
เสีย ให้อใจ. ฉันรู้ว่า เมกเธอ กลับไป
บ้านเกิดเมืองนอน แล้ว, ก็คงจะ ยืนที่กเทศ
การณเหล่านั้น ไว้เป็นพระยานหลักฐาน. แน
ที่เกี้ยว, อย่างไรเสียเธอก็ต้องท้าวฉันเป็นผู้
ยืนนำให้เป็นตัวเก่งที่สุด, เธอไม่เชื่อว่าฉันคือ
อิสฌา, ฮิดาแห่งความฉลาด. เธอคงจะเหมา
ว่าฉันเป็นมนุษย์ธรรมดา, ใช้ความงามเป็น
เครื่องล่อใจบุรุษ, ใจคอโหดร้ายทารุณ

โลกวิทิศ

กนิย

ประพิศประหาญชีวิต มนัสส ไ้ ง่ายกาย หนัก
หนา. เธอจะคงคึกยง ! คินเคาไมค
คอก ! จำเป็นคินระคองคตและขอรองเสย
ก่อนว่า เธอจะคงไม้นินทาวัววัยเช่นนเสย
เป็นอันชาก. เจ้าใจใหม่เล่า, แอดแลน."

เธอหยุกครั้นแล้ววัยสังสัยไปว่า,
"ถ้าแม่เธอทำคิตเห็นแน่มวีศรทธานใน
คัวคินแล้ว, อำนาร จิต ของคิน ก็คงเพิ่ม
กำลังสามารถนำเธอไปไกลกว่านมากนัก. เธอ
เป็นผู้ ทำให้ อำนารของคินอ่อน, มีหน้าข้า
ยังมาเหมว่าคินเป็นผู้เต็มไป ด้วย ความหลอก
ลวงอีกเล่า แอดแลน, เธอเป็นคนตาม ส่วนคิน
เป็นคนนำ, ถ้าหากว่าเธอแข่งชายหนึ่งนเสย
แล้ว, คินลากเธอไปเปล่า ๆ นั้นก็คงไม่คตคอก
ไปถึงไหน. เธอมองเห็นมายังแล้วหรือยัง ?"

เธอหยุกจึงหน้าข้าพเจ้า.

"ในที่สุดเธอก็ ระคอง จากกัน—จากกัน
คราวจนพิภพจะแยกทลายไม่เป็นรูป. อย่างไร
ก็ค, เธออย่าคิกว่านยวันเธอจะคงท่างไกล
จากคิน. ไม่ใช่เลย ! คินจะอยู่ชิตวิญญาด
เธอเสมอ. พระแม่โธสิสได้มอบอำนาให้แก่
คิน ใน มนัสส โลก—บรรกาลให้คิน สามารถ
แย่งภาคไปทั่วทุกหนทุกแห่ง. เธอคงจะจำ
ได้ว่าเมื่อกลางคันทเจ้าประชิตกัยเรชุนน, คิน

ก้อย หนักน ค้วย, ช่วย คระเพ็คไซ สันคิขัว
จำนวนหมื่นให้ลระพันไปจากคัวเธอ. นั้นเป็น
พระยานเห็นประจักษ์ คแล้วไม่ใช่หรือ ? ขะ
ไคก็เขยยังสามารณนอยู่ภายในครอยฟ้าเขยว
ก็งนิกเสยเอะว่าเขยยังอยู่ไกล ชิตคินเหมคิน
ก็งนิกเสย แสงขาวทุก ๆ ควบนนทงพระโอมน
ก็คอกวงคาวของคิน; ลมทพคเคย ๆ คอง
หน้าผากของเธอก็คอกอัสสาสะของคิน; พาท
รียงครมคาวรามไกลผนระคณนคอกเสยทคณ
ชัยชโยนค่อนเมฆ, ลอยคาววาคอนคัวใน
ท่ามกลางแห่งแสงฟ้าแลบ ภาคคินนระสิ่งอยู่
ในทุกสิ่งทุกอย่างรอบ ๆ คัวเธอ คินนระงอยู่
เพื่อเจ้าใจว่า, เมื่อเธอปลระพันไปจากนครโคร
แล้ว, เธอจะ ช้างวัง ท่างไกล จากอัสผา,
พระนาง—ผู้—ทรง—อำนา !"

ข้าพเจ้ายังคงนอยตามคิม เธอวัยสัง
ค่อไปอีก.

"พระแม่โธสิสคิเหมคิน ว่าระจางทาย
ไปจากพิภพของพระองคอง, ทามิใครนิก
ถึงผนถึงไมเลย. อย่างไรก็ค, อำนารของ
เธอยังคงสิ่งอยู่ในวิญญาดแห่งคิน, คตบรรกาล
ให้คินมีจิต ใจอันกลัวแข่ง, เห็นเหตุการณ
ไค ๆ ไคคตคอกปลอกโย่ง. นั้นเป็นเวลา
ผ่านพ้นมาสองพันกว่าแล้ว, และเราก็คากัน

พ.ศ. ๒๔๗๐

อัสตินเทวี

หลังลมพระนามเธอเสียน."

จากนั้น ภายในห้อง ก็แวดล้อม ด้วยความ
สงบเงียบ ใต้ชั้นเตียงเธอถอนใจใหญ่ยาว,
เพ่งทวนเนตร ทงสองมอ่งหน้าข้าพเจ้าเซมิงแล้ว
รับสั่งว่า,

"ลาก่อน ! แอดแลนทริก ! ขอให้คำ
อำนวยพรของ อัสมา ทิศตามเธอไป ทุกหนทุก
แห่งเถิด. เธอจะกลับไปถึงบ้านเกิดเมืองนอน
โดยไร้ภัยอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้น. ฉันก็ ส่ง
ให้ จักคนตามไปส่งเรียบร้อยแล้ว. จงยินดี
เถาะว่า ชีวิตของเธอจะยืนนานจนเข้าวัยฉิม
ภาคเสมอกับขุนซูล. เจ้าผิวเหลืองทริอ "ผู้—
สว่าง—ในความ—มืด" นี้ จะเป็นผู้นำพา
เธอไปก่อน. ส่วนเธอและขุนทมิฬนั้นจะถึง
วาระจวนพร้อมกัน. เธอจะตายด้วยความ

กล้าหาญอย่างน่า สรรเสริญไม่ผิดเพี้ยนไป กับ
ขุนทมิฬนัก. เมื่อเธอไปถึงนครโมโลลิส"
เมื่อใดก็จงสำนึกเถาะว่า ที่นั่นแหละ คือสุสาน
ของเธอ !"

เธอหยุดนิ่งครู่หนึ่งแล้วเสริมคำไปว่า,

"ส่งใจไปประเดี๋ยว ! จงฟังคำพดลครั้งที่สี่
ของฉันให้จงดี ! แอดแลน, เธอก็ทราบแล้ว

ว่าฉันแตกสลายให้ตกอยู่ใน ความรักแห่งตัวพระ
ศาสดาเครตส์มานานหนักหนาแล้ว, คำสาป
อันนั้นไม่รู้เงื่อนไข ว่างไปเลย. ฉันคอยเธออยู่
ด้วยความทรมนทรมนเป็นล้นพ้น, ไม่มีอำนาจ
จะทราบได้ ว่าอีกสักกี่ สัปดาห์จึงจะได้พบกัน

ฉันแหละ, ภายหลังเมื่อวิญญาณของเธอได้
ปลดพันไปจากพิภพแล้ว, จงพยายามแสวงหา
ชายทริกของฉันให้จงได้, และบอกกับเธอ
ว่าอัสมากำลังคอยเธออยู่อย่างอกไหม้ ได้ ชม
อย่าลืมนะ, แอดแลน. เมื่อเธอยังมีชีวิตอยู่,
เธอได้ช่วยเหลือฉัน หักโค่น สัตว์อย่างองอาจ
กล้าหาญ, ชื่อนี้ฉันจะลืมเสียไม่ได้. หวังใจ
เสมอว่า เธอคง จะทำ ประโยชน์ ให้แก่ฉันเช่น
ครั้งสักท่าย, ช่วยค้นคว้าหาวิญญาณพระ
ศาสดา เครตส์ใน เมืองผี โนน. แต่ฉันนะ,

แอดแลน, ตลอดเวลาที่เธอยังมีชีวิตอยู่, เธอ
ต้องไม่ เผย ความ ทงหลาย แห่ล้น ให้ แก่ใคร,
จำไว้, เธอจะต้องไม่เผย ! ถ้าฉันเธอไม่เชื่อ
กันว่าจะเป็นที่เสีย ใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย, ฉันจะ
ไม่ยั้งคำสาปแช่งอันร้ายกาจเช่นอันซาค. ฉัน
ไม่ต้องการให้ โลก รู้เรื่อง นเลย. ยังไง,
แอดแลน, เธอจะยอมรับคำใหม่ ?"

๑. คูในเรื่อง พระนางฟิ พระนางนังฮิง ตอนสักท่าย — ผู้แปล.

“ข้าพเจ้ารับด้วยเกียรติยศ” ข้าพเจ้าตอบ.

“ขอบใจ, แลเถิดทัก” เขื่อยมตอบ

พระนางธิดา ทรงลุกขึ้น จากแท่นข้า ๆ,
 บินยิศ วรรกาย อันขาวนวลยวนตา อย่างสง่า ฝ่า
 เฝย เขยอกหักถกถักให้ ข้าพเจ้าเข้าไปใกล้
 แล้ววางหัตถ์ขาวลงบนย่า, พมพำ อำนวยพร
 ให้ครุหนึ่ง.

ในที่สุกเขยชีไปทางม่านและทันโคนนั้นเอง
 ผ่านคำมั่นที่แยกออกจากกันเนย ๆ. ข้าพเจ้า
 ภูมิครุระธิดาเขยแล้ว หันหลังเดิน กลับออกไป
 ก่อนระพัน จากห้องหิน หูแว่วได้ยิน เสียงเขย
 รัยสั่งตามมาว่า,

“พรของธิดาทางห้อมคัวเขยไปจนกว่าจะ
 ถึงกาลขอदानนั้นทอดู!”

จบบทที่ ๒๒

บทที่ ๒๓

คำบอกเล่าของอัมตะโลโปแกส

ข้าพเจ้า เดินผ่าน ออกมาทางห้อง ลุกณ.

นอกคล้ายบุคคลที่ตกอยู่ในความฝัน. ตามแนว
 ทางมหิทธานมณธออกตัวตรงเขยเป็นตุกกระ
 คาหินอยู่ตลอดไปจนถึงประตูโค้ง. ข้าพเจ้า
 หยคยหนึ่งสงบใจอยู่ตรงนชณะหนึ่ง, กระจก
 หงงไค ยินเสียงเหมือนผลเทากนเดินใกล้เข้ามา
 ข้าพเจ้าไม่เคย ขอมเขยว่าภายในครุใดจะ
 ปล่อยถก, ฉะนั้นจึงท้าวระงควมต.

เจ้าของผลเทากนเขยหาใช่ใครทไหนดไม่,
 คือเจ้าอัมตะเพอนที่ตกขยักนนั้นเอง. อัมตะ
 มกรียาคณถก, ตรงเข้ามาหาข้าพเจ้าอย่าง

“คุณกรัย” เขาเอ่ยขึ้นเป็นเสียงกระซิบ
 “ผมก็ใจจริง, นกว่าจะไม่เห็นคุณเสียแล้ว.
 แหม ! อตอนนั้น ทำเอาอกสัน ขวัญหายเสีย
 แทยแย.”

“ทำไม, อัมตะ ?” ข้าพเจ้าถามอย่าง
 แปลกใจ. “เวรกรรมนยังงักัน, ลองเล่า
 ไปคู้.”

“น่ากลัวพิลึก, คุณยาส” อัมตะเริ่ม
 เล่า. “ผมนั่งอยู่จนรบ, แลเห็นยายแม่มค
 นั้นทอ้งคาถาพมพำอยู่ ตรงหน้าคุณและขุนชลุ

พ.ศ. ๒๔๗๐

อัสนาเทว

เป็นนาน. ผมชักแปลกใจไม่รู้ ว่าเกาะเล่น
 ัทำไหนกัน. สักครู่สี่หน้าคุณและอัมสะ โ
 ไปแกสเริ่มเปล่งปลั่งเป็นสเลอก, พองอุมคล้าย
 ไปกมเหล้ามาลัดสองสามชวก. พอขยนั้น
 พกขย คุณ ก็ล้มหงาย พร้อม กับ นายชูล นั้น,
 นอนนิ่งเหมือนคนตาย. ผ่าซี้ ผมใจหายใจ
 ัคว่านักวักกแทบนั่งไม่ติด, ในใจคิดว่าคุณเห็น
 ัจะเสร็จเสียแน่แล้ว. ทันใดนั้นแม่มือขาวนั้น
 ัก็เดินตรงมาหาคุณ, ก็มลงนตึกหูกคุณ,
 แล้วเลือนไปทำกับอัมสะโไปแกสยัง, คุ
 คล้ายกับจะกระชิบอะไรให้. แกปลงทองคำ
 ัออกจากบนเฮว, แล้วเอามาแตะที่ริมผปาก
 ัคุณ. ค่อยจากนั้นก็เอามาวางบนริมผปากนาย
 ัชูลอยเป็นเวลานาน.”

“แล้วยังไง ?”

“ทันเกิดว่านวยกันใหญ่โต, ทำเอาผม
 ัตาเหลือกแทบชวญขึ้น. โอ หองขานนั้นสันโคง
 ัเหมือนแผ่นดินไหว, รู้สึกเหมือนมันกำลัง
 ัวิ่งจิกไปในอากาศเร็วเสียยิ่งกว่ากระสุนไฟพล.
 ัยังไม่ทันจะคุมขวัญ คุมสติในหึ่งก็ลุดแกงไป
 ัควัยไฟ, ร้อนจนแฉอพง, แสงพุ่งเข้าตา
 ัเล่นเอาน้ำตาไหลพราก ที่เคียว. ผมรู้สึก
 ัประหลาดใจเป็นครั้งใหญ่ในชีวิต, ักจะ
 ัรบแต่เสียอกคนหนึ่งแล้ว. ไม่ช้าไม่นานแล

เห็นร่างขีตารหลายคน ออกมาเดินเพ่นพ่านอยู่
 ัรอบห้อง, ยืนอยู่บนคิระระคุดม, บนตอง
 ัก็มี. พอชนทมิฬนั้นก็โดนมันเหยียบมันข้าม
 ัไม่ผิดคุณ. ซีย ! พวกเหล่านี้ขลุ, มีคติน
 ัสิ้นไปหมด, ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร. ผม
 ัได้แค่ตัวผมคนเดียวราวนาอยู่เรื่อย ๆ, ักก็อยาก
 ัจะหลบตัวที่หลบไม่ลง, รู้สึกเหมือนมีใคร
 ัเอาไม้มาถ่างไว้. เจ้าเหล่านี้เดินว ากเพ่ง
 ักันสนกสนาน, บางตัววิ่งเข้าไปพอกับชายสาว
 ัทมิฬก็ นั่น อย่างเงยขมกขไม่ไ้ ยืนเสียงเซย.
 ัสักครู่ผมแลเห็น ‘พระเจ้า’ ของคุณมา
 ัปรากฏอยู่กลางกองไฟ, และดูเหมือนจะเอย
 ักับผมว่า ‘นั่นนะ, เจ้าอันส, เจ้าจงออก
 ัไปให้พ้นที่นี้เสียโดยเร็ว. เจ้าไม่ใช่ศรีวิเคียน,
 ัอันอยู่จะโดนเผาทั้งเป็น คายอย่างไม่ว่าเกิด !’

“ผมได้ ฟังดังนั้น ก็ขวัญหนีหิ้นใจไม่ติด,
 ัวิ่งขตา, ปาก, รุม, แผ่นพวคออกมายัง
 ันอกโดยเร็ว. มานั่งรอย่ตรงนี้เป็นนานสอง
 ันาน. ให้อายซีกรัย, มันรู้สึกโผล่พิกล,
 ันึกว่าจะถูกเวรหนาทักชกหลุมฝังคุณกับนายคำ
 ันั้นเสียแล้ว. ผ่าละนะ, คุณรบคายมากว่าวัน
 ัต้องไม่ใช่เพราะสิ่งอื่นนอกจากอุปสัดักชีกาลิ.
 ัผมออกนยถนชกคองกระ.”

ข้าพเจ้าหัวเราะเบา ๆ แล้วตอบว่า,

“ฮันต์, แกเป็นมนุษย์ประหลาดพิลึก, ซอย
เขาไอ้เรื่องบ้า ๆ เป็นไปไม่ได้ มาพบเสมอ.
คนแก่กับเขาไปเต็มที, แกจะเอาสมองทโหน
มาจำไค้ละ ไอ้ฤทธิแฉลกลอชอลันแหละทำ
ให้แกแลเห็นไปต่าง ๆ นา ๆ. กันไม่เชื่อแฮะ!”

“ผมก็จริงแท้, ” ฮันต์ว่า, “แต่
ผมไม่เมา! ไม่เมาเกิด! ผมจำได้น้า, คุณยาส
พทไช้, แลเห็นกับตาเทียบวนา. นัยงเหลอ
อกขวกทหนง, คุณจะเอาข้างใหม่ละครัย?
คุณอยากทว่าผมล้ม, ผมก็จะล้มมันเสียให้
เกลยงจะไค้ล้มมันให้มากกว่าน!”

ข้าพเจ้าหัวเราะอย่างรำเริง, ไสคอเจ้า
คัททชัคักยากออกเดินทศตรวมยงทพท. เวลา
นั้นฮัมสะโลโปแกสกำลังนั่งขวางประตูเคยอยู่,
แหงนหน้ามองคัททงพาวอย่างสติลย.

“ก็โอเวนนิ่ง, ฮัมสะโลโปแกส,” ข้าพเจ้า
เอ่ยทักเป็นคำแรก, แล้วยกคานนั่งอยู่ตรงหน้า
ฮัมสะโลโปแกสมองคัทอย่างแปลกใจ.

“ก็โอเวนนิ่ง, ท่านผู้—ระวัง—คลอก—กัน”
ขุนซูลตอบ “ให้ตายชั, นึกว่าท่านจะเสีจ
เสียแล้ว. นามยงไค้กันชั?”

ข้าพเจ้าเม้มริมฝีปากนั่งคึก, ไม่รู้จะตอบ
อย่างไร. ในทศคัทฮัมสะโลโปแกสก็ถาม
ชนอก.

“ท่านมะคุมารัน, เป็นยงไค้ข้าง, ท่าน
เห็นอะไรม้าง?”

“ก็แกละ, ฮัมสะโลโปแกส?” ข้าพเจ้า
ยอนถาม “แกเห็นอะไรม้าง? คินแลเห็น
แกนั่งคาปรีเหมือนยงจะระหลย. วิญญาน
ไปเมืองผีสนกค้อยหรือ?”

ขุนซูลเคียวปากเปล่าในท่าตรอง, เหลือย
ชนอกทหน้าข้าพเจ้าแล้วค้อยว่า,

“มันพิลึกละ. ยงจะเรองวัง ๆ ทักยว
สนกคัทสนก, ล้ายากกล้ายาก. ข้ารู้ตัวเหมือน
จะหลย, หลังคามันหนักชอยกล. พอสักคร
ก็รู้สึยงจะถูกลโยนชนไปชนพัว, ลอยลัว ๆ

เรวยงกว่าลชน. ข้าลยอยูนานทักเกยว,
แลวกม้างทแห่งหนง, แลคไม่เห็นม้ค้ำ
ว่าจะอย ในแผ่นดินรำนเลย. ข้าเดินงุ่มง่าม

อยประเคียวทหนง, ยงไม่ทันระทกลงใจว่า
อย่างไค้แลเห็นไอ้ทมิฬโคว่งคูปริยของข้าเจ้า
มันล้มสยว่า ‘ผู้—เขย่า—โลก’ เป็นชาติ

ซูล, มันชองทยงอยคนทหนงชช บาลิกา
ค้อมแม่ของชานแหละ!” ครวงฮัมสะโลโป
แกสทยกลนน้ำลาย, หันมองไปรอบ ๆ ค้วย
ความระวังระไว, “เมื่อข้ายงเล็ก ๆ ไค้อาลัย
พ่อโมโยธัมชเรอยมา ข้าคองเล่าเรองของ
มันให้ฟังสักเล่านอยก่อน. เจ้าทมิฬทมิ

พ.ศ. ๒๔๗๐

อัสตินเทวี

ชื่อว่า 'ผู้-เขย่า-โลก' นั้นถูกพ่อไม่ไป
ล้วยคัยขึ้นหัวเสีย. ข้ากไม่กลัวจะ ได้พบกัย
มันอีก, เลือดคูรวานแหละได้มีโอกาสดังไป
เขย่มมันถึงในนรก. ถึงหากว่าเลือดมันและ
เลือดข้าจะมีค่าเคียวกันอยู่ก็เด็ก, เมื่อนั้น
เป็นประกาย กัยข้า, ข้ากจะต้องฟาดกัยมัน
เรื่อยไป, จะเป็นทีไหนก็ได้ทั้งสิน. ข้าขย
อินโกส้อย่างกระตือรือร้น, เข้าพอกกัยมันอย่าง
คลุ้มขอร. เวลานนั้นรู้สึกเหมือนมีชีวิตอยู่
บนแผ่นดินนี้, ความเคียดแค้นของข้าไม่เจอน
ทางหายไป, มันฆ่าแม่ของข้าได้ดังค
นั้น, ข้าไม่ลืม! ร้ายไปกว่านั้นมันยังอาจ
ทำลายล้างผลาญพวกดังกัน เสียด้วย. ให้
ตายซี, ข้าแค้นไม่หาย, เคยฟังไว้ว่าดัง
ตายก็ขอให้พมมันให้ ได้เด็ก. ข้าจับหัวมัน
ได้, ตบหน้าเสียด้วยกำปั้น, บอกให้มัน
หยิบโล่ที่ห้อยมีดขึ้นมาสู้ กันใหม่."

"แล้วไง ?" ข้าพเจ้าขัดจังหวะ.

"มันชอบกล ท่านมะคุมะฮัน." ขุน
ซูลตอบ. "ข้าแรกก็จับหัวมันตีก, แต่สักคร
ก็เหมือนข้ากำลังก้าวอากาศเข้าเต็มกำ, ไม่

ถูกตัวได้ มันเลย. เจ้าคู่ปรายหันไปพดจา
กัยนกรบคำอีกคนหนึ่ง อย่างอารมณ์เย็นคล้าย
กัยว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นเลย. ข้ามองไปค,
พทใช่! นึกว่าใครที่ไหนมา, เจ้าฟากนั่นเอง!
ข้าจะเล่าให้ ฟัง. เมื่อครั้งกษัตริย์ถึงงาน,
พี่ชายได้ 'ผู้-เขย่า-โลก' นั้นแหละ, ข้า
แสดงตัวเป็นสัตรูกัยมันเต็มที, ให้อภัยกัน
หลายพัก. ในที่สุดข้าก็ฆ่าได้ฟากมันเสียจน
บอกเขาโกสท์แมนเทน (วิชแมนเทน).

"เวลานั้นข้าได้เห็นเจ้าฟาก กำลังเล้า
เรื่องราว ทพนุด กัยข้าจนถูกส่งมา เมื่อนนรก.
เจ้าสองคน คุยกกัน อยู่ครู่หนึ่ง ก็หายไ้เฉย ๆ.
ข้าก็นั่งจ้ง, ไม่รู้จะตามมันไปทางไหน.
อีกครู่หนึ่ง, มีชาวสีกาเดินมาที่ใหญ,
ข้าฟังคำพูด, จำได้ว่าเป็นเจ้าถึงงานคนหนึ่ง
ละ! ฮะ, ฮะ, ข้าก็นึกว่ามันคงใช้มีด, คง
จะยังจำได้ว่าข้าเห็นแหละพร้อมด้วยพ่อไม่ไปได้
ประหารมันเสียจนวิชแมนเทน, ส่งวิญญาณ
อันระยำของมันมาลอยอยู่ในเมือง. พอมัน
เห็นข้า, ก็ชักกระลือกระส่าย, นားพวาก
ถึงคมขวานอินโกส์แกล่สนั่นเอง. ฉะละละ,

๑. คู่ประวิติของ บาตีกา, แม่ของอัมมะโลโยแกส, และประวิติของโมโป, ในเรื่อง
"นาตาแม่ตอกพลับพลึง"

โศกโรหิต

กันย

ข้าก็ยังไม่อยากจะพบกับมันอีกนัก, แต่ขยับแล้ว
ขยับแล้วก็เข้าใกล้กันไม่ติดสักที, ไม่รู้
ว่ามันยังไถกัน. ประเดี๋ยวหนึ่งเจ้าก็งาน
เหลียวไปเห็นชาวผิวดำอีกคนหนึ่ง, จำได้ว่า
ชื่อ ซากา, ซึ่งมีเนื้อเป็นคนฆ่าเมื่อมิชชวลอยู่
ในโลกนี้. มันกรากเข้าแท่งด้วยกริชสั้น,
แล้วกระเหินหนีไป. ข้าคิดว่ามันคงยังกลัว
ซากาอยู่นั่นเอง.

“โอ้พวกนี้หายเขยไปอีกแล้ว, ยึดเคียว
กับเจ้าพวก ประโยชน์ตัวถล่ม ๆ ของข้า ปรากฏ
ขึ้นแทน. เจ้าจิกข้าอยู่ในนคนคนหนึ่ง. มัน
เคยปลกครองชนชาติชวาน, คือก่อนหน้าข้า
นั้นแหละ. โท้เคยลงมือกับข้าคราวหนึ่ง,
ซึ่งในที่สุด ข้าก็ฆ่ามัน เสียด้วยขวานของมัน
เอง. ท่านมะคุมาซัน, ขณะนั้นข้าออกใจเกิน,
มองดู เห็นแต่โอ้ หมายความว่า ถูกข้า ยันทัว มาทั้ง
นั้น. มันพากันมองดูเข้มน, แต่ละคนทำท่าทาง
เหมือนสิ่งที่โคตัวกะนอง ข้าขยับขวานคอย
ถืออยู่, นึกว่าถนัดเล่นหมาหมาก็จะลงกลัทธิ.
เจ้าพวกนั้นออกไขนอยู่แต่ท่า ๆ ไม่มีใครกล้า
แหลมเข้ามาเลย. สักครู่มีนักเลี้ยงชวานกัน
ไปทึมเมรียข้าง, ยาสูบข้าง, ไม่นักจะเสียดู
หน้ากับข้าเลย. ข้าออกเดินต่อไปอีก, ทั้งใจ
จะค้นหาพ่อโมไป, ตายจากกันไปนานแล้ว

ก็คิดถึงเหลือเกิน. จริง ๆ นะ, ท่านมะคุม
มาซัน, ข้าออกก็คิดถึงบุญคุณของแกไม่หาย,
ถ้าไม่ไถแก่แล้ว, ข้าก็คงไม่มาเป็นธัมสโร
ไปแกสธออินโกสยูนีหรือ.”

“แล้วพบใหม่เล่า ?” ข้าพเจ้าถามด้วย
ความกระหาย.

“พ่อโมไปไม่ได้ แวมมา ให้เห็น เลย.”
ขุนซูลพุกเศร้า ๆ “ข้าคิดว่าคงจะมาเกิด
เสียแล้ว. ข้าพบคนอื่น ๆ อีก—พบ—”
ตรงธัมสโรไปแกสทุกหนึ่ง, ปล่อยให้คำพูด
หายไปในลำคอ.

ข้าพเจ้าเขาได้ทันคิดว่า ทำไมขุนซูลจึง
ไม่กล่าวต่อไปอีก. โท้เคยทราบอยู่บ้างว่าธัมส
โรไปแกส มีสหะยกร่วมตายอยู่คนหนึ่ง,
ซึ่งเจ้าตัวเองไม่ยอมเอ่ยชื่อออกมาเลย, จะเป็น
ด้วยอาถรรพณ์อย่างไรก็ตาม. สหะยผู้นั้น, ธัม
สโรไปแกสให้สมญาว่า “พี่ชาย—ร่วม—โล
หิต.” นี่เป็นการให้เกียรติยศอย่างใหญ่หลวง,
และเป็นการหมายซึ่งใครก็เข้าใจได้ ๆ ว่า
สหะยผู้นั้น ย่อมจะเป็นสหะยสนิทสามารถ
ตายแทนกันได้. ดูเหมือนคนทั้งสองได้เคย
เข้าพิธีคัดเลือกสหายกันว่าจะรักกันไปจนกว่า
จะถึงกาลอวสานแห่งชีวิต. เมื่อครั้งกษัตริย์
ก็งานสั่งคนไปล่าจับธัมสโรไปแกสที่ออกเขา

พ.ศ. ๒๔๗๐

อิสญาเทวี

วิชฌมาน เทน, สะหาย^๕ผู้^๕นี้^๕ได้^๕เข้า^๕ช่วย^๕ยวและ
ล้าง^๕ชีพ^๕ฟาก^๕ควน^๕าย^๕กอง^๕ เสีย^๕ด้วย^๕ กระ^๕บอง^๕เหล็ก,
อัน^๕ได้^๕นาม^๕เทียม^๕ว่า “ผู้^๕—สามารถ^๕—ทุก^๕—น้ำ.”
นอกจาก^๕นั้น^๕ข้าพ^๕เจ้า^๕ยัง^๕ได้^๕ยิน^๕อีก^๕ว่า^๕ ชน^๕ซูล^๕รัก^๕

ผู้^๕หญิง^๕คน^๕หนึ่ง^๕ชื่อ^๕ **นาคาแม่ดอก**

พลับพลึง; หล่อน^๕เป็น^๕คน^๕สวย^๕, แต่^๕
ภายหลัง^๕ได้^๕ถึง^๕กาล^๕มรณะ^๕ ซึ่ง^๕ข้าพ^๕เจ้า^๕เอง^๕ยัง^๕
ทรา^๕ย^๕ไม่^๕ละ^๕เอย^๕.

ข้าพ^๕เจ้า^๕กระ^๕หยา^๕ขยา^๕ก^๕ฟง^๕เร^๕อง^๕ต่อ^๕ไป^๕, จึง^๕
กระ^๕เข้า^๕ให้^๕อัม^๕สะ^๕โล^๕โย^๕แก^๕ส^๕เล่า^๕ให้^๕ย^๕. ชน^๕ซูล^๕
อีก^๕ก็^๕อยู่^๕คร^๕หนึ่ง^๕ แล้ว^๕จึง^๕กล^๕่า^๕ว^๕า,

“ท่าน^๕มะ^๕ค^๕มา^๕ซัน^๕, ด^๕ก^๕ละ^๕, ข้า^๕พ^๕ย^๕พ^๕ชา^๕
ของ^๕ข้า^๕—พ^๕ท^๕ชา^๕ร^๕ก^๕เส^๕ม^๕อ^๕ช^๕ว^๕ิต^๕, เขา^๕ปร^๕าก^๕ว^๕่า^๕
ให้^๕เห็น^๕พ^๕ร^๕ม^๕ก^๕ว^๕ัย^๕ แม^๕่น^๕าค^๕า.....แม่^๕ค^๕อก^๕
พล^๕บ^๕พล^๕ึง^๕ท^๕บ^๕ึง^๕ค^๕ง^๕แย^๕ม^๕กล^๕ย^๕ อยู่^๕ใน^๕ห^๕ว^๕ใจ^๕ ของ^๕ข้า^๕,
ส^๕่ง^๕กล^๕ัน^๕ให้^๕ข้า^๕ไ^๕ค^๕ม^๕ ——เฮ^๕อ^๕! ——ค^๕ม^๕แต่^๕
กล^๕ัน^๕ ——ค^๕ม^๕แต่^๕กล^๕ัน^๕ค^๕อ^๕ก^๕น^๕ะ, ท่าน^๕มะ^๕ค^๕
มา^๕ซัน^๕! หล^๕่อ^๕น^๕ย^๕น^๕อยู่^๕เค^๕ียง^๕พ^๕ชา^๕, ส^๕อ^๕ค^๕ม^๕อ^๕
โย^๕ย^๕ไ^๕ล^๕่ง^๕ของ^๕เขา^๕, ทำ^๕ก^๕ิ^๕ร^๕ิ^๕ยา^๕ท^๕ก^๕ ๗ อย่าง^๕ซ^๕ึง^๕
ค^๕รั^๕ก^๕จะ^๕ฟ^๕ึง^๕ทำ^๕! ท่าน^๕อ^๕ย^๕, ห^๕ว^๕ใจ^๕ข้า^๕จะ^๕ท^๕ย^๕ค^๕ัน^๕
เส^๕ีย^๕ให้^๕ไ^๕ค^๕, ร^๕ู้^๕ส^๕ึก^๕เท^๕ม^๕อ^๕น^๕ว่า^๕มัน^๕ค^๕่อ^๕ย^๕ ๗ เล^๕อ^๕น^๕
ซ^๕น^๕มา^๕ร^๕ก^๕อยู่^๕ที่^๕ค^๕อ^๕ห^๕อย^๕. ค^๕น^๕ท^๕ัง^๕ส^๕ื่อ^๕ม^๕อง^๕ค^๕า^๕ก^๕ัน^๕
อย่าง^๕ค^๕ก^๕ค^๕ม^๕, ใน^๕อ^๕ก^๕เบ^๕ง^๕พ^๕อง^๕ก^๕ว^๕ัย^๕ค^๕ว^๕าม^๕ร^๕ัก^๕. ก^๕

แม^๕่น^๕าค^๕า^๕ส^๕ว^๕ย^๕ช^๕น^๕ม^๕าก^๕ท^๕เค^๕ย^๕ว^๕, จะ^๕ย^๕ม^๕ จะ^๕พ^๕ท^๕ก^๕
ง^๕าม^๕น^๕่า^๕ร^๕ัก^๕เส^๕ีย^๕ท^๕ก^๕อ^๕ย^๕าง^๕. ข้า^๕ย^๕น^๕ค^๕ล^๕ง^๕อยู่^๕ต^๕ง^๕น^๕,
ร^๕ู้^๕ส^๕ึก^๕เท^๕ย^๕ว^๕เท^๕ง^๕ใน^๕ห^๕ว^๕ใจ^๕ เป^๕น^๕ อ^๕ย^๕าง^๕ย^๕ิง^๕. น^๕ัน^๕
เป^๕น^๕พ^๕ชา^๕—พ^๕ท^๕ก^๕ร^๕ค^๕น^๕อ^๕เ^๕า^๕เล^๕อ^๕ค^๕ให้^๕ ข้า^๕ค^๕ม^๕. น^๕

เล่า^๕,แม^๕่น^๕าค^๕า, แม่^๕ค^๕น^๕ส^๕ว^๕ย^๕, แม่^๕ห^๕ย^๕ิง^๕ง^๕าม^๕
ค^๕น^๕เค^๕ย^๕ว^๕ท^๕ล^๕ง^๕อยู่^๕ใน^๕ห^๕ว^๕ใจ^๕ของ^๕ข้า^๕. มัน^๕ย^๕ิง^๕
แ^๕ล^๕ะ, ท่าน^๕มะ^๕ค^๕มา^๕ซัน^๕, จะ^๕ให้^๕ ข้า^๕ทำ^๕อย่าง^๕ไร^๕?
ค^๕า^๕ม^๕ใจ^๕หล^๕่อ^๕น^๕ซ^๕, ข้า^๕ไม่^๕ซ^๕อ^๕ซ^๕ัก^๕ใจ^๕หล^๕่อ^๕น^๕เป^๕น^๕อ^๕ัน^๕
ข้า^๕. ถ^๕ึง^๕ย^๕ิง^๕ใจ^๕ข้า^๕ก^๕ั^๕ระ^๕ว^๕ร^๕ัก^๕อยู่^๕จ^๕น^๕ว^๕ัน^๕ค^๕า^๕ย^๕—ค^๕า^๕ย^๕
แล้ว^๕ก^๕ย^๕ิง^๕ร^๕ัก^๕! ท^๕ก^๕ว^๕ัน^๕ ข้า^๕ไม่^๕น^๕ก^๕ว^๕่า^๕จะ^๕ได้^๕พ^๕ย^๕
ค^๕ว^๕าม^๕ร^๕เ^๕ิง^๕ก^๕ย^๕ี^๕เขา^๕ล^๕ย^๕ แม^๕่น^๕าค^๕า^๕ก^๕ั^๕น^๕ไ^๕ย^๕แล้ว^๕,
พ^๕ชา^๕ก^๕ั^๕น^๕ไ^๕ย^๕แล้ว^๕, เ^๕ล^๕ือ^๕แต่^๕ข้า^๕ค^๕น^๕เค^๕ย^๕ว^๕, อยู่^๕ร^๕ย^๕
ให้^๕ส^๕น^๕ก^๕ม^๕อ^๕. จ^๕ึง^๕ซ^๕! ข้า^๕ล^๕ม^๕ย^๕อ^๕ก^๕ว^๕่า^๕มัน^๕ส^๕ึง^๕เค^๕ย^๕ว^๕
เท^๕า^๕น^๕ท^๕น^๕ก^๕แ^๕ก^๕ค^๕ว^๕าม^๕ท^๕ก^๕ซ^๕ ใน^๕อ^๕ก^๕ของ^๕ข้า^๕——ส^๕ึง^๕น^๕ัน^๕
ก^๕ค^๕อ^๕การ^๕ประ^๕ละ^๕อง^๕ผ^๕ม^๕อ^๕ก^๕น^๕น^๕แ^๕ล^๕ะ!”

อัม^๕สะ^๕โล^๕โย^๕แก^๕ส^๕ห^๕ย^๕ค^๕ ห^๕ว^๕เ^๕ว^๕ะ^๕อ^๕ย^๕าง^๕ผ^๕ัน^๕ ๗,
ส^๕ัก^๕คร^๕ว^๕ง^๕ห^๕ัน^๕ก^๕ย^๕ิง^๕ด^๕ม^๕ง^๕ตาม^๕เค^๕ม^๕. ข้า^๕พ^๕เจ้า^๕
ส^๕ึง^๕เ^๕ก^๕เห็น^๕แ^๕ว^๕ค^๕า^๕เ^๕ม^๕ไ^๕ย^๕ด^๕้วย^๕ค^๕ว^๕าม^๕เค^๕ว^๕้า^๕ห^๕ม^๕อง^๕,
ชน^๕ซูล^๕ส^๕ึก^๕อ^๕าก^๕ค^๕ อ^๕ัน^๕เ^๕น^๕ ช^๕น^๕ค^๕ว^๕ง^๕ห^๕น^๕ง^๕.
พ^๕ล^๕าง^๕กล^๕่า^๕ว^๕ต่อ^๕ไป^๕ว^๕่า,

“ค^๕ว^๕าม^๕ร^๕ัก^๕ทำ^๕ให้^๕ค^๕น^๕ท^๕ง^๕ส^๕ื่อ^๕ง^๕ล^๕ม^๕ว่า^๕ค^๕ว^๕ง^๕เ^๕ย^๕อง^๕
ห^๕น^๕้า, ข้า^๕ก^๕่า^๕ล^๕ง^๕ย^๕น^๕ม^๕อง^๕ค^๕อ^๕อยู่^๕แ^๕ท^๕ย^๕ใจ^๕ระ^๕ว^๕ค^๕. พ^๕ข้า^๕
ก^๕ไม่^๕ย^๕ว^๕ร^๕่า^๕ด^๕น^๕า^๕พ^๕ค^๕ง^๕ข้า^๕, แม^๕่น^๕าค^๕า^๕เ^๕อง^๕ก^๕ไม่^๕ย^๕ริ^๕
ป^๕าก^๕ด^๕ึง^๕. โลก^๕ของ^๕ค^๕ว^๕าม^๕ร^๕ัก^๕มัน^๕เ^๕น^๕ช^๕่น^๕แ^๕ล^๕ะ,

โศกวิหิต

กันย

ใครได้เห็นก็เป็นที่น่าพิศวงตาเพลินใจแทน ข้า
ก็พยายามจะปลื้มขีติไปกับเขาเหมือนกัน, แต่
มันหึกไม่ไหว, ล้มไม่ไหว, ข้าหาญฆ่าคนได้—
—เอาชนะคนได้——แต่นำเจ็บใจ! จะเอา
ชนะใจเองสักครั้งก็ไม่สำเร็จ. ดูเหมือนแม่
นาคกำลังรำพึงถึงความหลัง — คือเมื่อครั้งพ
ข้าเข้าไปช่วยหล่อน ในถ้ำชาลาภาชีให้พ้นจาก
มือไอ้ คงกาน. ว่าที่จริง, หล่อนก็น่าจะรักเขา,
พข้าได้ทำคุณประ โยชน ให้หล่อนมากกว่าข้า
มากนัก.”

ข้าพเจ้าพยักหน้าข้า ๆ, คุกยาลันมา
ยักกลองสลับอย่างอารมณ์เย็น. อัมสะโลไปแกส
พยักพักถอนหายใจขณะหนึ่งแล้วกล่าวต่อไปว่า,

“ท่านมะกุมารัน, ความเป็นจริงข้าควรจะ
รู้สักปลื้มแทนเขาทั้งสองแท้ ๆ. แต่ไม่รู้ว่า
มันยังโง่กัน, ข้าก็ดืขีร่ สักตัวเหมือนเคลมไป
อีก, ในดวงใจอันเยือกเย็นและเหี่ยวแห้งของข้า
ยักนอเค็มไปด้วย ความ เกิดคทาต พลก พล่าน
กระวนกระวาย. ดกละ, ข้าเริ่มครอยจำด้วย
โทษะ, ข้าล้มเสียสิ้นว่า นั่นคือพข้า—พทข้า
รักเสมอชีวิตดีกว่าได้. แผลกแท้ ๆ, ไม่รู้ว่า
อำนาจอะไรมาเปลี่ยนหัวใจข้าเร็วเช่นนั้น. ข้า
วังตามคนทั้งสองไป, ร้องเรียกชื่อพข้าเฮ็คโร.
กูเขาไม่เอาใจใส่กับข้าเสียเลย, ย่นถอยกระของ

นั่งอยู่เหมือนหลักเหมือนคอ. ข้ายกอินทโกส
แกสขนสูง แล้วก็ทวกลงไปเต็มแรง. ข้าไม่
คงใจเลย, ไม่นึกเลยว่าจะมีเลือดเกินซึกไป
ถึงเพียงนี้.”

“แล้วยังไงล่ะ ?”

“พูดแล้วใจข้าสั่นพิกล. อินทโกสแกสของ
ข้าส่งเมถึง ลกส่ง ไป คงแก่ศิระะ ตลอดจนตัว.
ให้ตายสิ, แทนที่พข้าจะล้มผางลงอย่างไม่วะ
กึก, กลับยืนคูดประ จอประแจกับแม่น้ำคาต่อไป
อีก, คล้ายกับไม่มีอะไรเกิดขึ้นเลย. ร่างของ
เขาประภยกันตามเดิม, เลือกลักทพกก็ไม่แล
เห็น. ข้าย่นคิดงเหมือนดูลงสาย, ขวานจะหลก
มือเสียให้ไป.”

“พข้าก็มลงเกิดคอกพลบพลงย่นส่งให้แม่
นาคาคอทหนึ่ง; หล่อนยกขนคยอมอย่างชินหัวใจ,
แล้วก็กล่าวทยอยบุญคุณใหญ่โต. หล่อนช่าง
ไม่นกย่างว่ กรยาพรพรณมนเป็นของแสดง
หัวใจข้าแท้ ๆ. ที่หล่อนทำเช่นนั้นเห็นทีจะเยย
หยันข้าเล่นกระมัง? — หรือว่า หล่อนไม่
เห็นข้า? — ข้าเขาไม่ดูเลย !”

เสียงขุ่นซูลุสนรวคล้ายกับระรือให้. ข้าพ
เจ้าถลโธกลาสึกไฟพอกกลองสลับอีกครั้งหนึ่ง.

แล้วอัมสะโลไปแกสเยยต่อไปว่า,

“กูเหมือนว่าเวลานั้นข้าเคือกไปด้วยโทษะ

พ.ศ. ๒๔๗๐

อัสติกาเทวี

คนที่สองเกินหน้าออกไปทุกที, ข้าก็ไม่ได้กล
ละ, จึงไล่ตะโกนแข่งคำส่งกันไปอย่างขำเลิน.
ถึงแม้ว่าขวานจะทำอะไรเขาไม่ได้, ข้าก็เชื่อ
ว่าถ้อยคำของข้าพอจะทำให้เขาหัวโง่ได้. ข
สักรู้หนึ่งคนที่สองก็หายวับไปกั๊กตา, ปล่อยให้
ให้ข้าบนหมกแรงอยู่คนเดียว. ข้าบนพักเหนื่อย
อยู่ครู่หนึ่งก็ออกเดินอาละวาดต่อไปอีก, นึกว่า
เป็นค่ายก็ช่างมันเถิด, ทอกลาด้วยใจว่าชาติ
นี้หรือชาตินี้มาต่อ ๆ ไป คงจะไม่ได้อีกแน่
พลีพลังของข้าอีกแล้ว. ไม่นานนักแลเห็น
มนุษย์ ตัวกว้างสูงใหญ่ผู้หนึ่งเดินโผล่ตัวมา
แต่ไกล. พอเข้ามาใกล้ ข้าก็จำได้ว่าเป็นไอ
เรว ซึ่งข้าขึ้นคอกไปเมื่อสองสามวันนั้นเอง. ข้า
ทรงวิ่งเข้าใส่อย่างไม่มีอริ, นึกว่าคงจะได้ชิม
รสผลของมันเล่นให้สนุกเป็นครั้งที่สอง."

"อ้อ," ข้าพเจ้าครางเบา ๆ, "ยังงั้น
เขี้ยว? เห็นจะได้กลมขมกันใหญ่ขึ้นนี่!"

อัมสเตอร์ไปแกสสันก็รับ.

"เปล่าเลย, ท่านมะคุมะซัน. พอฉันเห็น
ข้าก็เข็ดหนีไปดิ, ตามมอยู่เป็นนานก็ไม่พบ.
ข้าเป็นเด็กคนแคระอยู่คนเดียว, เกินต่อไปอีก
ไม่นานก็พอยุ่ผู้หนึ่ง. ข้าก็ใจอย่างลิงโลก,
ดูเหมือนว่าฉันขมมกพิศุ ไม่ได้อ. ท่านมะคุ
มาซัน, ข้าพพแม่ของข้าแล้ว ดูเหมือนแม่แก่

ก็แลเห็นข้าเหมือนกัน, แต่คงทักขยักอกก็ไ
เป็นอย่างยิ่ง. เมื่อคราวแม่อังวาระนั้น, ข้ายัง
เล็กมาก, ยืนขาเดียวโตใหญ่กล้า, แต่ถึง
กระนั้น แม่ก็รักข้ายิ่งจำได้, ระวังระวังระว
ลยมาหาแล้วรับข้าที่หน้าผาก. ข้าก็ใจเ
อันมาก, แต่ชั่วในเวลาครู่หนึ่งต่อมาแม่ก็
หายวับไป, รู้สึกว่าแทบจะถึงหัวใจจากตาม
ไปด้วยที่เดียว. พอข้าขยับก้าวเดินต่อไปอีก
เท่ากึ่งสัณฐานแต่อกากว้างเปล่า, ตัวข้าย
ฮวลิ้ว ๆ ลงไป———ใจหายวับ!"

"พอเหลือบตาฉันก็รู้ สักคำว่ามานอนอยู่
บนแท่นไม้ภายในบ้านของราชันยิ๋วขวานนั้น. ข้า
เห็นท่านนอนเหยงอยู่ข้าง ๆ, ส่วนทิด (อัส
ติกา) นั้น กำลังทอดกาย พิงพระนัก เกาธ มงค
เราอย่างม ๆ คล้ายกับไก่ ตระคอนตลก อย่าง
พอใจ. ข้ารู้ สักเกิดคนแคระมาอีก, คงไ
จะล้างชีวิตเสียให้ได้, โลกจะได้เลิกมีการล่อ
หลอกลวงกันเล่นเสียที. คิดแล้วข้าก็ลุกขึ้น
โดยเร็ว, ถ้าขวานแน่นแล้วเกินท้อเข้าไปหา.
ทิดย่นขึ้น, ยืนอย่างเยยเยาะ, ทำทิดย่น
ผายไม่ประพจน์พจน์พจน์เสียเลย. พอข้าว
งถึงหัวล่อน ก็ท้อท้อดา พมพ่า, ซึ่งข้าพ
ไม่ออก, แล้วชวนมายังข้า. ท่านโศกนเอง
ข้าก็รู้ สักเหมือนมีภัย มารวยแซนไว้แน่น,

โกศโรหิต

กันย

จับข้าโยนออกมา นอนแรมอยู่ที่นี่
ใคร. เรืองของข้ามันมึนเมา. นำประหลาด
แท้ ๆ จะว่าจริงหรือปล่าว?”

ข้าพเจ้าก็มึนงงอย่างประหลาดกล่าวว่า,
“ฉันก็โดนเหม็นอย่างแถมเหมือนกัน,
สักทีว่ารสชาติมันอย่างไร. เชื่อว่าพระนางอัส

ธามะจะมิอำนาจทำให้เราแลเห็นไปต่าง ๆ นานา.
เมื่อฉันรู้สึกตัวนั้นก็ใกล้ของตามเชือกข้าง, เธอ
กลับทอขวามันเป็นความฝัน—แต่ฝันอย่างจริงๆ.
ฉันพบคนหลายคน แต่ไม่ยักได้พักหายใจได้
กัน. นี่เห็นจะเป็นด้วยคนที่ตายแล้วไม่สามารถ
คิดต่อกับคนเป็น — หรือ — ล้มคนเป็นเสียก็ได้.
ฉันก็ยังไม่ปลงใจเชื่อฉัน, คิดว่าเธออาจใช้
อำนาจจิตบังคับให้เราแลเห็นไปเอง, แต่ฉัน
แหละ, ก็ยังนับว่าเป็นของประหลาดอยู่ข้าง.”

อัมสเตอร์ดัมโยกสะบัดหน้า.

“ข้าก็คิดเช่นนั้น. ความจริงมันก็แปลก,
ซับซ้อนกว่านักเล่นกลมาก. ก็เหมือนกัน,
เท่ากับได้กึ่งของประหลาดครึ่งหนึ่ง.”

ข้าพเจ้าก็นั่งอยู่ครู่หนึ่งแล้วพบว่า,
“มันเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ๆ. ผ่าเถะ,
ได้ขโมยหาที่คนตายแล้วไปอยู่ที่ไหนเมื่อไรมัน
จะกระไรกันสักทีหนอ ?”

คุยกันอีกครึ่งหนึ่งเราก็แยกกันไปนอน. ก่อน

ออกเดินข้าพเจ้าก็กล่าวขึ้นว่า,

“นอนเสียให้สบายนะ, อัมสเตอร์ดัมโยก.
เราต้องพยายามสะสมกำลังให้มากที่สุด ที่จะ
มากได้. คิดว่าไม่พรั่งนัก มันจะมันคงจะได้ออก
เดินทางกลับ. ฉันไปนอนละ, ก็คืนนี้.”

๐ ๐ ๐

ข้าพเจ้า

เลยไปคู่อการ ของแม่
อินเซ, เห็นหล่อนนอนหลับอยู่คนเดียวอย่าง
สุขารมณ์. ข้าพเจ้ามั่นใจว่าหล่อนคงจะทะเลา
ในเวลาอันเร็วที่สุด, ทั้งนางคนพยายาลก็ยัง
บอกว่าเมื่อหล่อนรู้สึกตัว, ได้กินนมและ
กินอาหารได้เหมือนคนปกติ ๆ, ไม่มีอาการนำ
วิตกอย่างใดเลย. นอกจากข่าวที่เล่ามาแล้ว,
ข้าพเจ้ายังได้รับคำบอกเล่าอีกว่า แม่อินเซ
ออกตระคืนใจชอบกล, มีมองทรวงอยู่ห้องอย่าง
ฉุนเฉียวแล้ว ก็คุกเข่าพนมมือสวดมนต์ภาวนา
นกลิงพระเจ้า, เหม่มีงที่ขาคามลทินยอมของ
เรา. หล่อนทำเช่นนั้นทุก ๆ ครึ่งก่อนนอน. นอน.
ข้าพเจ้าก็กลับมากับพัก, ตั้งใจจะนอนเสีย
ให้เต็ม. ก็พยายามจะหลับหลายครั้ง, แต่
ตาแข็งคล้ายคมฆาตกรอย่างจัง ๆ, จึงตก
ใจออกมานั่งตากลมอยู่ที่ธรณีสัณฐาน. ข้าพเจ้า
จุกจิกสงสัย, ทอดตามองดูควาย ๆ เป็น
จำนวนร้อยพันบนท้องฟ้าอย่างสุขใจ, มีตัว

พ.ศ. ๒๔๗๐

อัสติมาเทวี

แมลงเล็ก ๆ ขึ้นไปมาว่อน, ขยับขยับกับแสง
เดือนนวลหรือเป็นแสงเรือง ๆ นานอย่างยิ่ง. เจ้า
พวกนกเค้าแมว, ค้างคาวพากันบินออกจาก
โพรงไม้ และซอกหลังคาคึก อันเหลือแต่โครง,
แลกลายกับสายประจักษ์นครโคโร.

ภายในวังนครโยธาทิยามราตรีอันสงัด
ข้างเยื้องเย็นจันทวิภาลัยกับนั่งอยู่ในย้าชา.
นาน ๆ ได้ยินเสียงสัตว์ร้ายเสียงกร้อง เคล้าไป
กับเสียงลมพัดลอคหุ้มไม้, ทำให้ยังเกิด

ความวิเวกวังเวงบังขึ้นเป็นทวีคูณ. ข้าพเจ้า
นั่งสยยาสน์อันสลักสลายน่า, พยายามทำ
ใจให้ชยชานให้มากที่สุดที่จะทำได้. ใน
สมองยังคงอยู่ไปด้วยควันของเหตุการณ์ที่ผ่าน
พ้นไปเมื่อครู่ก่อน. ข้าพเจ้านึกไม่ออก

เลยว่าจะพระนางอัสติมาใช้นานาวิชาให้น่าวิญญาน
ให้ประสพภาพเหล่านั้นได้อย่างไร. ที่เคา
ไท แค่นี้ ๆ ก็คือว่า อย่างน้อย เธอจะต้อง เป็นผู้
เจนต่อวิชาสะกดคงจิตคิดเป็นอย่างดี. ข้าพ
เจ้าเคยคิดอย่าง ช้า ๆ ว่าบางที เธอ จะไม่ใช่
มนุษย์ธรรมดาอย่างเราท่านกระมัง จึงคิดแต่ง
อาหารมากมายนัก. เมื่อหวนมานึกถึงความ
งามของโยหน้า, ผิวเนียนขาวนวล, ก็เพิ่ม
ความพิศวงกับเขยื้อนไปอีก. เธอคือใคร?

เป็นลูกเจ้าเหล่าใครที่ไหน? มีเหตุผลกล

ใดจึงตกมาอยู่ในท่ามกลางที่ปักษีอันแวกล้อม
ไปด้วยความก้นการครุ่น? ยัญหาเหล่านั้น
ข้าพเจ้าตอบไม่ได้เลย, ฉันก็ไปก็สมองแตก
เปล่า. เรื่องราวที่เธอเล่าให้ฟังอาจมีมูลจริงอยู่
บ้างก็ได้. เธออาจจะมาอยู่บนดั่งสองพันปี,
ไม่รู้รู้จักแก่เฉพาะราร่าง. แม้เป็นเช่นนั้นจริง,
ก็ต้องคิดว่าโลกเรามีของประหลาดลึกลึกลึอย่าง
น่าชวนคิด. สมมติว่ามนุษย์เราสามารถค้นพบ
คำพิชิตยวดยินแล้ว, โลกเราจะเปลี่ยน
แปลงไปอย่างไรบ้าง? แน่ทีเดียว, ย้าชาอัน
เจียวยสยงจักต้องกลายเป็นวิาสสถานงาม ๆ ไป
สิ้น. คนตายจะไม่มี, มีแต่คนเกิด! ท่าน
ลอง เดาซิว่าจะ เป็น ความสุข หรือ ความทุกข์
แน่?

ข้าพเจ้าไม่สามารถจะตัดสิน ยัญหาอันวก
เวียนเป็นรูปวงกลมนี้ให้เด็ดขาดไปได้, รู้ สึก
ว่าฉันนั่งคิดต่อไปก็คงสว่างเปล่า, พอเห็น
ว่าได้วิธอากาศขึ้นสบายพอแล้ว, ก็ลุกเข้ามา
นอน, สงบใจอยู่กว่าขยิบตาจึงหลับลงได้.

เมื่อรู้สึกตัวตื่นตระวันขึ้นส่งพยับลมไปแล้ว.
ข้าพเจ้าลุกไปอาบน้ำในสระหินเค็ม, เปลี่ยน
เสื้อเสร็จก็ออกไปเยี่ยมมิเนซ. ขณะนั้นหล่อน
ก็นอนแล้ว, กำลังนั่งอยู่หน้าบ้าน, มีกรรยา
อาการแหม่มชื่นผลึกว่าแต่ก่อนคนละคนทีเดียว.

หล่อนั่งร่ายคอกไม้ ส้มวงเป็นพวงยาว, พอเสร็จก็สวมคอตนเอง, ส้อมเสกให้เห็นว่ามีความสุขเหมือนเมื่อยที่แบล็กกลุฟ. ข้าพเจ้ารู้สึกขบขันอย่างขึง, แอบคอบุ๋นหัวหนึ่ง แล้วก็เดินเข้าไปหา.

อินชุกุลกลุขินโดยเร็ว แสดงกิริยาประหลาดก๊อคล้ายกับไม่เคยมารู้จักข้าพเจ้า. พระนางอัสมาโก๊กล่าวไว้ว่า หล่อนจะลมนเรือราวทั้งหมกนัยตั้งแต่ลูกเรซูลักพาเอามา. นี่อาจะเป็นจริงได้กระมัง?

ข้าพเจ้าถามว่าคอบุ๋นรู้สึก สะบายบ้างไหม, อินชุกอบว่า,

“กิดนัไม่ใคร่จะรู้สึกตัวกิดนั. นัคนพ้อออกเดินทางไบนานแล้วยังไม่เห็นกลัยลัทธิ. ไปล่าสัตว์ถึงไหนก็ไม่รู้. ทุกทีไม่เคยเป็นเช่นนเลย.”

ข้าพเจ้าเห็นได้ โอกาสจึงสำหวัว่า,
“ดิ้นเป็นเพื่อน ซอยพอกับ ยิดาเธอเป็นอันกั. มานักตั้งใจจะรัยเธอกลัยไป. คุณพ้อคอบอยู่ทางโน้นแล้ว.”

หล่อนตอบเยาๆ แล้วตอบว่า,

“แหม, กิดนัก็ใจจริง ๆ. กิดถึงคุณพ้อเหลือเกิน. อยู่ยงคล้ายากเต็มที. ทนได้เสื่อแซกอกก็จริง ๆ. กุท่านกรุณาต่อกิดนั

มาก, เราคงจะเป็นสหายสนิทกันต่อไปนะคะ. ทั้งแต่คุณแม่เสีย ๆ แล้ว, กิดนัมักจะถูกทิ้งอยู่คนเดียวอย่างนเสมอ. คุณพ้อเป็นคนมีงานมากไม่ใคร่อยุ่คิกบ้านเลย. กิดนัก็ใจโทเพือนคอบอกคนหนึ่ง.”

โกฟั้ง เช่นนั้นนำดาแทะทะโหลออกมาให้หล่อนเห็น. ข้าพเจ้าสกลไปนทึง, เห็นหน้าหล่อนแล้วคสมเพชเวทนาไม่ได. คุกกับหล่อนอยู่อกคัวหนึ่ง, ข้าพเจ้ากล่าไป. ขากลัยเละ แะเยมชูลักพงทะลาตึงส้อง, รู้สึกว่ากิดเอาเป็นหายขาดได้ก็เกยว.

ขณะทข้าพเจ้านั่งกินอาหารอยู่ณั้น, อันสนำคัวทาเมวียลลาลิเข้ามาหา. ทายิลแจ้งว่าได้รัยญูซาจาก พระนางอัสมา มาให้ จักคันทามและผืนตามไปส่งจนถึงขงใหญ่ซึ่งเราได้บุกฝ่ามาเมอครวก่อนคัวความยากแค้นแสนเชญ. ข้าพเจ้าคอบว่าขอให้รัยอัสลัก ๓ ชั่วนาฬิกาเพื่อได้กระเตรียมของ ให้พร้อมสรรพ.

พอถึงเวลานัก, ทายิลก็นำคันทามไม้ไผ่พร้อมคัวยคนแบกมาวรออยู่น่าระต. สังกคกเห็นพวกที่ถลือทอกลนถองระวังเหตุ ล้วนแต่เป็นนักรัย ซึ่งได้เข้ารัย อย่าง กล่าหาญ มาทั้งน. ทายิลชอกว่าพวกนี้จะไปส่งจนพ้นขงใหญ่ และถ้าเราจะต้องการให้ ไปต่อไป อีก กั ยินคั จะนำ

พ.ศ. ๒๔๗๐

อัสตินเทวี

แก่เด็กหญิงวิภาวาทกุล, ละล้าละลี้ดสารภาพ
ว่าถ้าเมื่อมันตรรายเกิดแก่เราอย่างหนึ่งอย่างใด
แล้ว, พวกเราจะถูกระหารชีวิตกันสนั่น. นี่
นับว่าเป็นความกรุณา ของพระนางอัสตินอย่าง
ใหญ่หลวง.

อย่างไรก็ดี, ถึงแม้จะไม่ใช่เพราะคำสั่ง
อย่างศักดิ์สิทธิ์ของพระนาง—ผู้ทรงอำนาจ,
เจ้าพวกนั้นก็จำต้องนำทางให้เราอย่างระมัดระวัง
ที่สุด. ทั้งนี้ก็เพราะพวกมันเชื่อถือว่าข้าพเจ้า
และอัมสเตอร์ดัม โปแลนด์ เป็นพระเจ้ามาจากสวรรค์
สามารถจะประหารชีพพวกเขาได้ง่ายๆเท่า
กับทำลายล้าง พวกมนุษย์ กันคน คลอกันถึง
ตัวเราเอง.

บิลลาลิแสดง ความเสียใจ ที่จะต้องจากกับ
เราไปจนตลอดชีวิต. แก่ว่าพรรคถึงการรบ
ระหว่างเรากับอัมสเตอร์ดัม โปแลนด์ให้ฟังไม่หยุด

หย่อน, บอกว่ามันช่างตลกตลกใจ ไม่หายเลย.
ในที่สุดความลึกซึ้งของพระลัทธิจากข้าพ
เจ้า. ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะให้อะไรที่จะ
สม, ผลที่สุดก็ควักกินสอคำให้แท่งหนึ่ง คา
เผ่ายี่สิบปีเป็นอันมาก, คุณล้าย ๆ กับไกร

ของวิเศษเสียเต็มประดา. ความจริงแก่กับ
ระคนกัน, เพราะ ใน ท่ามกลาง แผ่นดินอัน
กว้างขวางเปล่าเปลี่ยวเช่นนั้น, สักกับแก่กับไคพ
กินสอคำกับเขาสักแท่งหนึ่ง.

ข้าพเจ้ารู้สึกตัว เหมือนมีอำนาจชนิดหนึ่ง
มาสิงหัวใจ, ทำให้มันกลืนคนใคร่ ผิดกับ
เมื่อสองสามชั่วโมงก่อน. ข้าพเจ้าขึ้นกวาดคา
บุโยราณวัตถุอันรกรุงรังหักพัง เหล่านั้นเป็นครั้ง
ใหญ่. พยายามถ่ายเอาภาพเหล่านั้นบรรจุไว้
ในสมองเป็นครั้งสัปดาห์, เชื่อว่าตลอดชีวิตก็
คงจะไม่มีโอกาสมาได้เห็นอีกแล้ว!

จบบทที่ ๒๓

จบในตอนหน้า

เด็กเจ้ากรรม

ของ

นายทวี มหาเปารยะ

วันที่เรานี้เกิดขึ้นเป็นวันที่ ๑ เดือนเมษายน
พระพุทธรูปที่วัดทองพันสี่ร้อยเจ็ดสิบ (วันเงิน
เดือนออก) ข้าพเจ้า — นายรัตน์ รัตนานนท์
— เกิดมาเข้าหนัก แต่ตัวและใจไปลิว ออกมา
จากที่ทำงาน ทั้งใจจะโผล่ไปกินขนมอะไรต่อ
มิอะไร เล่นแถวถนนพาหุรัดก่อนกลับบ้าน พอ
เลี้ยวหัวมุมถนนพาหุรัดก็พบบ นายร้อยตำรวจตรี
สวัสดิ์ เพื่อนสนิทที่รัก คนหนึ่งของข้าพเจ้าเข้า
สังเกตท่าทางแก่กระเข้าออกกะหนัก ๆ และ
เวลาเดิน ตัวก็ ซัก จะปลิว ๆ ทำนองเกี่ยว กับ
ข้าพเจ้าอยู่เหมือนกัน

แกวิ่งทักขึ้นก่อนว่า “แฮ้ยขนิบเยอร์
รัตน์”

“แฮ้ยขนิบเยอร์” ข้าพเจ้าตอบ “นี่
เกาะไปไหน?”

สวัสดิ์ “ก็เดินเรื่อย ๆ มาชมอะไรต่อ
อะไรเล่นยังงั้นแหละ”

ข้าพเจ้า “ชมอะไร?”
สวัสดิ์ “อ้อ! ทุกอย่าง สิ่งโดยของ
เออ และอะไร ๆ เออ ก็แหละ?”

ข้าพเจ้า “เหมือนกันซี แต่กันออกจะ
ชอบชม สิ่ง มากกว่าของ”

สวัสดิ์ “ใจก็ว่ะกัน”

ข้าพเจ้า “งั้นมาเดินกลับไปด้วยกันละ”

สวัสดิ์ จึงทวนกลับ เดินย้อนไป พาหุรัด กับ

ข้าพเจ้าอีก เราเดินชมอะไรต่ออะไรเล่นตาม

สยาม วันนั้น ถึงต่าง ๆ ออกจะมีหน้าตาผิด

ปกติ ซึ่งคงจะเนื่องด้วยเป็นวัน “เปย์เคย์”

นั้นเองเป็นปฐม

พอเราเดินเกรงไปถึงตอนหน้าห้าง เค. โอ.

ยามา ถึง ห้างก็ก้าวเท้าออกมาจากร้านขาย

ผ้าร้านหนึ่ง ถึง นึกคิดอะไรถึง ท้ายว่า

เกล็ด ๆ ในหน้าขาวหมกคพปรากฏผ้า

เป็นราศี แต่ตัวคงแตกกระชากออกเท้าอย่าง

พ.ศ. ๒๔๗๐

เต็กเจ้ากรรม

กระทึกกระทึก เหมาะเจาะยิ่งนัก

ตั้งนั้นเกินมากยิ่งเท็กหญิงเล็ก ๆ หน้าตาละม้ายคล้ายคลึงกันคนหนึ่ง (ซึ่งคงจะเป็นน้องสาว) พอเราเดินสวนกัน มือเจ้ากรรมของสวัสดึก “พะเอิน” ไปยัก ห่อผ้าที่ ตั้ง นั้น ถลอกกลง สวัสดึกก็มึนงงให้ พลังขอโทษขอโทษเสียเสียงขรม

ปรากฏว่า ตั้ง นั้นก็มีมรรยาทอันงามสมกับที่มีลักษณะสวยเหมือนกัน อดโยนให้ สวัสดึก โทษทันที สวัสดึก เห็น โชครถราแก่คนดังเพียงนั้น จึงรีบฉวย โถกาสซออันผูกทำการแก้ตัว โทษอย่างถนัดต่อหน้าให้แก่ ตั้ง นั้น ซึ่งปรากฏว่า นอก จาก จะมีลักษณะ สวย และมรรยาทงามแล้ว ยังมีใจเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่ง อดไล่ตบหนักรวย กล่าวคือ ยอมอนุญาตให้ สวัสดึก หอยห่อ กระดาษนั้นตามหลังไปตามประสงค์ สวัสดึกลอยหันมาหาคำกับข้าพเจ้าทีหนึ่ง ข้าพเจ้าเคยเดินเที่ยวกับแกมาหลายครั้งแล้ว จึงรู้ดี และแกล้งทำเป็นเดินทอดน่องตามไปเสียห่าง ๆ

ตั้งนั้นพาสวัสดึกเดินเข้าร้าน โนนออกร้าน น อยเป็นเวลาช้านาน แต่สวัสดึกจะได้แสดงอาการปรีชาไวว่า รู้ ลึกเขย หน่ายหรือ เหน็ด

เหนื่อยแต่สักนิดก็หาไม่ อันที่จริง ข้าพเจ้าก็เห็นใจแกอยู่บ้าง ใครเลยจะรู้สึกหนักเหนื่อยเมื่อยของซุกกักอันโอชะรส เช่น ตั้ง อันลอลกษณณ์นั้นเกินหน้าหน้าอยู่? แต่ข้าพเจ้าเองรู้สึกเมื่อยเต็มทน เพราะ ไม่มีความหมายเหมือน กับสวัสดึก จึงได้หยุดยืนคอยเขาทั้งสองอยู่เสียหน้าร้านแฉวงนั้น

คอย—คอยอยู่เป็นเวลานาน ใจ แก่คอยจะ ๖๒. ๓. แล้ว - ตั้ง นั้นก็ยังซอ ซอชิง ไม่เสร็จจนข้าพเจ้ารู้สึกเขย อดกระซอกสวัสดึกกลับมานก่อน ก็พอดิเห็นเขาทั้งสองของพระร่วง พะร่วงพากันเดินไปทรงย่นครคนหนึ่ง ในรถ มีสุภาพบุรุษชายเฝ้ากลางคนผู้หนึ่งนั่งอยู่ ข้าพเจ้าเห็น ตั้ง นั้นเข้าไปพุดอะไรกับบุรุษผู้นั้นสองสามคำ แล้วก็เห็นผู้นั้นแยกหมวกให้ สวัสดึก คอยสวัสดึก ทำหน้าเหย ๆ ยกมือขึ้นกระทำความเคารพคอบ แล้ว ตั้ง นั้นก็ไหว สวัสดึก สวัสดึก ้วยคำนับออกครึ่งหนึ่ง ครั้นแล้วรดย่นครก็คอย ๆ เคลื่อนที่ออก ทิ้งให้สวัสดึกยืน แลตามันยืนคาค้างอยู่ ข้าพเจ้าสาวเท้าเดินเข้าไปยังที่ ๆ สวัสดึกยืนอยู่ พอรดย่นครเลยหัวมุมถนนบุรพา ตั้ง นั้นก็หันมายมกับสวัสดึกอีก สวัสดึก ยมคอบอย่างแฉ่ง ๆ คำนั้นคอบ ให้ อีก

นายท้าว มหาเปารยะ

กันย

ควรหัน

เสีย

พอรถเลี้ยวไป ข้าพเจ้าก็ถึงตัว สวัสดิ์
สหายข้าพเจ้าเซกกาย มาปะทะ กับหน้าอกข้าพ
เจ้า แล้วถอยถอยออกมาออกกระพือพัดตัวเอง

ข้าพเจ้า “แฮ! เป็นอะไร?”

สวัสดิ์ “เอนลม”

ข้าพเจ้า “ฮึ! — ทำอะไร?”

สวัสดิ์ “รู้ไหม นั่นใคร?”

ข้าพเจ้า “ผู้หญิงนั้น? ใครจะไปรู้

ลูกสาวตาแก่นั่นกระมัง”

สวัสดิ์ “ลูกสาวกระมังอะไร เมีย”

ข้าพเจ้า “ฮ่าว!”

สวัสดิ์ “พระ—ผู้สาวอะไรก็ไม่รู้ เก๊กที่

เดินตามหลังหล่อนมานานี้แหละ ลูก”

ข้าพเจ้า “แล้วกัน!”

สวัสดิ์ “ซิ ซิ หลงถือห้อยของตามเสีย

เป็นนานสองนานไม่ยกกระรู้ อายาทัวแท้! พอ
จนรถยนต์ขจรจะหันมายิ้มเยาะให้ อีก ชวย
จริงแฮะ!”

ข้าพเจ้ารู้สึกขุ่นในใจ “ท่าแท้”
ของเพื่อนเป็นอย่างยิ่ง สวัสดิ์เองก็คงจะรู้สึก
ขุ่นน้อยอย่างมิใช่น้อย เพราะเห็นเขาเดินม
กุ่มม้อย ประเดี๋ยวๆ ก็ หัวเราะ กก กก ใน ลำคอ

เราเดินไปมาอีกสองสามเที่ยว สวัสดิ์
จึงพึมพำว่า

“กันซึกหิวกระหิวๆ แล้วแฮะ แกล้ง?”

“เหมือนกัน”

“งั้นไปหาอะไรกินกันเถอะ”

“ไปก็ไป ที่ไหนล่ะ?” (วันนั้นข้าพเจ้า

เอนอัน ไม่ค่อยนึกถึง)

“เสียมเกยเหลว? วันนั้นใหม่ ไปหา

อะไรเย็น ๆ ค่ะเล่นแก้เสียใจ และฉลองศก

ใหม่กันบ้าง เป็นไง?”

“ตกลง”

สวัสดิ์เรียกรถลากมาคันหนึ่ง เมื่อได้

ตกลงราคากันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ขึ้นนั่ง มุ่ง
ตรงไปยังภัตตาคารซึ่งได้ชื่อนามแล้วนั้น

◎ ◎ ◎

เราเลือกได้ โต๊ะทางมุมห้องภายในตัวหนึ่ง
แล้วเริ่มสั่งกับข้าวกาวปลา กินกันอย่างอิ่มหนำ
สำราญ ส่วน อะไว ที่สวัสดิ์จะมาดื่มเล่น

นั้น ก็กลายเป็น ดื่มจริงๆ ไป เพราะ
เราทั้งสองช่วยกันดื่มเสีย คนหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๗
แก้ว ซึ่งทำให้เราทั้งคู่ต่างรู้สึกหน้าชาขึ้น
ยิ่งตามวิสัยแห่งฤทธิ์ของ “อะไวเย็นๆ” นั้น

พ.ศ. ๒๔๗๐

เด็กเจ้ากรรม

ขณะนี้ ข้าพเจ้า พระอินทร์เสวยดาขนมอง
กระเจกษายานใหญ่ซึ่งแขวนอยู่ตรงหน้า พลัน
ก็ถึงซึ่งความคลั่งพองเพรียกโดยทันที คิดว่า
ข้าพเจ้าเห็น :—

เจ้าหล่อนได้เสด็จสู่โลก นุ่งชั้นดีเขียว รัย
กับสีเสื่อ และลา ๆ ลา ๆ ลา ๆ รวมความ
ว่าหล่อนแต่งตัวอย่างไม่ผิดกั น้อยกับสุภาพ
บุรุษอายุเกินกลางคนกับเด็กชาย อายุประมาณ
๖ ขวบ หน้าตาน่าเอ็นดูคนหนึ่ง ที่ข้าพเจ้า
เพิ่งสังเกตเห็นช้านั้น ก็เพราะว่าโต๊ะของเรา
ตั้งอยู่ลึกเข้าไปทางมุมห้อง ทั้งข้าพเจ้าก็นั่ง
หันหลังให้ โต๊ะที่เขานั่งกันอยู่นั้นด้วย

เจ้าหล่อนผู้มั่งคั่งหาญกล้า แกร่งกล้า ถึง
กับสามารถทำให้ข้าพเจ้าง่วงงวยไปได้ ชั่วขณะ
หนึ่งนั เป็นหญิงสาว สวยที่สุดที่ข้าพเจ้าได้
เคยพบเห็นมา หล่อนสวยจริง ๆ—สวยกว่า
จะหยากลงมาจากสวรรค์ ! แต่ส่วนไหน ๆ
ที่จะมาสวยและเก๋เท่านั้นช้านั้น ไม่มีที่ละ
ท่าเธอ !

ข้าพเจ้าสีก สิวสีก ให้หล่อน แต่เพื่อน
ข้าพเจ้าชำเลื่องตาขนมองก็ปรากฏด้วย แล้วก็
เขื่อนหน้าหน้า พลางกล่าวว่า “ของแก รัตน
แก่เห็นไหมนั่นหล่อนมากะใคร เก็กก็ไม่ได้
หรือ ?”

ข้าพเจ้า “จริง แต่คงไม่ใช่เป็นลูก
หล่อนอย่างแน่นอน ผู้หญิงสาวสวยพรรค น
จะมีผิวแล้วไม่ได้เป็นอันชาก !”

สิวสีก “เชิญแกเถอะ กันเช็กแล้ว—
เช็กจนตาย”

สักครู่หนึ่ง ข้าพเจ้าเสวยดาขนมอง
กระเจกก็ พระอินทร์ก็เงยหน้าดูกระเจกนั้น
มายังเหมือนกัน

คาตอคาตอ !
หัวโ ข้าพเจ้า หยด ทำงานไป สามวินาที
เต็ม ๆ !

นี่ข้าพเจ้าลงไปหรือ ? ข้าพเจ้ากำลังนั่ง
อยู่บนโซฟาเล็ก ๆ เกือบเหลา ในกรุงเทพ พระ
มทานคร หรือว่ากำลังลอยขมนางฟ้าแห่ง
พิมานฉิมพลีอยู่ ? ใบหน้าเขื่อน ๆ ควเขื่อน
นัยน์ตาเขื่อน ๆ รุมกเขื่อน ๆ ปากเขื่อน ๆ คาง
เขื่อน ๆ จะเป็นสมัยที่ของสีกก็เกินเกินธรรมดา
ซึ่งมีไชนางเทพธิดาพระธิดาทั้งนี้ให้ทะเล
หรือ ? อ่า ! แม่เทพธิดาผู้ทรงโฉมอันเลอ
ลักษณะของข้าพเจ้า

ขณะนี้ สิวสีก คงจะ โท่เคื่อนให้ ข้าพเจ้า
ระวังรักษาวิชาหรืออะไร ๆ เก็กกันนี้ เพราะ
อาการ กระสับ กระส่าย ของข้าพเจ้าออกจะพา
กฎแก่กันอื่น ๆ อยู่บ้าง แต่เมื่อเห็นว่าโรค

นายทวี มหาเปารยะ

กนิย

ของข้าพเจ้า หนักเกินที่จะแบกด้วย ขนาน
อ่อนๆ ได้ จึงยกขึ้นรองเท้าขึ้นหนาๆ ขน
แล้วจะทยอยบนปลาย รองเท้าข้าง อันเบาบาง
ซึ่งมีเท้า ข้าพเจ้าอยู่ข้างในนั้น อย่างไม่มีผู้จะ
เขานัก

ข้าพเจ้ากำลังสติไม่อยู่กับตัว พอรู้สึก
เช่นนั้น ก็รู้สึกเขยื้อนขยับตัว เกาของตนอยู่
หงายหลังทิ้ง แล้วร้องออกมาอย่างสุดเสียงว่า

“โอ๊ย!”

ทุกคนเหลียววกกันเป็นตาเดียว! ถ้าหาก
ข้าพเจ้าและสวัสดิ์ มิได้มีเชื้อสายกับความอาย
ขนานที่ตกสกปรกในโลก คือ “อะไรเย็นๆ” นั้น
เข้าไปจนเพียบอยู่แล้ว ก็คงจะได้ลุกขึ้นจาก
โต๊ะ รับชำระเงินให้เจกแล้วชนรถกลับบ้านใน
บัดนี้เอง แต่ในสภาพเช่นที่เรากำลังตก
อยู่นี้ เรากลับเห็นมันเป็นของที่ไม่ผิดไปจาก
ธรรมชาติเสียเลย ข้าพเจ้าไม่ลงมือเกาของตน
แล้วนั่งลงทำเป็นกินข้าวต่อไปอย่างหน้าเฉยตา
เฉย มิใช่ใครจะจ้องให้แก้ตัวอะไรทั้งนี้
เป็นไร

ส่วนคนอื่นๆ เมื่อเห็นเราลดว่า การที่ข้าพ
เจ้าตกลงจากเก้าอี้ และตะโกนออกไปอย่างถึง
ว่า “โอ๊ย!” ในสาธารณสถาน เช่นไฮเต็ล

เซียมเกียเหล่านี เป็นของธรรมดาที่สุดใน
โลก และแกล้งทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้เสียเช่นนั้น
ก็เลยหมกความสนใจตามไปด้วย และก็มี
หน้าลงรับประทานอาหารต่อไปตามเดิม แต่
ยิ่ง — มียออีกคนหนึ่ง ที่ยังไม่ลดการกระทำ
ของข้าพเจ้า ผืนนคอหล่นใน ท่านคงจำได้
ว่าเมื่อขณะที่ ข้าพเจ้าร้อง “โอ๊ย!” ขนนั้น
หล่นกำลังมองข้าพเจ้าอยู่ จึงเป็นคนๆ เกียว
ที่ล่งรู้ ถึงสาเหตุแห่งอุทธาน อันน่าตกใจ ของ
ข้าพเจ้า

พอข้าพเจ้างยหน้าจนมองกระจก ก็สย
ตากับหล่นอีกครั้งหนึ่ง หล่นอ้อมมม! ฮา!
ท่านที่รักและเคารพทั้งหลาย เกิดมาตั้งแต่
เล็กก็มิใหญ่ ข้าพเจ้าไม่เคยโดนนักใดเล่นเลยว่า
อาการอ้อมของใครในโลก จะงามได้ดังเพียง
นี้! หล่นอ้อมอ้อมมีปากน้อยๆ พอให้เห็นไร
ฟันอันขาวสะอาดประดุจไข่มุกก็ และยามที่
หล่นอ้อม นัยน์ตาอันคมกริบก็ — โอ๊ย!

ข้าพเจ้าเหลือที่จะพรรณานาคความสยของหล่น
ให้ไกลกับแม่แต่กะผัด หนึ่งแห่งความจริงใด!
ผู้ที่ได้เคยเห็นหล่นอ้อมมมเท่านั้น จะเล็งรู้ ได้ว่า
ยมนนสยและมีอานภาพแรงกล้าเพียงไร!

ข้าพเจ้าทำอะไรหรือ? ดังได้กล่าว

พ.ศ. ๒๔๗๐

เด็กเจ้ากรรม

แล้ว ขณะนั้นเป็นเวลาถึง “๗ แก้วแห่งอะไร
เย็น” เข้าไปแล้ว ในปรโลกภาพข้าพเจ้าเป็น
คนที่ซื่อสัตย์และสงวนสงี่ยมเป็นปกติ แต่ใน
คราวที่ออกจากสภาพนั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็กลับ
เป็นคน หนึ่งที่ด้าน และ ไม่ สงวน สงี่ยม พ้นไป
เหมือนคนอื่น เพราะฉะนั้น จึงได้เกิดภาระทำสิ่ง
ซึ่งได้กระทำต่อไปนั้น

ข้าพเจ้าก็ด้วย “อะไรเย็น” นั้นฉัน ซื่อ
ไปทางกรรมนั้นก็เหมือนกัน แล้วก็มีเป็นเชิงคิด
เพื่อความดีของผู้อื่น!

เหล่านั้นทำอะไรหรือ? ย่อมน้อยๆ และ
น้อยๆ สักครั้งหนึ่ง ครั้นแล้วก็ยกด้วยน้ำเย็นขึ้น
ดื่ม ก่อนที่จะจรดกับริมฝีปากนั้น ด้วยน้ำที่
หยดซังก็อยู่กลางอากาศประเดี๋ยวหนึ่ง! แล้ว
เหล่านั้นก็ออก!

นี่ว่าฉันแรกแห่งการวิสาสะของเราได้
ล่วงไปไปแล้ว

ต่อไปนี้นี้ ตลอดการวัยประจวบเหมาะ
ได้ มีการแถมของ ๆ มอง ๆ กันอยู่เช่นเรื่อยไป
ขณะที่ใด ข้าพเจ้ากำลัง ลอย พักที่เหล่านั้นอยู่ ใน
กระแຈ และเหล่านั้นเงยหน้าขึ้นรับสายตาของ
ข้าพเจ้าได้ ขณะนั้นข้าพเจ้าก็ยิ้ม (ซึ่งใจจะ
ให้หวาน แต่สวัสดีก็ยกภายหลังว่าออกจะแห้ง
แล้งเต็มทน!) และเมื่อเหล่านั้นถูกข้าพเจ้ารับ

สายตาได้ ว่ากำลัง ลอย มอง ข้าพเจ้าอยู่ เหล่านั้น
ก็ยิ้ม — แต่ไม่ใช่แห่ง ๆ ฟูมเพื่อยและหวาน
สนิท!

การณเป็นอยู่ดังนี้ จนกระทั่งสภาพมรร
ก็มากับเหล่านั้นนั้นลึกซึ้ง ชวนกันกลับ

เรารับชำระเงิน และเดินตามออกไปยัง
เห็น เขาพากัน ชนรณนคร สัมภเวญ ๆ คนหนึ่งไป
ข้าพเจ้าก็เขยว่รณนั้นไว้ และเพราะเหตุที่
สวัสดี ทำการ คิดต่ออยู่ กับ กระบวน นครบาล
การสืบทอดเจ้าของรณนั้นนั้นคือไปจึงไม่เป็นสิ่งที่
ลำบากอะไรนัก

๐ ๐ ๐

จะขอรวบรัดคดีท่อน กล่าวแต่เพียงว่า
เมื่อทราบนามเจ้าของรณเช่นนั้นแล้ว ไม่ช้าก็

สามารถล่วงรู้ ถึงความเป็นไปแทบทุกอย่างของ
เหล่านั้นได้ เพราะธรรมชาติของผีหญิงที่มรร
โคมโนมพรรณเช่นเหล่านั้นนั้น เปรี๊ยะเหมือน
ดอกไม้ที่หอมกุ่ม ซึ่งเว้นเสียแต่จะเก็บเข้า
หีบดินกุ่มแฉะ ไม่ให้เห็นก็กลิ่นเต็มวัน (อัน
ย่อมต้อง ทำให้เหี่ยวแห้งลงไปตาม ธรรมชาติ
และเจ้าของ คนใด ก็คงไม่อยากจะทำ) นั้นแล้ว
ถึงจะพยายามด้วยประการใด ๆ ก็ย่อมไม่สา
มารจะก็ยกกลิ่นอันหอมกุ่ม และยิ่งกันมิให้
คนอื่นได้กลิ่นได้

นายทวิ มหาเปารยะ

กันย

ข้าพเจ้าสัจจนทราบดี ว่าหล่อนเคยคบกับคน
 เกี่ยวของขนนางสัญญาบัตรหนึ่ง (ซึ่งไม่จำ
 เป็นจะต้องระงับนามไว้ ในทันที) บ้านอยู่
 แถบถนนรองเมือง ซอนางสาวพระโพธิ์ อัน
 ทานนท์ เวลานั้นเป็นนักเรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ ๘
 ของโรงเรียนสตรีวิทย์ใหญ่ แห่งหนึ่งใน กรุงเทพฯ
 (ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องระงับนามไว้ด้วยเช่นเดียวกับ
 กัน) นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังทราบดีถึงทาง
 และเวลาไปโรงเรียนของหล่อนอีกด้วย

ข้าพเจ้าคอยหาโอกาสส่งจดหมายให้หล่อน
 อยู่หลายวัน จึงได้บรรลุผลสำเร็จ กล่าวคือ
 สามารถ ขว้าง จดหมาย เข้าไปใน รถ หล่อน ได้
 ต่อไปนั้น ได้คอยรับจดหมายตอบของหล่อน
 อยู่ ๓ วัน ก็ยังไม่ได้รับ ฉะนั้นทั้งสองข้างจึงไป
 ก็ไม่ได้ผล ที่สามก็เช่นเดียวกัน จนฉันท
 สล่อนจึงได้ตอบมา

จดหมายที่หล่อนตอบมาในที่สุดนั้น ถึง
 แม้ข้อความจะยังแสดงตน เป็นกลางอยู่ ก็ตาม
 ก็ยังทำให้ ข้าพเจ้าปลาบปลื้มใจ เกือบนอนไม่
 หลับ อันที่จริงข้าพเจ้าเองรู้สึกพอใจมากที่
 หล่อนได้ตอบมาเช่นนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าหาก
 หล่อนได้ตอบมาโดยมีข้อความไปอีกอย่างหนึ่ง
 แล้ว จะทำให้ข้าพเจ้าประมาณค่าของตัว
 หล่อนค่าไปโขทีเดียว ข้าพเจ้าทราบจาก

หล่อนว่าสภาพบุรุษที่ไปกับหล่อนคนนั้น คือ
 บิณฑล และเด็กชายคนเล็กนั้น ก็คือ
 น้องชาย ข้าพเจ้าอาจทศมาชยชนให้สวัสดิ
 ภิ ข้าพเจ้าได้เข้าใจผิดไป และเลยแสดง
 ความยินดีในโชคอันงามของข้าพเจ้าด้วย
 ข้อความ ในจดหมายที่เรามาได้ตอบ กันนั้น
 ยืงนานวันก็ยังมิได้ใจความ สนิทสนมมากจนเป็น
 ลำบาก

กาลล่วง มา จนถึง ประมาณสัปดาห์ที่ห้า
 นับแต่เรารับรู้จักกัน เวลานั้น การวิเสสา
 ของเราได้ก้าวหน้าถึงขั้นอันสูงส่ง กล่าวคือ
 ข้าพเจ้าผู้มิได้เคยรู้จักแม้แต่บิดาของหล่อนมา
 ก่อนเลย ได้กลายเป็น “พี่” เจ้าหล่อนเป็น
 “น้อง” ข้าพเจ้าแล้ว แต่การวิเสสาของ
 เราได้จำกัดวงให้อยู่แค่นั้นทางจดหมายเท่านั้น
 เรามิได้เคยพบจากกัน โดยตนเองเลย

วันนั้น ข้าพเจ้าได้รับจดหมาย จากหล่อน
 ฉะนั้น เป็นคำตอบจดหมายฉันทก่อนของ
 ข้าพเจ้า ซึ่งมีใจความเช่นเดียวกับฉันทก่อนๆ
 คือ เว้นวงด้วยถ้อยคำโอ้อวดอย่างต่างๆ นานา
 เพื่อขอโอกาสให้ ได้พบพจากกับหล่อน จดหมาย
 ฉันทที่หล่อนตอบมานั้น มีข้อความพิสดารอย่าง
 ไร ข้าพเจ้าจะขอที่ไม่กล่าวถึงเลย เพราะ
 ข้าพเจ้าจะขอไม่เป็นที่สนใจแก่ผู้อื่น (ซึ่งไม่

พ.ศ. ๒๔๗๐

เด็กเจ้ากรรม

ใช้เราทั้งสอง) เท่าใดนัก จะขอคืนเขาแต่
ตอนที่จำเป็นมาลงไว้ด้วยเท่านั้น

ใจความตอนหนึ่งว่า “..... วิสาจะ
บูชาวันที่ ๑๕ นั้น ทิยานนท์จะไปเวียนเทียนทั่ว
สี่ทิศกันหมก นอนทั้งใจจะขอตัวไม่ไป ถ้า
คุณพระลือโอภาคนมาหาได้ ก็ระทมมาก...”

และอีก ตอนหนึ่ง ช่างเจ้ง คำแห่ง บ้าน ของ
หล่อน เพื่อเป็นแผนที่หายๆ ให้ข้าพเจ้าผู้
ไม่รู้ก็ทักถามว่า “..... เป็นย่านไม้กระดาน
สองชั้น ทาสีเขียว อยู่ตรงมมถนนรองเมือง
ซอยท—.....” ก็ในตอนที่ข้าพเจ้า
ให้ข้าพเจ้าไปให้เจ้งได้

ท่านคงคาดถูกว่าข้าพเจ้าจะรู้สึกแปลก
และกระวนกระวายเพียงไร มีบางขณะ ที่
ข้าพเจ้าแทบจะสาธุใจได้ว่า มนุษย์ มียอช
อะไรคนหนึ่งก็เอ๋ย ไปหม่นนาฬิกาทุกเรือนใน
พระนครฯ กลับเสียหมก! นั่นนั่นแหละ ทุกสิ่ง
ทุกอย่างในโลกนี้ย่อมจะต้องถึง ช่างอวสานสัก
วาระหนึ่ง

ในที่สุดวันสำคัญนักเวียนมาลง

๐ ๐ ๐

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๗๐

เวลา ๘.๓๐. ท. เคีย ข้าพเจ้าและสวีสก็ออกจาก
บ้านพักกันจนบรรดาตรงไปหัวลำโพง ข้าพเจ้า

สวมกางเกงแพรสีน้ำเงินอ่อน ใส่เสื้อแพร
อย่างดี รองเท้าดำหนังมัน และ ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ
รวมความว่าแต่งตัวแต่เครื่องเคลือบทุกอย่าง
ที่จะเรียกให้ถูกต้อง ได้ก็แต่โดยคำเดียวว่า
“เยี่ยม!” ส่วนสวีสก็นอนในเครื่องแบบ

พลองบรรจง เดินไปถึงถนนรองเมืองซอย
ที่หล่อนบอกมา เราพักกันแะเข้าไป เดิน
ไปจนสุดมมถนน จึงได้เห็นย่านทาสีเขียว
หลังหนึ่ง—ไม่ใช่, สองหลัง มีบ้านไม้กระดาน
สีเขียวสองหลังตั้งอยู่ตรงกันข้าม ทั้งสองหลัง
มีลักษณะ เหมือนกับที่ หล่อนได้ชี้แจง มาใน
จดหมาย และทั้งสองหลังตั้งอยู่มมถนนด้วยกัน
บ้านใดบ้านหนึ่งก็ได้ อาจเป็นบ้านของหล่อน
แต่ก็บ้านไหนเล่า? นี่เป็นปัญหาสำคัญ

ยี่สิบแหละ ข้าพเจ้าเห็นความไม่รอบคอบ
ของผู้หญิง ทำไม, หล่อนก็รีบๆ แก่ใจแล้ว
ว่าข้าพเจ้าไม่เคยมาเที่ยวทางแถบนี้เลย จะ
อธิบายมาให้แจ่มแจ้งกว่านั้น หรือบอกเลขบ้าน
มาให้ด้วย จะไม่ไป ที่เที่ยวหรือ? ค่ะละ กระ
ของเล็กน้อยเช่นหล่อน ก็คิดก็ไม่ได้เลยแล้ว
อนิจจา! ผู้หญิงหนอผู้หญิง!

“บ้านกระมัง” ข้าพเจ้าเฝ้าสวีส ชี้ไป
ทางบ้านขวามือ
สวีส “แหม! ไฉนยังงี้ อาจเป็นบ้านทาง

นายทวี มหาเปาพะยะ

กนิษฐ์

ข้าวกัดได้”

ข้าพเจ้าฉัน หันไปหันมา ก็เหลือ
ไปเห็น เด็กน้อยคนหนึ่ง ซึ่งทำให้ ข้าพเจ้าเฝ้า
ใจฉันสนิท เออ! พันทกซ์ไปก็! เด็กคนนั้น
กำลังยืน ร้องไห้ นึก นึก ลายไข้อยู่ ที่ประตู
หน้าบ้านหลังขวามือ ข้าพเจ้าจำได้ว่าแน่นอน
ชายของแม่ประไพ คนที่พบที่โฮเต็ลเสียมเกย
เหลา จึงรีบเดินเข้าไปหา

“หนู มายืนร้องไห้อยู่ทำไม?” ข้าพเจ้า
ถาม

“ฮือ ฮือ พ่อเขาไปเที่ยวกันหมด ไม่เอา
หนูไปด้วย ฮือ ฮือ”

“แล้วหนูอยู่กะใครล่ะ?”

“กะพระไฟ”

“อ้อ—มีใครอีกไหม?”

“ไม่มี อยู่แต่ตามบุญคนแค่ว”

ข้าพเจ้าก็ใจหายโลก พกปลอยโยนเด็ก
คนนั้นออกสองสามคำ แล้วรีบเดินมาสั่งเสีย
อะไรกับสวัสดิ์ที่เป็นคนรักทำอีกคนหนึ่ง เรา
ตกลง กันว่า ข้าพเจ้า ควรจะออกไปทาง หลังบ้าน
เข้าทางนั้นจะดีกว่า

“แก ตามไป คอยอยู่ ทางโน้น ด้วยนะ”

ข้าพเจ้ากำขยับ “ราว ๓๐ นาทีฉันจะออกมา”
สวัสดิ์หัวเราะหึ “เออ! ให้ช่วยไหมเอ้า”

ข้าพเจ้าเริ่มเห็นๆ แก่เก้อ แล้วค่อยๆ เดิน
ใจดี ๆ ค้อม ๆ ไปทางหลังบ้าน สวัสดิ์ก็เดิน
ตามไปห่างๆ

ข้าพเจ้าต้องไปทางหลังครัว เห็นหน้าทาง
บ้านหลังแฉ่มอยู่ก็เปิดออก ลากตัวฉันบนกรวย
หน้าทาง แล้วค่อยๆ ลากตัวฉันขึ้นลง
ปลายเท้ายังกรวยออกประตู มุ่งตรงไปยังห้อง
ทางขวามือ ซึ่งสังเกตเห็นแสงสว่างพุ่งเย็นลำ
รอกออกมาทางรูกุญแจ เข้าใจว่าแม่ประไพ
คงอยู่ในห้องนั้นเอง ข้าพเจ้าค่อยๆ หมนลุกขึ้น
แฉ่มประตูโล่งหน้าเข้าไป จึงถึงคาน ปล่อยให้
แฉ่งซุกสี่โล่ง นิ่งหันหลังให้ข้าพเจ้า อ่าน
หนังสือเล่มหนึ่งอยู่

แสงไฟแห่งโคมอ่าน หนังสือ ซึ่งส่องจาก
เบื้องหลังลงไปยังหนังสือนี้ จับต้องเรือนผม
อันงามของเธอนั้น ทำให้เห็นเส้นรอยนอกระหว่าง
คิ้วและเส้นผมอันหยิกฟูเป็นวงๆ แฉ่ม
สระสวียิ่งนัก! คั่นคออันขาวผ่องละออจน....
(ข้าพเจ้า จะหล่ามชมโฉมเธอนั้น ค่อยไปอีกสัก
๓-๔ ยกหน้ากระต่าย ก็ยังจะชมความงาม
ของเธอนั้นไม่หมดสิ้น แต่เพราะข้าพเจ้าไม่ใคร่
จะถุกกับโรค “ท้องขึ้น” นึก จึงจะขอยุติแค่นี้
แฉ่ม เธอเป็นยอมรับ ว่าเธอนั้นสวยถึงเทพยดาก็
แล้วกัน!) และเมื่อคิดดู ว่าเจ้าของภาพอัน

พ.ศ. ๒๔๗๐

เด็กเจ้ากรรม

เล็ดลึกลิ้นนั้นไต่ยอม—ยอมพร้อมทุกขณะ ที่
จะเป็นของข้าพเจ้าทั้งกายและใจ—อา! ใจ
ข้าพเจ้าแข็งแรงกับความปลายนัลม!

ข้าพเจ้ายอ้งค่อยๆเข้าไปใกล้ พอถึงตัวก็
ใช้มือบีบคั้นที่คอของหล่อนไว้เป็นเชิงล่อ แล้ว
ก็มั่งงูบ คั่นคอ อันชาวผ่องนั้น อย่าง เดิมรัก
พลางกระซิบด้วยน้ำเสียง อันกังโงะให้เพราะ
ที่สุดว่า “บอกรัก!”

“ว้าย!” หล่อนผู้เป็นเจ้าของคั่นคอ
อันชาวผ่องนั้น ร้องขึ้น ด้วยความตกใจ พอ
เหลียวมาเห็นข้าพเจ้าเข้าหล่อนก็ถึง ข้าพเจ้า
เองก็ถึง!

หญิงคนนั้นไม่ใช่แม่ ประไฟ!

เราขึ้นคลั่งกันอยู่คว่ำใหญ่ ๆ พอได้สติ
หล่อนก็กระซิบเสียงร้องขึ้นดังลั่นท้องว่า

“ชะโมโย! เจ้าข้า! ชะโมโย! ช่วยด้วย!”
ข้าพเจ้าหมกสติ! เหนงอภาพันแตกทุก
ชุมชน!

กระซิบออกไปอย่างร้อนรนว่า “ยัย! ยัย!
ฉันไม่ใช่....” พลางก็เฝือกตรงเข้าไปหาหล่อน
แต่เขาเข้าไปเพื่อประสงค์อะไร แม้แต่ตัวข้าพเจ้า
เองก็ไม่ทราบ

หญิงคนนั้นเห็นข้าพเจ้าเข้าสับสนสับสน
ชาวเผือก ก่น่าครันคร้ามเช่นนั้น ก็เลยตกใจ
ยังขึ้น แลคเสียงตะโกนขึ้นไปถึงกว่าเก้าก
หลายเท่า (และเมื่อครั้งก่อนก็ถึง พอทำเนา
อยู่แล้ว!) ว่า

“ชะโมโย! เจ้าข้า! ชะโมโย! ฆ่ามัน
ตาย! ช่วยด้วย! ไฟไหม้! เจ้าข้า! ตาย
แล้ว....”

ข้าพเจ้ายอ้งตกใจหนักขึ้น วิ่งขวาง ๆ อยู่
ไม่ทันคิดอะไร ก็ออดวิ้งพยายามหนีออก
ทางประตูหนึ่ง โดยหาได้ทันคิดไม่ว่าทางนั้น
ไม่ใช่ทางออก

ทันใดนั้น ก็ได้ยินเสียงอะไรดังดัง เสียง
ผู้เฒ่าคนลงบันได โครม โครม มารากข้างบน
พอข้าพเจ้า กระ โจน ถึงประตู และ หมุน ลูกบิด
ประตูก็กก็เปิดลึ่วออก เอื้อเอื้อ! ลัก ๖—๗ คน!
ล้วนแต่หน้าดำคร่ำครวญเหมือนจะกินเลือดกิน
เนื้อทงนม! ล้อมกบเคย—คายนเคย—พลองเคย...
....บรย!

ข้าพเจ้าชนหัวตกพลาง! ตะโกนออกไปว่า
“ฉ—ฉนั้นป้า—จ๋า!”

พลางกระ โจนย้อนกลับ ระวังออกจาก
ประตูที่ได้เข้ามา ปรากฏพิวร้างอยู่โหวก ๆ ว่า

นายทวี มหาเปารยะ

กนิย

“ฉันว่าเจ้า!”

พอเธียปากร้องไ้ว่า “ฉันปะ—อ้าว...”
อีกที ก็—

“โครม!”

ฮารามวัยระเห็น คาข้าพเจ้าล้มเห็นเถา
เสียหัว หัวเข้าไปสกดมันเข้า เลยเสียหลัก
ล้มตึงลง ไขแต่เท่านั้น เมื่อลดไปทางที่หล่อน
ผู้นั้นยืนอยู่ หมกเจ้ากรรมกันเข้าไปเซยอยู่นเท่า
ขึ้น (อะแฮ่ม!) ค้าว—ชาวของหล่อนเข้าก๊วย!

ข้าพเจ้ายังไม่คลายตกใจ คาล์ตาลาน
วัยลกดขึ้นจะหนีออกแต่ไม่ทันเสียแล้ว! พอลก
ขึ้นมือของโยโย ก็มพลองขึ้นหนึ่งทวดคง
ลงมา อันที่จริง ถ้าไม่มีอะไรมาขวางทางมัน
พลองขึ้นนั้นก็จะพาพจนตึงตมเป็นแน่ แต่
อันนี้จ๋า! หลังกข้าพเจ้าพะเอนขวางทางมันอยู่
เสียก๊วย จึงรวบเอาหน้าหัก จากพลองคันนั้น
เสียหมด และแผ่วรีดกลางท้อง หมกย
กระตาคม!

ข้าพเจ้าก็ยังไม่ได้คลายตกใจโยโย คาลาน
ความเคยม จะลกดขึ้นอีก ก็รู้สึกตัวหนัก ๆ
กระโดดทยออกกลางหลัง วิถีณที่ขุ่นๆคล้าย
เนือคน และก็เป็นตัวคนจริง ๆ ข้าพเจ้าแผ่
พริกลงวิคพนท้องอึกวาระหนึ่ง รู้สึกคล้ายกับ

ว่ามีคนสัก ๒-๓๐๐ หล่น ลงตามแนอตัว ข้าพเจ้า

เสียงกึ่งคู้คู้ ๆ ราวกับท่าฝน ใดเป็นแต่เสียง
ร้องกันว่า “เอามันให้ตาย!” “ฟากให้
ซัก!” “อ้ายชะ โมยลัเปรท!” และ ฯลฯ ฯลฯ

แล้วเสียงนกหวีดเป่ายรีก ๆ ๆ ๆ ๆ หลายหน

สักครู่หนึ่ง พวกนั้นจึงปล่อยให้ข้าพเจ้า
ลุกขึ้นยืน แต่ก็ถูกยกหน้าหลัง เสียกระดูกตัว
แทบไม่ได้

บรุษหน้าคา เข็มเกรียมผู้หนึ่ง หอบพลาง
ถามหญิงคนนั้นว่า “มันเอาอะไรไปไ้ไ้ยัง
แม่แฉล้ม?”

“ม—ไม่ทราบค่ะ ก็ฉันนั่งอ่านหนังสืออยู่
ก็มีมอมายตกมาแล้วมันก็—ก็—จ—จ—ก็ฉัน...”

“จูบหล่อน!” นายคนนั้นแหกตา
กว้าง แล้วเงอพลองขึ้น แะเข้าใส่ข้าพเจ้า
คนอื่น ๆ ช่วยกันยกเสียแย้ แต่แกสยักหลก
ออกมาได้พอเร็วเข้ามา ก็พอกันายตำรวจคนหนึ่ง
กระหัดกระหอยเข้าประตุม่า ผู้นคือตัวสัก!

“อะไรกัน อะไรกัน?” สวส์ถถาม
เมื่อเห็นคนนั้นเงอพลองตรงเข้าใส่ข้าพเจ้า
สวส์ถ จึงรวบ กันกลางไว้ทันที และ พุก ว่า

“ข้าก่อน พุกจากกันก่อน จะทำไ้ไ้?”

“ปล่อยผม—ปล่อยผมมา ฮัม! เอามัน

พ.ศ. ๒๔๗๐

เด็กเจ้ากรรม

ไว้ทำไม อ้ายกาก ! มันขยู่หล่อนไค้ ! ขยู่
เมื่อยเม ! ฮัม ! เกียวกอ....."

ต้องปล่อยกันอยู่เป็นนาน แกร่งค้อยคลาย
โทโยลงไค้ข้าง (ขึ้นข้าพเจ้าไค้ทวยภายหลัง
ว่าเป็นนายทหาร พังแต่งงานใหม่ ๆ และหึงส์
เมื่อยเป็นที่สุด) สวัสดิ์หันมามองข้าพเจ้า ไช้
สายตายอกให้ข้าพเจ้าเง้ง ๆ ไว้ ปล่อยให้เป็น
ขระของเขานอง

บัดนี้แหละ ข้าพเจ้าเห็นคุณของการมีเพื่อน
เป็นตำรวจ รู้ลึกซึ้งของบุคคลทวยการเป็นที่สุด
ที่ไค้คล ยินทาลให้ ข้าพเจ้า ขวนสวัสดิ์ มา เป็น
เพื่อนด้วยในวันนี้ !

ต่อไปเน้น ไค้มีการอธิบายอะไรกันอยู่อีก
นาน ตลอดเวลาข้าพเจ้านั่งชม ไม่ยอม
ลุกจระอะไรหมก ลงท้ายสวัสดิ์จึงพูดว่า

"เฮาเอะ มอขัวให้ผมไค้ไค้ จะเขาไป
โรงพักเอง"

"ผมต้องไปส่งท้ายไหมครัย ?" สามี
หญิงคนนั้นถาม

"ไม่ต้องก็ไค้ครัย ผมคุมไปเอง แล้วพวัก
ถึงค้อยตามไปฟังความที่โรงพักกแล้วกัน"

ข้าพเจ้าจึงมอมขัวไปกับสวัสดิ์ หมอ
คนนั้นเห็นมากอนข้าพเจ้าอิกทหนึ่ง แล้วเรา
ก็เดินออกจากบ้านไป

พอออกมาพ้นบ้านไค้แล้ว ข้าพเจ้าถอน
หายใจใหญ่ทวยความโล่งอก แล้วท้อว่า
สวัสดิ์ว่า

"ทำไม แกร่งไม่เข้าไปก่อน เจ้าพวกนั้น
เล่นงาน กันล่ะ ?" พลง ลอยคล้ารอยขม
กหน้า และลอยค้อนสวัสดิ์

สวัสดิ์หัวเราะที่ ๆ (นำขบจึง ๆ) "กัน
ไปไม่ทัน พอไค้ยินเสียงเอะอะ วิ่งมาก ก็
ที่ไหนล่ะ แกร่งไปนอนแล้ว ให้มันเลือกกันอยู่
กลางห้องแล้ว กันตรองทวยบายอยู่ครั้นึง
นีกออก กันคึกว่าพวกนั้นคงไม่มีเวลาทันถึงเกิด
ขึ้นพร้อมของกันอยู่ถนัดนักทรอก แต่จะ
ให้มันเซฟขึ้น จึงไค้ปลดเลขประจำโรงพักออก
เสีย อยาดคุหน้าเวลาเขาไปเลือกกันที่โรงพัก
พวักนั้น ก็ไปพ้องร้องเอากะไครก็ไม่ได้
เพราะไม่รู้วักันเป็นไคร" พลงหัวเราะที่ ๆ อีก
ข้าพเจ้าเล่าเรื่องราวแต่ต้น จนขยู่ให้แกพวัก

แตกตัยเห็นเป็น ของขึ้นไปคิย และ บอกว่า
ข้าพเจ้า "ห้าแต้ม" ทายกันก็ขการ "ห้าแต้ม"
ของแกทพวักนั้นแล้ว

ข้าพเจ้าเลยอิมผลปากอันขมมน ขมอย่าง
แทั้ง ๆ ทวยความล้ายากที่สุด แล้วพูดว่า

"แต่กันประหลาดไค้อย่างหนึ่ง ว่า
เจ้าเคกันนั้นทำไมถึงไค้ ไค้ทวยเรายังงั้น หรือ
แกคึกว่ามันเป็นอบายของพ่อหล่อน ถูกคัมเสีย

นายท้าว มหาเปารยะ

กนิย

กระมังว่า เรา และตลอดเวลานั้นหล่นไปอยู่
เสียที่ไหน เวลานคนทักกันอยากพบที่สุดก็คือ
เจ้าเด็กนั้น.....”

สวัสดียังไม่ทันจะคอยประการใด ข้าพเจ้า
ก็เหลือบเห็นเจ้าเด็กคนนั้นเขาก็กกำลังหอยห่อ
ของพระพุทธรูป ออกมาจากร้านแจกร้านหนึ่งที
ปากตรอก ข้าพเจ้าก็ใจแทบน้ำตาไหล รีบเข้าไป
พอลงตัวก็คว้าคอกุมไวแน่น และตะคอกถามว่า
“นั่น หนู ทำไมถึงโกหกฉัน?”

เด็กคนนั้นหันมาถามว่า “ก-โกหก
อะไร?”

ข้าพเจ้า “หนูบอกกระฉับว่าไม่มีใครอยู่
บ้าน นอกจากแม่อยู่ไฟไม่ใช่หรือ?”

เด็กน้อยพยักหน้า

ข้าพเจ้า “หนู โกหกฉันทำไม?”

“โกหกอย่างไร?”

“ก็โกหกว่าไม่มีใครอยู่บ้านนี่?”

“ก็ไม่มีจริง ๆ นั่น?”

“แล้วทำไมฉันถึงเห็นคนออกกลั๊ก ๆ?”

“ที่ไหน?”

“ที่บ้านโน้นนี่นี่” ข้าพเจ้ายิ้มไปทาง
บ้านที่เพิ่งออกมา

“ก็นั่นมันบ้านหนูเมื่อไหร่ล่ะ?”

“ฮ่าว!”

“บ้านหนูอยู่นี่กระหาค” พลังซมอไปยัง
บ้านหลังซ้าย

“อะ! งั้นแกโกหกฉันทำไม?” ข้าพเจ้า
ชักฉุน

“โกหกยังไม่ หนูบอกเมื่อไหร่ว่าบ้าน
หนู ถามหนู ว่าพระโพธิ์ใหม่ กับบอกว่าอยู่
หนูไม่ได้บอกว่า อยู่ในบ้านนั้น --- เอ๊ะ!
นั่นหน้าเข่นอะไรไป ทำไมหนู.....”

ข้าพเจ้าฮือปากคาง ทันใดนั้น ก็ได้ยิน
เสียงสวัสดิหัวเราะก๊ากใหญ่ และรู้สึกลูก
กระซกที่แขนเสื้อโดยแรง จึงวิ่งไล่จากเด็ก
และเดินหนีออกไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะพาไปได้
ปากก็พิมพ์ว่า

“เต็กเจ้ากรรม!”

๐ ๐ ๐
เคียวนี้ ทั้ง ๆ ที่ “กรอ” อยู่พระคน
แหละ สมมุติว่ามีใครเอาเงินมายื่นให้สัก
๒๐๐ บาท แล้วขอให้ข้าพเจ้าไปใส่กระเป๋หรือ
แม่ก็สัก เพียงแค่นี้ก็พอ ล้อหน้าข้อเขาไปแค่
ปากตรอกถนนของเมืองชัชโยนนี้ ข้าพเจ้าเป็น
ขอกยปฏิเสธ ไม่รับเก็บ!

ครัวอาหาร

กันยายน ๒๔๗๐

ของ

นายชา งามตระกุล

ชุบมัน

เบ็ดกับผักกาดเหลือง

สตักไก่

ซีสมาอีออนแนตส์

ขนมซีกโคเคทปุดติง

ซีสคัสตาก

ซีสวานิลลา

เกดตีวชิชาทำครัว

[๘๑๗]

ทุปมัน

เครื่องปรุง น้ำ ๓ ควอท นม ๓/๒ ไปน
มันฝรั่ง ๓ ปอนด์ หอมฝรั่ง ๓ หัว ผักชี
ใบใหญ่ ๓ ต้น เนย ๑ เอานซ์ สาคู
เม็ดเล็ก ๑ ช้อนโต๊ะ เกลือ พริกไทย

วิธีปรุง ผ่ามันฝรั่งหั่นเป็นแว่น ๆ ตักผักชี
เป็นท่อน ๆ เทียวเนยลงในหม้อ พอ
ร้อนจึงใส่ผักต่าง ๆ ลง ผักชีไปจนครบ
น้ำมันเนยแห้ง หมั่นคนอย่าให้เกรียม
แล้วเติมน้ำตาลเคียวไปจนผักต่าง ๆ นั้น
เขียวย จึงกรองด้วยกระชอนลวก เอา
ชี้นยให้ส่วนละเอียดออกหมด เหลือ
แต่กาก เทกลับใส่หม้อ เติมนมแล้ว
ต้มให้เดือด จึงโรยสาคูลงไป เคียว
จนสุกเม็ดใส แล้วปรุงรสให้กลมกล่อม
ปลงลง

๐ ๐ ๐

เบื่อกับผักกาดเหลือง

เครื่องปรุง เบื่อกับผักกาด ๑ หัว ผักกาด
เหลืองหัวใหญ่ ๑-๕ หัว ซอสแอส-
ปานชอต ๓/๔ ไปน เนย ๑ เอานซ์เศษ ๆ
น้ำตาล เกลือ พริกไทย

วิธีปรุง ปอกผักกาดเหลือง แล้วต้กเป็น

ท่อน ๆ ใส่หม้อต้มไปจนน้ำตาลเล็กน้อย
เหียนน้ำตาลนิดหนึ่ง เคียวไปจนเขีย
ปลงลง ใส่กระชอนลวกชไปจนละเอียด
หมด จึงโรยเกลือ พริกไทย ให้รสพอ
เหมาะ แล้วผสมเนยลง ยกขึ้นตั้งไฟ
อุ่นให้ร้อน

ตักเขี่ยเป็นชิ้น ๆ อนาคตพองาม ใส่
ลงในน้ำซอส เคียวไฟอ่อน ๆ ไปประมาณ
ครึ่งชั่วโมง
ตัดผักกาดเหลืองใส่จาน ถ้าคัย
ขึ้นเบื่อกับรส แล้วรอกซอสรอย ๆ

๐ ๐ ๐

สลัดไก่

เครื่องปรุง ไก่ต้มแล้ว ๑ ตัว ผักกาดหอม
๒ ต้น ไข่ไก่ต้มสุกแข็ง ๒ ฟอง ผล
โอลด์ฟ๑๒ ผล ซอสมายองเนส ๓/๔ ไปน
น้ำส้ม ๑ ช้อนโต๊ะ ผักชีใบใหญ่

วิธีปรุง หั่นเนื้อไก่เป็นชิ้นเล็ก ๆ ล้างผักกาด
หอมให้สะอาดแล้วล้างให้แห้งสนิท จึง
เด็ดเป็นท่อนสั้น ๆ ใส่ลงในชามอ่าง
กับเนื้อไก่ เติมน้ำส้มลงไป คลุกให้
เข้ากัน จึงโรยเกลือพริกไทยปรุงรส
แล้วตักใส่ชามทองให้พูนตรงกลาง รว

พ.ศ. ๒๔๗๐

ครัวของไทยเขมม

ข้อสัทธิให้ทั่ว เต็มใบผักกาดหอม
อ่อน ๆ ทั้งใบ ปอกไข่ผ่า ๔ แล้วคว้าน
ผลโอเลิฟตามลึกลง กุ้งฝอยใส่ใบใหญ่
เป็นข้อ ๆ เรียงสิ่งเหล่านี้สลับกันกันไป
ตามแต่จะเห็นงาม

๐ ๐ ๐

ชื่อสมาชิบนานต์

เครื่องปรุง ไข่แดง (ไข่ไก่) ๒ ฟอง
มีสติก ๓ ซ้อนชา เกลือ พริกไท
น้ำส้ม ๑ ซ้อนโต๊ะ น้ำมันสลักประมาณ
๑ ไข่ไก่ ๑ ไข่ไก่ ๑ ซ้อนโต๊ะ

วิธีปรุง ใส่ไข่ลงใน ชามอ่าง กับมีสติก
เกลือ พริกไท กวนให้เข้ากันโดยเร็ว
ด้วยช้อนไม้ แล้วเติมน้ำมันลงทีละหยก
สองหยกในชั้นแรก ภายหลังจึงหยก
ทีละมาก ๆ จนน้อย แลหยกน้ำส้ม
สลักไปด้วยทีละน้อย ถ้าผสมลงทีละ
มาก ๆ จะไม่เข้ากัน เมื่อกวนไ้ที่
แล้วจะคันมาก จึงเติมน้ำมันลงแล้ว
กวนเรื่อยไป ถ้าคันมากเติมน้ำเย็นเสีย
สักเล็กน้อย

ข้อสัทธิต้องปรุง แลเก็บในที่เย็น ๆ
ถ้าอากาศร้อนจัก แขนงแห้งไว กัก

๐ ๐ ๐

ขนมซ็อกโคเลตโปรด

เครื่องปรุง ขนมปังปิ้ง ๓ เอานซ์ครึ่ง
ซ็อกโคเลต ๒ เอานซ์ น้ำตาลทราย
๓ เอานซ์ครึ่ง เนย ๓ เอานซ์ครึ่ง ไข่
๒ ฟอง นมประมาณ ๑/๔ ไข่ น้ำ
หอมวานิลลา

วิธีปรุง หักซ็อกโคเลตเป็นชิ้นเล็ก ๆ ใส่
หม้อต้มไป กับ นม จนละลายเข้ากันก็
ผสมเนยกับน้ำตาลลงในชามอ่าง ตีให้
เข้ากัน จึงใส่ไข่แดง ขนมปังขุ่น นม
แลซ็อกโคเลตกับน้ำหอมวานิลลา
๓ หยก กวนให้เข้ากันก็ ตีไข่ขาวให้
ขึ้นฟูแข็ง แล้วผสมลงเป็นสี่สั ท้าย
กวนให้ยังพอเข้ากัน จึงเทลงในพิมพ์
ทานเนยทั่วแล้ว ปิดหน้าด้วยกระดาษ
ทานเนย นึ่งไปประมาณชั่วโมงเศษจึงจะ
สุก แต่ถ้าแบ่งนึ่งด้วยพิมพ์เล็ก ๆ จะ
กินเวลาราว ๒๕ นาที เมื่อสุกแล้วจึง
เทออกจากพิมพ์ รับประทานกับซีส
คัสตาร์ดหรือซอสวานิลลา

๐ ๐ ๐

ชื่อสัทธิคัสตาร์ด

เครื่องปรุง นม ๑ ไข่ ๒ ฟอง น้ำ
ตาลทราย ๓ เอานซ์ ขันน้ำ ๑ ซ้อนโต๊ะ

นายชา จวดตระกูล

ก้นย

วิธีปรุง ต้มหมกน้ำตาลเข้าด้วยกัน ปรุง
ลงให้เย็นเสียสักหน่อย จึงรินลงในชาม
ไขซึ่งตักแล้ว กวนให้เข้ากัน แล้วเท
ใส่ถ้วยหรือเหยือก เอาหม้อใส่น้ำ
ไฟให้เดือด วางภาชนะที่ใส่ซอสลงใน
หม้อนั้น กวนเรื่อยไปจนกระทั่งคัน
ระวังอย่าให้เดือดระเ็นลูก จึงเติม
เหล้าหรือน้ำตาลไป แล้วปลงลง

เทคนใส่ภาชนะนั้นใหม่ กวนไปอีก
สักครู่พอให้ใช้สูก ปรุงลง เหยาะ
น้ำหอมวานิลลาพอมกน

๐ ๐ ๐

เกดตีควิชาทำครัว

วิธีทำขนมปังน

ขนมปังปอนด์ ที่เหลือใช้ ในวันหนึ่งๆ เก็บ
รวม ๆ กันไว้ ตากแดดให้แห้ง แคะเอาแต่
ส่วนขาวข้างใน ขึ้นให้ล่อน อัดใส่ขวดหรือ
กระป๋องไว้ใช้ ถ้าจะไม่ใช่ขนมปังเก่า ๆ
ใช้ขนมปังสัก ๆ ก็ได้ เมื่อจะใช้ด้วยกระต่ายเงิน
ให้เป็นฝอย หรือจะดุกกับกระซอนลวดตาลเล็ก
ด้วยฝ่ามือก็ได้

ชื่อสุวนิลา

เครื่องปรุง นม ๑ โป๊ว ๑ ฟอง น้ำตาล
๑ เอานซ์ แยมเข้าโพก ๓/๒ เอานซ์
น้ำหอมวานิลลา

วิธีปรุง ผสมแยมเข้าโพกกับนมสักเล็กน้อย
พอเป็นน้ำข้น ๆ เอาหม้อใส่น้ำกะไฟ
ให้เดือด รินนมที่เหลือจากผสมกับแยม
ใส่ลงในภาชนะอย่างใดอย่างหนึ่ง ตั้ง
ในหม้อนํ้าจนกระทั่งนมร้อนจัก จึง
ใส่น้ำตาลแลแยมลง กวนไปจนคัน
ที่ไข่ให้เข้ากัน แล้วตักซอสหยอดผสม
ลงทีละน้อยสัก ๒-๓ ซ่อน แล้วกลับ

กระ โหลขนมปัง ที่เหลือจากทำผ
ชนิดขาวนึ่ง ยังไฟให้เหลืองกรอบแล้วขึ้นให้
ล่อน เก็บใส่ขวดไว้ใช้เน นมยังขึ้น
ขนมปังครีมแครกเกอร์ (Cream Cracker)
ที่ขึ้น ๆ หัก ๆ ไม่ควรทิ้งเสียเปล่า ขึ้นไว้ใช้
เกลือกกับไข่แล ขนมได้เช่นเดียวกับ ขนม
ปังปอนด์

วิชาเคมี

ของ

นางสาวแฝง พหลวิทย์

ถ้าประสงค์จะทำหินให้ทนไฟ เช่นทำยา
และทำเตาต่าง ๆ หินเหนียวมักละลายในไฟ
ที่ร้อนจัด เพราะมีธาตุอนินทรีย์ปนอยู่ด้วย เช่น
ปูนเหล็กแมกนีเซียม เป็นต้น เพราะฉะนั้น
เอาหินเหนียวแช่ลงในน้ำกรดเกลือ (Hydro-
chloric acid) แล้วทิ้งไฟให้นานหน่อย น้ำกรด
จะกินของที่ปนอยู่ด้วยนั้น แล้วเทน้ำกรดทิ้งเสีย
เอาหินเหนียวล้างน้ำ เพื่อให้ง่ายต่อการทำให้หมด
จึงขนส่งที่ของการค้าประสังค

หมักจนที่ใช้เขียนแผนที่ ถ้าจะไม่ให้แห้ง
เร็วจงหยกน้ำมัน กลีเซอรินลง ๒-๓ หยด
รักษาหมึกในขวดมิให้แห้งได้ง่าย

๐ ๐ ๐

ผลไม่ทออยู่ที่โคนของต้นไม้ใครสักเร็ว
เท่าที่ควร เหตุฉนั้นจึงควรใช้ผ้าหรือไม้ทำ
สีขาวขุ่นมัว ให้แสงแก่ควายจากจะนั้นไปถูก
ผลไม้จะสุกเร็วขึ้นและจะได้ส่งถึงมากด้วย

๐ ๐ ๐

นำหมึกเขียนหนังสือธรรมดา ถ้าเอา
หมึกเขียนหนังสือนั้น ถ้าเอาเกลือเงิน
Silver nitrate ใส่ลงสัก ๒-๓ เกล็ด เมื่อ
เขียนแห้งแล้วลบไม่ออก

นำคาลทรายหรือน้ำอ้อยครึ่งช้อนกาแฟ ใส่
ลงในน้ำหมึกธรรมดา ๓ ช้อนโต๊ะกวนให้ละลาย
เข้ากันก็ ใส่แทนหมึกก็ออกก็ได้

๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐

นางสาวแฝง พุตุรวัฑ

กันย

ในท้องใจซึ่งมีแสงวันมาก สองเขา ควรดูด้วยเกลือและน้ำอุ่น จะหายได้ก็
โยตะหุงมาทังไว้ ในท้องนั้น นัยว่าแมลงวัน
จะหายไปหมด

รองเท้าที่หนังกระด้าง งามทาก้วยน้ำมัน
พาราฟิน ให้ทั่ว จะ อ่อนนุ่มก็ จะ ทำให้ สบาย

คันไม่ ทั่มผลตก ๆ ถ้าใช้กระเจกเงาที่
แตกเป็นชิ้นเล็ก ๆ ผูกไว้ตามกิ่งเล็ก ๆ ในเวลา
กลางวัน จะเป็นวิธีได้นก ไม่ให้มากินผลไม้
นั้นได้ เคยมีผู้ลองใช้ เห็นได้ประ โยชน์นี้

แก้เท้า
ถ้าต้มน้ำที่ใช้มานาน ๆ มักจะมีเมือกจับอยู่
ภายใน จึงเทน้ำร้อนลงในภา เติมน้ำประ
สานทอง (Borax) สัก ๒ ช้อนกาแฟ ต้มให้
เดือดสัก .๕ นาที แล้วล้างให้สะอาด

ถ้าเอาน้ำมันมะกอก (Olive oil) ไว้
ใกล้ ๆ ถ้วยรกก้นเฟอรันจะทำให้ ไตเร็วและ
งคมก

ถ้าจะให้กบไม่งกอยู่นาน งามเอามา
เจือมันกานให้แหลมแล้วปักลงในหัวมันฝรั่งเล็ก
จะทนได้ตั้ง ๙๐ วัน

ในแก๊สหรือไก่ ถ้าเรากำมะถันจรม
นาน ๆ สักครึ่งหนึ่ง ไก่หรือเข็ญนี้ จะ ไม่มี
โรคและอาชจะขึ้น ทั้งลูกไก่จะไม่เป็น
ตะพานด้วย

ขังที่ของที่หล่อน้ำไว้เพื่อกันมดข. นนแต่
มดอาจจะขึ้นก็ได้ เพราะน้ำที่หล่อนั้นเป็นน้ำ
เปล่า ๆ ถ้าจะให้ดีกว่าทำกั้น ละลายสบู่ด้วยดึก
พอสมควร ลงในน้ำ แล้วหยก น้ำมันก๊าดลงนิก
หน่อยจะยิ่งกันไม่ให้มดขึ้นได้

จงตีกระดากพอเป็นรูปกลม พอยกปาก
ขวดเนยหรือแยมให้พอก็ แล้วใช้ ไข่ขาวกข
วางทาบชนหน้าแยมหรือเนยนั้น จะกันไม่ให้
ราขึ้นได้

เนื้อสัตว์ที่ยังไม่ได้ประกอบอาหาร ควรแขวน
ไว้ดีกว่าใส่จาน

มีดและเครื่อง ทำครัวที่มี กลิ่น หัวหอมติด

คุณหมอ เดินมาพบคุณจ้าว ซึ่งจำได้ว่า คุณยัง “นี่! เขจ้าว! เมื่อคนนั้นฉันไป เคยเป็นคนไข้ จึงทักว่า “ในคุณหายเป็น ว่าฉันได้บอกเธอไว้ ในวงแขน ปรกติแล้ว” ของฉัน ฉันก็คิดว่าคงจะมีลางอะไร สักอย่างหนึ่งเป็นแน่”

คุณจ้าว ออกลอยอยู่ครู่หนึ่งจึงตอบว่า “ถ้า ถ้าผมตอบอะไรเสียคำพูดยากอีกไหมครับ” นางสาวแย่ง “ไม่มีลางอะไรหรอกค่ะ นอก จากเธอจะมี ความสามารถใน เวลาที่ลืมนานกว่าในเวลาที่คุณอยู่ เท่านั้น”

เจ้าท่อน “ก็ฉัน อ่านเรื่อง ของคุณแล้ว ก็ ทั้งหมด เว้นแต่ก่อนหนึ่งคุณกล่าว ว่า ‘เลือดขึ้นหน้าห่ออย่าง ช้ำๆ’ ซึ่งก็ฉันเห็นว่าผิด เพราะ เลือดกระเด็นหน้าอย่างช้ำๆ ไม่ได้ คือยังขึ้นทันที”

นักประพันธ์ “ที่ไหนได้ ผู้หญิงสมัยนอก เขายังออกขาวโพล่ง เลือดแค่มีขึ้นเร็ว ก็เห็นช้ำไม่ได้”

จิตแพ่งขึ้นหาอำแดงฟัก เมื่อญีบาอำแดง ฟักคนเขอะเงิน จิตแพ่งเห็นไม่ทัน เลยแผ่น ขึ้นไปนั่งทวนสนอยู่บนข้อ ยิก้าของอำแดงฟัก

เหลียวเห็นเขาจึงร้องว่า “เฮ้! ฮัย จิตแพ่ง เองเลือดขึ้นไปทำไมขนาดนั้น”

จิตแพ่ง “ย้าว ฉันมาตามควายนะ”

ยิก้าอำแดงฟัก “ว๊ะ ตามควายไปเกล็นฉันไป

ผ. กุศโลภาศ. นายบัว ผาสุก.

กนิษฐ์

ชนชื้อละหว้า
จกคแพง “กัถิงว่านชื”

๐ ๐ ๐

นักกอลฟ ภายหลังเมื่อ คัลลิกไม่ถูกรว
๖-๗ ครั้งแล้ว จึงหันมาตามเต็กแยกถูงเก็กเกอ
ว่า “นี่หนู ๆ เคยเห็นใครที่เขาเล่นกอลฟเลว
ยิ่งกว่าฉันไหม”

เต็ก “เห็นหลายคนครับแต่เขามักไม่เล่น”

๐ ๐ ๐

คุณนาย. “นี่แน่ช่าง ฉันอยากจะได้เสื้อแพรว
งาม ๆ สักตัวหนึ่ง แลขอให้เป็น
เสื้อสมัยใหม่ที่สุด”

ช่าง. “ได้ขอรับ เชิญคุณนายนั่งรอ
อยู่ก่อน เพราะ เวลาสมัยกำลัง
เปลี่ยนแปลงยังไม่ถึงที่สุด”

๐ ๐ ๐

คุณแพง “เมื่อ ๑๐ ปีมาแล้วฉันมาถูงกรุงเทพฯ
และมีเงินเหลืออยู่ ๓ บาทเท่านั้นแล
ก้วยเงิน ๓ บาทนั้นทำให้ฉัน หาเงิน
ได้ อีก ๕๐๐ บาทใน อาทิกัย เกียว”

คุณเพอน “แกทำยังงั๊”

คุณแพง “กันก็โทรเลขไปขอเงินที่บ้านน่าชื”

๐ ๐ ๐

เรื่อกำลังเล่นดวลหน้าดอยหลังอยู่ห่างจาก

ทำประมาณ ๓ ๔ ฟุต คุณเจิมวิ่งกระหืดกระหอย
วิ่งตะโกนลั่นถนน พะฉงซึ่งทำคุณเจิมก็
กระโดดลงไปยังนอนอยู่ในเรือ ครั้นคงตัวโคก
กล่าวแก่เก็กว่า “แหมให้ตายชื ผมเคราะห์ชื
เหลือเกิน ถ้ามาซ้ำอีก ๒ นาทีก็ไม่มีเรือ
ออกฉิบ”

“ทีไหนโคกคุณ” ชายคนหนึ่งวิ่งบอก
“เรื่อลำนพงจะมาถึงท่าเทียบเอง”

๐ ๐ ๐

“เงิ แถยอรฉันว่าสนักชืกันนี้สำคัญ
จะโมยยังงั๊เล่า” ชายผู้ซื้อสนักชืบอกว่าเจ้าของ
ผู้ขาย “เมื่อคืนจะ โมยเข้าบ้านเราของไปเกือบ
หมด ไม่เห็นมันเท่าสักกั”

ผู้ขาย “ก็ไม่จริงของผมรึ ผมได้บอกแล้ว
ว่ามันสำคัญจะโมย”

ผ. กุศโลภาศ

๐ ๐ ๐

นายผู้หญิง นี่หล่อน—จะมากำวักวักฉัน
นะ มีหนังสือใบสุกฏิกานาย
เก่ามายังหรือเปล่าละ
ไม่มีดอกคะ.

นายผู้หญิง แล้วก็ทำไม หล่อนลาออกเสีย
ล่ะละ

พ.ศ. ๒๔๗๐

สารเชษฐม

ลูกจ้าง คิดฉันว่ากาญจนะ นายผู้หญิง และในคำตอบของนายผู้มัวว่า—
ก็ นายผู้ชายเก่า ของคิดฉัน “มีสิ่งผิดปรกติคือ มีมหาชนพากันออก
ทะเลาะกันเสมอจนกระทั่ง” มาออกที่คานากันมากมายจนผิดคากันแล้ว”

นายผู้หญิง อ้อ—ก็แล้วเขาทะเลาะกันด้วย ๐ ๐ ๐
อะไรอะไรเล่า.

ลูกจ้าง ก็ เรื่องอาหาร ที่คิดฉัน ทำนั้น โดยสาวพากันระอาใจ จนมีสภาพสตรีโทโส
และคะ ร้ายผู้หนึ่งจนกระทั่งไม่ไหว. จึงชะงักหน้า

๐ ๐ ๐
ก “นี่ เธอเอาเชือกผูกผมไว้ทำไมนะ” “นี่—นี่เรายังจะคอยอะไรกันอยู่”
ข “ไปรื้อพืชเชือกของกัน เขาสั่งให้กันผูก เพื่อจะได้ไม่ลืมทำงานที่เขาสั่งกันไว้วันละ” การที่กล่าวถึงเหนอ “ก็เคยระอาออก
ชีวิต—คุณนาย”

๐ ๐ ๐
ก “ก็ลืมหืมแล้วละ” ๐ ๐ ๐
ข “ยัง—คำสั่งทราจวราย ของกันแก่ลืมหืมสั่งงาน คร “ไหน—นายจึก เธอลองบอกกับคิด
กับกัน” “ชีว่า เกื่อนไหนนะ ที่มีสยแปดวันบ้าง”

๐ ๐ ๐
ในคำถามข้อหนึ่งในคราวสอยได้มีว่า— นายจึก นั่งตรองสักครู่แล้วจึงตอบว่า “ก็
มีทุกเกื่อนนครับ ยี่สิบแปดวันนะ”

๐ ๐ ๐
“เมื่อมาขึ้นทราจวรายนั้น นักเรียนจะได้รู้เห็น
อะไรผิด ปรกติขึ้น”

นายบัว ผาสุ

อินทวาท

อินทวาท เกอนนเป็นเวณ ของข้าพเจ้าที่จะ
ต้องเขียน ตามๆ ทั่วๆ ให้เขียนว่าอะไร ก็
ไต่รับทอว่า เขียนอะไรก็ได้ การที่จะจด
ปากกาเขียน “อะไร” ให้เป็น “ก็ได้” นั้น
ถ้าเพียง เกอนนทอ เขาแค่ เต็มหน้า กระดาษ ก็
ไม่ใช่ของยากเย็น แต่หากจะถนัดกำหนดทั้งให้
เต็มหน้ากระดาษ ก็ไปควยเรื่องแล้ว อินทวาท
ก็กองงานเช่นนี้กระหม่นทอเคย

ขางท่านนิยมเขียนข้อความท้ายหนังสือใน
ลักษณะเกี่ยวกับการเขียนอินทวาทด้วยการลวง
เอาเรื่องทอปรากฏในเล่มมาจรรนยซ้ำ และขาง
ท่านก็หนีไปนิยมอย่างอื่น ค่างรูปต่างความเห็น
กันออกไป สำหรับข้าพเจ้าและสำหรับอินทวาท
ในเกอนน ข้าพเจ้าคิดว่าควรข้าพเจ้าจะแต่ง
อะไรเล็กๆ น้อยๆ อันเกี่ยวแก่เรื่อง “บอล
เชวีก” ซึ่งลงไปแล้วในฉบับก่อนนี้

อินทวาท เป็นจริง “บอลเชวีก”
เป็นเรื่องที่จะอ่านอย่างเคร่งๆ แล้วจะให้เข้าใจ
เหมือนเรื่องอื่น ๆ นั้นไม่ได้ เพราะผู้คนที่
เรื่องเกมนั้น วางรูปพิสดารยังนัก ถ้าข้าพเจ้า

ผู้แปลจะพลิกความพิสดารออกมาเป็นความไม่
พิสดารแล้ว ก็เกรงว่าจะเสียเรื่องหรือเกิดความ
พิสดารไปกว่าเดิมอีก ทนทางพิสดารข้าพเจ้า
จะนำออกตั้งแต่เริ่มแปลนั้นก็คือ วางคำนำ
แถลงไว้ต่างๆ เพื่อนำความเข้าใจให้แก่ผู้อ่าน
ข้างเล็กน้อยไว้ก่อนหัวเรื่องเสีย “บอลเชวีก”
นั้นก็จะไม่เป็นเรื่องเข้าใจยากอย่างที่เป็นอยู่นี้

ถ้าผู้อ่านพิจารณาตามรูปการ ของเรื่อง
จะแลเห็นว่าข้าพเจ้าได้ ใช้ศัพท์พ้องกันเป็น
๒ ชนิด คือตัวขรรฆาชนิก ๓ และตัวฝรั่งเศส
อีกชนิด ๓ ความจำเป็นในการที่ต้องกระทำ
เช่นนั้นก็เพราะ เรื่องราวของความเค้นโยงพก
ไขว้ในระหว่างเหตุการณ์สำคัญอันและเหตุการณ์
ในสนามรบเขวกันอยู่ ตัวพิมพ์ขรรฆาชนิก
ท้องเรื่องไปตามแนวพทผกไว้ และก็เป็น
แก่นของเนื้อเรื่อง ส่วนตัวพิมพ์ฝรั่งเศสนั้นเค้น
ท้องเรื่อง ของเหตุการณ์ ที่เข้าไปใน สนามรบ
อันสัมพันธ์เกี่ยวข้องขงอยกับความเค้น คึงน
จากเนื้อเรื่องที่ปรากฏนแจ่งชัดว่า ผู้
ผกเรื่องเค้น ไม่ใช่เป็นผู้พลอย นิยมชมชื่น อยู่

พ.ศ. ๒๔๗๐

อินทวาทิ

ในลัทธิขอลเซวิก อันเป็นลัทธิขบวนการอันเดียว
และทั้งได้ทราบกันอยู่ทั่วไปแล้วว่า ลัทธิขอล
เซวิกนั้นปลูกฝังรากฐานในชั้นชนยากจนมากกว่า
ในชั้นคนคง แก่เรียน และคน ที่มีกำลัง สมบูรณ์
คนจนจึงได้จัดให้ มีแซนคัลคัส ชาวอังกฤช
เป็นต้นยากจนคนมี ๑ กิมมื่อ ๑ กัยแซร์ว ๑ สมิก
ชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นพ่อค้าผู้มีกำลังสมบูรณ์ออก
มาเป็นตัวขึ้นโรงอยู่

ในการปลูกลัทธิขอลเซวิก หรือมนุษยที่
บุคคลนั้น จะพึงพอใจนิยมใน ลัทธิขอลเซวิกนั้น
จำต้องให้ ได้รับรู้ความเข้าใจจากสาเหตุอย่าง
ใดอย่าง ๑ ที่บังเกิดอยู่ภายในความไม่เสมอหน้า
ในความยากคนจนเสียก่อน และทุกเหมือนกัน
จะมีอยู่ในมนุษยจำพวกเดียว คือจำพวกไร้
ความนึก อ่อนการศึกษาเท่านั้น ที่คนเอา
สาเหตุนั้น ๆ มาเป็นความเข้าใจ ดังนั้น ผู้ผล
เรื่องจึงได้จัดให้แซนคัลคัสเป็นทหระเสีย แล้ว
ก็ยกเอาความน่าหวาดเสียวต่าง ๆ ที่ปรากฏใน
สนามรบมาเป็นเหตุ ประกอบ ภายหลังเมื่อ
สงครามถึงซึ่งสันติภาพแล้ว และแซนคัลคัสถูกปลด
จากประจำการเป็นพลเรือน ตก ๆ ขาด ๆ หิว
ท้องร้องแวงอยู่ตามถนน จึงมีคนเอาของทิ้งขว้าง
ไม่เลือกกล แยกทหาร ผู้พลทงชาว และเลอคน
เข้า ทำการรบ เพื่ ระวังภัยสัสภาพ และ ความ

สภาว ให้แก่ชาติ มาเป็นสาเหตุผูกใจกัน หัน
หัวออกไปชมชื่นในความระพุดตามลัทธิขอล
เซวิก ทั้งชั้น ใคร ในการเฉลยทรัพย์
ของคนมีมาแจกจ่ายคนจน เป็นต้น
เพื่อที่จะให้เป็นยหเรียนอันดี เกี่ยวกับความ

ชีวิตในส่วนตัวร้ายกาจของลัทธิขอลเซวิก
นี้ เขาจึงจัดให้แซร์ว สมิกทุกคนต่างก้าวมาเป็น
บุคลากรผู้กระทำความชั่ว การกระทำของแซนคัล
คัส จนถึงให้ โอกาสแก่สมิกทุกคนว่าประเทศ
อังกฤชทรอกให้ แซนคัลคัส ้วยประการต่าง ๆ
กัยเพื่อที่จะไ้ปลายของคนอังกฤชทั่วไปว่า ถึง
หาก จะมีความ เห็นใจ ประเทศอื่นเป็นที อาศัย
กำเนิดของตนอยู่ก็ แม้กระนั้นก็ยังไมยอมให้
คนต่างก้าวมาตำหนิตำว่าชาติอันเป็นที่รักของ
ตนได้ เรื่องจึงแต่ ให้แซนคัลคัสเปลี่ยนหัวล้ม
ความนิยมเดิม หันกลับมามีคิในทางที่ชอบ
และรวมหัวแซนคัลคัสได้รับความรู้ ในเรื่องบกพร่อง
แห่งการทำความหาหินของตน จนมีสติแปรไป
เห็นชอบลัทธิขอลเซวิก จากแซร์วสมิกเป็น
ใจความอีกยาวแล้วอีกอย่าง ๑ แซนคัลคัสเลย
ถึงกับสายแสงในตอนท้ายเรื่องว่า “ขอให้
ลัทธิขอลเซวิก จนถึงซึ่งความฉิบหายเกิด”
แล้วกลับมาประพฤติ หากินในทางธรรม อยู่
ความ อยู่ดีมีสุข สุขสบายของแซร์วสมิก คือไป

ช. บุญโญปถัมภ์

กันย์

กัณฑ์

เมื่อวันก่อน ข้าพเจ้าได้พบ อาศัยโนม เจ้าของเรือ ตามศักดิ์เหล็กนาฟ และ ฯลฯ ซึ่งมีจำนวนไวหระเช่นที่จิตใจของท่านทั้งหลาย มาช้านานแล้วนั้น ข้าพเจ้าได้ถามถึงตอนใหม่ อันคือจาก อัครมหาเสนาบดีของ ท่าน ได้รับตอบว่า เขียนไว้เรียบร้อยแล้ว ระวังน้ำถึงตวรเทศกัน ให้อยู่ เข้าใจว่าอะไรเร็ววันนั้น ข้าพเจ้าถามต่อไปว่า ถ้าข้าพเจ้าจะประกาศล่วงหน้า จะอนุญาตให้ข้าพเจ้ากำหนดในฉบับใด ก็ได้รับตอบอีกว่า กำหนดเอาใน... ฉบับข้างหน้าแล้วกัน เมื่อได้กระตือรือร้นเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็คิดว่า ในราวฉบับเดือนพฤศจิกายน จะได้มีเรื่องของ อาศัยโนม ปรากฏเป็นแน่นอน โปรดสดกใจรอไว้ก่อนเถิด

คณะไทยเขมมมีความเสียใจเป็นที่สุด ซึ่งไม่การที่ รองอำมาตย์เอก พระราชเดช

ภักดี (บัวจันทรวลิต) ผู้เป็นชาวคณะ ได้บวชเป็นสมณะ ถึงอนิจกรรมเสียแล้ว แต่ วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ. ศ. ๒๔๗๐ ณ ที่ บ้านสะพานยาว วัดจักรวรรดิ

พระราชเดชภักดี เป็นผู้ที่มีนิสัยขยัน อดทน และอารีอารอบคอบผู้ ๑ นอกจาก ความคิดพิจารณาแล้ว ยังได้มีความชำนาญรอบรู้ในวิชาการเป็นอย่างดี ทั้ง ได้เคยรจนากาพย์ฉันท์ และร้อยกรอง เรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง เมื่อมาลากลับไปเช่นนั้น จึงทำให้บังเกิดความสลดใจเสียตาบ เป็นอย่างยิ่ง

ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าขอขอบใจ หลวงอนุสัทธิ นนทิกการ ผู้ซึ่งส่งหนังสือคำราชนวเคราะห์ ไกรคำฉันท์มาบำรุงห้องสมุด ในนามของ คณะหนังสือพิมพ์ไทยเขมมด้วย

และ ช. สงวนเวช ส่งหนังสือภาพยนตร์ เรื่องต่าง ๆ มาให้อีก

ช.บุญโญปถัมภ์.

บทที่สอง ข้อ ๗๕ ถึง ๑๒๒

แก้คำผิดในบทหนึ่ง

หน้า ๑๕ บรรทัดที่ ๒ นั้นขึ้น “มพุทธาน” แก้เป็น “มพุทธาน”

,, ๒๓ ,, ๔ (ข้อ ๔๓) “วิภักตินามมี ๒๗ ตัว” แก้เป็น “วิภักตินามมี ๒๑ ตัว”

,, ๒๔ ข้อ ข เลขที่ ๑๓ คำในวงเล็บว่า (มคธ คือ ทวนศุ ขัจริย กริยาถตุ) ให้ ชักฆ่าเสีย.

,, ๓๐ ,, ๖ ข้อ ขว่า “กฤป” แก้เป็น “กฤป”

ข้อว่าคำรา มีข้อที่จะต้องสำเหนยกัน, กลยต้องขอกแก่ ในภายหลังดังนี้ ก็ให้
เกิดความระอาแก่ผู้ใส่ใจอยู่. แต่จะอย่างไรได้ เพราะความจริงย่อมเป็นไปตามพระราชา
นิพนธ์ว่า “ผู้ตรวจมากหลายผู้ แต่ไม่รู้หมดผิด ตักใจตรวจคราใด คงอยู่ในพบบั๊ก หลีก
ศาลออกไปยัง ฝ่ายข้างผู้พิมพ์การ เรียบเรียงสารตามสอย ไม่รอบคอบขาดเหลือ เพราะ
ผู้แต่งของจริง คงยังคงผิดอยู่ ด้วยผิดไปนั้น.” ดังนี้ มีทางที่พอทำได้ เพียงพยายามจน
เหลือผิดจนแทบสุก. หวังว่าผู้เขียนคงได้รั้อย่าง.

โสดะวิฬ

ลัทธิตกฤตเทียบมคธ บทที่สอง

มคธ

ตีตกฤต

อภิวาทนศีลิสฺส

อภิวาทนศีลิสฺส

นินฺทํ วุฑฺฒาปาเยโน ๑

นินฺทํ วุฑฺฒาปาเยโน ๑

จกฺคาโร อมฺมา วาทุมนฺติ

จกฺคาโร อมฺมา วาทุมนฺติ

อายํ วณฺโณ สุขํ พลํ ๑

อายํ วิทฺยา ยโส พลมฺ ॥

มานวธรรมศาสตร์

อัยย ๒, โสติก ๓๒๓.

แปล

ผลทั้งสี่ คือ อาย วิชชา ยศ กำลัง ของบุคคลผู้ มีการไหว้เป็นปกติ ผู้มักเข้าไปเสพผู้เฒ่าเป็นนิตย์ ย่อมเจริญสมบุรณ์.

แสดงบท

อภิวาทนศีลิสฺส; นินฺทํ เอก, อภิวาทนศีลิสฺส (๔๔)

นินฺทํ; ทวิติยา เอก, ทวิติยาเศวต, นินฺทมฺ, แปลง มุ เป็นอนสุวาร (๓๖ ก)

วุฑฺฒาปาเยโน; (วุฑฺฒ + อูปาเยโน ๒๗) นินฺทํ เอก แห่ง ๐ เสวิน, แยกตามแบบ ขนิ (๔๐)

จกฺคาโร; ประพจน์ พหุ แห่งปกติสังขยา จกฺ (๓๓๕)

อมฺมา; ประพจน์ พหุ แห่งปกติสังขยา อมฺ (๓๓๖), แยกตามแบบ ขนิ (๔๐)

อายํ + ปุริ + วุฑฺฒาปาเยโน อายํ + วุฑฺฒาปาเยโน ๓ (๓๖๓)

อายํ; ประพจน์ เอก อายํ, อายํ เป็น เวระ (๓๖), แยกตามแบบ ขนิ ข้อ ๔๕ (๑)

วิทฺยา; ,, ,, แยกตามแบบ เสนา (๔๓)

ยโส; ,, ,, ยโส, แยกตามแบบ มนสิ (๔๕ ง), เป็น ยโส คำมข้อ ๓๕ ก

พลมฺ; ,, ,, แยกตามแบบ พล (๔๖)

ไวยากรณ์

สนธิ

การแปลง ส และ ร ในสนธิภายนอก.

(๗๕) พยัญชนะ คอ สฺ และ รฺ สองตัวนี้ย่อมเปลี่ยนแปลงแทนกันเสมอในสันนิษฐานอก (ข้อ ๓๓ ข) ตามลำดับแห่งความเป็น อโยม และ โยม. หมายความว่า เมื่อต้องการให้เป็นอโยม, ถ้าใช้ สฺ; ก็ต้องการให้เป็นโยม, ถ้าใช้ รฺ. ถ้าเทียบจำนวนกันแล้ว, สฺ ถูกแปลงเป็น รฺ อย่างมากมาย, แต่ รฺ แปลงเป็น สฺ โดยส่วนน้อย. และในจำพวกศัพท์มพยัญชนะการันต์, ส เป็นการันต์เป็นพหู, ส่วน ร การันต์ไม่ค่อยมี.

(๗๖) ส. ทนคัน, (ที่ไม่ได้อยู่หลัง อวรรณ) เมื่ออยู่หน้าโชน, แปลงเป็น
วรรณ เช่น—

อคนิส อตฺร เปน อคนิร อตฺร (เขียนเปน อคนิรตฺร)

อณิส ทหติ ,, อณิร ทหติ (ถูกอ_{๓๓} ด้วย).

สังเกต ที่กล่าวไว้ในข้อ ๒๘ นั้น สำหรับสนธิภายในศัพท์เดียว, หรือบทเดียว,
ไม่ใช่สำหรับศัพท์ต่อศัพท์ อันเป็นสนธิภายนอก.

(สำหรับ อส. อาส. คอ ส. ยี่หลัง ขวรรณ ตามที่ขงเว้นในข้อนั้น ได้
กล่าวไว้ในข้อ ๓๕-๓๕)

(๗๗) ส. หลักรูปสระรคทั้ง ๒ คอ ทสฺ นิสฺ, เมื่ออยู่หน้า ก ข ฎ ฏ, แปลงเป็น ย (คล้าย ขัย ๒๘) เช่น นิสฺ + ปท = นิยปทยเท (มคธ = นิยสชชติ, นิยปชชติ)

(ก) พระมคติในสมเด็จพระมหาสมณเจ้า: “กุสุ นิส มีสละคามหลัง อาเทศ ส เป็น ร, ในภาษามคธบัญญัติว่าลง ร อากม, มีอุทธารณทั้งนี้ ทุภณิมิ ทุภญาโค ทุภคคิ, นิรปทโว นิรามโย นิราสังโก. มีปัญชนะคามหลัง, ถ้าเป็นพหุปัญชนะหนึ่ง,^๒

๓ ในสมณวิสุทธิอักษรในภาษามคธเทียบกับภาษาสันสกฤต จั ๔. ๒๐ อ.โรณ.

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก ศัพท์ภาษา

สฺ ทุกรูป หรือแปลงเป็นวิสรรค ในฐานที่ควร, เช่น กุสฺสทหะ กุสฺสวริต^๓ ทุระกฤตฺ ทุระชฺชณะ นิระกฺชระ นิระผละ; ถ้าเป็นพยัญชนะอื่น, ^๔ สฺ แปลงรูปเป็น ร, เช่น ทุระกคะ ทุระพลละ นิระกบะ นิระมิทะ. ในภาษามคธไม่มีวิสรรคและพยัญชนะคือ ร ตามสระที่เรียกว่า เระละ จึงบัญญัติให้ซ้อนพยัญชนะมีรูปเสมอกันหรือเป็นตัวแทน มีอุทาหรณ์ดังนี้— ทุระวริตฺ ทุระปฺปโย ไอย ทุระณฺณํ ทุระกฺโกโต ทุระพฺโโล ทุระภโร, นิระกฺกโช นิระปฺโโล นิระลาโต นิระกฺกโช นิระภโย, ทุมฺมโน นินฺนาโต นิมฺมลํ; ที่ซ้อนไม่ได้ ให้ทิม เช่น ทุหฺร นีวรณํ นีฬาโร.^๕”

(๗๘) สฺ คั่นขาดเป็นอันมาก—

(ก) เมื่ออยู่หลังอุปสรรคอันมีสระ อี อู เป็นที่สุด, แปลงเป็น ฆ (คือข้อ ๗๘ นั้นเอง) เช่น—

นิ + สฺ ทิ = นิทฺทิกิ; อภิ + เสก = อภิเสก; อภิ + เสกาทิ = อภิเสกฺกาทิ.

(ข) แต่ สฺ คั่นขาดที่ประกอบด้วย ฤ ฎ ฐ คงไว้ไม่เปลี่ยนแปลง, เช่น—
วิ + สฺมฤ = วิสมฺรณ; วิ + สฺฐ = วิสฺฐวติ; วิ + สฺตฤ = วิสฺตาร (พิสฺตาร).

(๗๙) เระละ หนักัน จะเป็นตัวเดิม หรือแปลงมาจาก สฺ ก็ตาม, เมื่ออยู่หน้า ร, ต้องลบเสีย; ถ้าสระข้างหน้าระเวลานั้นเป็นวิสฺ, ต้องทิม, ทั้งสันนิษฐานนอกและสันนิษฐานใน, เช่น—

ยุร	รามะ	เย็น	ยุนา	รามะ
อฺคุนฺส	โรจิ	„	อฺคุน	โรจิ
เรนฺส	โรจิ	„	เรน	โรจิ
นิร	โรค	„	นโรค	
ทฺร	รม	„	ทฺรม	

(ในมคธก็มีตามนี้, แต่ ‘ทฺรกฺขิ ทฺนฺนิวารย’ น่าจะเป็น ทฺรกฺขิ ทฺนฺนิวารย)

^๓ ข้อ ๗๘ (ก). & โฆษ. & คล้ายข้อ ๗๘.

ไทยเชชม

กณีย

(๘๐) ละครตัวเดิม (คือมิใช่อยู่ท้ายศัพท์ที่แปลงมา), อยู่หน้าโชน หรือ ชโชน ก็ตาม, หรือแม้หน้า สฺ สัตถ์มีวิภักตินาม, คงรูปไว้, เช่น ยิปฺยิมิ จตุรฺร จตุรมฺ, ยฺรฺมฺ,

(๘๑) เบื้องหลังละคร, จะเป็นพยัญชนะไร ๆ ก็ตาม (ยกเว้น อุตฺมหน้าสระ) ท่านมักซ้อนพยัญชนะรูปเดียวกัน (ถ้าพยัญชนะหลังละครเป็น ธนิต, ให้ซ้อนด้วยสติด ตัวหน้าในวรรคของคน), เช่น—

อรฺก เป็น อรฺกฺก; การฺย เป็น การฺยฺย

อรฺก ,, อรฺกฺด; ทิรฺฆ ,, ทิรฺกฺฆ

แต่ในสัทสัทกรณใหม่ ไม่นิยมซ้อน เห็นเป็นรุงรัง, คงปล่อยไว้เป็น อรฺก การฺย อรฺก ทิรฺฆ. เว้นแต่ทำซ้อนกันมาแต่เดิม เช่น กฤตฺติกา = การฺกฺติเกย.

(๘๒) ละคร มีกฎเหมือน สฺ ทั้งนี้—

ปฺนฺร เมื่ออยู่สุดท้ายประโยค เป็น ปฺนฺระ)
คฺร ,, ,, ,, คฺระ) ขี ๓๓.

แต่ละครตัวเดิม, ถึงอยู่หน้า อวรรณ, ก็คงรูป, เช่น ปฺนฺร อคฺร, ปฺนฺร ชยติ.

(๘๓) วิภักตินามทั้ง ๕ คือ ภาษามฺ ภาษฺ ภาษฺ และ สฺ (ในข้อ ๕๓) เรียกว่า ขวิภักติ, เพราะการทำให้สณิภายใน คือประกอบนามศัพท์กับวิภักติทั้งสี่ เป็นไปอย่างสณิ ภายนอก โดยถือเอาวิภักติทั้งนั้นเป็นคำบุพบทของปลาย, เช่น—

มนฺสฺ + ภาษามฺ เป็น มโนภาษามฺ (ข้อ ๓๔ ก)

หวิสฺ + ภาษฺ ,, หวิรฺภาษฺ (ข้อ ๓๖)

ชนฺสฺ + สฺ ,, ชนฺระมฺ (ข้อ ๓๓, ๓๔)

(๘๔) เบื้องหน้าแก่อุตฺม จะคงวิสรวกไว้ก็ได้, หรือแปลงวิสรวกเป็นรูปเดียวกับ อุตฺมของปลายก็ได้, ทั้งนี้— รามาะ ฆฺญ = รามาะ ฆฺญ หรือ รามาย ฆฺญ

รามะ สหเต = รามะ สหเต ,, รามสฺ สหเต

ปฺนระ สะ = ปฺนระ สะ ,, ปฺนสฺ สะ

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก สัทวิทยา

(๘๕) พยัญชนะ ๒ ตัว หรือมากกว่าก็ตาม, เมื่อมารวมอยู่กันที่สุกของขท, มักจะยอมให้ ตัวต้นเหลือตัวเดียว, นอกนั้นลยหมด, เช่น—

มรต + ส (ประเดมาวิภक्ति) = มรุต

อทนต + ส = อทน

(๘๖) พยัญชนะหนักัน ต้องเป็นโชน เมื่ออยู่หน้าโชน, และต้องเป็น อโชน เมื่ออยู่หน้า อโชน.

ข้อนี้หมายเอาเพียงพยัญชนะอโชน ๔ ตัวคือ ก ฏ ฑ ฎ เมื่ออยู่หน้าโชน, ต้องเป็นโชนในวรรคของตน, คือเป็น ก จ ฑ พุ ตามลำดับ, เช่น—

สมยก + อกตม = สมยอกตม, ทิก + ฌมพร = ทิกมพร,

ปริวราฐ + อยม = ปริวราชาม, ปริวราฐ + กฤติ = ปริวราช กฤติ,

สริท + อตฺร = สริทตฺร, มหค + ฌน = มหคฌน,

กกป + อตฺร = กกพตฺร, อย + ฌ = อยฌ.

(๘๗) ก ฏ ฑ ฎ เมื่ออยู่หน้านาสิกย์ คือ น ม หนปลาย, แปลงเป็นนาสิกย์ในวรรคของตนก็ได้, คือเป็น ง ญ น ฌ ตามลำดับ, เช่น—

ทิก + นาดะ = ทิกุนาดะ หรือ ทิกุนาดะ

ชคต + นาดะ = ชคตุนาดะ “ ชคตุนาดะ

คฤหคต นยติ = คฤหคต นยติ “ คฤหคต นยติ

ยญ + มาสะ = ยญมาสะ

ปฺรารก + มุชะ = ปฺรารกมุชะ

(๘๘) ก อยู่หน้า ฤ (หรือ ฌ), ช, ฎ, แปลง ก เป็น ฤ, ช, ฎ ตามลำดับ, ดังนี้—

เมฆาตุ ๑ = เมฆา ๑ (๖๖)

เมฆาตุ ชลุม = เมฆาตุ ชลุม

ป่ายาตุ โลกาตุ = ป่ายาตุ โลกาตุ

(๘๕) ตุ อยู่หน้า ศุ, แปลงเป็น ุ, แล้ว ศุ นั้นก็กลายเป็น ฌุ, เช่น
นฤปาตุ ศุกระ เป็น นฤปา ฌุกระ.

(๘๖) อี อุ เมื่ออยู่หน้า ุ ู ัว ัวเต็ม, ถ้ามีพยัญชนะอื่นตามหลังอีก, มัก
ทิ้ง เช่น—

ทิว + ยามิ = ทิวยามิ

คุรุ + น = คุรุน

กुरु + อติ = กुरुอติ

(๘๗) ยางศัพท์กลับ อุตม เสียแล้ว, แปลง กันคช หนปลาย ให้เป็น มุทชช
พร้อมด้วย ทิมสระหน้า, ดังนี้—

ทูล : ทูลา, ทูลาค, ทูลิ, ทูลค

ปูล : ปูลา, ปูลาค (ข้อ ๓๔ ก)

มู : มูลา, มูมา, มูนา (ข้อ ๓๔ ก)

นาม

(๘๘) อักษรันต์ นัยกลึงค์ แยกตามแบบ ผล ดังนี้—

เอก	ทวิ	พหุ
ประดมา ผล	ผล (ข้อ ๓๗)	ผลาน
ทวิคิยา ,	,	,
สัมโพชน ผล	,	,

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก สังกฤต

วิธีเปลี่ยนวิภक्तिและการันต์

- (ก) ในทวิติยา เอก สย อการันต์ใน บั. นบั. เหมือนกับข้อ ๖๘ (ข).
- (ข) ประดมา ทวิติยา พหุ ลงนาสิกย คือ น อากม แล้ว ที่ข การันต์ หรือสระหน้านาสิกยนั้น เหมือนนัยฐิ ในข้อ ๔๘ (ค).
- (ค) นกณน เหมือน อการันต์ในยสังค์ (ข้อ ๔๔).
- (ฅ) ทวิวิภक्तिนามที่ประกอบกับนามศัพท์ นยสังค์ ในประดมา ทวิติยา สัมโพชน เอก ไม่มีเลย (ที่มิไว้ในข้อ ๔๓ (ข) ก็เฉพาะ อการันต์เท่านั้น). ศัพท์ เติมนั่นเอง ชื่อว่ายนยท ประดมา ทวิติยา สัมโพชน เอก ในนยสังค์.
- (๕๓) อาการันต์สังค์ลิงค์ แยกตามแบบ เสนา ดังนี้—

	เอก	ทวิ	พหุ
ประดมา	เสนา	เสน	เสนาส
ทวิติยา	เสนาม	"	"
ตฤติยา	เสนยา	เสนายาม	เสนาส
จตรถิ	เสนาย	"	เสนายาส
ยัญม	เสนายาส	"	"
นัยฐิ	"	เสนโยส	เสนานาม
สยัม	เสนายาม	"	เสนาส
สัมโพชน	เสน	เสน	เสนาส

วิธีเปลี่ยนวิภक्तिและ อาก อี อู การันต์ในสังค์ลิงค์

- (ก) ประดมา เอก สย ส. เสย, เว้นไว้แต่ อู การันต์. อิกการันต์ก็สย ส. เหมือนกัน, ที่ไม่สย ส. ก็เฉพาะศัพท์เหล่านี้ เช่น ลกษม (เจ้าแม่ลักษมี), ตรี เครองข้าม (เรือ), ทนตวิ (สายพิณ).

(๖) จตุรติ ขันธัมมิ นิยฐิ สักกัม เอก แผลง เอ อสุ อี เปน ไอ อาสุ
อาหม ตามลาคัย, แล้วลง ยุ อาคม อะเพาะระวาง อา การันต์.

(๗) เบื้องหน้าแต่ อา ทญักยา เอก, และ โอสุ นิยฐิ สักกัม ทวิ, เอา
อา การันต์เปน เอ, แล้วสนธิตามข้อ ๓๐ (ค) หรือ ๓๑ (ค).

(๘) นิยฐิ พหุ คงลง นอากม เสมอ.

(๙) สัมโพชน เอก เอา อา เปน เอ, และ รัสส อี อุ การันต์.

(๑๐) ประดมา ทวักยา สัมโพชน ทวิ เปน เอ.

(๑๑) ศัพท์ อา การันต์ สตรี, คือ อมพา (มกช อมพา), อตุลา, อฏกา
แปลว่า แม่, ทั้ง ๓ ศัพท์นี้ แปรจากอาการันต์อื่น ๆ เพียง สัมโพชน เอก เปน อมพ,
อตุล, อฏก.

(๑๒) วิเศษณสรวพนาม อนิยม ในข้อ ๓๗ ศัพท์ท้ายทั้ง ๔ ศัพท์ คือ สรว
วิสุ อุภย เอก ในประดมา ทวักยา สัมโพชน เอกจน นย. แยกเหมือน ผล (ข้อ ๓๓),
คือเปน สรวม วิศวม อุภยม เอกม นอกนั้นเหมือน บท ศัพท์.

(๑๓) ว่าด้วยศัพท์ อสุ อีส อีส การันต์ (ข้อ ๔๓ ข ๖). ศัพท์จำพวกนี้
เปน นยัสถลิงค์ โดยส่วนใหญ่, ที่เปน บัลังค์ มีบ้าง, ที่เปน สตรลิงค์ มีน้อยที่สุด.

การเปลี่ยนวิภक्तिและการันต์

(ก) เปนไปตามระเบียบสนธิ.

(ข) แม้ที่เปลี่ยนการันต์เปน โอ อวิ อูร หน่ววิภक्तिอื่นขึ้นคันด้วย ฤ ก็เปน
ตามสนธิสามัญทั้งกล่าวในข้อ ๓๓.

(ค) บัลังค์ และ สตรลิงค์ ใน—อสุ ทิม อ ใน ประดมา เอก; และใน
นยัสถลิงค์ ประดมา ทวักยา สัมโพชน พหุจน ลงนาสิกย์ คือ อนุสวาร อาคม.
หน้า ส การันต์แล้ว ทิม อ อี อุ หน่วนาสิกย์นั้น, เหมือนข้อ ๓๔ ข.

แจกพิทักษ์ต่าง ๆ เป็นแบบเทียบ คือ—
(ข) จันทรมส (พระจันทร์) ขั้ลึงค์.

	เอก	ทวิ	พหุ
ประดมา	จันทรมส	จันทรมเสา	จันทรมสส
สัมิโพชน	จันทรมส	"	"
ทวักยา	จันทรมส	"	"
คฤคยา	จันทรมสา	จันทรโมภยาม	จันทรโมภิส
จตุรดิ	จันทรมเส	"	จันทรโมภยส
ขั้ญจมิ	จันทรมสส	"	"
มัยขั้	"	จันทรโมสส	จันทรโมสสาม
สัปตมิ	จันทรมส	"	จันทรโมสส, มสส

(ง) มนส (จ) ขั้ลึงค์.

	เอก	ทวิ	พหุ
ประดมา	มนส	มนส	มนส
สัมิโพชน	(๑๒ ข)		(๑๕ ค)
ทวักยา			

นอกนั้น เหมือน ขั้ลึงค์ (จันทรมส)

(๑) ทวิส (การเข่น), ขนส (ขน), ขั้ลึงค์.

	เอก	ทวิ	พหุ
ประดมา	ทวิส ขนส	ทวิขี ขนขี	ทวิขี ขนขี
สัมิโพชน	" "	" "	" "
ทวักยา	" "	" "	" "
คฤคยา	ทวิขี ขนขี	ทวิขีขาม ขนขีขาม	ทวิขีภิส ขนขีภิส
สัปตมิ	ทวิขี ขนขี	ทวิขีส ขนขีส	ทวิขี, ทวิขี, ขนขี, ขนขี
			(ขี ๑๓, ๑๔)

(ค) โทสุ (แชน) นั้สกลิงค์.

ประดมา ส้มโพชน ทวักยา	โทสุ	โทมิ	โทมิ
-----------------------------	------	------	------

(ช) สุวสุ (ผู้้นท่มเว่ยบรัช)

บู้. ประดมา เอก. สุวสุ; ทว. สุวเสา; พท. สุวสุ.

(นอกนั้ เหมือณ านทวมส)

ประดมา นั้. ส้มโพชน ทวักยา	เอก. สุวสุ; ทว. สุวสุ; พท. สุวสุ.
----------------------------------	-----------------------------------

(นอกนั้ เหมือณ มนส)

(ฉ) วิเศษณ ทักเกใน ๓ ลิงค์, กั้เป็นตามระเบียบ, กั้กั้—

อทรวัก (โพชน), อทกษส (บอช), ทักขามยส (อายบ), บู้. สักทรี—

ประดมา		ทักขามย		สักทรี	
เอก	ทว	เอก	ทว	พท	
อทรวัก : อทรวัก	อทรวักเสา	อทรวัก	อทรวักภยาม	อทรวัก	อทรวัก
อทกษส : อทกษส	อทกษเสา	อทกษ	อทกษภยาม	อทกษ	อทกษ
ทักขามย : ทักขามย	ทักขามยเสา	ทักขามย	ทักขามยภยาม	ทักขามย	ทักขามย

นั้สกลิงค์

ประดมา ส้มโพชน ทวักยา	อทรวัก เอก. อทกษส ทักขามย	ทว. อทกษ ทักขามย	พท. อทกษ ทักขามย
-----------------------------	---------------------------------	------------------------	------------------------

(ญ) ศัพทว่า อนนท (เวลา), ปรุทสส (ชอพระอินทร์), อคณ (ชอพระศุภราชวร), สำทริยประดมา เอก เป็น อนนทา ปรุทสสา อคณา, นอกนั้เป็นไป ตามระเบียบสนธิ; แต่ส้มโพชน เอก สำทริย อคณ เป็น อคณ อคณ อคณ.

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก สัทสัท

(๖) ภาส (แสง) สัตวิจิตร ศึกษามรณะ, เช่น—

	เอก	ทวิ	พหุ
ประมา	ภาส	ภาเสา	ภาสส
ตฤคยา	ภาสา	ภาสยาม (๑๕)	ภาสิส
สัทคัม	ภาลี	ภาโสส	ภาสส

(๗) อุกฤตยา (ผู้อ่านฉันท), ภาย ในคำนี้, เมื่ออยู่หน้าวิภัติอินชันทันด้วย
พยัญชนะ, เช่น ศส, เว้นไว้แต่ประมา เอก, ดังนี้—

ประมา	เอก	อุกฤตส
	ทวิ	อุกฤตเสา
ตฤคยา	เอก	อุกฤตสา
	ทวิ	อุกฤตสยาม
สัทคัม	พหุ	อุกฤตสส, อุกฤตสสส

ศัพท์นี้ ยางแห่งเป็น อุกฤตส

(๘) ศัพท์จำพวกที่แจกเหมือนตัวอย่างที่กล่าวแล้ว,

๑. บัลิกก์ แจกเหมือน เช่น—

ทิวาส, ชาวสวรรค์; ทิวาส (ชอญ); เวส, พระพรหม; อังคิร, ชอคน;
ปรรวส, ชอคน.

๒. นบัลิกก์ แจกเหมือน เช่น—

มนส	ใจ	เคชส	เคช
อยส	เหล็ก	ปยส	น้ำ, น้ำนม
อรส	อก	ยส	ยศ
เจตส	ใจ	วส	วาจา
ตปส	ความร้อน	วยส	วัย
คมส	มีก	คิรส	หัว

ไทยเขมร

กนิย

ทยกมาเพียง ๓ ศัพท์นี้ เพื่อให้ตรงกับบาลีไวยากรณ์ (ข้อ ๖๘) ซึ่งเรียกว่ามโนคณะ แต่ในสัทกฤตมีมากมาย และมีติดกันที่สำคัญคือ ศัพท์ทั้ง ๓ นี้ ในบาลีไวยากรณ์ว่า เปน ขั้ลิงค์, แต่ในสัทกฤตเปน นบั้ลลึงค์ ทั้งนี้

ศัพท์นอกจากนี้ มีเช่น—

ฉนทสุ พระเวท
นภสุ ฟา
รภยสุ รากษส

รชสุ ละออง
วภยสุ หน้าอก
วาสสุ ผ้า
สรสุ สร่น้า

๓. นบั้ลลึงค์ แจกเหมือน จ, เช่น

ภยสุ ทา.
ไชยคุสุ ทาว.

๔. สตรวิริงค์ แจกเหมือน ฉ, เช่น

บชสุ บชรเวท.

อปฺสรสุ อปฺสร

สุมนสุ คอกไม้

๕. วิเศษณ บั. สัตวิ. แจกเหมือน ฉ, เช่น สุมนสุ มีไก่.

(๕๖) ศัพท์อย่างเดียวกันในข้อ ๔๕, แต่แจกไม่เหมือนกันนั้น, มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะศัพท์หนึ่ง ๆ คือ—

(ก) สรสุ (ตก), ขวสุ (สิงห์); สหฺสุ (ฆ่า), ชินาสุ (ปรารณา ะฆ่า); เปนวิเศษณ.

เมื่ออยู่หน้าวิภคิตี ซึ่งขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ สองศัพท์กัน แปลง ส เป็น ห, ลง ศัพท์หลัง แปลง ส เป็น น, แล้วลงอนุสवारเสียง, ดังนี้—

บั้ลลึงค์

ประดมา สัมโพชน เอก สรต

ขวต;

สฺหิน

ชินาน

ทวิ สรเสา

ขวเสา;

สฺหเสา

ชินาเสา

ตฤคฺยา

เอก สรสา

ขวสา;

สฺหสา

ชินาสา

ทวิ สรทฺภยาม

ขวทฺภยาม

(๗๖);

สฺหินภยาม

ชินานภยาม

สปีคมิ

เอก สรตฺส

ขวตฺส;

สฺหินตฺ

อนตฺส,

ชินานตฺ

อนตฺส

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก ต่สภฤต

นบ้สภฤตลิ่งค้ (๘๘)

ประดมา	เอก	สรวต	ชวต	สทิน
สัสมโพชน	ทว	สรวส	ชวส	สทส
ทวคียา	พท	สรวส	ชวส	สทส

นอกน้น เหมอน นบ้สภฤตลิ่งค้.

(๘๙) ปุ่มนุ่ส ชาย

	เอก	ทว	พท
ประดมา	ปุ่มนาน	ปุ่มนาส	ปุ่มนาส
สัสมโพชน	ปุ่มน	"	"
ทวคียา	ปุ่มนาส	"	ปุ่มนาส
ทวคียา	ปุ่มน	ปุ่มนายาม	ปุ่มนาส
ทวคียา	ปุ่มน	"	ปุ่มนายาม
ปุ่มน	ปุ่มน	"	"
ปุ่มน	"	ปุ่มน	ปุ่มน
สัสม	ปุ่มน	"	ปุ่มน

นบ้สภฤตลิ่งค้

สปุ่มนุ่ส มคินค้ (วเคษณ)

ประดมา	เอก	สปุ่มน	ทว	สปุ่มน	พท	สปุ่มน
สัสมโพชน	"	"	"	"	"	"
ทวคียา	"	"	"	"	"	"

นอกน้น เหมอน นบ้สภฤตลิ่งค้

(๘๘) ศัพท์เหล่านี้ คือ—

ขีปจิม	ผู้ปรารภจะอ่าน	อาคิม	สฺตวิ.	การอ่านวย.
สชย	ขี. สฺตวิ. หมู, พวง	สฺตส	ผู้ตัก	
จิกริม	ผู้ปรารภจะทำ	คิร	สฺตวิ.	ถ้อย
สขีส	ผู้ก้าว	ขร	"	แอก
		ปร	"	เมือง

(ก) เมื่ออยู่หน้าวิภักติอันขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ที่มสระหน้าอสุม การันต์,
และ ฆ มีการเปลี่ยนเหมือน ส, เช่น—

	เอก	ทวิ	พหุ
ประดมา	ขีปจิส	ขีปจิมะ	ขีปจิมส
สัมโพชน	"	"	"
ทวติยา	ขีปจิม	"	"
ตฤติยา	ขีปจิมะ	ขีปจิมะ	ขีปจิมส
จตรถิ	ขีปจิมะ	"	ขีปจิมส
สยปคมิ	ขีปจิม	ขีปจิมส	ขีปจิม, ๐ จิม

นอกจากนี้ ก็เอาตัววิภักติมาลงโดยปกติ.

(ข) แยกศัพท์ที่เหลือให้ คือ— ขีปจิม

ประดมา	เอก	สชย	จิกริม	สขีส	อาคิม	สฺตส	คิร	ขร	ปร
ทวิ	สชย	จิกริม	สขีส	อาคิม	สฺตส	คิร	ขร	ปร	
ตฤติยา	เอก	สชย	จิกริม	สขีส	อาคิม	สฺตส	คิร	ขร	ปร
ทวิ	สชย	จิกริม	สขีส	อาคิม	สฺตส	คิร	ขร	ปร	
สยปคมิ	พหุ	สชย	จิกริม	สขีส	อาคิม	สฺตส	คิร	ขร	ปร

นปฺสกลิงค์

	เอก	ทวิ	พหุ
ประมา	ยฺยจิ	ยฺยจิ	ยฺยจิ
สัมโพชน	จิ	จิ	จิ
ทวติยา	ยฺย	ยฺย	ยฺย
	ส	ส	ส

นอกนี้ แจกเหมือน นปฺ. สกฺ.

(๕๕) (ก) พระมคินสเมตฺตพระมหาสมณเจ้า; “ศัพท์มีพยัญชนะ คือ ส เป็นถาวรันต์, ถ้ามีสระ อ นำ เช่น มนสฺ คยสฺ เจตสฺ ยศสฺ นมสฺ อยสฺ, ตามวิธีสังฤต มีสระตามหลังที่เป็นวิภक्तिและยฺย, ส คงอยู่ตามรูป เช่น มานสา มนสฺ มนสิ, และ คายสฺ ยศฺวิน; มีพยัญชนะแข็ง^๒ ตามหลัง, ส คงตามรูป หรือแปลงเป็น วิสฺรค คือวิสรรชนีย์ เช่น นมสฺการะ หรือ นมะการะ; มีพยัญชนะอ่อน^๓ ตามหลัง, ส กับสระ อ ข้างหน้าแปลงเป็น โอ^๔ เช่น อโอมยะ มโนหระ ศิริโรหระ ศัพท์เช่นนั้น ในภาษามคธเรียกว่า มโนคณะ, มีสระตามหลัง ที่เป็นวิภक्तिและยฺย, คง คง ส ตามสังฤต เช่น มนสา มนสิ ตรงกนิ; มนโส แปลง ส เป็น โอ, และ คายโส เจตสิกฯ ที่นำหน้าศัพท์ข้างออกไป หาได้คง ส ไม่ เช่น มนายคณิ; มีพยัญชนะอ่อนตามหลังอาเทส อ เป็น โอ ตามสังฤต ฉะเพาะที่เข้าสมาส เช่น ตโปวัน โยโสโลกสมยฺยโตะ โยคุพฺ; มีพยัญชนะแข็งตามหลัง แปลงเป็น โอ อย่างเดียวกันก็มี เช่น เตโชกลิงฺ เจโตปณิ มโนสมฺมุสฺสา มโนเสฏฺฐา, ไม่แปลงก็มี เช่น นมกาโร- ขำพเจ้ายังสันนิษฐานไม่ได้แน่ ว่าเดิมเป็นมาอย่างไร; แปลงเป็น โอ ฉะเพาะมีพยัญชนะอ่อนตามหลัง ตามอย่างสังฤต, ผู้ไม่ได้เรียนภาษาสังฤต สังเกตไม่ได้ ใช้เลือก^๕เลือก

๑. ในสมุทวิธใช้อักษรในภาษาบาลีเทียบกับภาษาสังฤต ข้อ ๓.

๒. อโณม. ๓. โอม. ๔. ขั ๓๔ (ก).

ไทยเชษม

กนิย

ไป; หรือ บัญญัติให้ลงทั้งนั้น เพื่อสังเกตง่าย, ศัพท์ที่ไม่ได้ลง ผู้ใช้ ไม่ทันกำหนดว่า
เป็นโนคนะ. ส่วนในกัจจายนปกรณ์ ที่เหมือนท่านคงสูตรไว้ให้ลงทั้งนั้น.”

(ข) สันสกฤต ๑. ในบาลีไวยากรณ์ว่า ทังลง สฺ อาคม. แต่ในสันสกฤต
เป็น สฺ. การันต์อยู่แล้ว.

๒. ในบาลี ศัพท์ว่าพวกนั้น มี อ เป็นที่สุกทั้งนั้น, ในสันสกฤต มีสระอนก็ได้
คือ ภาสฺ โชยติสฺ ยชฺสฺ โทสฺ.

๓. บาลีว่าเอา อฺ (ทศิยา) เป็น โอ ใ้ข้าง ชักตัวอย่างว่า ยโส ลทฺธาน
มชฺเชยฺย, ในสันสกฤต เป็น โอ ด้วยอำนาจสนธิตามเคย ข้อ ๓๔ (ก).

๔. บาลีว่า เมื่อศัพท์มีโนคนะ เข้าสมาสแล้ว เอาสระที่สุกของคนเป็นโอได้
เหมือนคำว่า มโนโคโย อโหมยฺย เทโชชาตฺ สโรโรโ. ในสันสกฤตไม่เป็นการแปลก:
จะเข้าสมาสหรือไม่ จะเป็นศัพท์พวกมโนคนะนี้หรือไม่ เมื่ออยู่หน้าพยางค์อะโหมแล้ว ก็
ต้องเอา อสฺ เป็น โอ ตามข้อ ๓๔ (ก).

สังขยา

(๑๐๐) สังขยา คงมี ๒ เหมือนมคธ คือ ปกติสังขยา และ ปُرณสังขยา,
ดังนี้ —

(ก)

ปกติ	ปُرณ	ปกติ	ปُرณ
๑. เอก	ปฺรณม, °มา	๕. ปณฺจน	ปณฺจนม, °มี
๒. ทว หรือ ทวิ	ทวฺวํ, °บา	๖. มยฺย	มยฺยจ, °จี
๓. ทวิ	ทตฺตํ, °บา	๗. สยฺย	สยฺยตม, °มี
๔. ททฺ	ททฺรณ, °ถิ	๘. อษฺฏ	อษฺฏม, °มี
	ทวฺย, °บา	๙. นว	นวม, °มี
	ทวฺย, °บา	๑๐. ทศ	ทศม, °มี

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก ศักกฤท

๑๓	เอภาทศนุ	เอภาทศ, °คั	๒๖	ยทวักติ	ยทวัก, °คั
๑๔	ทวาทศนุ	ทวาทศ, °คั			°คคิตม, °มี
๑๕	ทวโยทศนุ	ทวโยทศ, °คั	๒๗		
๑๖	ทวทศนุ	ทวทศ, °คั	๒๘	อษฏวักติ	อษฏวัก, °คั
๑๗	ปณทศนุ	ปณทศ, °คั			°คคิตม, °มี
๑๘	โยทศนุ	โยทศ, °คั	๒๙		
๑๙	สยทศนุ	สยทศ, °คั	๓๐	ทวักศ (ศทว.)	ทวักศ, °คั
๒๐	อษฏทศนุ	อษฏทศ, °คั			ทวักศคตม, °มี
๒๑	นทศนุ	นทศ, °คั	๓๑		
	เอโกณวักติ,	เอโกณวัก, °คั	๓๒	ทวาทวักศ	
	เอโกณวักคิตม, °มี		๓๓	ทวขสทวักศ (ทวัก ใน ทวัก ทวักทวัก)	
	อณวักติ,	อณวัก, °คั	๓๔		
	อณวักคิตม, °มี		๓๕		
	เอกานนวักติ,	เอกานนวัก, °คั	๓๖	ยทวักติ	
	°วักคิตม, °มี		๓๗		
๒๒	วักติ (ศทว.)	วัก, °คั	๓๘	อษฏทวักศ	
	วักคิตม, °มี		๓๙		
๒๓			๔๐	ทวาทวักศ (ศทว.)	ทวาทวัก, °วัก,
๒๔	ทวาทวักติ	ทวาทวัก, °คั			ทวาทวักคตม, °มี
	°คคิตม, °มี		๔๑		
๒๕	ทวโยวักติ	ทวโยวัก, °คั	๔๒	ทวาททวาทวักศ,	
	°คคิตม, °มี			ทวาททวาทวักศ	
๒๖			๔๓	ทวาททวาทวักศ,	
๒๗				ทวาททวาทวักศ	
๒๘					
๒๙					

๔๔		๖๒ ทวามณฺวิ, ทวิมณฺวิ	
๔๕		๖๓ ทฺระมณฺวิ, ทฺริมณฺวิ	
๔๖ มณฺวิทวารคฺค		๖๔	
๔๗		๖๕	
๔๘ อมฺวิทวารคฺค,		๖๖ มณฺมณฺวิ	
อมฺวิทวารคฺค		๖๗	
๔๙		๖๘ อมฺวิมณฺวิ	
๕๐ ปณฺจาศฺค (สฺคฺวิ.)	ปณฺจาศฺค, °คฺ	อมฺวิมณฺวิ	
	ปณฺจาศฺคตม, °ม	๖๙	
๕๑		๗๐ สປคฺติ (สฺคฺวิ.)	สປคฺติตม, °ม
๕๒ ทวปณฺจาศฺค,		๗๑ เอกสປคฺติ	เอกสປคฺต, °คฺ
ทวปณฺจาศฺค			เอกสປคฺติตม, °ม
๕๓ ทฺระปณฺจาศฺค,		๗๒ ทวสປคฺติ,	
ทฺริปณฺจาศฺค		ทวีสປคฺติ	
๕๔ จตฺมปณฺจาศฺค		๗๓ ทฺระสປคฺติ,	
๕๕		ทฺริสປคฺติ	
๕๖ มณฺปณฺจาศฺค		๗๔	
๕๗		๗๕	
๕๘ อมฺวิปณฺจาศฺค,		๗๖ มณฺสປคฺติ	
อมฺวิปณฺจาศฺค		๗๗	
๕๙		๗๘ อมฺวิสປคฺติ,	
๖๐ มณฺวิ (สฺคฺวิ.)	มณฺวิตม, °ม	อมฺวิสປคฺติ	
๖๑ เอกมณฺวิ	เอกมณฺวิ, °ม	๗๙	
	เอกมณฺวิตม, °ม	๘๐ อคฺคิ (สฺคฺวิ.)	อคฺคิตม, °ม

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก สัสดกฤต

๗๑	เอภาคัฏฐิ	เอภาคัฏฐิ, °คั	๗๕	
		เอภาคัฏฐิตม, °มึ	๗๖	มฺหณฺณวติ
๗๒	ทวฺยคัฏฐิ		๗๗	อญฺญานวติ,
๗๓	ทวฺยคัฏฐิ			อญฺญานวติ
๗๔			๗๘	
๗๕			๗๙	
๗๖	มฺหณฺณวติ		๘๐๐	คฺคิ (นยฺ.) คฺคิตม, °มึ
๗๗			๒๐๐	ทวฺยคฺคิ (นยฺ.), ทวฺยคฺคิตม, °มึ
๗๘				เทว คฺคิเต
๗๙			๓๐๐	ทวฺยคฺคิ (นยฺ.),
๘๐	นวติ (สฺกฺว.)	นวติตม, °มึ		ทวฺยคฺคิ คฺคานิ
๘๑	เอภณวติ	เอภณว, °คั	๓๐๐๐	สทฺสว, ทคฺคิ, (นยฺ.); สทฺสวตม,
		เอภณวติตม, °มึ		ทคฺคิ (สฺกฺว.) °มึ
๘๒	ทวฺยานวติ,		๓๐,๐๐๐	อญฺต (นยฺ.)
	ทวฺยณวติ		๓๐๐,๐๐๐	ลภฺย (นยฺ.)
๘๓	ทวฺยโยนวติ,			ลภฺยา (สฺกฺว.)
	ทวฺยณวติ		๓,๐๐๐,๐๐๐	ปรยฺยต (นยฺ.)
๘๔			๓๐,๐๐๐,๐๐๐	โกฏฺฐิ (สฺกฺว.)

(ข) ปกติสังख्या ตั้งแต่ ๒๑ ถึง ๙๙ ไม่ลงไว้ ในบัญชีนี้ เพราะเขาจำนวนหน่วย มาสํสาสกับ ๒๐, ๓๐ ฯลฯ ด้วยวิธีสันนิษตามเคย. เมื่อทำสนธิ นุ ที่สุดแห่งจำนวนหน่วย เช่น ปณฺนํ สยฺตณํ ให้ลบเสีย (เหมือนข้อ ๕๐ ข).

(ค) จำนวน ๔๐๐, ๕๐๐ ฯลฯ ก็ทำเหมือน ๒๐๐, ๓๐๐; คงลบ นุ การนับเหมือนกัน ข.

ไทยเชนม

กันย

(ข) ประสงค์ซึ่งขาดไม่ลงไว้ในชั้นนี้ ก็คือเอาปกติซึ่งขาดเหล่านั้นเองมาประกอบ, และมีรูปเหมือนประสงค์ซึ่งขาดลงลงมา, เช่น ที่ ๑๑ = อัญญาศัต, °ติ, อัญญาศัต, °มิ.

(ง) การนับต่อจากโกฏีไป เป็นแต่ท้องจำนวน; ส่วนที่ใช้เป็นพื้น ก็ไปสุดเพียงโกฏีเท่านั้น, เช่น ๑๒๐, ๔๕, ๖๗, ๑๑๐ คงนับว่า ๒๓ โกฏี, ๔๕ แสน, ๖๗ พัน, แปรร้อยเก้าสิบ.

ปกติซึ่งขาด

(๑๐๑) การประสมจำนวนหน่วยกับจำนวนสิบต่าง ๆ เช่น ๓๐, ๒๐, ๓๐ ฯลฯ พึงสังเกตดังนี้, คือ -

(ก) เอก ในจำนวน ๑๓ เป็น เอกา, นอกนั้นก็ยุบเป็น.

(ข) ทว เป็น ทวา ทุกแห่ง; แต่ใน ๔๒, ๕๒, ๖๒, ๗๒ และ ๘๒ ใช้ ทวิ ก็ได้, และใน ๑๒ ใช้ ทวิ อย่างเดียว.

(ค) ทริ ต้องทำเป็นประมาณ พหุ บั. ตรีสิบ เสียก่อน แล้วประมาณตามสามัญ, ดังนี้ -

๑๓ ตรีสิบ (ทศ) = ตรีโยทศ (ข้อ ๓๔ ก)

๓๓ ตรีสิบ (ทศ) = ตรีสิบตรีศ (ข้อ ๑๔ ค)

๔๓ ตรีสิบ (ทศ) = ตรีสิบทวารศ (ข้อ ๑๔ ก)

๕๓ ตรีสิบ (ทศ) = ตรีสิบปณจศ (ข้อ ๑๔ ค)

๖๓ ตรีสิบ (ทศ) = ตรีสิบมยวิ (ข้อ ๑๓)

แต่จำนวน ๔๓ ถึง ๗๓ และจำนวน ๘๓ ใช้ ทริ ก็ได้, และ ๑๓ ใช้ ทริ อย่างเดียว.

(ง) มย เป็น โย ในจำนวน ๑๖, แล้วเอา ๓ หินปลายแห่ง ทศ เป็น มทช (ข้อ ๑๔).

(ง) อญ เป็น อัญ ในจำนวน ๑๑ ถึง ๑๑, นอกนั้นเป็น อญ ก็ได้.

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก ศักยกุล

(๑๐๒) จำนวนที่ท้ายเลข ๘, คือ ๓๘, ๒๘, ๑๘, ๗๘ ๘๘ นิยมใช้จำนวนเต็มเป็น ๒๐, ๓๐, ๔๐ ๗๐ ๑๐๐, แล้วเอาคำ อุน (หย่อน) หรือ เอโจน (หย่อนหนึ่ง, เป็น เอกานัน กัม) เรียงไว้เป็นยทหน้า (เหมือนนิยมใน มช) เช่น —

๓๘ = อุนวัคคิ, เอโจนวัคคิ, เอกานันวัคคิ

๘๘ = อุนนยจี, เอโจนนยจี, เอกานันนยจี

ที่คงใช้ นวน เป็นยทหน้ากัม, เช่น —

๓๘ = นวทศน

๘๘ = นวปญจาศติ

(๑๐๓) เมื่อจะครบจำนวน ๑๐๐, ๒๐๐, ๗๐๐ ใช้คำ อุน (หย่อน) กัม, เช่น —

๘๕ = ปญโจน ศกม, หรือ ปญโจนศกม แปลว่า ๑๐๐ หย่อน ๕.

(๑๐๔) สังขยาจำนวนสิบ ๆ เมื่อมีเศษด้วย, บางทีท่านประกอบจำนวนที่พร้อม กับ น ประทีษจำนวนเต็ม, เช่น —

เอกยา น วัคคิ มิใช่สามสิบ เพราะหนึ่ง = ๒๘

ทวารายาม นาคีติ มิใช่แปดสิบ เพราะสอง = ๗๘

ปญเจริ น จตวารี ศคานิ มิใช่สี่ร้อย เพราะห้า = ๓๘๕

(๑๐๕) จำนวนเศษจากร้อย (คือในระหว่าง ๑๐๐ ถึง ๒๐๐, หรือ ๒๐๐ ถึง ๓๐๐

๗๐) ใช้ศัพท์ อธิก ประกอบจำนวนหน้า, เช่น —

ปญจาทิก ศก, หรือ ปญจาทิกศกม = ๑๐๕

ปญจทศาทิก ศก, หรือ ปญจทศาทิกศกม = ๑๑๕

ปญจาสทาทิก ศก, หรือ ปญจาสทาทิกศกม = ๑๕๐ (ที่ ที่สุดแห่ง ปญจาศติ เป็น ทศตามข้อ ๗๖)

ทวาราวคพิณนญุศทาทิก สหสรม = ๑๘๘

เอโจนจตวารีศทาทิก นญุศทาทิก สप्तสप्तติ สหสรวาทิก ลกษม = ๓๗๖๐๘

(๑๐๖) บางทีไม่ท้องไส้ อธิก กัม, เช่น —

เฮกศคมุ = ๓๐๓, อธิกศคมุ = ๓๐๗.

(๑๐๗) เศษจากสิบ ไส้ อธิก กัมข้าง, เช่น —

อษฏาธิกา นวติ, หรือ อษฏาธิกนวติ = ๘๗.

(๑๐๘) ไส้ อุกุตร แทน อธิก ก็ได้, เช่น —

สยโตตุทว ศคมุ = ๓๐๗

พระปณรชศตุทว สยตศคมุ = ๓๕๔

(๑๐๙) ตั้งแต่ ๓๓๓ ถึง ๓๕๘, ๓๓๓ ถึง ๓๕๘, ๓๓๓ ถึง ๓๕๘ ฯลฯ

บางทีเอาปณรชศขมาประกอบเป็นเศษจากร้อย, และเศษจากร้อยนั้น ก็ยังมี ถึงท วรณ
วิภักติ เหมือนจำนวนเต็ม คือ ๓๐๐, ๒๐๐ ฯลฯ เช่น —

เฮกาทศ ศคมุ = ๓๓๓

วศิ ,, = ๓๒๐

ปณรชศ ,, = ๓๕๐

สยตศศ ทวิศคมุ = ๓๕๗

ทวิศศ ทวิศคมุ = ๓๓๐

ปณรชศข

(๑๑๐) ปณรชศข ที่ทำจากปกติสังขยาโดยสามัญ, ละเพาะที่ต่างจากแบบ เช่น
ดังนี้—

(ก) เอก ไม่มีรูปสำหรับปณร, ใช้คำว่าปณรแทน (เพี้ยนมาจากปณร แต่ลว่า
ก่อนที่สศ คือ ปณ-อุปสรรค แปลว่าก่อน, กับ ทม-เข้าจับในเศษยวิภักติ); นอกนั้น ใช้
คำว่า อาทย (จาก อาทิ), และ ลาทิม (มีในก่อน).

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก สัสดิกฤต

(๒) ทว-ทวี, ไซ ทวติย คฤติย, ซึ่งแปลงมาจากคำหนึ่งเป็น ทวติ, และยอ
เป็น ทวติ (คำ ทวติ นี้แล ที่นำมาใช้ ในภาษาไทยในคำว่า ทวติภรณ์ เป็นชื่อของเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์).

(ค) ทว ษย สປตน ไซ ธิยัย เป็น ทวต (ข้อ ๑๐), ษยจ (ข้อ ๑๑),
สປตต (ข้อ ๑๐๖); แต่ ที่ใช้ มักใช้ ทวติ ทวติ, ส่วน สປตต มีแต่ในรุ่นเก่า; ษยจ
มิใช่ ข้าง.

(ง) ความธรรมดา สำหรับ สປตน ษยจ นวน ทศน ลง มัยัย
เป็น สປตน สປตน ษยจ นวน ทศน.

(ง) ตั้งแต่ ๓๓ ถึง ๓๘ ทำเป็น เอกาทศ ทวาทศ (รูปเดียวกับปกติสังขยา),
แต่ทำเป็น เอกาทศ เป็นต้นไปก็มีมาก.

(๑) จำนวนสิบๆ ทั้งปวง ซึ่งรวมทั้งเศษที่ส่งมาส่งไปด้วย ตั้งแต่ ๒๐ เป็นต้นไป ใน
ปรณสังขยาเป็น ๒ รูป, คือรูปหนึ่งทำด้วยลง ทมัยัยในอติวิเศษ ที่ปกติสังขยา, เช่น
วิศิกม ทศศกม อติศกม ฯลฯ, รูปที่สอง ทำด้วยอักษรรแห่งปกติสังขยา สำเร็จเป็น
๒ การันต์, เช่นดังนี้—

ปกติ	ปรณ		ปกติ	ปรณ	
วิศิก	—วิศ	๒๐	เอกวิศิก	เอกวิศ	๒๑
ทศศิก	—ทศ	๓๐	ทศทศวิศิก	ทศทศ	๓๕
ทศวารศิก	—ทศวาร	๔๐	ษยจาทศวารศิก	ษยจาทศวาร	๔๗
ปญจาทศ	—ปญจาท	๕๐	ทวาทศปญจาทศ	ทวาทศ	๕๒
ษยจ	—ษยจ	๖๐	เอกษยจ	เอกษยจ	๖๑
สປตติ	—สປต	๗๐	เอกานนวิศิก	เอกานนวิศ	๗๑
อติศิก	—อติศ	๘๐	อนนวิศ	อนนวิศ	๗๗
นวิ	—นวิ	๘๐	เอโกณวิศ	เอโกณวิศ	๗๗

ไทยเขมม

กันย

รูปที่สอง อันเป็นรูปย่ออัน อาจารย์ผู้ทำใบยาก็กำหนดให้ใช้ทั้งนี้ ๕๐ ไป และต้องมีเศษด้วย. แต่จำนวนที่น้อยกว่านั้น ก็เคยมีแม้ในภาษารุ่นหลัง.

(ฉ) จำนวนสูง ๆ คือ ศก สหสฺร ทำปฺรจนเป็น ศกตม, สหสฺรตม, แต่เมื่อมีเศษสมาสก็กลายเป็นรูปสามัญเช่น เอกศก หรือ เอกศกตม (ที่ ๓๐๓).

(ช) จำพวกปฺรจนสังขยา, ปฺรจน (และ อาทฺย), ทวฺติย, ทฤฺติย และ ตฺริย (ทั้ง ตฺริย) ลงอา, นอกนั้นลง อ, ในสฺตรฺลิงค์.

อ การันต์ ย้. แจกเหมือน เทว (ข้อ ๔๔)

นบ้. ,, ,, ผล (ข้อ ๔๕)

อ การันต์ สฺตฺริ. ,, ,, เสนา (ข้อ ๔๖)

อ ,, ,, ,, นท (ข้อ ๔๗)

แต่บางที—

ปฺรจน	ในประดมาวิภक्ति	พทฺวณ	}
ทวฺติย ทฤฺติย	ในทฺรตฺวิภक्ति	ปฺญม สํปคฺม เอก	

แจกเหมือน สรว (ข้อ ๔๔) ทั้งนี้—

เอก ประดมาวิภक्ति, (นบ้) ปฺรจนสฺ, (สฺตฺริ) ปฺรจนมา, (นบ้) ปฺรจนม

ทฺรตฺวิภक्ति, ปฺรจนาย, ปฺรจนาโย, ปฺรจนาย

พทฺ ประดมาวิภक्ति, ปฺรจนาสฺ, ปฺรจนาสฺ, ปฺรจนานิ

ปฺรจนเม,

เอก ประดมาวิภक्ति, (นบ้) ทวฺติยสฺ, (สฺตฺริ) ทวฺติยยา, (นบ้) ทวฺติยม

ทฺรตฺวิภक्ति, ทวฺติยาย, ทวฺติยาโย, ทวฺติยาย

ทวฺติยสฺไม, ทวฺติยสฺโย, ทวฺติยสฺไม

พทฺ ประดมาวิภक्ति, ทวฺติยาสฺ, ทวฺติยาสฺ, ทวฺติยานิ

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก ศักกฤท

(๑๑๑) ศัพท์ปกคิสังขยา—

(ก) ตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๘ นวทศน เป็นคุณนาม มีวิภक्तिอย่างเดียวกับนามที่เป็นเจ้าของ (บางศัพท์ที่แยกถึงก็ได้ เช่น ตรี อันจะกล่าวในข้อ ๑๑๕ เป็นต้นไป, ก็ต้องแยกถึงคืตามนามที่เป็นเจ้าของด้วย).

(ข) รูปศัพท์ เอโกณวิภक्ति ๑๘, วิภक्ति ๒๐, จนถึง นวนวติ ๘๘, เป็นเอกวจน ศัตรลงค้อย่างเดียว, แม้เข้ากับศัพท์ ที่เป็นพหวนลงคือื่น ก็คงอยู่อย่างนั้นไม่เปลี่ยนไปตาม; คงแจกตามตัวการันต์ คือที่เป็น อี การันต์ แจกตามแบบมีติ, ที่เป็น ต การันต์ ก็แจกตามแบบพหุพจน์ชนะการันต์ (ทั้ง ๒ แบบนี้ จักกล่าวในขตต่อไป), เช่น—

ปรณมาวิภक्ति	วิภक्ति ๒๐,	ปณจาตศ ๕๐
ทวิภคิยา	วิภคิมุ	ปณจาตศคมุ
ตฤภคิยา	วิภคิยา	ปณจาตศตา

(ค) รูปศัพท์ตั้งแต่ ศค เป็นนามนาม, ยอดจำนวนนามใด นามนั้นต้องเป็น นิยมวิภक्तिพหวน เช่น ศค ทาสีนาม ร้อย แห่งทาสีท.

หรือเมื่อนามนามจะเป็นพหวน ศัพท์พวกนี้ (คือใน ข ค) ก็คงเป็นเอกวจน เช่น แต่มวิภक्तिเหมือนนามนามที่เป็นเจ้าของเท่านั้น, เช่น—

ศค ทาสี	ซึ่งทาสีท.	ร้อยคน
มยจุยวิ ศวตส	ในขท.	หกลสิย
ปณจวิศศิริ พราหมณะ	พราหมณท.	๕๕ คน
เอกาทศวิภคิเตน นโระ	กัวยชาช ท.	๑๑๓ "
" " สัตวิภคิ	กัวยหญิง ท.	๑๑๓ "

แม้ศัพท์จำพวกนี้ จะมีทวิวจน หรือพหุวจน, ก็หมายความว่า จำนวนนั้นเองสองท่น

หรือหลายท่น, เช่น—

เทว ศคเ นาริณามุ	ร้อย สองท่น	แห่งนาริท.
พราหมณนามุ วิศคย	ยลสิยหลายท่น	แห่งพราหมณท.

ไทยเชชม

กันย

(๒) ในสัณทกฏฐนเกา จำนวนแต่ ๕ ขึ้นไป ยางควรวกถึงแต่ใน ทวติยาวิภักติ (ท่าทางเปนกริยาวิเศษณชนิกที่แกวักกติกอย่างอื่นไม่ได้) และใช้เป็นวิเศษณะของนามนาม แม้ทั้งลงในวิภักติอื่น ๆ, เช่น—

ปณฺ ๑ กณฺฐะภูมฺ ในชาติทั้งห้า; สปรฺตฺริณฺนาม แห้งณฺทั้งเจ็ด;

สทฺถุสฺมรฺมิณิ ๑ กัวยณฺทั้งพัน; ศคฺ ๑ ปฺรฺริ ๑ กัวยเมืองทั้งร้อย.

(๑๑๒) กริยาวิเศษณ์สังขยา—

(ก) สกณฺ ๑ ทนหนึ่ง, ทวีสฺ สองทน,

ตฺริสฺ สามทน, จตุสฺ สี่ทน,

ปณฺ ๑ กณฺ ๑ ทวสฺ, ปณฺ ๑ วารมฺ ห้าทน

และจำนวนอื่น ๆ ต่อไป ก็เอา กณฺ ๑ ทวสฺ หรือ วารมฺ สมาสท้ายศัพท์.

(ข) เอกชา ส่วนเดียว, ทวชา เทวชา สองส่วน,

ตฺริชา เทวชา สามส่วน, จตฺรชา สี่ส่วน,

ปณฺชา ห้าส่วน, โยจนา, มหัจจนา หกส่วน.

๑๑๓

๑๑๓

(ก) เอกศสฺ ๑ โดยหนึ่ง (ที่ละหนึ่ง)

ทวีสฺ ๑ โดยสอง (ที่ละสอง)

ตฺริสฺ ๑ โดยสาม (ที่ละสาม)

๑๑๔

แจกปกติสังขยา

(๑๑๓) เอก ที่เป็นสรรพนาม (ในข้อ ๑๑) เปนได้ทั้ง ๓ วาณ, ที่เป็นปกติสังขยา

๑๑๔ เปนเอกวาณอย่างเดียว, คงแจกเหมือน สรรว (ข้อ ๑๑๔) ทั้งนี้—

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนภูมิตักษิณ

เอกวจน ประดมา (บุ) เอกส, (สฺทวิ) เอกา, (นบุ) เอกม
 จตุรดิ เอกสไม, เอกสโย, เอกสไม
 พหุวจน ประดมา เอก, เอกาส, เอกานิ

(๑๑๔) ทวิ (สฺทวิ. = ทวา) แยกในทวิวจนเท่านั้น, คือ—

ประดมา, สัมโพชน, ทวิคิยา (บุ) เทวา, (สฺทวิ, นบุ) เทว
 ทฤคิยา, จตุรดิ, บัญเจมิ (ทงสามลิงค์) ทวารภยาม
 มัยฐิ, สปัคมิ ” ทวโยส

(๑๑๕) ทวิ (สฺทวิ. = ทิสถ), และ จตุร (สฺทวิ. = จตสถ) แยกแต่ใน

พหุวจนอย่างเกี่ยว, ดังนี้—

ทวิ		จตุร	
บุ	สฺทวิ	บุ	สฺทวิ
ประดมา	ทวิรส	ทวารส	จตสรัส
ทวิคิยา	ทวิน	จตุรส	”
ทฤคิยา	ทวิภิส	จตุรภิส	จตสภิส
จตุรดิ	จตุรภยส	จตุรภยส	จตสภยส
บัญญัติ	”	”	”
มัยฐิ	ทวิภณาม	จตุรภณาม	จตสภณาม
สปัคมิ	ทวิษ	จตุรษ	จตสฤษ

นบุ
 ประดมา, สัมโพชน, ทวิคิยา ทวิดิ
 นอกนั้นเหมือน บุ.

นบุ
 ทวาริ
 นอกนั้นเหมือน บุ.

ไทยเขษม

กนิย

(๑๑๖) ปณฺณ สปฺตน นวณฺ เจนฺถํ นวทศนฺ เปนพทฺทวน และมฺริฎฺปะเคียวกัณ-
ทัง ๓ ลิงค์, เช่น—

ประณมา	สัมโพชน	ทวคฺคิยา	ปณฺ
		คฤคฺคิยา	ปณฺภิสฺ
จทรถิ	ปณฺจมิ		ปณฺภยสฺ
	มฺยจฺจุ		ปณฺจนาม
	สัปปคฺมิ		ปณฺส

(๑๑๗) มยฺ เปนพทฺทวน และมฺริฎฺปะเคียวทัง ๓ ลิงค์, กังน—

ประณมา	สัมโพชน	ทวคฺคิยา	มยฺ
		คฤคฺคิยา	มยฺภิสฺ (ขธ ๓๐)
จทรถิ	ปณฺจมิ		มยฺภยสฺ
	มฺยจฺจุ		มยฺจนาม
	สัปปคฺมิ		มยฺส, มยฺตสฺ

(๑๑๘) อมฺญนฺ เปนพทฺทวน และมฺริฎฺปะเคียวทัง ๓ ลิงค์, กังน—

ประณมา	สัมโพชน	ทวคฺคิยา	อมฺญ	ทริธ	อมฺญา
		คฤคฺคิยา	อมฺญภิสฺ	,,	อมฺญาภิสฺ
จทรถิ	ปณฺจมิ		อมฺญภยสฺ	,,	อมฺญาภยสฺ
	มฺยจฺจุ		อมฺญานาม		
	สัปปคฺมิ		อมฺญสฺ	,,	อมฺญาสฺ

อาชยาต

วิภักติที่ ๓๐ หมู่ซึ่งกล่าวในข้อ ๕๓ นั้นมีรูปดังนี้—

(๑๑๕) วรรคมนา วฤคฺติ (ลฏ)

	ปรสโมยท				อาคฺมเนยท		
	เอก	ทวิ	พหุ		เอก	ทวิ	พหุ
ประณมยฺรช	ติ	คสฺ	อนฺติ		เต	อาเค	อินฺเต
มชฺชยฺรช	สี	ถสฺ	ถ		เส	อาเถ	ชฺเว
อุคฺตมยฺรช	มิ	วสฺ	มสฺ		เอ	วเท	มเท

แวก วฤ (กล่าว) เปนแบบเทียบ

	ปรสโมยท				อาคฺมเนยท		
	เอก	ทวิ	พหุ		เอก	ทวิ	พหุ
ประณม	วทฺติ	วทคฺสฺ	วทณฺติ		วทเค	วเทเค	วทณฺเค
มชฺชย	วทสี	วทถสฺ	วทถ		วทเส	วเทเถ	วทชฺเว
อุคฺตม	วทามิ	วทาวสฺ	วทามสฺ		วทเอ	วทาวเท	วทามเท

(ก) วรรคมนานี้, ถ้ามีนิยาค คือ สุ่ม อยู่ข้างหลัง, ก็กลายเป็นอติ.

(ข) ในอาคฺมเนยท ประณม เอก (เต) มีสระยอ อ แห่งเค้ากริยา (ข้อ ๖๖)

และ ฤ เสย, เช่น ไสเ (แทน ไสเเท).

(ค) ในปรสโมยท อุคฺตม พหุ ใช้เครื่องหมายเป็น มสฺ ก็มี.

(ข้อ ข และ ค นี้ ใช้ ในคัมภีร์พระเวท)

(หุสฺตฺนํ วฤคฺติ ลฏ กล่าวแล้วในข้อ ๖๗)

(๑๒๐) ปณฺเณ วฤทฺธิ (โลฏ)

ปฐไมยท			อาคฺมเนยท		
เอก	ทวิ	พหุ	เอก	ทวิ	พหุ
ประถม	ค	ตาม	อนค	ตาม	อาตาม
มัธยม	—	ค	ค	อาตาม	ชว
อุดม	อา	อาว	อา	อาว	อาว

แฏก วท (กล่าว), ลก (ได้) เป็นแบบเทียบ

ปณฺเณ			อาคฺมเนยท		
เอก	ทวิ	พหุ	เอก	ทวิ	พหุ
ประณ	วท	วทตาม	วท	วทตาม	วทตาม
มชฺช	วท	วทค	วท	วทค	วทค
อุตฺตม	วทา	วทาว	วทา	วทาว	วทาม

(ก) ขาท ในปณฺเณ ประณ เอก, และมชฺช เอก พหุ ใช้เครื่องหมายกริยาเป็น คาค.

(๑๒๑) (ก) สยคฺมิ วฤทฺธิ (ลึง หรือ วิวิริลึง ซึ่งเรียกคู่กับ อาคฺมิลึง ในข้อ ๕๗)

ปณฺเณ			อาคฺมเนยท		
เอก	ทวิ	พหุ	เอก	ทวิ	พหุ
ประณ	ยาค	ยาคตาม	ย	ยาคตาม	ย
มชฺช	ย	ยาค	ย	ยาค	ย
อุตฺตม	ยาม	ยาว	ยาม	ย	ย

(ข) อักษรคิ ย และ อ อันเป็นเครื่องหมายในทมนั้น, เมื่อประสมกับ อ อันเป็นสระท้ายคำกริยา (ข้อ ๖๖), ก็แปลงเป็น เอ; แต่สำหรับ อุตฺตม เอก, และประณ พหุ ไม่เป็นตามกฎนี้. เพราะฉะนั้น สำหรับกริยาจำพวกนี้ (ในข้อ ๕๔ ก) จึงมี

พ.ศ. ๒๔๗๐

แผนก สัณสกฤต

เครื่องหมายในวิธีวิงต่อไปนี้—

	ปรสฺไมยท				อาทุมเนยท		
	<u>เอก</u>	<u>ทวิ</u>	<u>พหุ</u>		<u>เอก</u>	<u>ทวิ</u>	<u>พหุ</u>
ประถม	เอศ	เอศตาม	เอยสฺ		เอศ	เอยาศาม	เอเรน
มัธยม	เอส	เอศม	เอศ		เอธาส	เอยาศาม	เอชวุม
อุดม	เอยม	เอว	เอม		เอย	เอวหิ	เอมหิ

แจก วท (กล่าว), ลท (ไว้) เช่นเช่นเทียบ

	ปรสฺไมยท				อาทุมเนยท		
	<u>เอก</u>	<u>ทวิ</u>	<u>พหุ</u>		<u>เอก</u>	<u>ทวิ</u>	<u>พหุ</u>
ประถม	วเทศ	วเทศตาม	วเทยสฺ		ลเศ	ลเยาศาม	ลเเรน
มัธยม	วเทส	วเทศม	วเทศ		ลเธาส	ลเยาศาม	ลเชวุม
อุดม	วเทยม	วเทว	วเทม		ลเย	ลเวหิ	ลเเมหิ

(๑๒๒) รูปวิภक्तिอันกล่าวแล้ว คือ วรตมานา, หุยสฺตน, ปณฺหมิ, สยฺตมิ (๑๒๓ ข) ทั้ง ๔ หมู่นี้ สำหรับลงในกริยาจำพวกที่ ๑ ในข้อ ๑๔ (ก), มอชียายทั้งกล่าวไว้ในข้อ ๖๘. ข)

(ก) กริยาจำพวกที่ ๑ ซึ่งกล่าวไว้ในข้อ ๑๔ (ก) นั้น ล้วนมีคำกริยาใน ๘ ทงสน, เช่น—

หมวดที่ ๑	(ภู)	ภาว
หมวดที่ ๔	(ทิว)	ทิวย (ข้อ ๘๐)
หมวดที่ ๖	(ทท)	ทท
หมวดที่ ๑๐	(ไร)	ไรย

